ਫਿਓਡੋਰ ਦੋਸਟੋਵਸਕੀ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਛੋਟੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ

ਆਧੁਨਿਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ

ਫਿਓਦਰ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ

Table of Contents

ਸਿਰਲੇਖ ਪੰਨਾ
ਕਾਪੀਰਾਈਟ
ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ
ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
ਵ੍ਹਾਈਟ ਨਾਈਟਸ
ਇਮਾਨਦਾਰ ਚੋਰ
ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਟ੍ਰੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ
ਕਿਸਾਨ ਮੇਰੀ
ਅੰਡਰਗਰਾਉਂਡ ਤੋਂ ਨੋਟਸ
ਇੱਕ ਕੋਮਲ ਜੀਵ
ਇੱਕ ਹਾਸੋਹੀਣੇ ਆਦਮੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ
ਟਿੱਪਣੀ
ਰੀਡਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਗਾਈਡ
ਜੀਵਨੀ ਨੋਟ

ਫਿਓਡੋਰ ਦੋਸਟੋਵਸਕੀ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਛੋਟੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ

ਡੇਵਿਡ ਮੈਗਰਸ਼ੈਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਵਾਦਿਤ

ਦ ਮਾਡਰਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਨਿਊਯਾਰਕ

2001 ਮਾਡਰਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਪੇਪਰਬੈਕ ਐਡੀਸ਼ਨ
ਨੋਟਸ ਅਤੇ ਰੀਡਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਗਾਈਡ ਕਾਪੀਰਾਈਟ © 2001 ਰੈਂਡਮ ਹਾਊਸ, ਇੰਕ. ਦੁਆਰਾ। ਜੀਵਨੀ ਨੋਟ ਕਾਪੀਰਾਈਟ © 1992 ਰੈਂਡਮ ਹਾਊਸ, ਇੰਕ. ਦੁਆਰਾ।
ਸਾਰੇ ਹੱਕ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਪੈਨ-ਅਮਰੀਕਨ ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਾਂ ਅਧੀਨ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਮਾਡਰਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ, ਜੋ ਕਿ ਦ ਰੈਂਡਮ ਹਾਊਸ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਗਰੁੱਪ, ਰੈਂਡਮ ਹਾਊਸ, ਇੰਕ., ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਛਾਪ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰੈਂਡਮ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਲਿਮਟਿਡ, ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੁਆਰਾ।
ਮਾਸਟਰ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਤੋਂ "ਦੋਸਟੋਫਸਕੀ" ਦਾ ਅੰਸ਼, "ਐਨ ਅਟੈਪ ਐਟ ਦ ਟਾਈਪੋਲੋਜੀ ਆਫ਼ ਦ ਸਪਿਰਿਟ: ਦ ਥ੍ਰੀ ਮਾਸਟਰਜ਼: ਬਾਲਜ਼ਾਕ, ਡਿਕਨਜ਼, ਦੋਸਟੋਫਸਕੀ, ਭਾਗ 1", ਸਟੀਫਨ ਜ਼ਵੇਗ ਦੁਆਰਾ, ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਰਮਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ ਵਰਲੈਗ ਏਜੀ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਾਈਕਿੰਗ ਪੈਂਗੁਇਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੈਂਗੁਇਨ ਪੁਟਨਮ, ਇੰਕ. ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਹੈ।
ਆਰਨੋਲਡ ਬੇਨੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ, ਆਂਦਰੇ ਗਿਡ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਛਾਪਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਊ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ। ਕਾਪੀਰਾਈਟ © 1961 ਨਿਊ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ। ਨਿਊ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ।
ਮਾਡਰਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਅਤੇ ਟੌਰਚਬੀਅਰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਰੈਂਡਮ ਹਾਊਸ, ਇੰਕ. ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਟ੍ਰੇਡਮਾਰਕ ਹਨ।
ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਆਫ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਕੈਟਾਲੋਗਿੰਗ-ਇਨ-ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਡੇਟਾ
ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ, ਫਿਓਡੋਰ, 1821–1881।
[ਛੋਟੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ। ਚੋਣ]
ਫਿਓਡੋਰ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਛੋਟੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ / ਅਨੁਵਾਦਿਤ, ਡੇਵਿਡ ਮੈਗਾਰਸ਼ੈਕ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦਕ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਦੇ ਨਾਲ।
ਪੰਨਾ. cm.
ਸਮੱਗਰੀ: ਚਿੱਟੀਆਂ ਰਾਤਾਂ—ਇਮਾਨਦਾਰ ਚੋਰ—ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਟ੍ਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਹ—ਕਿਸਾਨ ਮਾਰੇ—ਭੂਮੀਗਤ ਤੋਂ ਨੋਟਸ—ਇੱਕ ਕੋਮਲ ਜੀਵ—ਇੱਕ ਹਾਸੋਹੀਣੇ ਆਦਮੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ।
eISBN: 978-0-307-82408-0
1. ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ, ਫਿਓਡੋਰ, 1821–1881—ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ। 2. ਰੂਸ—ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ—ਗਲਪ। I. ਮੈਗਾਰਸ਼ੈਕ, ਡੇਵਿਡ। II. ਸਿਰਲੇਖ।
PG3326.A2 2001 00-048951
891.73’3—dc21
ਮਾਡਰਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦਾ ਪਤਾ: www.modernlibrary.com
v3.1

ਸਮੱਗਰੀ

ਕਵਰ
ਸਿਰਲੇਖ ਪੰਨਾ
ਕਾਪੀਰਾਈਟ
ਜਾਣ-ਪਛਾਣ
ਚਿੱਟੀਆਂ ਰਾਤਾਂ
ਸਭ ਤੋਂ ਇਮਾਨਦਾਰ ਚੋਰ
ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਟ੍ਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਹ
ਕਿਸਾਨ ਮੈਰੀ
ਜ਼ਮੀਨਦੋਜ਼ ਤੋਂ ਨੋਟਸ
ਇੱਕ ਕੋਮਲ ਜੀਵ
ਇੱਕ ਹਾਸੋਹੀਣੇ ਆਦਮੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ
ਟਿੱਪਣੀ
ਰੀਡਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਗਾਈਡ
ਜੀਵਨੀ ਨੋਟ

ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

ਡੇਵਿਡ ਮੈਗਰਸ਼ੈਕ

ਫਿਓਦਰ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਵਰਗੇ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰਚਨਾ ਦੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿ ਆਲੋਚਨਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਛੋਟੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਂਗ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਰਤਨ ਵਰਗੀ ਚਮਕ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਹਵਾਲੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰਲੇਪ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ "ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਂ" ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰੂਸੀ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਦੇ ਛੋਟੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਕਤ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨੋਟਸ ਫਰਾਮ ਦ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ ਅਤੇ ਦ ਡ੍ਰੀਮ ਆਫ਼ ਏ ਰਿਡੀਕੂਲਸ ਮੈਨ ਵਿੱਚ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਜਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹਨਾਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਠਕ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ, ਜੇ ਡੂੰਘੀ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਮਹਾਨ ਨਾਵਲਾਂ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਨਿਰਣੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਜਿਲਦ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ (ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ) ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਲਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਪਵਾਦ ਛੋਟੀ ਕਹਾਣੀ, "ਦਿ ਪੀਜ਼ੈਂਟ ਮਾਰੇ" ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਿੰਨ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ 1849 ਵਿੱਚ ਸਾਇਬੇਰੀਆ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਕੈਦ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਜੋੜਨ ਵਾਲਾ ਲਿੰਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਫਿਓਦਰ (ਥੀਓਦਰ) ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦਾ ਜਨਮ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1821 ਨੂੰ ਮਾਸਕੋ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਡਾਕਟਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਫਿਓਦਰ ਉਸਦੇ ਛੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੂਜੇ ਸਨ। ਉਸਦਾ ਬਚਪਨ ਮਾਸਕੋ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਤੁਲਾ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਬੀਤਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਆਪਣੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਤੇਜਿਤ, "ਅਗਨੀ" ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ 1837 ਵਿੱਚ, ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਮਿਖਾਇਲ ਨੂੰ ਆਰਮੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਲਈ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਇਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਪਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ, ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਰੌਸ਼ਨੀ 9 ਅਗਸਤ, 1838 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਾਲ ਉਸਨੇ ਸ਼ੇਕਸਪੀਅਰ ਅਤੇ ਪਾਸਕਲ ਦਾ ਪੂਰਾ, ਬਾਲਜ਼ਾਕ ਦਾ ਲਗਭਗ ਪੂਰਾ, ਗੋਏਥੇ ਦਾ ਫਾਸਟ ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਵਿਕਟਰ ਹਿਊਗੋ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਜਰਮਨ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਨਾਵਲਕਾਰ ਹਾਫਮੈਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ (ਮੂਲ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ) ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਹਿਤਕ ਯਤਨ ਦੋ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਾਟਕ ਸਨ, ਮੈਰੀ ਸਟੂਅਰਟ ਅਤੇ ਬੋਰਿਸ ਗੋਡੂਨੋਵ, ਜੋ ਉਸਨੇ 1841 ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਸ਼ ਉਸਨੇ ਉਸੇ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਏ ਸਨ। ਇਹ ਦੋ ਨਾਟਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। 1841 ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ 1842 ਵਿੱਚ ਉਹ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਬਣ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਡਰਾਇੰਗ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਆਰਮੀ

ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੋਰ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਉਸੇ ਸਾਲ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਰਚਨਾ, ਬਾਲਜ਼ਾਕ ਦੇ ਨਾਵਲ ਯੂਜੀਨੀ ਗ੍ਰਾਂਡੇਟ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ।

ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਉਸ ਗੁਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਣ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਜੀਬ ਦਾਤ। ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੂਬਲ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਢੁਕਵੇਂ ਭੱਤੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਅਯੋਗ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਭੁੱਖਾ ਰਿਹਾ। ਉਸਦੇ ਗੈਰ-ਵਿਵਹਾਰਕ ਮਨ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਮਹਿੰਗਾ ਫਲੈਟ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 1,200 ਰੂਬਲ ਅਦਾ ਕੀਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਰਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਜੰਮ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਇੱਕ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਗਰਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੰਨੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। 1844 ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਹਿਤਕ ਕੰਮ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਕਤੂਬਰ, 1844 ਤੋਂ, ਜਦੋਂ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫੌਜੀ ਕੈਰੀਅਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਅਪ੍ਰੈਲ, 1849 ਤੱਕ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਦੇ ਪੈਟ੍ਰੋਪਾਵਲੋਵਸਕ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਦਸ ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ। 1846 ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਉਸਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਾਵਲ, ਪੂਅਰ ਫੋਕ, ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦਿਵਾਈ। ਕਵੀ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੇਕਰਾਸੋਵ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਨਾਵਲ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਰੂਸੀ ਆਲੋਚਕ ਬੇਲਿਨਸਕੀ, ਨੇ ਗੋਗੋਲ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਚੌਵੀ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਸਤੀ ਬਣ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸਫਲਤਾ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਕੁਝ ਅਗਲੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ 'ਤੇ ਖਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਉਤਰੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ, ਦ ਲੈਂਡਲੇਡੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਖਾਰਚਿਨ, ਦੀ ਬੇਲਿਨਸਕੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿੱਖੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿੱਚ, ਬੇਲਿੰਸਕੀ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ (ਉਸਦੀ ਬੇਚੈਨੀ ਭਰੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ) ਰੂਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਦਿੱਗਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਸਨ? ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਰਣਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਸੱਚਾਈ। ਦੂਜਾ, ਉਸਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਉਸਦਾ ਮਾਸਟਰਲੀ ਵਰਣਨ। ਤੀਜਾ, ਉਸਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਪੱਖ ਦੀ ਉਸਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਲਾਤਮਕ ਪੁਨਰ ਸਿਰਜਣਾ। ਬੇਲਿੰਸਕੀ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਉਂਗਲ ਰੱਖੀ: ਉਸਦੀ ਫੈਲਾਅ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੁਹਰਾਓ ਅਤੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਥਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ 'ਤੇ ਗੋਗੋਲ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਬੇਲਿੰਸਕੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਵਰਗੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮੌਲਿਕ ਲੇਖਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਫ਼ ਸਤਹੀ ਸੀ। "ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ," ਬੇਲਿੰਸਕੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਗੋਗੋਲ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਬਹੁਤ ਰਿਣੀ ਹੈ। ਗੋਗੋਲ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਸਦੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ,* ਪਰ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਮੌਲਿਕਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਗੋਲ ਦਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਮੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਗੋਗੋਲ ਹਮੇਸ਼ਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ, ਉਹ ਸਰੋਤ ਰਹੇਗਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲਈ ਸੀ।"

ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਖੁਦ, ਅਕਸਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਾਕੰਸ਼, "ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਗੋਗੋਲ ਦੇ ਓਵਰਕੋਟ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਉੱਭਰੇ ਹਾਂ," ਵਿੱਚ ਗੋਗੋਲ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਰਿਣੀਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਗੋਗੋਲ ਦੇ "ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਹਮ ਚੰਗਿਆੜੀ" ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਘਟੀਆ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਗਰੀਬ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਨੀਚ ਅਤੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਹ ਡੂੰਘਾ ਮਨੁੱਖੀ ਰਵੱਈਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਚਾਰਲਸ ਡਿਕਨਜ਼ ਦਾ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਬਣਾਇਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਾਰੀਫ਼ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਲੇਖਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ "ਦ ਓਲਡ ਕਿਊਰੀਓਸਿਟੀ ਸ਼ਾਪ" ਦਾ ਆਪਣਾ ਸੰਸਕਰਣ "ਦ ਇਨਸਲਟੇਡ ਐਂਡ ਇੰਜਰਡ" (1861 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ) ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਖੰਡ ਦੀ ਦੂਜੀ ਕਹਾਣੀ, "ਦ ਆਨਸਟ ਥੀਫ", ਜੋ 1848 ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰੁਝਾਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੇਵੱਸੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਬੁਰਾਈ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਦੇ ਹਨ। ਉਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ, ਉਹ ਭਰੂਣ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਯੇਜ਼ੋਵਿਕਿਨ, ਮਾਰਮੇਲਾਡੋਵ ਅਤੇ ਲੇਬੇਡੇਵ ਉੱਭਰੇ। ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਤਰਾਂ ਵਾਂਗ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਧਾਰਨਾ ਵਜੋਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਡੂੰਘੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋਈ ਸੀ।

"ਦਿ ਆਨਸਟ ਥੀਫ" ਅਤੇ "ਵ੍ਹਾਈਟ ਨਾਈਟਸ" ਇਸ ਤੱਥ ਲਈ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, "ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਂਡ ਪਨਿਸ਼ਮੈਂਟ" ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਬਿਆਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜੋ 1866 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। "ਵ੍ਹਾਈਟ ਨਾਈਟਸ" ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਾਕ, ਜਿਸਨੂੰ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਸੀ: "ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਪਛਤਾਵਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਕਠੋਰ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਪਛਤਾਵੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਜਗਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡਰ ਕਾਰਨ ਹੈ।" ਇਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਬਿਆਨ (ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) "ਦ ਆਨਸਟ ਥੀਫ" ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

"ਵ੍ਹਾਈਟ ਨਾਈਟਸ" (ਭਾਵ, ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮ ਦੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਾਤਾਂ), ਜੋ ਕਿ 1848 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਨੌਜਵਾਨ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਹੈ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਥੀਮ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਰਾਤ ਦੇ ਭਟਕਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਅਜਿਹੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਥੀਮ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਕੋਮਲ ਹਾਸੇ ਲਈ, ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਛੋਹਾਂ ਲਈ। ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਸਤਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ "ਨੋਟਸ ਫਰਾਮ ਦ ਅੰਡਰਗ੍ਰਾਊਂਡ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਆਪਣੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕਲਾਕਾਰ ਅਤੇ ਚਿੰਤਕ ਦੇ ਸੱਚੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣਾ ਸੀ।

"ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਟ੍ਰੀ ਐਂਡ ਏ ਵੈਡਿੰਗ" ਸ਼ਾਇਦ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਗਲਪ ਲੇਖਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਦੌਰਾਨ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸਭ ਤੋਂ ਕਲਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਛੋਟੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਵਿਅੰਗਮਈ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਖਰੀ ਵਾਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ: ਇੱਕ ਮੂਰਖ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਬੇਸਹਾਰਾ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੱਧ-ਉਮਰ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰਿਸਟ ਦੁਆਰਾ ਦੌਲਤ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮ ਪਿੱਛਾ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਜੋ ਅਸਲ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਭਗ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ "ਸਫਲਤਾ" ਬਾਰੇ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

1849 ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਇਬੇਰੀਆ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਓਮਸਕ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਕੈਦ ਉਸਦੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਹਲਕੇ ਉਦਾਰਵਾਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਟੁੱਟਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਟੁੱਟਣਾ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸੰਪੂਰਨ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਖੌਤੀ ਪੈਟਰੇਸ਼ੇਵਸਕੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਪੈਟਰੇਸ਼ੇਵਸਕੀ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਾਲਾ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਯੂਟੋਪੀਅਨ ਸਮਾਜਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਉਹ ਫੂਰੀਅਰ ਦਾ ਇੱਕ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਕਸਰ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਇੱਕ ਸੀ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਇਕੱਠਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਬੇਲਿੰਸਕੀ ਦਾ ਗੋਗੋਲ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪੱਤਰ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੂਸੀ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਆਲੋਚਕ ਨੇ ਗੋਗੋਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ 23 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1849 ਨੂੰ ਪੇਟ੍ਰਾਸ਼ੇਵਸਕੀ "ਸਮੂਹ" ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਦੇ ਪੇਟ੍ਰੋਪਾਵਲੋਵਸਕ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਾਇਬੇਰੀਆ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਬਦਲੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਮਯੋਨੋਵਸਕੀ ਸਕੁਏਅਰ 'ਤੇ ਹੋਏ ਭਿਆਨਕ ਸਮਾਰੋਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਈ ਗਈ

ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦਸਤੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਆਪਣੀ ਨਕਲੀ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਇਹ ਵਰਣਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ:

"ਅੱਜ, 22 ਦਸੰਬਰ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੇਮਯੋਨੋਵਸਕੀ ਚੌਕ 'ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਸਾਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਚੁੰਮਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਸਾਡੇ ਸਿਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਤਲਵਾਰ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਚਿੱਟੀਆਂ ਫਾਂਸੀ ਦੀਆਂ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਚੌਂਕੀਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਛੇਵਾਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜੀਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਹੋਰ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ, ਪਿਆਰੇ ਭਰਾ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਬਾਰੇ; ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ, ਪਿਆਰੇ ਭਰਾ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪਲੇਸ਼ੇਯੇਵ ਅਤੇ ਦੁਰੋਵ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵਿਦਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਢੋਲ ਵਜਾਏ ਗਏ, ਚੌਂਕੀਆਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਗਏ, ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਵੱਲੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਜਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।"

ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਜ਼ਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ: "ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ, ਲੇਖਕ ਬੇਲਿੰਸਕੀ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਆਰਥੋਡਾਕਸ ਚਰਚ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਰਹਿਮ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ, ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਅੱਠ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।"

ਸਮਰਾਟ ਨਿਕੋਲਸ ਪਹਿਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਇਬੇਰੀਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਕੈਦ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਅਤੀਤ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ "ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ" "ਏ ਲਿਟਲ ਹੀਰੋ" ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਪੈਟ੍ਰੋਪਾਵਲੋਵਸਕ ਕਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਲਿਖੀ ਸੀ। ਉਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਨਾਇਕਾ, ਐਮ-ਮੀ ਐਮ. ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੈਟ੍ਰੋਸ਼ੇਵਸਕੀ ਦੀ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤਸਵੀਰ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਿਸਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਬਜਾਏ ਚਰਬੀ ਦਾ ਇੱਕ ਢੇਰ ਹੈ।

"ਦਿ ਪੀਜ਼ੈਂਟ ਮਰੇ" ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨੀ ਸੰਬੰਧੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪੇਂਡੂ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਬਚਪਨ ਦੀ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਝਲਕ ਹੈ। ਇਹ ਫਰਵਰੀ, 1876 ਵਿੱਚ, "ਏ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਡਾਇਰੀ" ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਮਾਸਿਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ "ਬਿਨਾਂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ" ਜਿਸਨੂੰ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ 1876 ਅਤੇ 1878 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੋਨਸਟੈਂਟਿਨ ਅਕਸਾਕੋਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਏ ਫੈਮਿਲੀ ਕ੍ਰੋਨਿਕਲ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੇਖਕ, ਸਰਗੇਈ ਅਕਸਾਕੋਵ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਅਖੰਤੀ ਸਲਾਵੋਫਾਈਲਜ਼ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇੱਕ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਉੱਚ ਪੱਧਰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਥਨ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਰੂਸੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਕਿਸਾਨ ਮਾਰੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ: "ਪਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪੇਸ਼ੇ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਪੜ੍ਹਨਾ ਬਹੁਤ ਬੋਰਿੰਗ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਕਿੱਸਾ ਦੱਸਾਂਗਾ, ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਕਿੱਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਯਾਦ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ਼ ਨੌਂ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸੀ ... ਪਰ ਨਹੀਂ - ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਉਨੱਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਾਂਗਾ।"

ਕਿਸਾਨ ਮਾਰੇ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਸ਼ਾਇਦ 1831 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਤੁਲਾ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਜੇਲ੍ਹ ਦਾ ਇਹ ਕਿੱਸਾ 1850 ਦੇ ਈਸਟਰ (24 ਅਪ੍ਰੈਲ) ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਵਰਣਨ ਦ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਦ ਡੈੱਡ (1861 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ) ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਇਸ ਬਚਪਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦ ਅਡੋਲੇਸੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਉਸਨੇ 1874 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ।

ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਮਾਰਚ, 1854 ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਚਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਰੂਸ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜੋਸ਼ੀਲਾ ਸਮਰਥਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੇ ਜ਼ਾਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਕਈ "ਓਡਸ" ਲਿਖੇ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਲਾਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਨ (ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾੜੇ ਕਾਵਿਕ ਯਤਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਕ੍ਰੀਮੀਅਨ ਯੁੱਧ)। ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਜੋਂ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਨਵਰੀ, 1856 ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਰੈਂਕ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਾਲ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿੱਚ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਡ ਰੈਂਕ 'ਤੇ। ਉਸਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਰੂਸ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਫਰਵਰੀ, 1857 ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਉਨੱਤੀ ਸਾਲਾ ਵਿਧਵਾ, ਮਾਰੀਆ ਦਮਿਤਰੀਏਵਨਾ ਇਸਾਏਵਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ। ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਫੌਜ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਉਸੇ ਸਾਲ ਉਸਨੂੰ ਰੂਸ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਪਰ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਜਾਂ ਮਾਸਕੋ ਨਹੀਂ। ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਟਵੇਰ (ਅੱਜ ਦੇ ਕਾਲਿਨਿਨ) ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਅਤੇ 1859 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲੀ। 1859 ਅਤੇ 1861 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉਸਨੇ ਤਿੰਨ ਨਾਵਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਕਾਮਿਕ ਮਾਸਟਰਪੀਸ "ਦਿ ਵਿਲੇਜ ਆਫ਼ ਸਟੈਪਨਚਿਕੋਵੋ" ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਮਾਰਚ, 1861 ਵਿੱਚ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਮਿਖਾਇਲ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਹੇਠ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰਿਕਾ ਵਰੇਮਿਆ ("ਸਮਾਂ") ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ (ਅਜੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਖੁਦ ਜਰਨਲ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ)। ਵਰੇਮਿਆ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਵਿੱਤੀ ਸਫਲਤਾ ਸੀ। ਜੂਨ, 1862 ਵਿੱਚ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ। ਉਸੇ ਸਾਲ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਰੂਸੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਲਾਵਤਨ ਅਤੇ ਲੇਖਕ, ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਹਰਜ਼ਨ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ।

ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ "ਬਾਲ ਦੀ ਜਿੱਤ" ਮੰਨਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਉਹ ਸੀ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ, ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਅਤੇ ਆਮ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ "ਵੱਡੇ ਚਿਹਰੇ" ਅਤੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਘੋਰ ਗਰੀਬੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਵਿੱਚ "ਕੂਲੀ ਵਰਗੀ" ਸਹਿਮਤੀ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ। "ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਦੌਲਤ, ਦਬਦਬੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਹੰਕਾਰ, ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਇੰਨੀ ਜਿੱਤ ਵਾਲੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ," ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1863 ਦੇ ਵਰੇਮਿਆ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, "ਭੁੱਖੀ ਆਤਮਾ ਨਿਮਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧੀਨਗੀ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ ਅਤੇ ਵਿਅਰਥਤਾ ਵਿੱਚ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੱਥ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸੰਦੇਹਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਉਦਾਸ, ਸਰਾਪੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੰਦੇਹਵਾਦ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ ਵਿੱਚ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

ਇਹ ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਸੱਠਵਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਲੰਡਨ ਦੀ ਝਲਕ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਵਰੇਮਿਆ ਦੇ ਉਸੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦਾ ਹੈ:

"ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਭੀੜ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ, ਜਿੰਨਾ ਤੁਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖੋਗੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅੱਧਾ ਮਿਲੀਅਨ ਕਾਮੇ, ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ, ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ, ਹੜ੍ਹ ਵਾਂਗ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਡ਼ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ, ਸਵੇਰੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਤੱਕ, ਉਹ ਇੱਕ ਬੇਚੈਨਲੀਅਨ ਮੌਜ-ਮਸਤੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਜਾਨਵਰਾਂ ਵਾਂਗ ਖਾਂਦੇ-ਪੀਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੋਚੇਗਾ, ਪੂਰਾ ਹਫ਼ਤਾ ਚੱਲਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਸਭ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਘੱਟ ਜਾਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਮਿਹਨਤ, ਪਸੀਨੇ ਅਤੇ ਸਰਾਪਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਆਪਣੀ ਮਾਮੂਲੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ। ਕਸਾਈ ਅਤੇ ਕਰਿਆਨੇ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਸ ਜੈੱਟ ਬਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਗਲੀਆਂ ਨੂੰ ਚਮਕਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹਨਾਂ ਗੋਰੇ ਨੀਗਰੋਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਗੋਂਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਲੋਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਂਦੇ-ਪੀਂਦੇ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਘਰ ਮਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਸਮਲਿੰਗੀ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹਨ, ਪਰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ; ਸਭ ਕੁਝ ਉਦਾਸ, ਸੁਸਤ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ..." ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸ਼ਾਂਤ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਚੁੱਪ, ਜੋ ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਇੰਨੀ ਭਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਸਰਾਪਾਂ ਅਤੇ ਖੂਨੀ ਲੜਾਈਆਂ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤੁਲੇ ਹੋਏ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਪਤਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭੱਜਦੇ ਅਤੇ ਰੇਂਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

"ਅਜਿਹੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਸਵੇਰੇ ਦੋ ਵਜੇ, ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦਾਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਅਣਗਿਣਤ ਭੀੜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਰਿਹਾ, ਲਗਭਗ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਸਤਾ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਮਿਲ ਗਿਆ, ਪਰ ਜੋ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਮੇਰੇ ਮਨ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੱਤਾ। ਆਮ ਲੋਕ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਇੰਨਾ ਭਾਰੀ ਅਤੇ ਇੰਨਾ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ ਮੇਰੀ ਕਲਪਨਾ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਇੱਕ ਠੋਸ ਹਕੀਕਤ ਵਜੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਬੇਸਮਝ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮੂਹ, ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਨੁਕਸਾਨ, ਯੋਜਨਾਬੱਧ, ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ; ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਖਜੂਰ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਨਾ ਹੀ ਚਿੱਟੇ ਚੋਲੇ ਹੋਣਗੇ; ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਹ ਸਰਵ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਪੁਕਾਰਨਗੇ, 'ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ, ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ!'"

"ਪਰ ਉਹ ਖੁਦ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਨੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੂਰਖਤਾ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਜੋ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜਿਕ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਜ਼ਿੱਦੀ, ਅਚੇਤ, ਸਹਿਜ ਵਿਛੋੜਾ, ਹਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵਿਛੋੜਾ, ਮੁਕਤੀ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਿਛੋੜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਅਤੇ ਡਰ ਵੀ। ਇਹ ਲੱਖਾਂ, ਅਮੀਰ ਆਦਮੀ ਦੇ ਮੇਜ਼ ਤੋਂ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਦੂਰ ਭਜਾਏ ਗਏ, ਬਾਹਰੀ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਚਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਭਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਦਸਤਕ ਦੇਣ ਲਈ ਅਨ੍ਹੇਵਾਹ ਹੱਥ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ, ਦਮ ਘੁੱਟਣ ਵਾਲੇ ਹਨੇਰੇ ਕੋਠੜੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਲੱਭਣ ਲਈ ਬੇਤਾਬ। ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਹਤਾਸ਼ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਹ ਸਾਡੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ।

"ਜੋ ਵੀ ਕਦੇ ਲੰਡਨ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹੀ ਹੇਅਮਾਰਕੇਟ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਹ ਕੁਆਰਟਰ ਹੈ ਜੋ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗਲੀ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੇਅਮਾਰਕੇਟ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਜਵਾਨ ਧੀਆਂ, ਕੁੜੀਆਂ ਜੋ ਅਜੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਨੂੰ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਲੈ ਕੇ ਆਈਆਂ ਸਨ। ਲਗਭਗ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਤੁਹਾਡਾ ਹੱਥ ਫੜਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਦੇਖੀ ਸੀ ਜੋ ਛੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਕੱਪੜੇ ਫਟੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ ਗੰਦੀ, ਨੰਗੀ ਪੈਰੀਂ, ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਨੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਸਰੀਰ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛੇਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਸਾਰਾ ਕੁਚਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਤੁਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਹਲੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਲਿਆਈ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਸੀ; ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਭੁੱਖੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੰਨੀ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਇੰਨੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੰਨੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਦਰਦਨਾਕ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਸਿਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਿਲਾਉਂਦੀ ਰਹੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਇਸ਼ਾਰੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਫਿਰ, ਅਚਾਨਕ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਦਬਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਛੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ। ਉਸਨੇ ਛੋਟਾ ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਫੜ ਲਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਇੱਕ ਜੰਗਲੀ ਨਜ਼ਰ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਉਲਟ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦੌੜਨ ਲੱਗੀ ਜਿੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲੈਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਰ ਗਈ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਖੋਹ ਲਵਾਂ..."

ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਹੇਅਮਾਰਕੇਟ ਦੀ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਿਆ। ਚੌਦਾਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਕਲਪਨਾਸ਼ੀਲ "ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਕਹਾਣੀਆਂ" ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, "ਇੱਕ ਹਾਸੋਹੀਣੇ ਆਦਮੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ" ਵਿੱਚ ਤਰਸਯੋਗਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਅਤੇ ਰਹਿਮ ਦੀ ਵਸਤੂ ਵਜੋਂ ਵਰਤਣਾ ਸੀ।

ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਅਗਸਤ, 1862 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਾਪਸ ਪਰਤਿਆ। ਉਸਦਾ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਰੇਮਿਆ ਅਜੇ ਵੀ ਵਧ-ਫੁੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਦੀ ਸਫਲਤਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿੰਤਤ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਈ, 1863 ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸੇ ਸਾਲ ਅਗਸਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲਾ ਗਿਆ (ਉਸਨੂੰ ਉੱਥੇ ਗੇਮਿੰਗ ਟੇਬਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੂਏ ਲਈ ਉਸਦਾ ਜਨੂੰਨ ਹੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਟੱਲ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ)। ਜਨਵਰੀ, 1864 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਮਿਖਾਇਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਉੱਦਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਕੀਤੀ ਜੋ ਤਬਾਹੀ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਸਿਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਵਦਾ ("ਸੱਚ") ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭੜਕਾਊ ਸਮਝਿਆ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੁਝਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਏਪੋਖਾ ("ਯੁੱਗ") ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਪਹਿਲਾ ਅੰਕ 21 ਮਾਰਚ, 1864 ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਾਲ ਚੱਲਿਆ। ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਆਫ਼ਤ ਨੇ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੌਤ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1864 ਨੂੰ ਮਾਸਕੋ ਵਿੱਚ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ, ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਮਿਖਾਇਲ, ਜੋ ਕਿ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੀ, ਦੀ ਉਸੇ ਸਾਲ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਜਰਨਲ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ 15,000 ਰੂਬਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਲਗਭਗ ਵਾਪਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਵਿੱਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਰੂਲੇਟ ਟੇਬਲ ਦੇ ਮੋਹ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ।*

ਇਹ ਏਪੋਖਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕਿਸਮਤ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਡੂੰਘੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ - ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ ਤੋਂ ਨੋਟਸ। ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਖੁਦ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਵਜੋਂ ਉਹ "ਕਮਜ਼ੋਰ" ਸੀ।† ਅਤੇ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕਲਾਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਮਨ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੁਆਰਾ, ਉਹ ਚੇਤੰਨ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹਨੇਰੇ ਖੱਡਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਡੂੰਘਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਨੋਟਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਰਧਾਰਨਵਾਦ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀਆਂ ਨੈਤਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਭੌਤਿਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਲਾਲਚ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਜੋ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਸੀਮਿਤ ਸਰੋਤ ਜੋ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਾਰ ਉਹ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਪੈਲੇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ 1851 ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੈਕਸਟਨ ਦੇ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕੋਨਿਆਂ ਤੱਕ ਫੈਲ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦੇ ਆਗਮਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਯੂਰਪੀਅਨ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਪਰਤਾਵੇ ਦੁਆਰਾ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਕਰਾਮਾਜ਼ੋਵ ਵਿੱਚ "ਦਿ ਗ੍ਰੈਂਡ ਇਨਕੁਇਜ਼ੀਟਰ" ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ। ਕੁਝ ਛੋਟੇ ਅਧਿਆਵਾਂ ਦੇ ਕੰਪਾਸ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅੰਤਮ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀ ਸਵੈ-ਚੇਤੰਨ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਉਲਝਣ ਨੂੰ ਨੋਟਸ ਫਰਾਮ ਦ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਵੈ-ਮਾਣ, ਦਾਨ, ਜਾਂ ਹੰਕਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਵਿਛੋੜੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਟੱਲ ਸੱਚਾਈ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ। ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਉਪਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰਤਾ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ, ਦਰਅਸਲ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇਕਰਾਸੋਵ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਨੋਟਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਦੋ ਆਦਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨੇਕਰਾਸੋਵ ਦੀ "ਡਿੱਗੀ ਹੋਈ ਔਰਤ" ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ; ਫਿਰ ਉਹ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਯਥਾਰਥਵਾਦ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਥੀਸਿਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ।

ਵਾਈਟ ਨਾਈਟਸ ਅਤੇ ਨੋਟਸ ਫਰਾਮ ਦ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀਰੋ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ ਹੈ; ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਾਈਟ ਨਾਈਟਸ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸੁਚਾਰੂ ਅਤੇ ਸੁਹਾਵਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਨੋਟਸ ਫਰਾਮ ਦ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਦਿਲ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਡੂੰਘੀ ਕਿ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ ਗੁਮਨਾਮ ਨਾਇਕ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਕਿਸਮਤ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮਹੱਤਵ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਹੈ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਜੋ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਇਸ ਜਿਲਦ ਦੀਆਂ ਦੋ ਆਖਰੀ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਉਸਦੀ ਮੌਤ 9 ਫਰਵਰੀ, 1881 ਨੂੰ ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਮਣੀ ਫਟਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ, ਜੋ ਕਿ ਮਿਰਗੀ ਦੇ ਦੌਰੇ ਕਾਰਨ ਵਧ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਬਿਮਾਰੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪੀੜਤ ਰਿਹਾ। "ਏ ਜੈਂਟਲ ਕ੍ਰੀਚਰ" 1876 ਵਿੱਚ, "ਏ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਡਾਇਰੀ" ਦੇ ਨਵੰਬਰ ਅੰਕ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ "ਦ ਡ੍ਰੀਮ ਆਫ਼ ਏ ਰਿਡੀਕੂਲਸ ਮੈਨ" ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਅਪ੍ਰੈਲ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ।

ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅੰਕ ਨੂੰ "ਏ ਜੈਂਟਲ ਕ੍ਰੀਚਰ" ਨੇ ਭਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੁੱਝਿਆ ਰਿਹਾ। ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅਸਲ ਖਰੜੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ 19 ਨਵੰਬਰ, 1876 ਦੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਹੈ। "ਏ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਡਾਇਰੀ" ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਉਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। "ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ," ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, "ਸਾਰੇ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਨੇ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਖ਼ਬਰ ਛਾਪੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਕੁੜੀ, ਇੱਕ ਕਾਮੀ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੌਥੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੀ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ 'ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।' ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਈਕਨ ਫੜੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਵਾਨ ਕੁੜੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਈਕਨ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਅਣਸੁਣਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ! ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਕੋਮਲ, ਨਿਮਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਹੈ।"

ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਮਨੁੱਖੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਾਹੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ, ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ, ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਆਪਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਉਪ-ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਕੀਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਪ-ਸਿਰਲੇਖ "ਏ ਫੈਨਟੈਸਟਿਕ ਸਟੋਰੀ ਟੂ ਏ ਜੈਂਟਲ ਕ੍ਰੀਚਰ" ਇਸ ਪਿਆਰ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਪਰ "ਦਿ ਡ੍ਰੀਮ ਆਫ਼ ਏ ਰਿਡੀਕੂਲਸ ਮੈਨ" ਦਾ ਉਹੀ ਉਪ-ਸਿਰਲੇਖ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਸੁਨਹਿਰੀ ਯੁੱਗ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੇ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਘੇਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਸਦਾ ਹਵਾਲਾ "ਨੋਟਸ ਫਰਾਮ ਦ ਅੰਡਰਗ੍ਰਾਊਂਡ" ਵਿੱਚ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ 1865 ਵਿੱਚ "ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਂਡ ਪਨਿਸ਼ਮੈਂਟ" ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਖਰੜੇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਰਾਸਕੋਲਨੀਕੋਵ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਭਟਕਦੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ: "ਓ, ਹਰ ਚੀਜ਼ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਸੁਨਹਿਰੀ ਯੁੱਗ ਦੀ ਤਸਵੀਰ। ਇਹ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ?" ਰਾਸਕੋਲਨੀਕੋਵ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦ ਡ੍ਰੀਮ ਦੇ ਇਹ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਗੂੰਜ ਹਨ: "ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੇਨਿਸ ਜਾਂ ਗੋਲਡਨ ਹੌਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਉੱਥੇ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।... ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗ੍ਰਹਿ 'ਤੇ ਉੱਡ ਗਿਆ।" ਪਰ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਨਾਵਲ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਖਰੜੇ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਨੋਟਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸੁਨਹਿਰੀ ਯੁੱਗ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੇ ਅਖੰਤੀ "ਸਟਾਵਰੋਗਿਨਜ਼ ਕਨਫੈਸ਼ਨ" ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਸੀ, ਦ ਪੋਜ਼ੇਸਡ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਆਇ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਯੁੱਗ ਦਾ ਐਪੀਸੋਡ ਕਲਾਉਡ ਲੋਰੇਨ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਐਸੀਸ ਅਤੇ ਗੈਲੇਟੀਆ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਡ੍ਰੇਜ਼ਡਨ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਪੂਰੇ ਐਪੀਸੋਡ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਵਲ ਦ ਅਡੋਲੇਸੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਸਨੂੰ ਵਰਸੀਲੋਵ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਦ ਡ੍ਰੀਮ ਆਫ਼ ਏ ਰਿਡੀਕੂਲਸ ਮੈਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਥੀਮ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਸੀ।

"ਨੋਟਸ ਫਰਾਮ ਦ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ" ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ, "ਦ ਡ੍ਰੀਮ" ਸਾਨੂੰ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਬਾਰੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੈ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸੁਨਹਿਰੀ ਯੁੱਗ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਹੈ ਜੋ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕੀਮਤੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸਾਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ; ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕੀਮਤੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸਾਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕਲਾਕਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦੁਖਦਾਈ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ। ਉਹ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਸੀ, ਅਤੇ "ਦ ਡ੍ਰੀਮ" ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਨ, ਦਿਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨ, ਬੁਰਾਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਹਨੇਰਾ ਕੋਠੜੀ ਹੈ;

ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਬੀਜ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਦਇਆ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਦਇਆ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਖੁਦ ਇਸਨੂੰ "ਦ ਡ੍ਰੀਮ" ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਹੈ, "ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਸੱਚ" ਹੈ; ਪਰ, "ਦ ਡ੍ਰੀਮ" ਦੇ ਨਾਇਕ ਵਾਂਗ, ਉਹ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਡੇਵਿਡ ਮੈਗਰਸ਼ੈਕ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ, ਤੁਰਗਨੇਵ, ਚੇਖੋਵ, ਗੋਰਕੀ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਕਿਨ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਅਤੇ ਗੋਗੋਲ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਵੀ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ।

*ਬੇਲਿੰਸਕੀ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਾਵਲ, ਪੂਅਰ ਫੋਕ ਬਾਰੇ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ।

*ਰਸਾਲਾ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਸਟ੍ਰਾਖੋਵ ਦੁਆਰਾ ਪੋਲਿਸ਼ ਵਿਦਰੋਹ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਸੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਯੋਗਦਾਨੀ ਸੀ।

*ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਜੁਲਾਈ, 1865 ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਂਡ ਪਨਿਸ਼ਮੈਂਟ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 1866 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਸਾਲ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ, ਅੰਨਾ ਗ੍ਰਿਗੋਰੀਏਵਨਾ ਸਨਿਟਕੀਨਾ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਵਲ ਦ ਗੈਂਬਲਰ ਲਈ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਨੇ 1867 ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਉਸੇ ਸਾਲ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਦ ਇਡੀਅਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ 1868 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਸਨੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ ਦ ਐਟਰਨਲ ਹਸਬੈਂਡ ਐਂਡ ਦ ਪੋਜ਼ੇਸਡ ਲਿਖਿਆ। ਉਹ ਜੁਲਾਈ, 1871 ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਜੂਨ, 1874 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਦ ਅਡੋਲੇਸੈਂਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਮਈ, 1875, ਜੁਲਾਈ, 1876, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜੁਲਾਈ, 1879 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਉਹ 1879 ਅਤੇ 1880 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ "ਦਿ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਕਰਾਮਾਜ਼ੋਵ" 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

†“ਮੈਂ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਾਂ, (ਪਰ ਇਸਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ;) ਇਸਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਂ।” (ਡ੍ਰੇਸਡਨ ਤੋਂ ਰੂਸੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਟ੍ਰਾਖੋਵ ਨੂੰ ਪੱਤਰ, 6 ਜੂਨ, 1870।)

ਚਿੱਟੀਆਂ ਰਾਤਾਂ

ਇੱਕ ਭਾਵੁਕ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ

ਇੱਕ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ

ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਉਸਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ
ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਲ
ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣਾ?...

—ਇਵਾਨ ਤੁਰਗੇਨੇਵ

ਪਹਿਲੀ ਰਾਤ

ਇਹ ਇੱਕ ਪਿਆਰੀ ਰਾਤ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਪਿਆਰੇ ਪਾਠਕ, ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਜਵਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਅਸਮਾਨ ਇੰਨਾ ਚਮਕਦਾਰ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁਰੇ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਲੋਕ ਇੰਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਸਮਾਨ ਹੇਠ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਪਿਆਰੇ ਪਾਠਕ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਹੀ ਆਵੇਗਾ, ਪਰ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭੂ ਇਸਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਵਾਰ ਹੋ ਸਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਪਾਵੇ!... ਮਾੜੇ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੂਰੇ ਦਿਨ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰਾ ਵਿਵਹਾਰ ਨਿੰਦਿਆ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਜੀਬ ਉਦਾਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਭਾਵਨਾ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਦਿਨ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਹਿਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਅਚਾਨਕ ਮੈਨੂੰ ਇੰਝ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ, ਇਕੱਲਾ, ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ "ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ" ਕੌਣ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ, ਮੈਂ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣੂਆਂ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰਾ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਮੈਨੂੰ ਛੱਡ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਾਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਅਚਾਨਕ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਡਰ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਦਾਸੀ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਨੇਵਸਕੀ ਐਵੇਨਿਊ 'ਤੇ, ਨਾ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਹੀ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਇੱਕੋ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਨਬੀ ਹਾਂ, ਪਰ ਉਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਜਨਬੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ; ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਚਿੰਤਾ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਦਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਕਿਉਂ, ਫੋਂਟੰਕਾ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਮੈਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸੱਜਣ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਦੋਸਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਅਤੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਵਾਲਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਸਾਹ ਹੇਠ ਬੁੜਬੁੜਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਖੱਬਾ ਹੱਥ ਹਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸੋਨੇ ਦੀ ਚੋਟੀ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗੰਢ ਵਾਲੀ ਵਾਕਿੰਗ-ਸਟਿੱਕ ਫੜੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ, ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੋਸਤਾਨਾ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ। ਦਰਅਸਲ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਫੋਂਟੰਕਾ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦਾ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਝੁਕਦੇ ਹਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਚੰਗੇ ਹਾਸੇ-ਮਜ਼ਾਕ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮਿਲੇ, ਅਸੀਂ ਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਟੋਪੀਆਂ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਸੀ, ਪਰ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ, ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਛੱਡ ਕੇ, ਪੂਰੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧੇ। ਘਰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਜਾਣੂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਗਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਮੇਰੇ ਅੱਗੇ ਭੱਜਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਸ਼ੁਭ ਸਵੇਰ, ਸਰ! ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਹੋ? ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਠੀਕ ਹਾਂ, ਧੰਨਵਾਦ। ਉਹ ਮਈ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਜੋੜਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ"; ਜਾਂ, "ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਹੋ, ਸਰ? ਮੇਰੀ ਕੱਲ੍ਹ ਮੁਰੰਮਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ"; ਜਾਂ, "ਪਿਆਰੇ ਮੇਰੇ, ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਸੜ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਰੱਬਾ, ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਡਰ ਗਿਆ ਸੀ!" ਆਦਿ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਮੇਰੇ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦੀਦਾ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਮੇਰੇ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਸ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਨਾਲ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਣ ਆਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਬਣਾਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ

ਕਿ ਇਸਦਾ ਇਲਾਜ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋਵੇ (ਜੋ ਕਿ ਰੱਬ ਨਾ ਕਰੇ!)। ਅਤੇ ਮੈਂ ਫਿੱਕੇ ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ ਦੇ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਛੋਟੇ ਘਰ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਾਂਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰਾ ਛੋਟਾ ਘਰ ਸੀ; ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੰਨੀ ਦੋਸਤਾਨਾ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਬੇਢੰਗੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਵੱਲ ਇੰਨੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਲੰਘਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਉਛਲ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਗਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਰਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਸਵਾਗਤ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤੀ ਚੀਕ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, "ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪੀਲਾ ਰੰਗ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ!" ਸ਼ੈਤਾਨ! ਜੰਗਲੀ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਿਆ, ਨਾ ਤਾਂ ਕੌਰਨੀਸ, ਨਾ ਹੀ ਥੰਮ੍ਹ, ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਗਰੀਬ ਦੋਸਤ ਕੈਨਰੀ ਵਾਂਗ ਪੀਲਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਖੁਦ ਵੀ ਪੀਲੀਆ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸੀ, ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਜਾਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਗੁਆ ਸਕਿਆ, ਜੋ ਸਵਰਗੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ!

ਤਾਂ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਪਿਆਰੇ ਪਾਠਕ, ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀ ਮੁਸੀਬਤ ਸੀ, ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਪੂਰੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਤ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਬੇਚੈਨ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਇਹ ਇੱਕ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਕ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ?), ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਭਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋ ਸ਼ਾਮਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛਾਣ-ਬੀਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਗਲਤ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਘਿਣਾਉਣਾ ਕੀ ਸੀ? ਅਤੇ, ਬਹੁਤ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗੰਦੀਆਂ ਹਰੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਅਤੇ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਜਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਢੱਕੀ ਛੱਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮੈਟਰੀਓਨਾ ਇੰਨੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਫਰਨੀਚਰ ਵੱਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਹਰੇਕ ਕੁਰਸੀ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕੀ ਮੁਸੀਬਤ ਉੱਥੇ ਪਈ ਹੈ (ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਵੀ ਕੁਰਸੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਨਾ ਦੇਖ ਕੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ); ਮੈਂ ਖਿੜਕੀ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ - ਪਰ ਸਭ ਕੁਝ ਬੇਕਾਰ ਸੀ: ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਚੰਗਾ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ! ਮੈਂ ਮੈਟਰੀਓਨਾ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਜਾਲਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਬੇਵਕੂਫੀ ਬਾਰੇ ਪਿਤਾ ਵਰਗੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਝਿੜਕਣ ਤੱਕ ਵੀ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਕਹੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਈ, ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਬਣੇ ਰਹਿਣ। ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ। ਓਹ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਪਿੰਡ ਵੱਲ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹਨ, ਹੈ ਨਾ? ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਘਰੇਲੂ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਹੁਣ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਹੋਰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਮੂਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ-ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਅਹੁਦੇ ਵਾਲਾ ਹਰ ਯੋਗ ਸੱਜਣ ਜੋ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੈਕਸੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ, ਆਪਣੇ ਆਮ ਦਫਤਰੀ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਰੰਤ ਸ਼ਹਿਰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਸਾਮਾਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵੱਲ - ਪਿੰਡ ਵੱਲ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਹੁਣ ਹਰ ਰਾਹਗੀਰ ਲਈ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਰੂਪ ਜੋ ਲਗਭਗ ਹਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, "ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਰ, ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ ਹਾਂ, ਬੱਸ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਹੋਵਾਂਗਾ।" ਜੇ ਇੱਕ ਖਿੜਕੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਨਮੋਹਕ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁੜੀ, ਜੋ ਕੁਝ ਪਲ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਚਿੱਟੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਨਾਲ ਇਸ 'ਤੇ ਢੋਲ ਵਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਆਪਣਾ ਸੁੰਦਰ ਸਿਰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਗਮਲੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਫੁੱਲ ਬਸੰਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇੱਕ ਭਰੇ ਹੋਏ ਪੁਰਾਣੇ ਫਲੈਟ ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੀ ਹਰ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਉਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਖੋਜ (ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਲੱਖਣ ਖੋਜ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ) ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ, ਉਹ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਝੌਂਪੜੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਟੋਨ ਐਂਡ ਐਪੋਥੈਕਰੀ ਟਾਪੂਆਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਰਟ ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗੱਡੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਾਰਗੋਲੋਵ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਆਮ ਸਮਝ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਮ ਹਵਾ ਦੁਆਰਾ "ਪ੍ਰੇਰਿਤ" ਕਰਦੇ ਹਨ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਕ੍ਰੇਸਟੋਵਸਕੀ ਟਾਪੂ ਦਾ ਘਰਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਦਿੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਕਾਰਟਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਜਲੂਸ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਇੱਕ ਆਰਾਮ

ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਹੈ, ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਮ, ਉਸਦੀ ਗੱਡੀ ਦੇ ਕੋਲ, ਹਰ ਵਰਣਨ ਦੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪਹਾੜਾਂ ਨਾਲ ਲੱਦਿਆ ਹੋਇਆ - ਮੇਜ਼, ਕੁਰਸੀਆਂ, ਤੁਰਕੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਤੁਰਕੀ ਦੀਵਾਨ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਘਰੇਲੂ ਸਮਾਨ - ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਦਿੱਖ ਵਾਲਾ ਰਸੋਈਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗੱਡੀ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉੱਪਰ ਬੈਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਅੱਖ ਦਾ ਤਾਰਾ ਹੋਵੇ; ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਨੇਵਾ ਜਾਂ ਫੋਂਟੰਕਾ 'ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਕਬਾੜ ਨਾਲ ਲੱਦੇ ਹੋਏ ਬੇੜੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਕਾਲੀ ਨਦੀ ਜਾਂ ਟਾਪੂਆਂ ਤੱਕ - ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇੜੀਆਂ ਦਸ ਗੁਣਾ, ਨਹੀਂ, ਸੌ ਗੁਣਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਭ ਕੁਝ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਕਾਫ਼ਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਫ਼ਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਾਰਾ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਇੱਕ ਮਾਰੂਥਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸ਼ਰਮ, ਅਪਮਾਨ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪਿੰਡ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਭਵ ਬਹਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਨਾ ਹੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਪੇਂਡੂ ਝੌਂਪੜੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਹਰ ਗੱਡੀ ਜਾਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਦਿੱਖ ਵਾਲੇ ਹਰ ਸੱਜਣ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਕੈਬ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜਾਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ!

ਮੈਂ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਤੁਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ, ਆਮ ਵਾਂਗ, ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਟੋਲ-ਗੇਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਾਇਆ। ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਖੁਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ, ਬਾਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕਦਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੱਕੀ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਅਤੇ ਹਰੇ ਭਰੇ ਘਾਹ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਰਿਆ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਕਾਵਟ ਤੋਂ ਬੇਖ਼ਬਰ, ਅਤੇ ਹਰ ਸਾਹ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਭਾਰ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇੰਨੀ ਦਿਆਲਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਲ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣਗੇ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਖੁਸ਼ ਜਾਪਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਸਿਗਾਰ ਪੀਤੀ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਵੀ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਂਗ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਸੀ - ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇੰਨਾ ਤੇਜ਼ ਸੀ, ਇੱਕ ਅਰਧ-ਅਯੋਗ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜੋ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਗਭਗ ਦੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ, ਅਚਾਨਕ ਬਸੰਤ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ, ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਸਾਰੀ ਸ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਵਰਗ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਨਿਵਾਜਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹ ਖਿੜਦੀ ਹੈ, ਸਜਦੀ ਹੈ, ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਜਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਦੁੱਤੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੈ... ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਉਸ ਕੁੜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਬਿਮਾਰ ਅਤੇ ਫਿੱਕੀ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਤਰਸ ਜਾਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਹਮਦਰਦੀ ਭਰੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹੋ, ਜਾਂ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਪਰ ਜੋ ਅੱਖ ਦੇ ਝਪਕਦੇ ਹੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਕਿਸੇ ਜਾਦੂਈ ਸੰਜੋਗ ਦੁਆਰਾ ਅਦੁੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ, ਹੈਰਾਨ ਅਤੇ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਅੱਗ ਨਾਲ ਭੜਕਾਇਆ? ਉਸਦੇ ਪੀਲੇ ਅਤੇ ਖੋਖਲੇ ਗੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਖੂਨ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੀ ਸੀ? ਉਸ ਮਿੱਠੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਜਨੂੰਨ ਕੀ ਆਇਆ? ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ ਇੰਨੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਉਛਲ ਗਈ? ਉਹ ਕੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਇੰਨੀ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਗਰੀਬ ਕੁੜੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਜੀਵਨ, ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ? ਇਸਨੂੰ ਇੰਨੀ ਚਮਕਦਾਰ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਚਮਕਣ ਲਈ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ? ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ, ਇੰਨੀ ਛੂਤ ਵਾਲੀ ਹਾਸੀ ਨਾਲ ਕਿਸਨੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ? ਤੁਸੀਂ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਦੇ ਹੋ; ਤੁਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਤੁਸੀਂ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਪਲ ਬੀਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫਿਰ ਉਹੀ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਨਜ਼ਰਾਂ, ਉਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਚਿਹਰਾ, ਉਸਦੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਸੰਕੋਚ, ਅਤੇ, ਹਾਂ, ਪਛਤਾਵਾ ਵੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਜਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸਫੋਟ ਲਈ ਕੁਝ ਸੁੰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਮਿਲਣਗੇ। ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਸੁੰਦਰਤਾ, ਇੰਨੀ ਪਲ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੋਈ, ਇੰਨੀ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਿੱਕੀ ਪੈ ਗਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ ਇੰਨੀ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਘੱਟ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਫਟ ਗਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ - ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ...

ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮੇਰੀ ਰਾਤ ਦਿਨ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਬਿਹਤਰ ਸੀ! ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ:

ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਗਲੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਦਸ ਵੱਜ ਗਏ। ਮੇਰਾ ਰਸਤਾ ਇੱਕ ਨਹਿਰ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਵੀ ਜੀਵਤ ਆਤਮਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਮੈਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਧੁਨ ਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਖੁਸ਼ ਆਦਮੀ ਜਿਸਦਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦੋਸਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਜਾਣਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਚਾਨਕ ਸਾਹਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ।

ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ, ਨਹਿਰ ਦੀ ਰੇਲਿੰਗ ਨਾਲ ਝੁਕ ਕੇ, ਇੱਕ ਔਰਤ ਰੇਲਿੰਗ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੂਹਣੀਆਂ ਰੱਖ ਕੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ; ਉਹ ਨਹਿਰ ਦੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਮਗਨ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਨਮੋਹਕ ਪੀਲੀ ਟੋਪੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਨਮੋਹਕ ਕਾਲਾ ਚੋਗਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। "ਉਹ ਜਵਾਨ ਹੈ," ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, "ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਾਲੀ ਹੈ।" ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਸਾਹ ਅਤੇ ਧੜਕਦੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਹਿੱਲਿਆ ਨਹੀਂ। "ਮਜ਼ਾਕੀਆ!" ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, "ਉਹ ਕਿਸੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।" ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਮਰ ਕੇ ਰੁਕ ਗਿਆ, ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਜੜ੍ਹਾਂ ਮਾਰਦਾ। ਦੱਬੇ ਹੋਏ ਰੋਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਮੇਰੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ। ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੁੜੀ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਲਈ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਰੋਂਦੇ ਹੋਏ ਸਾਫ਼ ਸੁਣਿਆ। ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ! ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਤਰਸ ਨਾਲ ਸੁੰਗੜ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਡਰਪੋਕ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਹਾਂ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਆਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ!... ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਦਮ ਪਿੱਛੇ ਹਟਿਆ, ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਹਾ ਹੁੰਦਾ "ਮੈਡਮ!" ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਸਮਿਕ ਸ਼ਬਦ ਉੱਚ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਸੀ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹੀ ਉਹ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰੋਕਿਆ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ, ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੀਵੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ, ਅਤੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘ ਗਈ। ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰ ਪਿਆ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਹੋਣਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੰਨ੍ਹ ਛੱਡ ਕੇ, ਸੜਕ ਪਾਰ ਕਰਕੇ, ਫੁੱਟਪਾਥ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਰ ਪਈ। ਮੈਂ ਸੜਕ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕੈਦ ਕੀਤੇ ਪੰਛੀ ਦੇ ਦਿਲ ਵਾਂਗ ਧੜਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਣਕਿਆਸੀ ਘਟਨਾ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਲਈ ਆਈ।

ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੱਜਣ ਅਚਾਨਕ ਗਲੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁੜੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਗਜ਼ ਦੂਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਅਸਥਿਰ ਚਾਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਿੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੰਧ ਨਾਲ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕੁੜੀ ਤੀਰ ਵਾਂਗ ਸਿੱਧੀ, ਤੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਡਰ ਨਾਲ ਤੁਰਦੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁੜੀਆਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੁਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਕਿ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਘਰ ਆਉਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰੇ। ਅਤੇ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੱਜਣ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਫੜ ਨਾ ਸਕਦਾ, ਜੇਕਰ ਮੇਰੀ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਚਾਲ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਾ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਗਤੀ ਨਾਲ ਕੁੜੀ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਓਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭੱਜ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੱਜਣ ਨੇੜੇ ਅਤੇ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ। ਕੁੜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਚੀਕ ਮਾਰੀ ਅਤੇ - ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨੋਬਲੀ ਵਾਕਿੰਗ-ਸਟਿੱਕ ਲਈ ਜੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਲੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਾਇਆ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਣਚਾਹੇ ਸੱਜਣ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ, ਮੇਰੇ ਉੱਤਮ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਨਕਾਰਯੋਗ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ, ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ। ਪਰ ਉਸਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸਾਡੇ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪਹੁੰਚੇ।

"ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਾਂਹ ਦੇ ਦੇ," ਮੈਂ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਤੈਨੂੰ ਹੋਰ ਛੇੜਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।"

ਉਸਨੇ ਚੁੱਪਚਾਪ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਾਂਹ ਫੜਾ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਨਾਲ ਕੰਬ ਰਹੀ ਸੀ। ਓ, ਅਣਚਾਹੇ ਅਜਨਬੀ! ਮੈਂ ਉਸ ਪਲ ਤੈਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਅਸੀਸ ਦਿੱਤੀ ਸੀ! ਮੈਂ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਉਸ ਵੱਲ ਚੋਰੀ-ਛਿਪੇ ਵੇਖੀ - ਮੈਂ ਸਹੀ ਸੀ! ਉਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੋਹਣੀ ਕੁੜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਲੀ ਵੀ ਸੀ। ਉਸਦੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਪਲਕਾਂ 'ਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸਦੀ ਹਾਲੀਆ ਡਰ ਦੇ ਹੰਝੂ ਚਮਕ ਰਹੇ ਸਨ ਜਾਂ ਉਸਦੀ

ਹਾਲੀਆ ਨਾਖੁਸ਼ੀ - ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹੜਾ। ਪਰ ਉਸਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਦੀ ਚਮਕ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ, ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ, ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹੇਠਾਂ ਕਰ ਲਈਆਂ।
"ਖੈਰ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਭਜਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ? ਜੇ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।"
"ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੀ..."
"ਪਰ ਹੁਣ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ?"
"ਖੈਰ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਹੁਣ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਕੰਬ ਰਹੇ ਹੋ?"
"ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਤੁਰੰਤ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਹਾਂ," ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਕੁੜੀ ਇੰਨੀ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਸੀ (ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਕੁੜੀ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ)। "ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਤੁਰੰਤ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ, ਮੈਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਥੋੜ੍ਹਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹਾਂ, ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨਾ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਪਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਰਾਇਆ ਸੀ। ਹਾਂ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਡਰਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਸਭ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਸਿਵਾਏ ਇਸਦੇ ਕਿ ਇੱਕ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੈਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।"
"ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ?"
"ਹਾਂ, ਸੱਚਮੁੱਚ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਜੇ ਮੇਰੀ ਬਾਂਹ ਹੁਣ ਕੰਬ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਸੁੰਦਰ ਛੋਟੇ ਹੱਥ ਨੇ ਨਹੀਂ ਫੜਿਆ। ਮੈਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਇਕੱਲਾ ਜੀਵ ਹਾਂ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ, ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਦੱਸੋ ਜੇ ਮੈਂ ਕਦੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗਾ।"
"ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਗੱਲ ਕਰਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਸ਼ਰਮੀਲੇ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਹੋਰ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਗੱਲ ਕਰਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਪਸੰਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਾਂਗਾ।"
"ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ," ਮੈਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਸਾਹ ਰੋਕਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕਦਮ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਏਂਗਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੇਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਦੇਵੇਂਗਾ!"
"ਜੰਤਰ? ਕਿਹੜੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਕਿਸ ਲਈ? ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"
"ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ। ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ੁਬਾਨ ਤੋਂ ਗਲਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਛਾ ਨਾ ਕਰਾਂ..."
"ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਤੁਹਾਡਾ ਮਤਲਬ?"
"ਠੀਕ ਹੈ, ਹਾਂ। ਅਤੇ, ਭਲਿਆਈ ਲਈ, ਨਿਰਪੱਖ ਰਹੋ। ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ - ਮੈਂ ਕੌਣ ਹਾਂ? ਛੱਬੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ - ਹਾਂ, ਮੈਂ ਛੱਬੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹਾਂ - ਮੈਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ। ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਚੰਗੀ, ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਬੋਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਤੁਸੀਂ ਵੀ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੋਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗੇ, ਹੈ ਨਾ? ਜਦੋਂ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਬੋਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਖੈਰ, ਵੈਸੇ ਵੀ ... ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋਗੇ, ਪਰ ਮੈਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕਦੇ ਨਹੀਂ! ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ! ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਪਨਾ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲਾਂਗਾ। ਓ, ਕਾਸ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਿਆ ਹਾਂ!"
"ਪਰ ਕਿਵੇਂ? ਕਿਸਦੇ ਨਾਲ?"
"ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਬੇਸ਼ੱਕ। ਬਸ ਆਪਣੇ ਆਦਰਸ਼ ਨਾਲ, ਉਸ ਔਰਤ ਨਾਲ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹਾਂ। ਓ, ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਹਾਂ! ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ - ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ? - ਪਰ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ

ਔਰਤਾਂ ਸਨ? ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਇੰਨੀਆਂ ਭਾੜੇ ਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ... ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਗੱਲ ਦੱਸਣ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਦੀ ਔਰਤ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰਸਦੀ ਸੀ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਕੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ। ਬਹੁਤ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਬਹੁਤ ਭਾਵੁਕਤਾ ਨਾਲ। ਉਸਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਇਕੱਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਦੁਖੀ ਹਾਂ; ਉਸਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਦੂਰ ਨਾ ਭੇਜੇ; ਉਸਨੂੰ ਸਮਝਾਓ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਕਿਵੇਂ ਹੈ; ਉਸਨੂੰ ਸੁਝਾਓ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਹ ਉਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਦੁਖੀ ਆਦਮੀ ਦੀ ਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰੇ; ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਸਮਝਾਓ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ, ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਹੋ, ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਇਕਦਮ ਦੂਰ ਨਾ ਭੇਜੇ, ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵਿਰੋਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੇ, ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੇ ਜੋ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਸੀ, ਹਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹੱਸੇ, ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਉਮੀਦ ਵੀ ਦੇਵੇ, ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ! ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਹੱਸ ਰਹੇ ਹੋ।... ਖੈਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ।..."

"ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਹੱਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੋ, ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਸਫਲ ਹੁੰਦੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਭ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ। ਜਿੰਨਾ ਸੌਖਾ, ਓਨਾ ਹੀ ਵਧੀਆ। ਇੱਕ ਵੀ ਦਿਆਲੂ ਔਰਤ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੂਰਖ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦਿਲ ਨਾ ਕਰੇ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ ਬਿਨਾਂ ਭੇਜ ਦੇਵੇ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਮੰਗ ਰਹੇ ਸੀ। ਪਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਗਲਤ ਹੋਵਾਂ। ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਾਗਲ ਸਮਝਦੀ। ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਨਿਰਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਲੋਕ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ!"

"ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ," ਮੈਂ ਰੋਇਆ, "ਹਜ਼ਾਰ ਵਾਰ ਧੰਨਵਾਦ! ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਜੋ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ!"

"ਠੀਕ ਹੈ, ਠੀਕ ਹੈ! ਬੱਸ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ... ਖੈਰ, ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਦੋਸਤੀ ਦੇ ਯੋਗ ਸਮਝਦੇ ਸੀ ...। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ?"

"ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ? ਕਿਉਂ, ਤੂੰ ਇਕੱਲਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਬੰਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੁੰਡਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵੀ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਤੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ..."

"ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ! ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਪਹਿਲਾਂ। ਗਲੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ। ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਹੈ ਨਾ?"

"ਸੜਕ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ? ਖੈਰ, ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਕੀ ਕਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ... ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਅਜਿਹੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪਲਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਤੁਸੀਂ ਸੀ... ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਗਲਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵਾਂ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਓ, ਜੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਰੋ ਰਹੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਮੈਂ - ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਪਰ, ਰੱਬਾ, ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਭਰਾ ਵਰਗੀ ਹਮਦਰਦੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਸੀ? ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਮੈਂ ਹਮਦਰਦੀ ਕਿਹਾ ... ਖੈਰ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੀ, ਕੀ ਮੈਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?"

"ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਾ ਕਹੋ," ਕੁੜੀ ਨੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਦਬਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਦੋਸ਼ੀ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਖੈਰ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਘਰ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਉਸ ਲੇਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ, ਇੱਥੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਕਦਮ ਦੂਰ। ਅਲਵਿਦਾ ਅਤੇ ਧੰਨਵਾਦ।"

"ਪਰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇ? ਯਕੀਨਨ, ਯਕੀਨਨ, ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਯਕੀਨਨ, ਇਹ ਸਾਡੀ ਆਖਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ?"

"ਖੈਰ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ," ਕੁੜੀ ਨੇ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, "ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਮੰਗੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਹੁਣ... ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਕਰਾਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਅਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਮਿਲਾਂਗੇ।"

"ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਇੱਥੇ ਹੋਵਾਂਗਾ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ। "ਓਹ, ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਗਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹਾਂ..."

"ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਕਾਫ਼ੀ ਬੇਸਬਰੇ ਹੋ, ਹੈ ਨਾ? ਤੁਸੀਂ ਲਗਭਗ ਮੰਗਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ..."
"ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੋ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ, ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੋ!" ਮੈਂ ਟੋਕਿਆ। "ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕੁਝ ਕਹਾਂ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋਗੇ? ਇਹ ਹੈ: ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਇੰਨਾ ਘੱਟ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜੀਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪਲ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਰਾਤ, ਪੂਰਾ ਹਫ਼ਤਾ, ਪੂਰਾ ਸਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਇੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਆਵਾਂਗਾ। ਹਾਂ, ਇੱਥੇ, ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ। ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੋ ਹੋਇਆ ਉਸਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰੀ ਹੈ। ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਂ ਵੀ ਰੋਇਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਯਾਦ ਆਇਆ ਸੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ - ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਦਸ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਕਾਰਨ ਰੋ ਰਹੇ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ, ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫਿਰ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਥੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ ਸੀ..."
"ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ," ਕੁੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਇੱਥੇ ਆਵਾਂਗੀ, ਉਹ ਵੀ ਦਸ ਵਜੇ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਵਰਜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਕੀ ਮੈਂ? ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਨੂੰ ਇੱਥੇ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋਗੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਹਾਂਗੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਓਹ, ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੀ: ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਇੱਥੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋ। ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਕੁਝ ਅਣਸੁਖਾਵਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ... ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹਾਂਗੀ - ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿਣ ਲਈ। ਪਰ, ਧਿਆਨ ਦਿਓ, ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਬੁਰਾ ਨਾ ਸੋਚੋ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋਗੇ? ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇੰਨੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਰਦਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਜੇ ... ਪਰ ਇਹ ਮੇਰਾ ਰਾਜ਼ ਰਹਿਣ ਦਿਓ। ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ..."
"ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਪਸੰਦ ਹੈ, ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ!" ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਰੋਇਆ। "ਬੱਸ ਇਹ ਕਹੋ। ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਦੱਸੋ। ਮੈਂ ਹਰ ਗੱਲ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਪਸੰਦ ਹੈ ਉਹ ਕਰਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਗਿਆਕਾਰੀ, ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਰਹਾਂਗਾ... ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਹੈ ਨਾ?"
"ਖੈਰ, ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਆਉਣ ਲਈ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹਾਂ," ਕੁੜੀ ਨੇ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ। ਪਰ, ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ, ਪਹਿਲਾਂ (ਸਿਰਫ਼ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਕਰੋਗੇ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਾਂਗੀ, ਹੈ ਨਾ? - ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ), ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਦੋਸਤ ਬਣਨ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਹਾਂ, ਸੱਚਮੁੱਚ। ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ, ਨਾ ਕਰੋ।"
"ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਹੁੰ ਖਾਂਦਾ ਹਾਂ..." ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਕੇ ਚੀਕਿਆ।
"ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਵਾਅਦੇ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੇ। ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਾਰੂਦ ਵਾਂਗ ਭੜਕਣ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਰੱਥ ਹੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਨਾ ਹੋਵੋ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ... ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਮੰਗਣੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੰਨੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਦੋਸਤ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋਗੇ?"
"ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ! ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਅਗਲੇ ਚੌਵੀ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਬਚ ਸਕਾਂਗਾ।"
"ਚੰਗੀ ਨੀਂਦ ਲਓ। ਸ਼ੁਭ ਰਾਤਰੀ, ਅਤੇ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ। ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਹਰ ਭਾਵਨਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭਰਾਤਰੀ ਹਮਦਰਦੀ ਲਈ ਵੀ, ਇੱਕ ਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਇੰਨੀ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।"

"ਭਲਿਆਈ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਹੈ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਕਰੋ।"
"ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰੋ। ਇਸ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਗੁਪਤ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਿਓ। ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਓਨਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਹੈ: ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਰੋਮਾਂਸ ਵਰਗਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਦੱਸਾਂਗਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਨਹੀਂ ਦੱਸਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ..."
"ਠੀਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਾਂਗੀ। ਪਰ, ਰੱਬਾ, ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇੱਕ ਚਮਤਕਾਰ ਵਾਂਗ ਹੈ! ਮੈਂ ਕਿੱਥੇ ਹਾਂ? ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਔਰਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ? ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਮਿੰਟ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਂ, ਖੁਸ਼। ਕੌਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਪਲ ਆਉਣਗੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ... ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਾਂਗੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਭ ਕੁਝ..."
"ਠੀਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰੋ।"
"ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ."
"ਅਲਵਿਦਾ!"
"ਅਲਵਿਦਾ!"
ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ। ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਤੁਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਘਰ ਜਾਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ! ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ!

ਦੂਜੀ ਰਾਤ

"ਠੀਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੂੰ ਬਚ ਗਿਆ, ਹੈ ਨਾ?" ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਦਬਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।
"ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਅੱਜ ਮੈਂ ਕੀ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ!"
"ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ - ਪਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਆਇਆ ਹਾਂ? ਕੱਲ੍ਹ ਵਾਂਗ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਕਵਾਸ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਸਾਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਮਝਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸੋਚਿਆ ਸੀ।"
"ਪਰ ਕਿਵੇਂ? ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਸਮਝਦਾਰ ਕਿਵੇਂ ਬਣੀਏ? ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ। ਪਰ, ਸੱਚਮੁੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੋ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਝਦਾਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਦੇ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਹੈ।"
"ਓਹ? ਖੈਰ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਦਬਾਓ। ਦੂਜਾ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿਆਂ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸੋਚਿਆ ਹੈ।"
"ਕੀ ਤੁਸੀਂ? ਖੈਰ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ?"
"ਕੀ ਫੈਸਲਾ? ਕਿਉਂ, ਸਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ, ਇੱਕ ਮੂਰਖ ਕੁੜੀ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਚੰਗੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਮੈਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੰਨਵਾਦ ਦਾ ਵੋਟ ਪਾਸ ਕਰਕੇ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਆਖਰੀ ਵਿਸਥਾਰ ਤੱਕ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਖੁਦ ਦੱਸਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਭ ਕੁਝ, ਬਿਲਕੁਲ ਸਭ ਕੁਝ! ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਦਮੀ ਹੋ? ਆਓ, ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ! ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸੋ।"
"ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ?" ਮੈਂ ਚੀਕਿਆ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਬਰਾ ਗਿਆ। "ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ? ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।"
"ਪਰ ਜੇ ਕੋਈ ਕਹਾਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜੀਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ?" ਉਸਨੇ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਮੈਨੂੰ ਟੋਕਿਆ।
"ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ! ਮੈਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਇਆ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜੀਣ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?"
"ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ?"
"ਕਿਉਂ, ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਹਾਂ।"
"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ?"

"ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਦੇ ਨਹੀਂ।"
"ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਕੌਣ ਹੋ? ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਮਝਾਓ। ਪਰ ਰੁਕੋ: ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੇ ਵਰਗੀ ਦਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਦਾਦੀ ਵੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਭੁੱਲ ਗਈ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬੁਰਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅੰਦਰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਪਿੰਨ ਕੀਤਾ - ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਦਿਨਾਂ-ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿੰਨ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਉਹ ਇੱਕ ਸਟਾਕਿੰਗ ਬੁਣਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਸਿਲਾਈ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ - ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਪਿੰਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਦੋ ਸਾਲ ਜਾਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ।"
"ਅੱਛਾ ਦਿਆਲੂ, ਕਿੰਨੀ ਮਾੜੀ ਕਿਸਮਤ! ਨਹੀਂ, ਮੇਰੀ ਅਜਿਹੀ ਦਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।"
"ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਘਰ ਕਿਉਂ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ?"
"ਇੱਥੇ ਦੇਖੋ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕੌਣ ਹਾਂ?"
"ਅਵੱਸ਼ ਹਾਂ!"
"ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ?"
"ਹਾਂ, ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ!"
"ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਪਾਤਰ ਹਾਂ।"
"ਇੱਕ ਕਿਰਦਾਰ? ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਕਿਰਦਾਰ?" ਕੁੜੀ ਚੀਕਦੀ ਹੋਈ ਹੱਸਦੀ ਹੋਈ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਪੂਰੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੱਸੀ। "ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਹੋ! ਦੇਖੋ, ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਸੀਟ ਹੈ। ਆਓ ਬੈਠੀਏ। ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਨਾ ਸੁਣੇ। ਖੈਰ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ! ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਦਿਵਾਓਗੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਹੁਣ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇੱਕ ਕਿਰਦਾਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?"
"ਇੱਕ ਪਾਤਰ? ਖੈਰ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਸਲੀ, ਇੱਕ ਅਨੋਖਾ ਮੁੰਡਾ ਹੈ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ, ਉਸਦੇ ਬਚਕਾਨਾ ਹਾਸੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਮੈਂ ਖੁਦ ਹੀ ਹੱਸ ਪਿਆ। "ਇਹ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਜੀਬ ਹੈ। ਸੁਣੋ, ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?"
"ਇੱਕ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ? ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਖੁਦ ਇੱਕ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ! ਕਈ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦਾਦੀ ਕੋਲ ਬੈਠੀ ਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜੀਬ ਵਿਚਾਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਭੱਜਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸ਼ਾਹੀ ਖੂਨ ਦੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਵੀ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਵਾਂ! ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਇਹ ਕਈ ਵਾਰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣਾ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ। ਪਰ, ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸੋਚਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ," ਕੁੜੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਇਸ ਵਾਰ ਕਾਫ਼ੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ।
"ਠੀਕ ਹੈ! ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਵਿਆਹ ਇੱਕ ਸਮਰਾਟ ਨਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝੋਗੇ। ਖੈਰ, ਸੁਣੋ - ਪਰ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?"
"ਆਖਰਕਾਰ! ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਹੈ ਨਾ?"
"ਅੱਛਾ ਮਾਲਕ! ਮੈਂ ਕਦੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਫਿਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ।"
"ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਨਾਸਤੀਂਕਾ ਹੈ।"
"ਨਾਸਟੇਨਕਾ! ਕੀ ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ?"
"ਹਾਂ, ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ। ਕੀ ਇਹ ਤੇਰੇ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤੂੰ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਇਨਸਾਨ?"
"ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ? ਕਿਉਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਮੇਰੀ ਪਿਆਰੀ, ਪਿਆਰੀ ਕੁੜੀ, ਜੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਪਾਲਤੂ ਨਾਮ ਨਾਲ ਬੁਲਾ ਸਕਦੀ ਹਾਂ, ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਤੂੰ - ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਨਾਸਤਿੰਕਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈਂ!"
"ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਗਏ! ਠੀਕ ਹੈ?"

"ਖੈਰ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਜ਼ਰਾ ਸੁਣੋ ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਬੇਤੁਕੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।"
ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸੋਚ ਵਾਲਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਅਪਣਾਇਆ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ:
"ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਤਾਂ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੀਬ ਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਉਹੀ ਸੂਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਚਮਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉੱਚੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੂਰਜ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸੂਰਜ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਲਈ ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਜੋ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ, ਅਜੀਬ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਪਿਆਰੇ ਨਾਸਤੰਕਾ, ਲੋਕ ਵੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਂਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਜੋ ਸਾਡੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਸਦੀ ਕਲਪਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕਿਸੇ ਦੂਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਖੈਰ, ਇਹ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਚੀਜ਼, ਕੁਝ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਆਦਰਸ਼ ਚੀਜ਼, ਅਤੇ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ (ਹਾਏ, ਨਾਸਤੰਕਾ!), ਕੁਝ ਭਿਆਨਕ ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਅਤੇ ਆਮ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।"
"ਹੇ ਰੱਬਾ, ਕਿੰਨੀ ਭਿਆਨਕ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਹੈ! ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਗੇ ਕੀ ਸੁਣਾਂਗਾ?"
"ਤੁਸੀਂ ਅੱਗੇ ਕੀ ਸੁਣੋਗੇ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ (ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਾਸਤਿੰਕਾ ਕਹਿ ਕੇ ਕਦੇ ਥੱਕ ਜਾਵਾਂਗਾ), ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਥਾਵਾਂ ਅਜੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਸੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ - ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ। ਇੱਕ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ - ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਹੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਪਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ - ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਿਊਟਰ ਲਿੰਗ ਦਾ ਜੀਵ ਹੈ। ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਿਸੇ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਵੱਸਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਤੋਂ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੁਕਣ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਹੋਵੇ; ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਘੋਗੇ ਵਾਂਗ ਇਸ ਨਾਲ ਚਿਪਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ, ਹਰ ਸਮੇਂ, ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮਨੋਰੰਜਕ ਜਾਨਵਰ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਜਾਨਵਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘਰ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੱਛੂ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋ, ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਰੇ ਰੰਗ ਦੀ, ਗੰਦੀ, ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਦੇ ਧੂੰਏਂ ਤੋਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਬਦਬੂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ? ਇਹ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਬੰਦਾ, ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਦੋਸਤ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦਾ ਹੈ (ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਗੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ), ਤਾਂ ਇਹ ਬੇਤੁਕਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸਨੂੰ ਇੰਨੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ? ਉਹ ਇੰਨਾ ਉਦਾਸ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਉਸਨੂੰ ਇੰਨੀ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਭਿਆਨਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ? ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਾਗਜ਼ੀ ਪੈਸੇ ਜਾਅਲੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ? ਜਾਂ ਕੋਈ ਘਿਣਾਉਣੀ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਇੱਕ ਗੁਮਨਾਮ ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜਰਨਲ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ, ਕਵੀ ਦੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ, ਉਸਦਾ ਦੋਸਤ, ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਆਪਣਾ ਪਵਿੱਤਰ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਦੋ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ? ਹਾਸਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਟਿੱਪਣੀ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਕਾਲਰ ਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦੀ, ਜੋ ਇੰਨੇ ਅਚਾਨਕ ਨੀਲੇ ਰੰਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਹੋਰ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹਾਸੇ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੁਟਕਲਿਆਂ ਅਤੇ ਠੱਠਿਆਂ ਦਾ ਇੰਨਾ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੈਕਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ। ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਵਿਸ਼ੇ। ਅਤੇ ਮਹਿਮਾਨ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣੂ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਹੈ - ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਦੂਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਮਹਿਮਾਨ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਫੋਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ - ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਕੀ ਇਹ ਮਹਿਮਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਕਿਉਂ, ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ (ਜੇ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੈ), ਕੀ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਦਿਆਂ ਜੀਭ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ, ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈਰਾਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਜੀਵੰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਲਈ ਬੇਤਾਬ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਆਦਮੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਨਿਰਪੱਖ ਸੈਕਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਗਲਤ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਆਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਹ ਦਿਖਾ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਚਿੰਤਤ ਹੈ। ਅਤੇ ਮਹਿਮਾਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਕਦੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਚਾਨਕ ਉਸਦੀ ਟੋਪੀ ਕਿਉਂ ਫੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਛੁੱਟੀ ਕਿਉਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਪਕੜ ਤੋਂ ਉਸਦਾ

ਹੱਥ ਕਿਉਂ ਖੋਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ, ਜੋ ਕਿ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਆਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਅਰਥ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਪਛਤਾਵਾ ਹੈ? ਉਸਦਾ ਦੋਸਤ ਉਸ ਪਲ ਕਿਉਂ ਹੱਸਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ? ਉਹ ਇਸ ਅਜੀਬ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਸਹੁੰ ਕਿਉਂ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹੈ? ਕਿਉਂ? "ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਇੱਕ ਨਾਖੁਸ਼ ਬਿੱਲੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨੋਰੰਜਕ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਉਸਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਨਾਖੁਸ਼ ਬਿੱਲੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਫੜ ਕੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਭਾਲਿਆ, ਡਰਾਇਆ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ? ਇੱਕ ਬਿੱਲੀ ਦਾ ਬੱਚਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ, ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤਸੀਹਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਲੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪੂਰੇ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਪਮਾਨਿਤ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਪੰਜਿਆਂ ਨਾਲ ਧੋਣ, ਥੁੱਕਣ ਅਤੇ ਧੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਠੰਡੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਹਮਦਰਦ ਘਰੇਲੂ ਨੌਕਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਬਚਾਏ ਗਏ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ?"

"ਹੁਣ, ਦੇਖੋ," ਨਾਸਤੈਂਕਾ ਨੇ ਟੋਕਿਆ, ਜੋ ਹਰ ਸਮੇਂ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦੀ ਰਹੀ ਸੀ, ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਹੋਈ, "ਦੇਖੋ, ਮੈਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨੇ ਬੇਤੁਕੇ ਸਵਾਲ ਕਿਉਂ ਪੁੱਛਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਾਹਸ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ।"

“ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ,” ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਬਹੁਤ ਸਿੱਧਾ ਚਿਹਰਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ।

"ਖੈਰ," ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜੇ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਸੁਣਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕਿਵੇਂ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗਾ।"

"ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਸਾਡੇ ਨਾਇਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀਤਾ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਨਾਇਕ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਨਿਮਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਇੰਨਾ ਘਬਰਾਹਟ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਿਉਂ ਸੀ? ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇੰਨੀ ਉਤੇਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਕਮਰੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿਉਂ ਲਾਲ ਹੋ ਗਿਆ? ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਹਿਮਾਨ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਹੀ ਮਹਿਮਾਨ ਨਿਵਾਜ਼ੀ ਦੇ ਭਾਰ ਹੇਠ ਦੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਇੰਨਾ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਮਰ ਗਿਆ?"

"ਹਾਂ, ਹਾਂ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਂ ਮੰਨਦੀ ਹਾਂ," ਨਾਸਤੰਕਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਇਹੀ ਪੂਰਾ ਨੁਕਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁੰਦਰ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹੋ, ਪਰ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਘੱਟ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨਾਲ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹੋ।"

"ਨਾਸਤੰਕਾ," ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੱਸਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਨਾ ਸਕਿਆ, "ਪਿਆਰੀ ਨਾਸਤੰਕਾ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਇਸ ਸਮੇਂ, ਮੈਂ ਰਾਜਾ ਸੁਲੇਮਾਨ ਦੀ ਆਤਮਾ ਵਾਂਗ ਹਾਂ ਜਦੋਂ, ਸੱਤ ਮੋਹਰਾਂ ਹੇਠ ਇੱਕ ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਕੈਦ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਤ ਮੋਹਰਾਂ ਆਖਰਕਾਰ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ, ਪਿਆਰੀ ਨਾਸਤੰਕਾ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ ਵਿਛੋੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਮਿਲੇ ਹਾਂ - ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਪਿਆਰੀ ਨਾਸਤੰਕਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਪੱਕਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਮੈਂ ਭਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਬਸ ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮੋਤੀਆਬਿੰਦ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਫਟ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕੁੜੀ ਵਾਂਗ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੋ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕੋ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਾਂਗਾ।”

"ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ! ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ, ਅੱਗੇ ਵਧੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੁਕਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।"

"ਖੈਰ, ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ। ਨਾਸਤੰਕਾ, ਮੇਰੀ ਪਿਆਰੀ, ਪਿਆਰੀ ਸਹੇਲੀ, ਮੇਰੇ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਦਫਤਰੀ ਘੰਟੇ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਲਈ ਘਰ ਜਲਦੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਲੇਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਰਾਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਤੁਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਸ਼ਾਮ, ਰਾਤ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਿਤਾਉਣ ਦੇ ਹੋਰ ਸੁਹਾਵਣੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਡਾ ਹੀਰੋ - ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਡਾ ਹੀਰੋ, ਜੋ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਉਸਦੇ ਫਿੱਕੇ ਅਤੇ ਥੋੜੇ ਜਿਹੇ ਕੁਚਲੇ ਹੋਏ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਖੇਡਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਠੰਡੇ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਅਸਮਾਨ 'ਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਫਿੱਕਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਦੇਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ: ਉਹ ਇਸ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ, ਪਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੁਦ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸੀ।" ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਿਲਚਸਪ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ, ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਅਣਜਾਣੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਯੋਗ। ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਥਕਾਵਟ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਸਕੂਲੀ ਮੁੰਡੇ ਵਜੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਕਲਾਸਰੂਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨਪਸੰਦ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਵਰਜਿਤ ਮਨੋਰੰਜਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ। ਉਸ ਵੱਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖੋ, ਨਾਸਤੰਕਾ: ਤੁਸੀਂ ਤੁਰੰਤ ਸਮਝ ਜਾਓਗੇ ਕਿ ਉਸਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੇ ਉਸਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਸਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਰੋਗੀ ਤੰਦਰ 'ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਲਪਨਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੁਹਾਵਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਦੇਖੋ! ਉਹ ਕੁਝ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਬਾਰੇ? ਜਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਮ ਕਿਵੇਂ ਬਿਤਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਮਜ਼ਬੂਤ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਾਹਰੀ ਸੱਜਣ ਵੱਲ ਜੋ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਸੁੰਦਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਝੁਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਲੰਘਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਜੋੜੀ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਸੀ? ਨਹੀਂ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਹੁਣ ਉਸ ਲਈ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਮਾਮੂਲੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕੀ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ? ਉਹ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਹੈ; ਉਹ ਅੱਖ ਝਪਕਦੇ ਹੀ ਅਮੀਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦਾਈ ਕਿਰਨ ਡੁੱਬਦੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਉਸਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਚਮਕ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਚਮਕਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਝੁੰਡ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਸੜਕ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਧਿਆਨ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਹਰ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨੇ ਉਸਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ 'ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਦੇਵੀ' (ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਝੁਕੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਪਿਆਰੀ ਨਾਸਤੰਕਾ) ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੇਤੁਕੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਸੁਨਹਿਰੀ ਤਾਣਾ ਘੁੰਮਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਮਨ ਦੀ ਅੱਖ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਅਦਭੁਤ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਬੁਣ ਰਹੀ ਹੈ - ਅਤੇ, ਕੌਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੇਤੁਕੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗ੍ਰੇਨਾਈਟ ਫੁੱਟਪਾਥ ਤੋਂ ਸੱਤਵੇਂ ਕ੍ਰਿਸਟਲਿਨ ਗੋਲੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਘਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਹੁਣੇ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ, ਉਸਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਕਿੱਥੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ, ਨਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਹੁਣ ਕਿੱਥੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਦਿੱਖ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਕੁਝ ਝੂਠ ਬੋਲੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਹਿੰਸਕ ਤੰਦਰ 'ਤੇ, ਲਗਭਗ ਚੀਕਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਡਰ ਨਾਲ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਿਆਰੀ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਉਸਨੂੰ ਫੁੱਟਪਾਥ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ ਰਾਹ। ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਦੇ ਹਨ। ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਡਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੇ ਲਈ ਰਸਤਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੀ ਚੌੜੀ, ਚਿੰਤਨਸ਼ੀਲ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਹੱਸਦੀ ਹੋਈ ਫੁੱਟ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਦੀ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਉਡਾਣ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਕਲਪਨਾ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ, ਰਾਹਗੀਰਾਂ, ਹੱਸਦੀ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ, ਅਤੇ ਬਾਰਜੀਆਂ ਨੂੰ ਫੜ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਫੋਂਟੰਕਾ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਾਰਜਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਖਾਣੇ ਲਈ ਬੈਠ ਗਏ ਹਨ (ਸਾਡਾ ਹੀਰੋ, ਮੰਨ ਲਓ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਫੋਂਟੰਕਾ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ), ਅਤੇ ਖੇਡਦੇ ਹੋਏ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੈਨਵਸ ਵਿੱਚ ਬੁਣਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੱਖੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਲਈ ਤਾਜ਼ਾ ਭੋਜਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਹ ਅਜੀਬ ਸਾਥੀ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਗੁਫਾ ਵਿੱਚ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਲਈ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਾਣਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ, ਮੇਜ਼ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਟ੍ਰੀਓਨਾ, ਵਿਅਸਤ

ਅਤੇ ਸਦਾ ਲਈ ਉਦਾਸ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਜੋ ਉਸਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਾਈਪ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੀ ਉਦਾਸੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਖਾਣਾ ਖਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ; ਉਹ ਖਾਲੀ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਉਸਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਪਨੇ ਵਾਂਗ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਛੱਡੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸੰਵੇਦਨਾ ਉਸਦੇ ਖੂਨ ਨੂੰ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਹਿਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਤਾਂਘ ਲੁਭਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਾਜ਼ੇ ਭੂਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਝੁੰਡ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਇਕਾਂਤ ਅਤੇ ਸੁਸਤਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਉਸਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿੱਠੇ ਗਲੇ ਵਿੱਚ ਘੇਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ; ਇਹ ਅੱਗ ਫੜਦੀ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਸੜਦੀ ਹੈ, ਬੁੱਢੀ ਮੈਟ੍ਰੀਓਨਾ ਦੇ ਕੌਫੀ-ਪੋਟ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਉਬਲਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਰਸੋਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਐਕਸੀਡੇਬਲ ਕੌਫੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਕਿਤਾਬ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਤੇ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁੱਕੀ ਗਈ, ਤੀਜੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਕਲਪਨਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ, ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ, ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦਿਲਚਸਪ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਨਮੋਹਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸੁਪਨਾ—ਨਵੀਂ ਖੁਸ਼ੀ! ਸੂਖਮ, ਕਾਮੁਕ ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਖੁਰਾਕ! ਓ, ਸਾਡੀ ਧੁੰਦਲੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ ਲਈ ਕੀ ਹੈ? ਉਸਦੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਮਨ ਲਈ, ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਤੁਹਾਡਾ ਅਤੇ ਮੇਰਾ, ਇੰਨਾ ਨੀਰਸ, ਇੰਨਾ ਹੌਲੀ, ਇੰਨਾ ਬੇਸੁਆਦ ਹੈ! ਉਸਦੇ ਮਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਤੋਂ ਇੰਨੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਇੰਨੇ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਹਾਂ! ਅਤੇ, ਯਕੀਨਨ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਕਿੰਨੀ ਠੰਡੀ, ਉਦਾਸ, ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ, ਹਾਸੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਾਡੇ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ ਹੈ! 'ਮਾੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ!' ਮੇਰਾ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ ਸੋਚਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਦੂਈ ਭੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ ਜੋ ਇੰਨੇ ਮਨਮੋਹਕ, ਇੰਨੇ ਮਨਮੋਹਕ, ਇੰਨੇ ਵਿਸ਼ਾਲ, ਅਤੇ ਇੰਨੇ ਬੇਅੰਤ, ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਦੂਈ ਹਨ। ਮਨ ਦੀ ਅੱਖ ਇੱਕ ਇੰਨੀ ਜਾਦੂਈ ਅਤੇ ਰੋਮਾਂਚਕ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਖੁਦ, ਸਾਡਾ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ, ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ! ਦੇਖੋ ਸਾਹਸ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਅਦਭੁਤ ਸਮੁੰਦਰ, ਕਿੰਨਾ ਕਦੇ ਨਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਸਵਰਗ! ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛੋਗੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਪਰ ਕਿਉਂ ਪੁੱਛੋ? ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਕਵੀ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਅਣਜਾਣ, ਫਿਰ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਤਾਜ ਪਹਿਨਾਇਆ ਗਿਆ, ਸੇਂਟ ਬਾਰਥੋਲੋਮਿਊ ਦੀ ਰਾਤ ਦਾ, 'ਰੌਬ ਰਾਏ' ਦੀ ਨਾਇਕਾ ਡਾਇਨਾ ਵਰਨਨ ਦਾ, ਇਵਾਨ ਵੈਸਿਲੀਵਿਚ ਦੁਆਰਾ ਕਾਜ਼ਾਨ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿੰਨੀ ਬਹਾਦਰੀ ਵਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੋਵੇਗੀ, ਵਾਲਟਰ ਸਕਾਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਨਾਇਕਾਵਾਂ - ਕਲਾਰਾ ਮੋਂਬਰੇ ਅਤੇ ਐਫੀ ਡੀਨਜ਼, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੀਲੇਟਸ ਅਤੇ ਹਸ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ, 'ਰੌਬਰਟ ਦ ਡੇਵਿਲ' ਵਿੱਚ ਮੁਰਦਿਆਂ ਦੇ ਜੀ ਉੱਠਣ ਦਾ (ਯਾਦ ਹੈ ਸੰਗੀਤ? ਇਹ ਗਿਰਜਾਘਰ ਦੀ ਮਹਿਕ ਹੈ!), ਬੇਰੇਜ਼ੀਨਾ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦਾ, ਕਾਉਂਟੇਸ ਵੋਰੋਂਤਸੋਵਾ-ਦਸ਼ਕੋਵਾ ਦੇ ਕਵਿਤਾ ਪਾਠ ਦਾ, ਡੈਂਟਨ, ਕਲੀਓਪੈਟਰਾ ਅਤੇ ਸੁਓਈ ਅਮਾਨਤੀ ਦਾ, ਪੁਸ਼ਕਿਨ ਦੇ 'ਲਿਟਲ ਹਾਊਸ ਇਨ ਕੋਲੋਮਨਾ' ਦਾ, ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਘਰ ਦਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮਿੱਠਾ ਜੀਵ, ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਸੁੰਦਰ ਮੂੰਹ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਰੱਖ ਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਸੁਣ ਰਹੇ ਹੋ, ਮੇਰੀ ਪਿਆਰੀ ਛੋਟੀ ਦੂਤ।... ਨਹੀਂ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜੋ ਕਾਮੁਕ ਆਲਸੀ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਆਕਰਸ਼ਕ ਕੀ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇੰਨੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ? ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਗਰੀਬ, ਦੁਖੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਸ਼ਾਇਦ ਦੁਖਦਾਈ ਘੜੀ ਉਸਦੇ ਲਈ ਵੀ ਆਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਖਦਾਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੀ ਬੀਤਦੀ ਹੈ ਦੁੱਖ, ਪਛਤਾਵਾ, ਅਤੇ ਬੇਰੋਕ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ। ਪਰ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਹ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸਮਾਂ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ - ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕਲਾਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਵੀਂ ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਿੰਨੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ, ਕਿੰਨੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਕਾਲਪਨਿਕ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ! ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸੁਪਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ! ਦਰਅਸਲ, ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਸਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਬਾਅ ਵਾਲੇ ਮਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ

ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਮ੍ਰਿਗਜ, ਨਾ ਹੀ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ, ਪਰ ਕੁਝ ਅਸਲ, ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ! ਕਿਉਂ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਕਿਉਂ, ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ, ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਪਲਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਔਖਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਕਿਉਂ—ਕਿਸ ਜਾਦੂ ਦੁਆਰਾ? ਕਿਸ ਅਜੀਬ ਸਨਕ ਦੁਆਰਾ?—ਨਬਜ਼ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕੀ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੰਝੂ ਵਗਦੇ ਹਨ? ਉਸਦੇ ਫਿੱਕੇ, ਨਮ ਗਲ੍ਹ ਕਿਉਂ ਸੜਦੇ ਹਨ? ਉਸਦਾ ਸਾਰਾ ਵਜੂਦ ਇੰਨੀ ਅਦੁੱਤੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ? ਇਹ ਕਿਉਂ ਹੈ ਕਿ ਲੰਬੀਆਂ, ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਰਾਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸਮੇਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨੰਤ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਬੇਅੰਤ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ? ਅਤੇ ਕਿਉਂ, ਜਦੋਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ਸੂਰਜ ਖਿੜਕੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਗੁਲਾਬੀ ਚਮਕ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਅਕਸਰ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਸਾਡਾ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ, ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ, ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੌਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਉਸਦੀ ਬਿਮਾਰ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਥੱਕੀ ਹੋਈ ਆਤਮਾ ਦੇ ਅਨੰਦ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਥੱਕੀ ਹੋਈ, ਸੁਸਤ ਮਿੱਠੀ ਪੀੜ ਦੇ ਨਾਲ? ਨਹੀਂ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਸਦੀ ਆਤਮਾ ਕਿਸੇ ਸੱਚੇ, ਕਿਸੇ ਸੱਚੇ ਜਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਭੜਕਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਅਰਥ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜ਼ਿੰਦਾ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ! ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕਿੰਨਾ ਭਰਮ ਹੈ! ਹੁਣ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਪਿਆਰ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਬੇਅੰਤ ਅਨੰਦ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦਰਦਾਂ ਅਤੇ ਪੀੜਾਂ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ, ਉਸਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਿਆਨਕ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ? ਕੀ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਜਨੂੰਨ ਇੱਕ ਭਰਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ? ਕੀ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਇੰਨੇ ਸਾਲ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਬਿਤਾਏ, ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਪਾ ਕੇ, ਇਕੱਲੇ, ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ, ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਸਤ ਸੀ ਆਪਣੀ ਦੁਨੀਆਂ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ? ਯਕੀਨਨ ਇਹ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਦੇਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਸੋਗ ਅਤੇ ਰੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਈ ਹੈ, ਬੇਰਹਿਮ ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤੇਜ਼ ਤੂਫ਼ਾਨ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ, ਉਸ ਹਵਾ ਤੋਂ ਬੇਪਰਵਾਹ ਜੋ ਉਸਦੀਆਂ ਹਨੇਰੀਆਂ ਪਲਕਾਂ ਤੋਂ ਹੰਝੂਆਂ ਨੂੰ ਖੋਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ! ਯਕੀਨਨ ਇਹ ਸਭ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਹ ਬਾਗ਼, ਉਦਾਸ, ਉਜਾੜ, ਜੰਗਲੀ ਦੌੜਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਰਸਤੇ ਜੰਗਲੀ ਬੂਟੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਹਨੇਰਾ ਅਤੇ ਇਕਾਂਤ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਅਕਸਰ ਇਕੱਠੇ ਤੁਰਦੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਸੋਗ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ, ਇੰਨੀ ਕੋਮਲਤਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ! ਅਤੇ ਇਹ ਅਜੀਬ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦਾ ਮਹਿਲ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਉਦਾਸ ਬੁੱਢੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਇਕਾਂਤ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਸਾਲ ਬਿਤਾਏ ਹਨ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਇਆ, ਜੋ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਡਰਪੋਕ ਸਨ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਡਰ ਅਤੇ ਪੀੜਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਪਿਆਰ ਲੁਕਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਦੁੱਖ ਝੱਲਿਆ, ਕਿੰਨੀਆਂ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ! ਕਿੰਨਾ ਮਾਸੂਮ, ਕਿੰਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਸੀ, ਅਤੇ (ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾਸਤੰਕਾ) ਕਿੰਨੇ ਦੁਸ਼ਟ ਲੋਕ ਸਨ! ਅਤੇ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਕਿਉਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੀ... ਜੱਦੀ ਕੰਢੇ, ਇੱਕ ਪਰਦੇਸੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਤਪਦੇ ਦੱਖਣੀ ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਹੇਠਾਂ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਦੀਵੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਗੋਂਦ ਦੀ ਚਮਕਦਾਰ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਗਰਜ ਤੱਕ, ਇੱਕ ਪਲਾਜ਼ੋ ਵਿੱਚ (ਹਾਂ, ਯਕੀਨਨ ਇੱਕ ਪਲਾਜ਼ੋ ਵਿੱਚ) ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ, ਬਾਲਕੋਨੀ ਵਿੱਚ, ਮਰਟਲ ਅਤੇ ਗੁਲਾਬਾਂ ਨਾਲ ਸਜੀ ਹੋਈ, ਜਿੱਥੇ, ਉਸਨੂੰ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਮਾਸਕ ਹਟਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੁਸਫੁਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, 'ਮੈਂ ਆਜ਼ਾਦ ਹਾਂ!' ਉਸਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਬਦੀ ਹੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਛਾਲਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਇੱਕ ਚੀਕ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਚਿੰਬੜੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੀ ਉਦਾਸੀ, ਆਪਣੇ ਵਿਛੋੜੇ, ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖਾਂ, ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਘਰ, ਬੁੱਢੇ ਆਦਮੀ, ਆਪਣੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਦਾਸ ਬਾਗ, ਅਤੇ ਉਹ ਸੀਟ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਆਖਰੀ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਚੁੰਮਣ ਨਾਲ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਲਿਆ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸੁੰਨ ਹੋ ਗਿਆ।... ਓ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗਾ, ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਕੂਲੀ ਮੁੰਡੇ ਵਾਂਗ ਲਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਨੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇ ਬਾਗ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਰੀ ਕੀਤਾ ਸੇਬ ਭਰਿਆ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ "ਇੱਕ ਦ੍ਰਿੜ, ਪਤਲਾ ਆਦਮੀ, ਮਜ਼ਾਕ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਸ਼ੌਕੀਨ, ਤੁਹਾਡਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਚੀਕਿਆ, 'ਹਾਏ, ਬੁੱਢਾ ਆਦਮੀ, ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਪਾਵਲੋਵਸਕ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹਾਂ!' ਅੱਛਾ ਪ੍ਰਭੂ! ਪੁਰਾਣਾ ਗਿਣਤ ਮਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਕਹਿ ਅਨੰਦ ਨੇੜੇ ਹੈ - ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਲੋਕ ਪਾਵਲੋਵਸਕ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ!"

ਆਪਣਾ ਤਰਸਯੋਗ ਭਾਸ਼ਣ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਘੱਟ ਤਰਸਯੋਗ ਚੁੱਪ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ, ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹੱਸ ਪਵਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਟ ਛੋਟਾ ਸ਼ੈਤਾਨ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਹਿੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿ ਮੇਰਾ ਗਲਾ ਕੱਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਠੋਡੀ ਮਰੋੜਨ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਨਾਸਤੇਨਕਾ, ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ, ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸੁਣਦੀ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਬਚਕਾਨਾ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਸਮਲਿੰਗੀ ਹਾਸੇ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਛਤਾਵਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੀ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ - ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਸਮਝ ਆਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਮੇਰੀ ਹੈਰਾਨੀ ਲਈ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ, ਇੱਕ ਵਿਰਾਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਦਬਾਇਆ ਅਤੇ ਡਰਪੋਕ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ:

"ਯਕੀਨਨ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਜੀਏ, ਹੈ ਨਾ?"

“ਹਾਂ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ,” ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, “ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਚੱਲਾਂਗਾ।”

"ਨਹੀਂ, ਤੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬਿਤਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਕੀ ਤੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀਣਾ ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਹੈ?"

"ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ," ਮੈਂ ਰੋਇਆ, ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੋਕ ਨਾ ਸਕਿਆ। "ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਾਲ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ, ਮੇਰੇ ਚੰਗੇ ਦੂਤ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਹੋਰ ਇਕੱਲਤਾ, ਇਸ ਫਾਲਤੂ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕੀ ਬਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਖੁਸ਼ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ? ਓ, ਤੈਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦੇ, ਤੈਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰ ਵਾਰ ਅਸੀਸ ਦੇ, ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਨਾ ਮੋੜਨ ਲਈ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਸ਼ਾਮਾਂ ਲਈ ਸੱਚਮੁੱਚ ਜੀਇਆ ਹਾਂ!"

“ਓਹ, ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ,” ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਰੋਈ, ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂ ਚਮਕ ਉੱਠੇ, “ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ! ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗੇ! ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸ਼ਾਮਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?”

"ਓ, ਨਾਸਤੀਂਕਾ, ਨਾਸਤੀਂਕਾ, ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਲਿਆ ਹੈ? ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਇੰਨਾ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਸੋਚਾਂਗਾ ਜਿੰਨਾ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਪਾਪ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਵਾਂਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਪਾਪ ਹੈ? ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਲਈ ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੀ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਨਾ ਕਰੋ, ਨਾਸਤੀਂਕਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇੰਨੀ ਉਦਾਸੀ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ, ਇੰਨੀ ਕਾਲੀ ਉਦਾਸੀ ਵਿੱਚ! ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪਲਾਂ 'ਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਭਗ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਜੀਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਕਸਰ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਸੰਪਰਕ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਅਤੇ ਅਸਲ ਕੀ ਹੈ ਇਸਦੀ ਸਾਰੀ ਸਮਝ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਾਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਹੋਸ਼ ਦੇ ਪਲ ਹਨ, ਉਹ ਪਲ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ! ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਭੀੜ ਨੂੰ ਗਰਜਦੇ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਘੁੰਮਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਂਦੇ ਸੁਣ ਅਤੇ ਦੇਖ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੱਕ ਸੁਪਨੇ ਵਾਂਗ, ਇੱਕ ਦਰਸ਼ਨ ਵਾਂਗ ਅਲੋਪ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ; ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਦੀਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਵਿਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਸਦੀਵੀ

ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਨ ਹੈ, ਕਿ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਵੀ ਦੂਜੇ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ! ਨਹੀਂ! ਡਰਪੋਕ ਕਲਪਨਾ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਪਰਛਾਵੇਂ, ਹਰ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਬੱਦਲ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਜੋ ਅਚਾਨਕ ਸੂਰਜ ਦੇ ਪਾਰ ਵਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਦਿਲ ਨੂੰ, ਜੋ ਸੂਰਜ ਦੀ ਇੰਨੀ ਕਦਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੋਗੀ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ - ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਉਦਾਸੀ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ! ਤੁਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਅਮੁੱਕ ਕਲਪਨਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਥੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਥੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਤੁਸੀਂ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਧੂੜ ਅਤੇ ਸੁਆਹ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਣਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਤੁਹਾਡੀ ਆਤਮਾ ਹਰ ਸਮੇਂ ਤਰਸਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਤਾਂਘ ਵਿੱਚ। ਅਤੇ ਵਿਅਰਥ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਛਾਲਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਅੱਗ ਦੇ ਢੇਰ ਹੋਣ, ਇਹਨਾਂ ਅੱਗ ਦੀਆਂ ਚੰਗਿਆੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਚੰਗਿਆੜੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਛੋਟੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਸਨੂੰ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਠੰਢੇ ਲਹੂ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜੋ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਉਸਦੇ ਖੂਨ ਨੂੰ ਉਸਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਹਾਇਆ, ਜਿਸਨੇ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੰਝੂ ਕੱਢੇ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇੰਨੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ! ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ? ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ, ਉਸ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਜੋ ਕਦੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੀ ਸੀ, ਪਰ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲੀ, ਮੂਰਖ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ! ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੂਰਖ ਸੁਪਨੇ ਵੀ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਬਦਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ! ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਣਾ ਪਸੰਦ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ? ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਹੈ ਆਪਣੇ ਵਰਤਮਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਟੱਲ ਗੁਆਚੇ ਹੋਏ ਅਤੀਤ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸੁਰਤਾ ਵਿੱਚ ਬਣਾਉਣ ਲਈ; ਅਤੇ ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਅਤੇ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰਛਾਵੇਂ ਵਾਂਗ, ਬਿਨਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ, ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੇ ਹਨ! ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਠੀਕ ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਸੇ ਫੁੱਟਪਾਥ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਕੱਲਾ ਘੁੰਮਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਅੱਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਯਾਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ, ਮੇਰੇ ਸੁਪਨੇ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਸਨ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਬਿਹਤਰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਸੀ, ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਸੀ, ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਸਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਮੈਂ ਜ਼ਮੀਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ਝਿਜਕਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਦਿਨ ਜਾਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ - ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਪਨੇ ਕਿੱਥੇ ਹਨ? ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਬੁੜਬੁੜਾਉਂਦੇ ਹੋ: ਸਮਾਂ ਕਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਉੱਡਦਾ ਹੈ! ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ - ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਾਲ ਕਿੱਥੇ ਦਫ਼ਨ ਕੀਤੇ ਹਨ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਦੇਖੋ, ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਕਿਵੇਂ ਠੰਢੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣਗੇ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਇਕਾਂਤ ਆਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਥਿੜਕਦਾ ਬੁਢਾਪਾ ਆਵੇਗਾ, ਆਪਣੀ ਬੈਸਾਖੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਬਾਅਦ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਜਾੜ। ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਫਿੱਕੀ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਪਨੇ ਮੁਰਝਾ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਮਰ ਜਾਣਗੇ, ਰੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਪੀਲੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਖਿੰਡ ਜਾਣਗੇ। ਓ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿਲ ਦਹਿਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿ ਜਾਓ, ਬਿਲਕੁਲ ਇਕੱਲੇ, ਅਤੇ ਪਛਤਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ - ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਕੁਝ ਗੁਆਇਆ ਹੈ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇੱਕ ਮੂਰਖ ਗੋਲ ਜ਼ੀਰੋ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਸੁਪਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ!

“ਨਾ ਕਰੋ,” ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਲ੍ਹ ਤੋਂ ਵਗਦੇ ਹੰਝੂ ਪੂੰਝਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, “ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਨਾ ਕਰੋ! ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਰੋਵੋਗੇ। ਇਹ ਸਭ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ! ਹੁਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗੇ, ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਆਮ ਕੁੜੀ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਾਦੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਲਗਾਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦਾਦੀ ਨੇ

ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨਾਲ ਚਿਪਕਾਇਆ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਂਗ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੀ ਸੀ," ਉਸਨੇ ਸੰਕੋਚ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਤਰਸਯੋਗ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਉੱਚ-ਉੱਚੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, "ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ; ਪਰ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ। ਅਤੇ—ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕੀ? ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ, ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ, ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਲੁਕਾਏ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਚਲਾਕ ਹੋ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਚਾਹਾਂਗੀ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ ਪੁੱਛੋ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋ?"

"ਓਹ, ਨਾਸਤੀਂਕਾ," ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਲਈ ਇੰਨਾ ਚਲਾਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿੰਦੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਚਲਾਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ! ਖੈਰ, ਮੇਰੀ ਪਿਆਰੀ ਨਾਸਤੀਂਕਾ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ? ਮੈਂ ਹੁਣ ਇੰਨਾ ਸਮਲਿੰਗੀ, ਖੁਸ਼, ਦਲੇਰ ਅਤੇ ਚਲਾਕ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ!"

"ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ," ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਨੇ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਿੱਘੀ, ਭਰਾਤਰੀ ਸਲਾਹ ਵੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ!"

"ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ!" ਮੈਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਚੀਕਿਆ। "ਅਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਵੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੁਣ ਜਿੰਨਾ ਹਾਂ, ਤੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ!"

"ਤੁਹਾਡਾ ਹੱਥ!" ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਇਹ ਇੱਥੇ ਹੈ!" ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

"ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ, ਚਲੋ ਮੇਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ!"

ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ

"ਮੇਰੀ ਅੱਧੀ ਕਹਾਣੀ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਬੁੱਢੀ ਦਾਦੀ ਹੈ।"

"ਜੇ ਦੂਜਾ ਅੱਧਾ ਇਸ ਜਿੰਨਾ ਛੋਟਾ ਹੈ—" ਮੈਂ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਟੋਕਿਆ।

"ਚੁੱਪ ਰਹੋ ਅਤੇ ਸੁਣੋ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਟੋਕੋਗੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਖੈਰ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਸੁਣੋ।"

"ਮੇਰੀ ਇੱਕ ਬੁੱਢੀ ਦਾਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਦਾਦੀ ਕਦੇ ਅਮੀਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚੰਗੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਫ੍ਰੈਂਚ ਸਿਖਾਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਰੱਖਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ (ਮੈਂ ਹੁਣ ਸਤਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹਾਂ) ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਪਾਠ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਾਂਗੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਅਪਰਾਧ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਦਾਦੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅੰਨ੍ਹੀ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸੇਫਟੀ-ਪਿੰਨ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਚਿਪਕਾਇਆ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਹੀਂ ਸੁਧਾਰੇ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗਿਆ: ਮੇਰਾ ਕੰਮ, ਮੇਰਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਪਾਠ ਸਭ ਕੁਝ ਮੇਰੀ ਦਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਓਕਲਾ ਨੂੰ ਬੈਠਣ ਲਈ ਮਨਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ। ਫਿਓਕਲਾ ਸਾਡੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਹੈ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਬੋਲ਼ੀ ਹੈ। ਖੈਰ, ਇਸ ਲਈ ਫਿਓਕਲਾ ਨੇ ਮੇਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਲਈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾਦੀ ਆਪਣੀ ਆਰਾਮ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਸੌਂ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਭੱਜੀ ਜੋ ਨੇੜੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ, ਇਹ ਸਭ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਸੀ ਤਾਂ ਦਾਦੀ ਜਾਗ ਪਈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮੰਗਿਆ, ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਚੁੱਪਚਾਪ ਬੈਠਾ ਹਾਂ। ਫਿਓਕਲਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦਾਦੀ ਕੁਝ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕੀ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਅਤੇ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਿੰਨ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੱਜ ਗਈ..."

ਇੱਥੇ ਨਾਸਤੀਂਕਾ ਰੁਕ ਗਈ ਅਤੇ ਹੱਸਣ ਲੱਗੀ। ਮੈਂ ਵੀ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਹੱਸ ਪਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਇਕਦਮ ਰੁਕ ਗਈ।

“ਦੇਖੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਾਦੀ 'ਤੇ ਹੱਸਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਮੈਂ ਹੱਸ ਰਹੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਸੀ।... ਖੈਰ, ਵੈਸੇ ਵੀ। ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦਾਦੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਗਰੀਬ ਬੁੱਢੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਭ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਖੈਰ, ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਵੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕਦੀ ਸੀ।

"ਓਹ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਦਾਦੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਲੱਕੜ ਦਾ ਘਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਖਿੜਕੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਦੀ ਜਿੰਨਾ ਹੀ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਟਾਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਅਟਾਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਇਆ..."

"ਉਦੋਂ ਕੋਈ ਪੁਰਾਣਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ?" ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ਵੈਸੇ।

“ਹਾਂ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਬੁੱਢਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ,” ਨਾਸਤਿੰਕਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, “ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿਆਂ, ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੱਕਾ ਬੁੱਢਾ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਗੂੰਗਾ, ਅੰਨ੍ਹਾ ਅਤੇ ਲੰਗੜਾ, ਇਸ ਲਈ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜੀਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਰ ਗਿਆ। ਖੈਰ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਲੈਣਾ ਪਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ: ਸਾਡੇ ਅਟਾਰੀ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਦਾਦੀ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਗਭਗ ਸਾਰੀ ਆਮਦਨ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਨਵਾਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਇਆ, ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਸੀ, ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਜਿਸਦਾ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਰਾਏ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਦਾਦੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਟਾਰੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ‘ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਸਾਡਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੈ—ਕੀ ਉਹ ਜਵਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਬੁੱਢਾ?’ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ‘ਉਹ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦਾਦੀ, ਪਰ ਉਹ ਬਹੁਤ ਬੁੱਢਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।’

"'ਕੀ ਉਹ ਸੋਹਣਾ ਹੈ?' ਦਾਦੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਮੈਂ ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। 'ਉਹ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦਾਦੀ ਜੀ,' ਮੈਂ ਕਿਹਾ। ਖੈਰ, ਤਾਂ ਦਾਦੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਓਏ ਪਿਆਰੇ, ਇਹ ਬੁਰਾ ਹੈ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਹੈ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਦੱਸ ਰਹੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾਓ। ਓਏ, ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਭਿਆਨਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ! ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਸੋਹਣਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ! ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ!'

"ਦਾਦੀ ਜੀ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਪਸੰਦ ਹੁੰਦਾ! ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀ ਸੀ, ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਰਜ ਬਹੁਤ ਗਰਮ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁੱਧ ਇੰਨੀ ਜਲਦੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ ਸੀ - ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸੀ! ਖੈਰ, ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ, ਦਾਦੀ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ? ਉਸਨੇ ਕਿਉਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਸਾਡਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਜਵਾਨ ਅਤੇ ਸੋਹਣਾ ਹੈ? ਖੈਰ, ਵੈਸੇ ਵੀ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੈਂ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣੇ ਟਾਂਕੇ ਗਿਣ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਸਟਾਕਿੰਗ ਬੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ), ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਗਿਆ।"

“ਖੈਰ, ਇੱਕ ਸਵੇਰ ਸਾਡਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਆਇਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਹੋ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਬੈੱਡਰੂਮ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਉਸਦਾ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਲਿਆਵਾਂ। ਮੈਂ ਛਾਲ ਮਾਰੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ - ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿਉਂ - ਅਤੇ ਭੁੱਲ ਗਈ ਕਿ ਮੈਂ ਦਾਦੀ ਨਾਲ ਪਿੰਨ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਪਿੰਨ ਖੋਲ੍ਹਣ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਵੇ, ਪਰ ਇੰਨੀ ਜਲਦੀ ਭੱਜ ਗਈ ਕਿ ਮੈਂ ਦਾਦੀ ਦੀ ਆਰਾਮ ਕੁਰਸੀ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਖਿੱਚ ਲਈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਾਡਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਲਾਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਰੁਕ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪਈਆਂ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਉਸ ਪਲ ਇੰਨੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਮਰ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ! ਦਾਦੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਚੀਕਿਆ, 'ਤੂੰ ਉੱਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈਂ?' ਪਰ ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਲਈ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਚਲਾ ਗਿਆ!

"ਉਸ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਈ ਹਾਂ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਚੁੱਪਚਾਪ ਪਿੰਨ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਹ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸਾਡਾ

ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇੱਕ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਫਿਓਕਲਾ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਫ੍ਰੈਂਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਾਂਗੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਦਾਦੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਚੁਣਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬੋਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਦਾਦੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਦਿਆਲੂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਪਰ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਦੀ ਰਹੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮਾੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਵਿਚਾਰ ਆਉਣ।"

"'ਕੀ ਗਲਤ ਵਿਚਾਰ ਨੇ ਦਾਦੀ ਜੀ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਗਲਤੀ ਹੈ?"

"'ਓਹ,' ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਚੰਗੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਭਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਬਹਾਨੇ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਸਾਰੇ ਗਰੀਬ ਜੀਵ ਮਾੜੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ,' ਦਾਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਇੰਨਾ ਸੁੰਦਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਜਾਗਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਪੜ੍ਹੋ, ਨਾਸਤੰਕਾ,' ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। 'ਉਸਨੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਹਨ?'

"'ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਾਲਟਰ ਸਕਾਟ, ਗ੍ਰੈਨੀ ਦੇ ਨਾਵਲ ਹਨ।"

"'ਵਾਲਟਰ ਸਕਾਟ ਦੇ ਨਾਵਲ? ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ, ਨਾਸਤੈਂਕਾ, ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਚਲਾਕੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ, ਪਿਆਰੇ, ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ।"

"'ਨਹੀਂ, ਦਾਦੀ ਜੀ,' ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਮ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।'

"'ਓਹ, ਪਿਆਰੇ,' ਦਾਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਬਾਈਂਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੇਖੋ, ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਕੁੜੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਬਾਈਂਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਬਦਮਾਸ਼।"

"'ਨਹੀਂ, ਦਾਦੀ ਜੀ, ਬਾਈਂਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

"'ਖੈਰ, ਫਿਰ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ!'"

"ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵਾਲਟਰ ਸਕਾਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਲਗਭਗ ਅੱਧੇ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹ ਲਏ ਸਨ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਭੇਜੀਆਂ। ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਪੁਸ਼ਕਿਨ ਭੇਜਿਆ। ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਸ਼ਾਹੀ ਖੂਨ ਦੇ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।"

“ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਦਿਨ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਦਾਦੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਹੱਸਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੁਭ ਸਵੇਰ ਕਿਹਾ, ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਦਾਦੀ ਕਿਵੇਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ, 'ਖੈਰ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ?' ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ।' 'ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਸੰਦ ਆਈਆਂ?' ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਨੂੰ ਇਵਾਨਹੋ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਕਿਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਸੰਦ ਆਏ।' ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਇਆ।

“ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਫਿਰ ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾਦੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਖੁਦ ਕੁਝ ਲੈਣ ਗਈ ਸੀ। ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਦੋ ਵੱਜ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। 'ਸ਼ੁਭ ਦੁਪਹਿਰ,' ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। 'ਸ਼ੁਭ ਦੁਪਹਿਰ,' ਮੈਂ ਕਿਹਾ।

"ਕੀ ਤੈਨੂੰ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਬਹੁਤ ਬੋਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

"ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ, ਮੈਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋ ਗਿਆ - ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿਉਂ। ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਵੀ ਹੋਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਅਜਨਬੀ ਵੀ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਜੁੜਿਆ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਨੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਸਕਿਆ।"

"'ਇੱਥੇ ਦੇਖੋ,' ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਤੂੰ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਕੁੜੀ ਹੈਂ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਦਾਦੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਤੇਰੀਆਂ ਕੋਈ ਗਰਲ ਫਰੈਂਡ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਣਾ ਚਾਹੇਂ?'

"ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੀ, ਮਾਸ਼ੇਂਕਾ, ਪਰ ਉਹ ਪਸਕੌਵ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ।"

"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਥੀਏਟਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੋਗੇ?" ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"'ਥੀਏਟਰ ਵੱਲ? ਪਰ ਦਾਦੀ ਬਾਰੇ ਕੀ?"

"'ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ ਸੀ?'"

"'ਨਹੀਂ, ਸਰ,' ਮੈਂ ਕਿਹਾ। 'ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਅਲਵਿਦਾ।"

"'ਅਲਵਿਦਾ,' ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ ਉੱਪਰ ਚਲਾ ਗਿਆ।

“ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਆਇਆ। ਉਹ ਬੈਠ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਾਦੀ ਨਾਲ ਲੰਮੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕਦੇ ਬਾਹਰ ਗਈ ਹੈ, ਕੀ ਉਸਦੇ ਕੋਈ ਦੋਸਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ ਲਈ ਓਪੇਰਾ ਲਈ ਇੱਕ ਡੱਬਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਸੇਵਿਲ ਦਾ ਨਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਕੁਝ ਦੋਸਤ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਟਿਕਟਾਂ ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ।'

"'ਸੇਵਿਲ ਦਾ ਨਾਈ!' ਮੇਰੀ ਦਾਦੀ ਨੇ ਚੀਕਿਆ। 'ਕਿਉਂ, ਕੀ ਇਹ ਉਹੀ ਨਾਈ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਦੇ ਸਨ?'

"'ਹਾਂ,' ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, 'ਇਹ ਉਹੀ ਨਾਈ ਹੈ,' ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ।

"ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਧੜਕਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।"

"'ਓਹ,' ਦਾਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਪਤਾ ਹੈ! ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਨਿੱਜੀ ਥੀਏਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ੀਨਾ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਖੁਦ ਨਿਭਾਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ।'

"'ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਜਾਣਾ ਚਾਹੋਗੇ?' ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ। 'ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਟਿਕਟ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।'

"'ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ,' ਦਾਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। 'ਅਸੀਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ? ਮੇਰੀ ਨਾਸਤੀਂਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਥੀਏਟਰ ਨਹੀਂ ਗਈ।'

"ਮੇਰੀ ਰੱਬਾ, ਕੀ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ! ਅਸੀਂ ਤੁਰੰਤ ਤਿਆਰ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਲਏ, ਅਤੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਦਾਦੀ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬਹੁਤ ਦਿਆਲੂ ਹੈ, ਬੁੱਢੀ ਪਿਆਰੀ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਜਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਕੱਲੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਖੈਰ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਾਂਗੀ ਕਿ ਸੇਵਿਲ ਦੇ ਬਾਰਬਰ ਬਾਰੇ ਮੇਰਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਸਾਰੀ ਸ਼ਾਮ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਇਕੱਲੀ ਜਾਂਦੀ। ਓਹ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ! ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੌਂ ਗਿਆ, ਇੰਨਾ ਖੁਸ਼ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਇੰਨਾ ਤੇਜ਼ ਧੜਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਬੁਖਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸੇਵਿਲ ਦੇ ਬਾਰਬਰ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।"

"ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿਲਣ ਆਵੇਗਾ, ਪਰ ਸਭ ਕੁਝ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਲਗਭਗ ਆਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਨੂੰ ਥੀਏਟਰ ਵਿੱਚ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਲਈ। ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਵਾਰ ਥੀਏਟਰ ਗਏ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਫ਼ਸੋਸ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਦਾਦੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਘਿਣਾਉਣਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ: ਮੈਂ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਲਈ ਵੀ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਹੱਸ ਕੇ ਫੁੱਟ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਪਤਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਓਪੇਰਾ ਸੀਜ਼ਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਹੇਠਾਂ ਆਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮਿਲਦੇ ਸੀ - ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ, ਬੇਸ਼ੱਕ - ਉਹ ਚੁੱਪਚਾਪ ਮੇਰੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ

ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।" ਮੈਂ, ਅਤੇ ਉਹ ਬਾਹਰ ਮੂਹਰਲੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਪੌੜੀਆਂ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਚੈਰੀ ਵਾਂਗ ਲਾਲ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਸਾਰਾ ਖੂਨ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਦੌੜ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
"ਖੈਰ, ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਈ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸਾਡੇ ਡਰਾਇੰਗ-ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਖਤਮ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਸਕੋ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਫਿੱਕਾ ਪੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਡੁੱਬ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕਮਰਾ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ।"
"ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ? ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ-ਸੋਚਿਆ, ਚਿੰਤਤ ਅਤੇ ਚਿੰਤਤ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕੱਲ੍ਹ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਦਾਦੀ ਦੇ ਸੌਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਭ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਕੱਪੜੇ ਇੱਕ ਗੱਠੜੀ ਵਿੱਚ ਬੰਨ੍ਹੇ ਅਤੇ, ਜ਼ਿੰਦਾ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਆਪਣੇ ਗੱਠੜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਸਾਡੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਕਮਰੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਚੀਕਿਆ। ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਭੂਤ ਹਾਂ। ਉਸਨੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਲਾਸ ਲਿਆਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਧੜਕ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਘਬਰਾਹਟ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਠੀਕ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਗੱਠੜੀ ਉਸਦੇ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ, ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਬਿਆ, ਅਤੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆਇਆ। ਉਹ ਇਕਦਮ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੰਨਾ ਫਿੱਕਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇੰਨਾ ਉਦਾਸੀ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਲਗਭਗ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ।
"'ਸੁਣੋ, ਨਾਸਤੰਕਾ,' ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਹੁਣ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਵਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਰਹਾਂਗੇ?'
"ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਪਾਗਲਪਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ, ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਭੱਜ ਜਾਵਾਂਗੀ, ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇੱਕ ਪਿੰਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਮਾਸਕੋ ਜਾਵਾਂਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਸ਼ਰਮ, ਪਿਆਰ, ਹੰਕਾਰ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕਦਮ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਪਏ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਕੜਵੱਲ ਵਿੱਚ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਈ। ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ!
“ਉਹ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਲਈ ਚੁੱਪ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ, ਫਿਰ ਉਹ ਉੱਠਿਆ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਫੜ ਲਿਆ।
"'ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ, ਪਿਆਰੀ ਨਾਸਤੰਕਾ,' ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, 'ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਕੁੜੀ ਹੋ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਵਿਆਹ ਕਰਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਹੋ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ, ਸੁਣੋ। ਮੈਂ ਮਾਸਕੋ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਦੂਰ ਰਹਾਂਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲੇ ਸੁਲਝਾ ਲਵਾਂਗਾ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਆਵਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਹੁੰ ਖਾਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਵਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕਦੇ ਨਾ ਕਦੇ ਵਿਆਹ ਕਰਾਂਗਾ। ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਾ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।'
"ਇਹੀ ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਖੈਰ, ਇਹ ਮੇਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਲਗਭਗ ਅੰਤ ਹੈ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕ ਸਾਲ। ਉਹ ਹੁਣ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਥੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ—ਅਤੇ—"
"ਅਤੇ ਕੀ?" ਮੈਂ ਚੀਕਿਆ, ਅੰਤ ਸੁਣਨ ਲਈ ਬੇਸਬਰੇ।

"ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਆਇਆ," ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ।"
ਇੱਥੇ ਉਹ ਰੁਕੀ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਰੁਕੀ, ਆਪਣਾ ਸੋਹਣਾ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ, ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਬ ਕੇ, ਅਚਾਨਕ ਇੰਨੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਰੋ ਪਈ ਕਿ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਲਹੂ-ਲੁਹਾਨ ਹੋ ਗਿਆ।
ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅੰਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।
“ਨਾਸਤਿੰਕਾ,” ਮੈਂ ਡਰਦੇ-ਡਰਦੇ, ਬੇਨਤੀ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, “ਭਲਿਆਈ ਲਈ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਨਾ ਰੋ! ਤੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੱਸ ਸਕਦੀ ਹੈਂ? ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।…”
"ਉਸਨੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ!" ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਥੇ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਸੈਰ ਕਰਨ ਗਏ। ਦਸ ਵੱਜ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਰੋ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ! ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਾਂਗੇ। ਖੈਰ ਉਹ ਹੁਣ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਆਇਆ!" ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਹ ਫੁੱਟ-ਫੁੱਟ ਕੇ ਰੋ ਪਈ।
"ਸ਼ਾਬਾਸ਼, ਕੀ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ?" ਮੈਂ ਚੀਕਿਆ, ਪੂਰੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੀਟ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਉੱਠਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਕੀ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ?"
"ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ?" ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ।
"ਨਹੀਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ," ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂਚਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਪਰ, ਇੱਥੇ ਦੇਖੋ, ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ?"
“ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ, ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ!” ਉਸਨੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖੇ ਬਿਨਾਂ।
"ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ?" ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮੈਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਪਸੰਦ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। "ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੱਤਰ ਹੈ, ਨਾਸਤੰਕਾ। ਇੱਥੇ ਅੱਖਰ ਅਤੇ ਅੱਖਰ ਹਨ, ਅਤੇ - ਓ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ। ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾੜੀ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਇਹ ਸਭ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ, ਹੈ ਨਾ? ਖੈਰ, ਹੁਣ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ -?"
"ਨਹੀਂ; ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸੰਭਵ ਹੈ! ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਥੋਪ ਰਿਹਾ ਹੋਵਾਂ..."
"ਪਰ, ਪਿਆਰੀ ਨਾਸਤੰਕਾ," ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਟੋਕਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕਿਆ, "ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋ, ਤੁਸੀਂ ਗਲਤ ਹੋ, ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ। ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਆਦਮੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਸਨੇ ਵਧੀਆ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ," ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਦੇ ਤਰਕ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। "ਉਸਨੇ ਕਿਸ ਲਈ ਕੀਤਾ? ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਜੇ, ਯਾਨੀ, ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵਿਆਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਸਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਫਾਇਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।..."
"ਦੇਖੋ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ-?"
"ਕੀ?"
"ਅਜਿਹਾ ਇੱਕ ਪੱਤਰ।"
"ਖੈਰ, ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, 'ਪਿਆਰੇ ਸਰ...'"
"ਕੀ ਇਹ 'ਪਿਆਰੇ ਸਰ' ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?"

"ਬਿਲਕੁਲ! ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।... ਤੁਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ..."
"ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਅੱਗੇ ਵਧੋਗੇ?"
"'ਪਿਆਰੇ ਸਰ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਓਗੇ...' ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਖੁਦ ਤੁਹਾਡੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬਸ ਲਿਖੋ: 'ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਬੇਸਬਰੀ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਓ, ਪਰ ਸਾਰਾ ਸਾਲ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਇੰਨੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵੀ ਹੋਰ ਸਸਪੈਂਸ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਹੋ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਆਪਣਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਪੱਤਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਇਹ ਮੇਰੀ ਕਿਸਮਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਆਦਮੀ ਹੋ। ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੋਗੇ ਜਾਂ ਮੇਰੀ ਬੇਸਬਰੀ 'ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਓਗੇ ਨਹੀਂ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਕੁੜੀ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਿਖ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਇਕੱਲੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਓ ਕਿ ਸ਼ੱਕ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਈ ਵੀ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।" "ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਲ। ਮੈਂ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।"
"ਹਾਂ, ਹਾਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਇਹੀ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ!" ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਰੋ ਪਈ, ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਚਮਕ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। "ਓਹ, ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਰੱਬ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਧੰਨਵਾਦ, ਧੰਨਵਾਦ!"
"ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਕਿਸ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ? ਕਿਉਂਕਿ ਰੱਬ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਹੈ?" ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਮਿੱਠੇ, ਖੁਸ਼ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਵੇਖਦਿਆਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।
"ਹਾਂ, ਉਸ ਲਈ ਵੀ।"
"ਓ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਕੀ ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ? ਖੈਰ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਯਾਦ ਰੱਖਾਂਗਾ!"
"ਠੀਕ ਹੈ, ਠੀਕ ਹੈ! ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣੋ: ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਵੇ, ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਛੱਡ ਕੇ - ਉਹ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ, ਸਾਦੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ; ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਥੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਮਿਲਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਆਉਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਠੀਕ ਦਸ ਵਜੇ। ਹੁਣ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਵੇਰੇ ਦਾਦੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਕੱਲ੍ਹ ਮੇਰਾ ਪੱਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਆਲੂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾਓ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਦੇਖਣਗੇ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਸ਼ਾਮ ਦਸ ਵਜੇ ਇਸਨੂੰ ਖੁਦ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹੋ।"
"ਪਰ ਚਿੱਠੀ! ਚਿੱਠੀ ਬਾਰੇ ਕੀ? ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਪਰਸੋਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।"
“ਚਿੱਠੀ…?” ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। “ਓਹ, ਚਿੱਠੀ!… ਖੈਰ—”
ਪਰ ਉਸਨੇ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸੋਹਣਾ ਚਿਹਰਾ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਫਿਰ ਉਹ ਗੁਲਾਬ ਵਾਂਗ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਚਿੱਠੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖੀ ਹੋਵੇਗੀ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸੀਲਬੰਦ ਲਿਫਾਫੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ, ਮਿੱਠੀ, ਪਿਆਰੀ ਯਾਦ ਉੱਭਰ ਆਈ।
"ਰੋ-ਓ-ਸੀ-ਆਈ-ਨਾ-ਆ!" ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ।
"ਰੋਜ਼ੀਨਾ!" ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਫੁੱਟ-ਫੁੱਟ ਕੇ ਬੋਲੇ। ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਹੀ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੰਝੂਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੱਸ ਪਈ ਜੋ ਉਸਦੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਪਲਕਾਂ 'ਤੇ ਮੋਤੀਆਂ ਵਾਂਗ ਕੰਬਦੇ ਸਨ।

"ਖੈਰ, ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ," ਉਸਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। "ਹੁਣ ਅਲਵਿਦਾ। ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਅਲਵਿਦਾ! ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ!"
ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਦਬਾਏ, ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਗਲੀ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਈ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਉਸੇ ਥਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ, ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।
"ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ! ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ!" ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਝਲਕ ਆਈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈ।

ਤੀਜੀ ਰਾਤ

ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਸੀ, ਮੀਂਹ ਵਾਲਾ, ਉਮੀਦ ਦੀ ਕਿਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਮੇਰੇ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਲੰਬੇ ਦਿਨਾਂ ਵਾਂਗ ਜੋ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਓਨੇ ਹੀ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੋਣਗੇ। ਅਜੀਬ ਵਿਚਾਰ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਉਦਾਸ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਵਾਲ ਇੰਨੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਭਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ। ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਸਭ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ!
ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣ ਜਾ ਰਹੇ। ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅਲਵਿਦਾ ਕਿਹਾ, ਅਸਮਾਨ ਬੱਦਲਵਾਈਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਧੁੰਦ ਉੱਠ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੌਸਮ ਕੱਲ੍ਹ ਲਈ ਬਹੁਤਾ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਢੱਕ ਦੇਵੇ। ਉਸਦੇ ਲਈ ਇਹ ਦਿਨ ਚਮਕਦਾਰ ਅਤੇ ਧੁੱਪ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੀ ਬੱਦਲ ਉਸਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧੁੰਦਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।
"ਜੇ ਮੀਂਹ ਪਿਆ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਂਗੇ! ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਆਵਾਂਗੀ!"
ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਮੀਂਹ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ, ਪਰ ਉਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਈ।
ਕੱਲ੍ਹ ਅਸੀਂ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਮਿਲੇ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਤੀਜੀ ਚਿੱਟੀ ਰਾਤ ਸੀ...
ਪਰ ਲੋਕ ਕਿੰਨੇ ਸੋਹਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਮਲਿੰਗੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕਿੰਨੇ ਭਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ! ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਸਮਲਿੰਗੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੱਸੇ। ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਕਿੰਨੀ ਛੂਤ ਵਾਲੀ ਹੈ! ਕੱਲ੍ਹ ਉਸਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਚੰਗਿਆਈ ਸੀ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਮਿੱਠੀ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਬਣਨ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦਿਲਾਸਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਕੀਤਾ! ਓ, ਇੱਕ ਔਰਤ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਮਿੱਠੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ! ਅਤੇ ਮੈਂ? ਕਿਉਂ, ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਉਹ-
ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਅੰਨ੍ਹਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਮੇਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਕਿਉਂ, ਉਸਦੀ ਉਹ ਕੋਮਲਤਾ, ਉਹ ਚਿੰਤਾ, ਉਹ ਪਿਆਰ - ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਉਹ ਪਿਆਰ ਉਸਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਵੀ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਿਅਰਥ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਝੁਕਿਆ, ਉਹ ਹੌਸਲਾ ਹਾਰ ਗਈ, ਉਹ ਘਬਰਾ ਗਈ। ਉਸਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ, ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ, ਆਪਣੀ ਜੀਵੰਤਤਾ, ਆਪਣੀ ਖੇਡ, ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਜਾਪਦੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁੱਗਣੀ ਚਿੰਤਤ ਜਾਪਦੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਜ ਇੱਛਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੰਨੀ ਪਿਆਰੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਖੁਆਉਣ ਦੀ, ਪਰ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਉਹ ਡਰਦੀ ਸੀ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੇਰੀ ਨਾਸਤੰਕਾ ਇੰਨੀ ਘਬਰਾਈ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਦਰਦਨਾਕ ਡਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੁਖੀ ਪਿਆਰ 'ਤੇ ਤਰਸ ਆਈ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਨਾਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਨਾਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ; ਸਾਡੀ ਭਾਵਨਾ ਟੁੱਟਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਕਾਗਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ...
ਮੈਂ ਭਰੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਉਸ ਕੋਲ ਆਇਆ; ਮੈਨੂੰ ਸਾਡੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਿਵੇਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਚਮਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਉਹ ਖੁਦ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਆਉਣਾ ਸੀ; ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਭੱਜ ਕੇ ਆਉਣਾ ਪਿਆ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹੁੰਚ

ਗਈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਹੱਸਦੀ ਰਹੀ; ਮੇਰੇ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਸੇ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜਾ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਿਆ।

"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇੰਨੀ ਖੁਸ਼ ਕਿਉਂ ਹਾਂ?" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇੰਨੀ ਖੁਸ਼ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੀ ਹਾਂ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਿਉਂ ਕਰਦੀ ਹਾਂ?"

"ਅੱਛਾ?" ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕੰਬ ਗਿਆ।

"ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਤੇਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਦਮੀ ਮੈਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ, ਮੈਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਉਹ ਹਉਕੇ ਭਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਤਰਸਯੋਗ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ, ਪਰ ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੀ ਹੈਂ!"

ਇੱਥੇ ਉਸਨੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਇੰਨੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਫੜਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਚੀਕਣ ਹੀ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਹ ਹੱਸ ਪਈ।

"ਓਹ, ਤੂੰ ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਦੋਸਤ ਹੈਂ!" ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। "ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸੱਚੀ ਦਾਤ ਹੈਂ। ਜੇ ਤੂੰ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਦੀ? ਤੂੰ ਕਿੰਨਾ ਨਿਰਸੁਆਰਥ ਹੈਂ! ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈਂ! ਜਦੋਂ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇੰਨੇ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਭਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਂਗਾ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਓਨਾ ਹੀ ਪਿਆਰ ਕਰਾਂਗੀ ਜਿੰਨਾ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ!..."

ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਪਲ ਬਹੁਤ ਉਦਾਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਸੇ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਵਿੱਚ ਹਿੱਲ ਗਈ।

"ਤੇਰੀਆਂ ਘਬਰਾਹਟਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ। "ਤੂੰ ਡਰਦਾ ਹੈਂ। ਤੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਹ ਆਵੇਗਾ।"

"ਭਲਾ, ਤੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਬਕਵਾਸ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈਂ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਜੇ ਮੈਂ ਇੰਨੀ ਖੁਸ਼ ਨਾ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਸੁਣ ਕੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸੁਣ ਕੇ ਫੁੱਟ-ਫੁੱਟ ਕੇ ਰੋ ਪੈਂਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਮੰਨਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸੋਚਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਚਾਂਗੀ। ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੋ। ਹਾਂ, ਮੈਂ ਅੱਜ ਰਾਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿੱਚ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਹਰ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਅੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਿਓ!..."

ਉਸੇ ਪਲ ਸਾਨੂੰ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ। ਉਹ ਸਾਡੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਲਗਭਗ ਚੀਕਣ ਲੱਗੀ। ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹਿੱਲਜੁਲ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲੱਗਾ ਹੋਵਾਂ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਗਲਤ ਸੀ: ਇਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ।

"ਤੂੰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਡਰਦੀ ਹੈਂ? ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਕਿਉਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ?" ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਦੁਬਾਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। "ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਦੇਖੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।"

"ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?" ਮੈਂ ਰੋਇਆ।

"ਓ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਨਾਸਤੰਕਾ," ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, "ਤੂੰ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਹੈ! ਅਜਿਹਾ ਪਿਆਰ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਕੁਝ ਪਲਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਦਰਦ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਉਦਾਸੀ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਤੇਰਾ ਹੱਥ ਠੰਡਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰਾ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਸੜਦਾ ਹੈ। ਤੂੰ ਕਿੰਨੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹੈਂ, ਨਾਸਤੰਕਾ! ਇੱਕ ਖੁਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿੰਨਾ ਅਸਹਿ ਹੁੰਦਾ ਹੈ! ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਨਾਸਤੰਕਾ!"

ਅਖੀਰ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਭਰ ਆਇਆ।

"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਨਾਸਤੇਨਕਾ," ਮੈਂ ਚੀਕਿਆ, "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕੀ-ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ?"

"ਕਿਉਂ? ਇਹ ਕੀ ਹੈ? ਮੈਨੂੰ ਜਲਦੀ ਦੱਸੋ! ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ?"

"ਖੈਰ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਪੂਰੇ ਕਰ ਲਏ, ਚਿੱਠੀ ਲੈ ਲਈ, ਤੁਹਾਡੇ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਮੈਂ - ਮੈਂ ਘਰ ਗਈ ਅਤੇ - ਅਤੇ ਸੌਣ ਲਈ ਚਲੀ ਗਈ।"

"ਕੀ ਇਹੀ ਸਭ ਹੈ?" ਉਸਨੇ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ।

"ਹਾਂ, ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ," ਮੈਂ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰੇ ਹੰਝੂ ਵਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। "ਮੈਂ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਉਤਸੁਕਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਿਵੇਂ ਕਰਾਂ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਂ ਅਚਾਨਕ ਰੁਕ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਅਹਿਸਾਸ, ਇੱਕ ਅਹਿਸਾਸ, ਉਸ ਪਲ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਚੱਲਦਾ ਰਹੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰੁਕ ਗਈ ਹੋਵੇ।... ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਜਾਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜਾਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਸੁਰ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਤੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਪਰ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਿਠਾਸ ਦੀ ਧੁਨ, ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਭਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਹੁਣ—"

"ਭਲਿਆਈ," ਨਾਸਤੈਂਕਾ ਨੇ ਟੋਕਿਆ, "ਇਹ ਸਭ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਹੈ? ਮੈਨੂੰ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ।"

"ਓ, ਨਾਸਤੈਂਕਾ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਅਜੀਬ ਅਹਿਸਾਸ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ," ਮੈਂ ਇੱਕ ਮੁਸੀਬਤ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਉਮੀਦ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜਿਹੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

"ਨਹੀਂ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਨਾ ਕਰੋ!" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਲ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲਿਆ, ਛੋਟੇ ਬਦਮਾਸ਼ ਨੇ। ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀ, ਸਮਲਿੰਗੀ, ਖੇਡਣ ਵਾਲੀ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਫੜਿਆ, ਹੱਸੀ, ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਹੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਹਰ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹਾਸੇ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਉੱਚੀ ਲਹਿਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਆਉਣ ਲੱਗਾ ਸੀ; ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਫਲਰਟ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ।

"ਸੁਣੋ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚਾਂਗੀ? ਪਰ, ਸਰ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਿਮਾਗ ਵਾਲੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੰਨੀ ਸਾਦੀ ਕੁੜੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕਦਰ ਦਿਖਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਦੀ ਹਾਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਸਭ ਕੁਝ। ਕੋਈ ਵੀ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਨ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਜੋ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।"

“ਸੁਣੋ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਰਾਂ ਵੱਜ ਰਹੇ ਹਨ!” ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੂਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਟਾਵਰ ਤੋਂ ਘੜੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਘੰਟਾ ਵੱਜਣ ਲੱਗੀ।

ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਰੁਕ ਗਈ, ਹੱਸਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ।

“ਹਾਂ,” ਉਸਨੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਝਿਜਕਦੀ, ਅਸਥਿਰ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, “ਗਿਆਰਾਂ ਵੱਜ ਗਏ ਹਨ।”

ਮੈਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪਛਤਾਵਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਡਰਾਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਵਾਰ ਗਿਣਵਾਉਣਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਬੇਰਹਿਮ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬੇਕਾਬੂ ਨਫ਼ਰਤ ਦੇ ਦੌਰੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ 'ਤੇ ਤਰਸ ਆਇਆ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਬੇਕਾਬੂ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਕਿਵੇਂ ਕਰਾਂ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਤਰਕ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਪਲ ਉਸਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣਾ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਕੰਮ ਸੀ! ਦਰਅਸਲ, ਅਜਿਹੇ ਪਲ 'ਤੇ ਦਿਲਾਸੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਕੌਣ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ? ਬਹਾਨੇ ਦੀ ਹਲਕੀ ਜਿਹੀ ਝਲਕ 'ਤੇ ਕੌਣ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ?

"ਸਭ ਕੁਝ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ!" ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਆਪਣੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। "ਉਹ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਉਲਝਾਇਆ ਅਤੇ ਉਲਝਾਇਆ ਹੈ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਕਿ ਮੈਂ ਸਮੇਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਹੀ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ, ਕੀ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ? ਉਸ ਕੋਲ ਤੇਰੀ ਚਿੱਠੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਹੁਣ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਹ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਮੰਨ ਲਓ ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਲਿਖਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖੈਰ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤੈਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ ਉਸਦਾ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਸਵੇਰੇ ਜਲਦੀ ਜਾ ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਲੈ ਆਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਤੈਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਦੱਸਾਂਗਾ। ਕੀ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ? ਹਜ਼ਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ: ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੇਰੀ ਚਿੱਠੀ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

"ਹਾਂ, ਹਾਂ!" ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਕਦੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ," ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਹਿਜ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਝਿਜਕਦੇ ਨੋਟ ਵਾਂਗ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਵਿਚਾਰ ਛੁਪਿਆ

ਹੋਇਆ ਸੀ। "ਹਾਂ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਰੋ। ਕੱਲ੍ਹ ਸਵੇਰੇ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਉੱਥੇ ਜਾਓ, ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਦੱਸੋ। ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ, ਹੈ ਨਾ?"
ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸੰਬੋਧਨ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
ਫਿਰ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਮਿੱਠੀ, ਇੰਨੀ ਸ਼ਰਮੀਲੀ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ ਰਹੀ ਸੀ; ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈ, ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਫੇਰ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ। ਕਿਉਂ, ਬਿਲਕੁਲ! ਉਹ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ।
"ਤੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈਂ? ਤੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈਂ? ਓ, ਤੂੰ ਕਿੰਨਾ ਬੱਚਾ ਹੈਂ! ਕਿੰਨੀ ਬਚਕਾਨਾਪਨ! ਉੱਥੇ, ਉੱਥੇ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਰੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇ!"
ਉਸਨੇ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦੀ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਠੋਡੀ ਅਜੇ ਵੀ ਕੰਬ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਉੱਪਰ-ਡਿੱਗ ਰਹੀ ਸੀ।
"ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹਾਂ," ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦੀ ਚੁੱਪ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ। "ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੇ ਚੰਗੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਥਰ ਵਰਗਾ ਦਿਲ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹੁਣੇ ਕੀ ਆਇਆ ਹੈ? ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ? ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਜਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।"
ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।
"ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ। ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਡਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਮਾਣ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਸ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੋਮਲਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਿਆ - ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ? - ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਬੰਡਲ ਲੈ ਕੇ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਥੋੜਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਕਾਫ਼ੀ ਬਰਾਬਰ ਸੀ, ਹੈ ਨਾ?"
"ਨਹੀਂ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਨਹੀਂ," ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ।"
"ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ," ਨਾਸਤੰਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਪਰ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ? ਸਿਰਫ਼ ਮੈਂ ਹੁਣ ਉਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ, ਸਗੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵੀ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕਿਉਂ ਲੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲੁਕਾਉਂਦਾ? ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿਅਰਥ ਨਹੀਂ ਕਹੇ ਜਾਣਗੇ? ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੈ, ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਖ਼ਤ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਡਰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੇਗੀ।"
“ਓ, ਨਾਸਤੀਂਕਾ, ਤੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈਂ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਕਈ ਕਾਰਨ ਹਨ,” ਮੈਂ ਟੋਕਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਉਸ ਪਲ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਬਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।
"ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ!" ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹੋ। ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੱਸਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ - ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ - ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੁਝ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ," ਉਸਨੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋ ਕੇ, ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਝਾਤ ਮਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। "ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਓ। ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਧਾਰਨ ਕੁੜੀ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਤਜਰਬਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਲੁਕਵੇਂ ਜਜ਼ਬਾਤ ਤੋਂ ਕੰਬਦੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। "ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ, ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣੂ ਹਾਂ।... ਓ, ਰੱਬ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਵੇ! ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਬਾਰੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਉਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਉਸ

ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਰਹੋ। ਮੈਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਾਂਗੀ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"
ਉਹ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਦਬਾਇਆ। ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਬੀਤ ਗਏ।
"ਹਾਂ, ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਰਾਤ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ," ਉਸਨੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। "ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।"
“ਉਹ ਕੱਲ੍ਹ ਆਵੇਗਾ,” ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦ੍ਰਿੜ, ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ।
"ਹਾਂ," ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਦੁਬਾਰਾ ਖੁਸ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ, "ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਖੈਰ, ਅਲਵਿਦਾ! ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ! ਜੇ ਮੀਂਹ ਪਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਨਾ ਆਵਾਂ। ਪਰ ਪਰਸੋਂ ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਆਵਾਂਗੀ। ਤੂੰ ਇੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਆਵੇਂਗਾ, ਹੈ ਨਾ? ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਾਂਗੀ।"
ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਿਹਾ, ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ -
"ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕੱਠੇ ਰਹਾਂਗੇ, ਹੈ ਨਾ?"
ਓ, ਨਾਸਤੀਂਕਾ, ਨਾਸਤੀਂਕਾ, ਕਾਸ਼ ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਿੰਨਾ ਇਕੱਲਾ ਹਾਂ!
ਜਦੋਂ ਘੜੀ ਨੇ ਨੌਂ ਵਜਾਏ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ। ਮੈਂ ਕੱਪੜੇ ਪਾਏ ਅਤੇ ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਕੁਝ ਗਜ਼ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਦੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਵੱਲ ਦੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਦਿਨ ਸੀ! ਗਿੱਲਾ ਅਤੇ ਉਦਾਸ। ਜੇ ਸਭ ਠੀਕ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਤੁਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।
ਪਰ—ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ, ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ! ਕੱਲ੍ਹ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸ ਦੇਵੇਗੀ।
ਅੱਜ ਉਸ ਲਈ ਕੋਈ ਚਿੱਠੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਗੇ...

ਚੌਥੀ ਰਾਤ

ਅੱਛਾ ਪ੍ਰਭੂ, ਕਿੰਨੀ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ! ਕਿੰਨਾ ਭਿਆਨਕ ਅੰਤ!
ਮੈਂ ਨੌਂ ਵਜੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਥੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਆਪਣੀਆਂ ਕੂਹਣੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹ ਦੀ ਰੇਲਿੰਗ 'ਤੇ ਝੁਕ ਕੇ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ।
“ਨਾਸਤੰਕਾ!” ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ, ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ।
ਉਹ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਮੁੜੀ।
"ਅੱਛਾ?" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਅੱਛਾ? ਮੈਨੂੰ ਜਲਦੀ ਦੱਸੋ!"
ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਘਬਰਾ ਕੇ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ।
"ਖੈਰ, ਚਿੱਠੀ ਕਿੱਥੇ ਹੈ? ਕੀ ਤੂੰ ਚਿੱਠੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ?" ਉਸਨੇ ਰੇਲਿੰਗ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਫੜਦੇ ਹੋਏ ਦੁਹਰਾਇਆ।
"ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੱਠੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ," ਮੈਂ ਅਖੀਰ ਕਿਹਾ। "ਕੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਆਇਆ?"
ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਫਿੱਕੀ ਪੈ ਗਈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਬਿਨਾਂ ਹਿੱਲੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖਦੀ ਰਹੀ। ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਆਖਰੀ ਉਮੀਦ ਵੀ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।
"ਖੈਰ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ," ਉਸਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਗਲਾ ਘੁੱਟੀ ਹੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ। "ਜੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਹੋਵੇਗਾ!"
ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੀਵੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਿੰਟਾਂ ਲਈ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਫਿਰ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ, ਆਪਣੀਆਂ ਕੂਹਣੀਆਂ ਨਾਲ ਰੇਲਿੰਗ 'ਤੇ ਝੁਕ ਗਈ, ਅਤੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ।
"ਆਓ, ਆ ਜਾਓ," ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਮੇਰਾ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ?

"ਮੈਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰ," ਉਸਨੇ ਰੋਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। "ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਨਾ ਦੱਸ ਕਿ ਉਹ ਆਵੇਗਾ - ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਿੰਨਾ ਉਸਨੇ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂ? ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ? ਯਕੀਨਨ ਮੇਰੀ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੇ ਉਸ ਦੁਖੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ?"
ਇੱਥੇ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਰੋਣ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਲਹੂ-ਲੁਹਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
"ਓਹ, ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਭਿਆਨਕ ਜ਼ਾਲਮ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। "ਅਤੇ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਨਹੀਂ! ਜੇ ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਲਾਈਨ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀ! ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਬੇਸਹਾਰਾ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨਾ ਕਿੰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਸੂਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ! ਓ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਹਾਂ! ਪ੍ਰਭੂ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮੈਂ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ, ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਰੋਈ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਪਿਆਰ ਕਿਵੇਂ ਮੰਗਿਆ! ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ!... ਪਰ, ਇੱਥੇ ਦੇਖੋ," ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚਮਕ ਉੱਠੀਆਂ, "ਕੁਝ ਗਲਤ ਹੈ! ਕੁਝ ਗਲਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ! ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ! ਜਾਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਗਲਤ ਹੋ ਜਾਂ ਮੈਂ ਹਾਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਨੂੰ ਮੇਰਾ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ, ਰੱਬ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ, ਮੈਨੂੰ ਸਮਝਾਓ - ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ - ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਬੇਰਹਿਮ ਕਿਵੇਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਹੀਂ! ਕਿਉਂ, ਲੋਕ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰਸ ਕਰਦੇ ਹਨ "ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜੀਵ! ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇ, ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ ਹੋਵੇ," ਉਹ ਚੀਕਦੀ ਹੋਈ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਮੁੜੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਲਈ ਕਿਹਾ: "ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਖਿਆਲ ਹੈ?"
"ਸੁਣੋ, ਨਾਸਤੀਂਕਾ, ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਵਾਂਗਾ।"
"ਖੈਰ?"
"ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਅਹੁਦਾ ਕੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਾਂਗਾ।"
"ਖੈਰ? ਖੈਰ?"
"ਤੂੰ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ। ਇਨਕਾਰ ਨਾ ਕਰ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਇਨਕਾਰ ਨਾ ਕਰ! ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਤੇਰੇ ਕੰਮ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ। ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਲਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇ-"
"ਨਹੀਂ, ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ, ਨਹੀਂ," ਉਸਨੇ ਟੋਕਿਆ। "ਬੱਸ! ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ, ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਨਹੀਂ - ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਹਿ ਚੁੱਕੀ ਹਾਂ! ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਹੁਣ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਵਾਂਗੀ।"
ਉਸਨੇ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।
"ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰ, ਮੇਰੀ ਪਿਆਰੀ! ਇੱਥੇ ਬੈਠ, ਨਾਸਤੰਕਾ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ਉਸਨੂੰ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ।
"ਪਰ ਮੈਂ ਸ਼ਾਂਤ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਹੰਝੂ ਹਨ - ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੁੱਕ ਜਾਣਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡੁੱਬ ਜਾਵਾਂਗਾ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ?"
ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਭਰ ਆਇਆ: ਮੈਂ ਬੋਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ।
"ਸੁਣੋ," ਉਸਨੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਫੜਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਤੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾ ਕਰਦਾ, ਕੀ ਤੂੰ? ਤੂੰ ਉਸ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ ਜੋ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਆਈ ਸੀ, ਤੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਮੂਰਖ ਦਿਲ ਦਾ ਬੇਰਹਿਮ ਮਜ਼ਾਕ ਨਾ ਉਡਾਉਂਦਾ, ਕੀ ਤੂੰ? ਤੂੰ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ। ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਇੰਨੀ ਭੋਲੀ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਇਸਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਨਹੀਂ, ਇਹ ਉਸਦੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ! - ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੇ, ਪਿਆਰੇ ਰੱਬ, ਪਿਆਰੇ ਰੱਬ ..."
"ਨਾਸਤਿੰਕਾ," ਮੈਂ ਚੀਕਿਆ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੋਕ ਨਾ ਸਕਿਆ, "ਇਹ ਮੇਰੇ ਸਹਿਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ! ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਨਿਰੀ ਤਸੀਹੇ ਹੈ! ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਦਿਲ ਤੱਕ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ! ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ! ਮੈਨੂੰ ਬੋਲਣਾ ਪਵੇਗਾ! ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪੀੜਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣੀ ਪਵੇਗੀ!"
ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮੈਂ ਸੀਟ ਤੋਂ ਉੱਠਿਆ। ਉਸਨੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਫੜਿਆ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ।

"ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ?" ਉਸਨੇ ਅਖੀਰ ਕਿਹਾ।
“ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੋ, ਨਾਸਤੰਕਾ,” ਮੈਂ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, “ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੋ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਣ ਜੋ ਕਹਿਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਉਹ ਸਭ ਬਕਵਾਸ ਹੈ। ਇਹ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਦੁੱਖ ਝੱਲ ਰਹੇ ਹੋ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰੋ!”
"ਖੈਰ, ਇਹ ਕੀ ਹੈ? ਇਹ ਕੀ ਹੈ?" ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਰੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ, ਉਸਦੀਆਂ ਹੈਰਾਨ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਸੁਕਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਚਮਕ ਸੀ। "ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ?"
"ਇਹ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਪਰ - ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ, ਨਾਸਤੰਕਾ! ਇਹੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦੇ ਹੋ!" ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। "ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣੇ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ - ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ - ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।"
"ਖੈਰ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ?" ਨਾਸਤੰਕਾ ਨੇ ਟੋਕਿਆ। "ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਸਿਰਫ਼ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹੀ ਸੋਚਦੀ ਸੀ - ਖੈਰ, ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਆਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਓ ਪਿਆਰੇ, ਓ ਪਿਆਰੇ!..."
"ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਆਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੀ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਪਰ ਹੁਣ - ਹੁਣ ਮੈਂ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਤੂੰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਉਸ ਰਾਤ ਆਪਣਾ ਬੰਡਲ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਕੋਲ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਹੋਰ ਵੀ ਮਾੜੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਤੂੰ - ਤੂੰ ਹੈਂ।"
"ਭਲਾ, ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈਂ! ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਪਰ, ਦੇਖੋ, ਤੈਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ - ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ - ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਵੀ! ਓ ਪਿਆਰੇ, ਮੈਂ ਇੰਨੀ ਬਕਵਾਸ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ! ਪਰ ਤੂੰ-"
ਅਤੇ ਨਾਸਤੀਂਕਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈ। ਉਸਦੀਆਂ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹੇਠਾਂ ਕਰ ਲਈਆਂ।
"ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ? ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹਾਂ? ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੀ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ। ਮੈਂ - ਪਰ ਨਹੀਂ - ਨਹੀਂ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਇਹ ਮੇਰੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਹੀ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਵੋਗੇ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਦੋਸਤ ਸੀ? ਖੈਰ, ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡਾ ਦੋਸਤ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬੇਵਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਰੋ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ। ਪਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੇ ਹੰਝੂ ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵਹਿ ਜਾਣ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੁੱਕ ਜਾਣਗੇ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ।"
"ਪਰ ਬੈਠ ਜਾਓ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਬੈਠ ਜਾਓ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਨੂੰ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। "ਓ ਪਿਆਰੇ, ਓ ਪਿਆਰੇ!"
"ਨਹੀਂ, ਨਾਸਤੰਕਾ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਬੈਠਾਂਗੀ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕੇਂਗੀ। ਮੈਂ ਜੋ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਉਹ ਕਹਿ ਦੇਵਾਂਗੀ ਅਤੇ ਚਲੀ ਜਾਵਾਂਗੀ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਕਦੇ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਭੇਤ ਕਿਸੇ ਜੀਵਤ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਸਤਾਇਆ ਹੁੰਦਾ। ਕਦੇ ਨਹੀਂ! ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਤੂੰ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਤੇਰੀ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਨਹੀਂ। ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਭਜਾ ਸਕਦੀ।"
“ਪਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ—ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ!” ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਗਰੀਬ ਬੱਚੀ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਸੀ।
"ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਭਜਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ? ਨਹੀਂ—ਪਰ ਮੇਰਾ ਇਰਾਦਾ ਖੁਦ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਭੱਜਣਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਚਲਾ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਤੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਣ ਦਿਓ, ਕਿਉਂਕਿ, ਤੂੰ ਦੇਖ, ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਇੱਥੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦੀ ਸੀ; ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਇੱਥੇ ਰੋਈ, ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਕਿਉਂਕਿ—ਖੈਰ, ਕਿਉਂਕਿ (ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਾਂਗੀ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ)-ਕਿਉਂਕਿ ਤੈਨੂੰ ਝਿੜਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਣਦੇਖਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਤੇਰੇ ਲਈ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ ਸੀ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ! ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਗੁੱਸਾ

ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ—ਕਿ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਫੁੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ—ਮੈਂ ਹੋਰ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ। ਮੈਨੂੰ ਬੋਲਣਾ ਪਿਆ!"

"ਹਾਂ, ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸੋ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਕਰੋ!" ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਨੇ ਇੱਕ ਇਸ਼ਾਰੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। "ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜੀਬ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਪਰ - ਜੋ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਉਹ ਕਹੋ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੱਸਾਂਗੀ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਾਂਗੀ!"

"ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈਂ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ। ਤੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ, ਪਿਆਰੇ ਦੋਸਤ! ਖੈਰ, ਜੋ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਡੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਦੁੱਧ 'ਤੇ ਰੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ, ਹੈ ਨਾ? ਖੈਰ, ਤਾਂ ਹੁਣ ਤੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦੀ ਹੈਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਠੀਕ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ, ਸੁਣ। ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਇੱਥੇ ਬੈਠੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਚਿਆ (ਓ, ਮੈਨੂੰ ਤੈਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦਿਓ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ!), ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ (ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ) - ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੂੰ - ਕਿ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ - ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ - ਕਿ ਤੂੰ ਹੁਣ ਉਸਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ - ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਅਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ - ਤਾਂ ਮੈਂ - ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਕਿ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਪਰਵਾਹ ਕਰੇਂ। ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ - ਤੂੰ ਇਹ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਹੈ ਨਾ? - ਕਿ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਲਗਭਗ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਖੈਰ, ਤੈਨੂੰ ਹੋਰ ਕੀ ਦੱਸਣਾ ਹੈ? ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੈ।" ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ - ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ - ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ! ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ, ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ - ਕਿਉਂਕਿ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਦੋਸਤ ਹੈਂ, ਹੈ ਨਾ? - ਮੈਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਆਮ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਾਥੀ ਹਾਂ, ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਮਾਮੂਲੀ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ (ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਹਾਂ), ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ, ਇੰਨਾ ਚੰਗਾ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਭਾਵੇਂ ਤੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ, ਮੇਰਾ ਪਿਆਰ ਕਦੇ ਵੀ ਤੇਰੇ ਲਈ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ। ਤੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗੀ, ਹਰ ਮਿੰਟ ਤੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿਲ ਤੇਰੇ ਪਾਸੇ ਧੜਕ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਇੱਕ ਜੋਸ਼ੀਲਾ ਦਿਲ ਜੋ ਤੇਰੇ ਲਈ - ਓ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ?"

"ਰੋ ਨਾ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਤੂੰ ਰੋਵੇਂ," ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਨੇ ਸੀਟ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਉੱਠਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। "ਆਓ, ਉੱਠੋ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆਓ। ਨਾ ਰੋਵੋ, ਨਾ ਰੋਵੋ," ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਰੁਮਾਲ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਹੰਝੂ ਪੂੰਝਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। "ਉੱਥੇ, ਹੁਣੇ ਆਓ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਦੱਸਾਂਗੀ। ਖੈਰ, ਜੇ ਉਸਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੈਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ (ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ) - ਪਰ, ਸੁਣੋ, ਮੈਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿਓ! ਜੇ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ - ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਕਾਸ਼ ਮੈਂ - ਓ, ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ, ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਆਰ 'ਤੇ ਹੱਸਦੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ! ਓ ਪਿਆਰੇ, ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ? ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ? ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਮੂਰਖ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਪਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹਾਂ।"

"ਇੱਥੇ ਦੇਖੋ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕੀ? ਮੈਂ ਚਲੀ ਜਾਵਾਂਗੀ। ਹਾਂ, ਮੈਂ ਚਲੀ ਜਾਵਾਂਗੀ! ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਨਫ਼ਰਤ ਹੈ - ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਵੀ ਨਫ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ - ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਸਭ ਮੇਰੀ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਇਹ ਸਭ ਮੇਰੀ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਪਰ - ਅਲਵਿਦਾ!"

"ਰੁਕੋ! ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੋ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ। ਤੁਸੀਂ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਹੈ ਨਾ?"

"ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰੋ? ਮੈਨੂੰ ਕਿਸ ਲਈ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ?"

"ਦੇਖ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਹ ਗੁਜ਼ਰ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ। ਇਹ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਹੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਨਾ ਲੰਘੇ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਕੌਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਅੱਜ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ! ਹਾਂ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਰੋ ਰਹੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ,

ਕਿਉਂਕਿ - ਖੈਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਵੇਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਖੁਦ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਹੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ -"

ਅਖੀਰ ਉਸਨੇ ਰੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸੁੱਕੀਆਂ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਤੁਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਮੈਂ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਰਹੀ। ਅਸੀਂ ਚੁੱਪ ਰਹੇ। ਅਖੀਰ ਉਸਨੇ ਹਿੰਮਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

"ਦੇਖੋ," ਉਸਨੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਕੰਬਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਨੋਟ ਸੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, "ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇੰਨੀ ਚੰਚਲ, ਇੰਨੀ ਅਸਥਿਰ ਹਾਂ। ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੰਨੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਜਲਦੀ ਭੁੱਲ ਸਕਦੀ ਹਾਂ, ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਝੂਠ ਬੋਲ ਸਕਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਹੁੰ ਖਾਂਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ, ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ, ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੋਚਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ - ਖੈਰ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਦੁਖਾਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਪਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹਾਂ ਜੋ ਉਦਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਸਮਝਦਾਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖੈਰ, ਆਓ ਉਸਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਈਏ। ਮੈਂ ਚਾਹਾਂਗੀ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿ ਮੈਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਵੈਸੇ ਵੀ, ਸਭ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ। ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੇਰੀ ਪਿਆਰੀ ਸਹੇਲੀ," ਉਸਨੇ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਦਬਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਕੌਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰ ਸਿਰਫ਼ ਸਵੈ-ਧੋਖਾ ਸੀ, ਸਿਰਫ਼ ਕਲਪਨਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰੀ ਬਕਵਾਸ ਵਜੋਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਲਗਾਤਾਰ ਦਾਦੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ, ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਆਦਮੀ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਜਿਸਨੂੰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਤਰਸ ਆਉਂਦਾ, ਅਤੇ—ਅਤੇ—ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ," ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਟੁੱਟ ਗਈ, ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਈ, "ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰੀਏ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰੀਏ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ—ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ (ਨਹੀਂ, ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ), ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ—ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਆਰ ਇੰਨਾ ਮਹਾਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਲਈ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਤਰਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਕਿਸਮਤ 'ਤੇ ਇਕੱਲਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡੋਗੇ, ਬਿਨਾਂ ਤਸੱਲੀ ਦੇ, ਬਿਨਾਂ ਉਮੀਦ ਦੇ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਹੁੰ ਖਾਂਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ—ਕਿ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ "ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਲਾਇਕ ਬਣ। ਕੀ ਤੂੰ ਹੁਣ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਫੜੇਂਗੀ?"

“ਨਾਸਤਿੰਕਾ,” ਮੈਂ ਚੀਕਿਆ, ਮੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਰੋਂਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਟੁੱਟ ਗਈਆਂ, “ਨਾਸਤਿੰਕਾ! ਓ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ!”

"ਠੀਕ ਹੈ, ਠੀਕ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਬੋਲਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। "ਠੀਕ ਹੈ! ਬੱਸ ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਿਆ! ਹੁਣ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਹੈ ਨਾ? ਖੈਰ, ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਖੁਸ਼ ਹੋ, ਹੈ ਨਾ? ਅਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਆਓ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰੀਏ। ਬੱਸ ਥੋੜ੍ਹਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰੋ - ਸਬਰ ਰੱਖੋ - ਮੈਨੂੰ ਬਖਸ਼ੋ! ਰੱਬ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਗੱਲ ਕਰੋ!"

"ਹਾਂ, ਨਾਸਤੀਂਕਾ, ਹਾਂ! ਬੇਸ਼ੱਕ, ਆਓ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰੀਏ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਖੈਰ, ਨਾਸਤੀਂਕਾ, ਆਓ ਕੁਝ ਹੋਰ ਗੱਲ ਕਰੀਏ। ਆਓ, ਚੱਲੀਏ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ।"

ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰੀਏ। ਅਸੀਂ ਹੱਸੇ, ਅਸੀਂ ਰੋਏ, ਅਸੀਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਪਲ ਅਸੀਂ ਫੁੱਟਪਾਥ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਰੇ, ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਪਲ ਅਸੀਂ ਅਚਾਨਕ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜੇ ਅਤੇ ਸੜਕ ਪਾਰ ਕੀਤੀ, ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਰੁਕ ਗਏ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਸੀ...

"ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਨਾਸਤੀਂਕਾ," ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, "ਪਰ ਕੱਲ੍ਹ - ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਨਾਸਤੀਂਕਾ, ਕਿ ਮੈਂ ਗਰੀਬ ਹਾਂ, ਹੈ ਨਾ? ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਬਾਰਾਂ ਸੌ ਰੂਬਲ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।"

"ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਦਾਦੀ ਜੀ ਕੋਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਨੂੰ ਦਾਦੀ ਜੀ ਨੂੰ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਬੇਸ਼ੱਕ।"

"ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਸੀਂ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗੇ! ਸਿਰਫ਼ - ਇੱਥੇ ਮੈਟ੍ਰੀਓਨਾ ਹੈ।"
"ਭਲਾ, ਮੈਂ ਕਦੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ! ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਫਿਓਕਲਾ ਹੈ!"
"ਮੈਟ੍ਰੀਓਨਾ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਆਤਮਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਹੀ ਗਲਤੀ ਹੈ: ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾਸਤੈਂਕਾ, ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ! ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ!"
"ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਸਾਡੇ ਘਰ ਚਲੇ ਜਾਓਗੇ, ਹੈ ਨਾ?"
"ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਵੱਲ? ਓ, ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ।"
"ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਡਾ ਅਟਾਰੀ ਲੈ ਲਓਗੇ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਅਟਾਰੀ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਇਹ ਹੁਣ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਔਰਤ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਬੁੱਢੀ ਸੱਜਣ ਔਰਤ, ਪਰ ਉਹ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਦੀ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਕਿਉਂ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਆਦਮੀ, ਦਾਦੀ?' ਪਰ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਮੈਂ ਬੁੱਢੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪਸੰਦ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪਤੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਹੈ ਨਾ?' ਖੈਰ, ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹੀ ਉਹੀ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸੀ।"
"ਅੱਛਾ ਪ੍ਰਭੂ, ਨਾਸਤੀਂਕਾ!"
ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਹੱਸ ਪਏ।
"ਓਹ, ਠੀਕ ਹੈ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ? ਮੈਂ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਹਾਂ।"
ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਬਾਰਾਨਿਕੋਵ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪੁਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ।
"ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਰ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ?"
"ਹਾਂ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਰ ਹੈ।"
"ਓਹ, ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਘਰ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"
"ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਇਹ ਕਰਾਂਗੀ, ਨਾਸਤੀਂਕਾ, ਕੱਲ੍ਹ। ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਪਛੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੇਰੀ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ—"
"ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਸਬਕ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਹਾਂ, ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਖੁਦ ਸਿੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਬਕ ਦੇਵਾਂਗਾ।"
"ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਚਾਰ ਹੈ, ਨਾਸਤੈਂਕਾ, ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਚਾਰ! ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇੱਕ ਬੋਨਸ ਮਿਲੇਗਾ।..."
"ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ..."
"ਹਾਂ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸੇਵਿਲ ਦੇ ਨਾਈ ਕੋਲ ਜਾਵਾਂਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਪਾਉਣਗੇ।"
"ਓ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਵੇਗਾ," ਨਾਸਤੈਂਕਾ ਨੇ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। "ਸ਼ਾਇਦ ਨਾਈ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"
"ਓਹ, ਠੀਕ ਹੈ, ਫਿਰ ਕੁਝ ਹੋਰ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ-"
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਬਰਾਹਟ ਵਿੱਚ, ਧੁੰਦ ਵਿੱਚ ਤੁਰਦੇ ਰਹੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਲ ਅਸੀਂ ਰੁਕ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਪਲ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਤੁਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੱਬ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿੱਥੇ ਹੈ - ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਸਾ, ਹੋਰ ਹੰਝੂ। ਫਿਰ ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਅਚਾਨਕ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਘਰ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ, ਪਰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਘਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਅਸੀਂ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਦੇ ਕੋਲ ਬੰਨ੍ਹ 'ਤੇ ਪਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਹਉਕੇ ਭਰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਹੰਝੂ ਆ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਫ਼ਤ ਦੀ ਇੱਕ ਠੰਢੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਦਬਾ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਤੁਰਨ, ਗੱਲ ਕਰਨ, ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਖਿੱਚਦੀ ਸੀ...

"ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਘਰ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ," ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਨੇ ਅਖੀਰ ਕਿਹਾ। "ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ!"
"ਹਾਂ, ਬਿਲਕੁਲ, ਨਾਸਤੀਂਕਾ। ਸਿਰਫ਼ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਸੌਂ ਸਕਾਂਗਾ। ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਘਰ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗਾ।"
"ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸੌਂਵਾਂਗਾ। ਸਿਰਫ਼ ਮੈਨੂੰ ਘਰ ਹੀ ਦੇਖ ਲਵੇਂਗਾ, ਕੀ?"
"ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਘਰ ਮਿਲਾਂਗਾ..."
"ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਗੱਲ 'ਤੇ? ਕਿਉਂਕਿ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਹੈ ਨਾ?"
"ਮੇਰੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਬਚਨ 'ਤੇ!" ਮੈਂ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।
"ਠੀਕ ਹੈ, ਚੱਲੀਏ।"
"ਚਲੋ ਚੱਲੀਏ। ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਦੇਖ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਦੇਖ! ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣਾ ਹੋਵੇਗਾ! ਕਿੰਨਾ ਨੀਲਾ ਅਸਮਾਨ! ਕਿੰਨਾ ਚੰਨ ਹੈ! ਦੇਖ, ਇੱਕ ਪੀਲਾ ਬੱਦਲ ਇਸ ਉੱਤੇ ਉੱਡ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਖ! ਦੇਖ! ਨਹੀਂ, ਇਹ ਲੰਘ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਖ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ, ਦੇਖ!"
ਪਰ ਨਾਸਤੀਂਕਾ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਬੇਵਕੂਫ਼, ਗਤੀਹੀਣ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਉਹ ਡਰ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੰਬ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਨੇੜਿਓਂ ਚਿੰਬੜੀ ਹੋਈ ਸੀ।
ਉਸੇ ਪਲ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਿਆ। ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਰੁਕ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਕੁਝ ਕਦਮ ਵਧਿਆ। ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਧੜਕਣ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਗਿਆ।
“ਨਾਸਤਿੰਕਾ,” ਮੈਂ ਧੀਮੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, “ਕੌਣ ਹੈ, ਨਾਸਤਿੰਕਾ?”
"ਇਹ ਉਹੀ ਹੈ!" ਉਸਨੇ ਫੁਸਫੁਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਨੇੜਿਓਂ ਚਿੰਬੜਿਆ ਹੋਇਆ, ਹੋਰ ਵੀ ਕੰਬਦੇ ਹੋਏ।
ਮੈਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।
"ਨਾਸਤੰਕਾ! ਨਾਸਤੰਕਾ! ਇਹ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈਂ!" ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਨੌਜਵਾਨ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਕੁਝ ਕਦਮ ਵਧਿਆ।
ਪ੍ਰਭੂ, ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਚੀਕੀ! ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ! ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੋਹ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਭੱਜੀ! ਮੈਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਚਲਿਆ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ, ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਮੁੜ ਗਈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਲਕ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸੀ, ਬਿਜਲੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਤੇਜ਼, ਹਵਾ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਤੇਜ਼, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਹੈਰਾਨੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਮੇਰੀ ਗਰਦਨ ਦੁਆਲੇ ਸੁੱਟ ਲਈਆਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਚੁੰਮਿਆ। ਫਿਰ, ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ, ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਭੱਜੀ, ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਫੜ ਲਏ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਖਿੱਚ ਲਿਆ।
ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਖੀਰ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਮੇਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਤੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ।

ਸਵੇਰ

ਮੇਰੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਦਾ ਅੰਤ ਸਵੇਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਮੌਸਮ ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਸੀ। ਮੀਂਹ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਾਰਿਸ਼ ਮੇਰੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਨਾਲ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਕਰਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨੇਰਾ ਸੀ; ਬਾਹਰ ਧੁੰਦਲਾ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਦਰਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਚੱਕਰ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਬੁਖਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ।
"ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ, ਸਰ," ਮੈਟ੍ਰੀਓਨਾ ਨੇ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਝੁਕਦਿਆਂ ਕਿਹਾ। "ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਡਾਕ ਕੋਲ ਆਈ, ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਗਈ, ਸਰ। ਡਾਕੀਆ ਲੈ ਆਇਆ।"
"ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ? ਕਿਸ ਤੋਂ?" ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਚੀਕਿਆ।
"ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਸਰ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸਨੇ ਵੀ ਇਹ ਭੇਜਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ।"
ਮੈਂ ਮੋਹਰ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀ: ਚਿੱਠੀ ਉਸਦੀ ਸੀ!
"ਓਹ, ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਓ, ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਓ!" ਨਾਸਤੇਨਕਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖਿਆ। "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੋਡਿਆਂ ਭਾਰ ਬੈਠ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਓ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸਭ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਭਰਮ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਿਆਂ ਸੋਚਦਿਆਂ ਮਰ ਹੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿਓ!

"ਮੈਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਨਾ ਦਿਓ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਓ, ਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਪਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦਾ! ਓ, ਕਾਸ਼ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਹੁੰਦੇ!"

"ਓਹ, ਜੇ ਉਹ ਤੂੰ ਹੁੰਦਾ!" ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਝਲਕਿਆ। "ਇਹ ਤੇਰੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦ ਸਨ, ਨਾਸਤੰਕਾ!"

"ਰੱਬ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੀ ਕਰਾਂਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਹੋਵੋਗੇ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਸੱਟ ਜਲਦੀ ਹੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ!

"ਧੰਨਵਾਦ, ਹਾਂ! ਉਸ ਪਿਆਰ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੇਰੀ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛਪਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਮਿੱਠਾ ਸੁਪਨਾ ਜਾਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਯਾਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਹ ਪਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਾਂਗਾ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸੱਚੇ ਦੋਸਤ ਵਾਂਗ ਮੇਰੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਟੁੱਟੇ ਦਿਲ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਸਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਸਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਰਹੇਗੀ, ਕਿ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਰਹਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਕਿ ਮੇਰੀ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਟੇਗੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਵਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਵਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਥਿਰ ਹੈ। ਇਹ ਕੱਲ੍ਹ ਉਸ ਕੋਲ ਇੰਨੀ ਜਲਦੀ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਜਿਸਦੀ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੀ।"

"ਅਸੀਂ ਮਿਲਾਂਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਓਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਓਗੇ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ? ਤੁਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੇਰਾ ਦੋਸਤ, ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਰਹੋਗੇ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖੋਗੇ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਦਿਓਗੇ, ਕੀ ਨਹੀਂ? ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਦਿਓਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਹੈ ਨਾ?"

"ਓ, ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰ! ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾ ਛੱਡ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਯੋਗ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ - ਓ, ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ, ਪਿਆਰੇ ਦੋਸਤ! ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਉਸ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਿਆ। ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਲਈ ਆਵਾਂਗਾ। ਤੈਨੂੰ ਉਹ ਪਸੰਦ ਆਵੇਗਾ, ਹੈ ਨਾ?"

"ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ, ਆਪਣੇ ਨਾਸਤੰਕਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਕਰ।"

ਮੈਂ ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੜ੍ਹੀ। ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂ ਸਨ। ਅਖੀਰ ਇਹ ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਡਿੱਗ ਪਈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ ਲੁਕਾ ਲਿਆ।

"ਦੇਖ, ਪਿਆਰ, ਦੇਖ!" ਮੈਟ੍ਰੀਓਨਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ।

"ਇਹ ਕੀ ਹੈ, ਮੈਟ੍ਰੀਓਨਾ?"

"ਕਿਉਂ, ਮੈਂ ਛੱਤ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਜਾਲੇ ਝਾੜ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਦਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਪਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਆਪਣੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਣੇ ਇਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਗੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ!"

ਮੈਂ ਮੈਟ੍ਰੀਓਨਾ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਅਤੇ ਦਿਲਦਾਰ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਵਾਨ ਦਿਖਣ ਵਾਲੀ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਬੁੱਢੀ ਅਤੇ ਮਰੀ ਹੋਈ ਕਿਉਂ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ, ਝੁਰੜੀਆਂ ਵਾਲੇ ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਚਮਕ ਰਹਿਤ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿਉਂ, ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰਾ ਕਮਰਾ ਵੀ ਮੈਟ੍ਰੀਓਨਾ ਵਾਂਗ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜਾਪਿਆ। ਕੰਧਾਂ ਅਤੇ ਫਰਸ਼ ਰੰਗੀਨ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ, ਸਭ ਕੁਝ ਹਨੇਰਾ ਅਤੇ ਗੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੱਕੜੀ ਦੇ ਜਾਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਸੰਘਣੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿਉਂ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਘਰ ਵੀ ਖੰਡਰ ਅਤੇ ਗੰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸਦੇ ਥੰਮ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਲਾਸਟਰ ਛਿੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਟੁੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸਦੇ ਕੌਰਨਿਸ ਕਾਲੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਤਰੇੜਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸਦੀਆਂ ਚਮਕਦਾਰ ਭੂਰੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵੱਡੇ ਚਿੱਟੇ ਅਤੇ ਪੀਲੇ ਧੱਬਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਗੜ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੂਰਜ, ਜੋ ਕਿ ਹਨੇਰੇ ਬੱਦਲਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਅਚਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ, ਇੰਨੀ ਜਲਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੁਕਾ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਸਭ ਕੁਝ ਫਿਰ ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਸਾਰਾ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਉਸ ਪਲ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਅੱਖ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਮਕ ਉੱਠਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਦੇਖਿਆ, ਸਿਰਫ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ, ਉਸੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕਾਂਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸੇ ਮੈਟ੍ਰੀਓਨਾ ਨਾਲ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵੀ ਸਿਆਣੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਗੁੱਸਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ, ਨਾਸਤੰਕਾ! ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਚਮਕਦਾਰ, ਸ਼ਾਂਤ ਖੁਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਹਨੇਰਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਪਾ ਦੇਵਾਂ! ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕੌੜੀਆਂ ਨਿੰਦਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਠੰਢਾ ਅਤੇ ਹਨੇਰਾ ਕਰ ਦਿਆਂ, ਇਸਨੂੰ ਗੁਪਤ ਪਛਤਾਵੇ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿਆਂ, ਇਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪਲ ਵਿੱਚ ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਧੜਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿਆਂ! ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਫੁੱਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਦਿਆਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਾਲੇ ਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਨੋਗੇ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਜਗਵੇਦੀ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਗਲਿਆਰੇ

'ਤੇ ਚੜ੍ਹੋਗੇ! ਓਹ ਨਹੀਂ - ਕਦੇ ਨਹੀਂ, ਕਦੇ ਨਹੀਂ! ਤੁਹਾਡਾ ਅਸਮਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਫ਼ ਰਹੇ, ਤੁਹਾਡੀ ਪਿਆਰੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚਮਕਦਾਰ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਰਹੇ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਉਸ ਪਲ ਲਈ ਧੰਨ ਹੋਵੋ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਕੱਲੇ ਅਤੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਦਿਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ!
ਰੱਬਾ, ਸਿਰਫ਼ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪਲ? ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਪਲ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਸਭ ਤੋਂ ਇਮਾਨਦਾਰ ਚੋਰ

ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤੋਂ

ਇੱਕ ਸਵੇਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਲਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਰਸੋਈਆ, ਧੋਬੀ ਅਤੇ ਘਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਗ੍ਰਾਫੇਨਾ ਮੇਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਦੀ, ਆਮ ਔਰਤ ਇੰਨੀ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਸੀ ਕਿ, ਮੇਰੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਖਾਣੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਉਸਨੇ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ।

"ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ, ਸਰ," ਉਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। "ਤੁਸੀਂ ਛੋਟੇ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦੇ?"

"ਕਿਹੜਾ ਛੋਟਾ ਕਮਰਾ?"

"ਕਿਉਂ, ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸਰ। ਰਸੋਈ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਲਾ, ਬਿਲਕੁਲ!"

"ਕਾਹਦੇ ਵਾਸਤੇ?"

"ਕਿਸ ਲਈ, ਸਰ? ਕਿਉਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ? ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਬੇਸ਼ੱਕ!"

"ਪਰ ਇਹ ਕੌਣ ਲਵੇਗਾ?"

"ਕੌਣ ਲਵੇਗਾ, ਸਰ? ਕਿਉਂ, ਜ਼ਰੂਰ, ਸਰ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੌਣ ਲਵੇਗਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ।"

"ਪਰ, ਮੇਰੀ ਚੰਗੀ ਔਰਤ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰੇਗਾ? ਕਿਉਂ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਬਾਕਸਰੂਮ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਸਤਰਾ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪਾ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਵੀ ਉੱਥੇ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗੀ।"

"ਕਿਉਂ, ਸਰ, ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੌਣ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਰਹੇਗਾ।"

"ਕਿਹੜੀ ਖਿੜਕੀ?"

"ਕਿਉਂ, ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਸਰ! ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਖਿੜਕੀ, ਬੇਸ਼ੱਕ। ਉਹ ਉੱਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਸੀਲਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਜੋ ਵੀ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਕੁਰਸੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੇਜ਼ ਵੀ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ, ਸਰ।"

"ਪਰ ਉਹ ਕੌਣ ਹੈ?"

"ਓਹ, ਉਹ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਆਦਮੀ ਹੈ, ਸਰ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਤਜਰਬਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਰ। ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਖਾਣਾ ਬਣਾਵਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਖਾਣੇ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਦਸ ਰੂਬਲ ਲਵਾਂਗਾ।"

ਬਹੁਤ ਸਬਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਦਮੀ ਨੇ ਅਗ੍ਰਾਫੇਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਸੋਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੇਇੰਗ ਗੈਸਟ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ, ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਅਗ੍ਰਾਫੇਨਾ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਕਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਵੀ ਉਸਦੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਗ੍ਰਾਫੇਨਾ ਮੂਡੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਕਾਲੀ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰਾ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਫਰਸ਼ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਨਿੱਜੀ ਧੋਣ ਤੋਂ ਕਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਗਾਇਬ ਸਨ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮੰਦਭਾਗੀ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਅਧਿਆਇ ਬਣ ਗਈ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਬੇਵਕੂਫ਼ ਔਰਤ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਦਾ ਆਪਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਉਸਦਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਦਿਮਾਗ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਯੋਜਨਾ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਸੋਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ

ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮੈਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਅਗ੍ਰਾਫੇਨਾ ਦੇ ਇੱਕ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।
"ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ, ਕੀ ਉਸ ਕੋਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੁਝ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਹਨ? ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ?"
"ਹਾਂ ਕਿਉਂ, ਸਰ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਆਦਮੀ ਹੈ, ਸਰ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਆਦਮੀ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦਸ ਰੂਬਲ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕੀਤਾ।"
ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਮੇਰਾ ਨਵਾਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਸਾਦੇ ਬੈਚਲਰ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ; ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਇਕਾਂਤ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਇਕਾਂਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ। ਮੇਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣੂ-ਪਛਾਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਦੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦਸ ਸਾਲ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕਾਂਤ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਾਂਤ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ ਲਈ ਸੀ। ਪਰ ਉਸੇ ਇਕਾਂਤ ਦੇ ਹੋਰ ਦਸ, ਪੰਦਰਾਂ, ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਾਲ, ਉਸੇ ਐਗਰਾਫੇਨਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਸੇ ਬੈਚਲਰ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਮੀ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਾਂਤ ਆਦਤਾਂ ਵਾਲਾ, ਇੱਕ ਅਸਲ ਵਰਦਾਨ ਸੀ।
ਅਗਰਾਫੇਨਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ; ਮੇਰਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਸਿਪਾਹੀ ਸੀ; ਪਰ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਵੱਲ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ, ਅਸਟਾਫੀ ਇਵਾਨੋਵਿਚ, ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਨਮੂਨਾ ਸੀ ਕਿ ਮਿਲਣਾ ਮੇਰੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਸੰਦ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੁਝ ਸੱਚਮੁੱਚ ਚੰਗੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ। ਮੇਰੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਜੂਦ ਦੀ ਆਦਤ ਬੋਰੀਅਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਜਿਹਾ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਅਸਲ ਖੋਜ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਿਆ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ।
ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਫਲੈਟ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਸੀ, ਅਸਟਾਫੀ ਅਤੇ ਅਗਰਾਫੇਨਾ ਕੰਮ ਲਈ ਬਾਹਰ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਅਜਨਬੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਆਦਮੀ, ਜਿਸਨੇ ਪਤਝੜ ਦੇ ਠੰਡੇ ਦਿਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਈ ਓਵਰਕੋਟ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।
"ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੈ?"
"ਕੀ ਇੱਥੇ ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰੋਵ ਨਾਮ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ?"
“ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਉਸ ਨਾਮ ਦਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ,” ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਅਲਵਿਦਾ ਕਿਹਾ।
"ਇਹ ਅਜੀਬ ਹੈ," ਅਜਨਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਹਟਦੇ ਹੋਏ, "ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।"
"ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਓ! ਇਸਨੂੰ ਹਰਾਓ!"
ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਅਸਟਾਫੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਕੋਟ ਫਿੱਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕੋਈ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ, ਅਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੇਰੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਕੋਟ-ਰੈਕ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਛੋਟਾ ਸਰਦੀਆਂ ਦਾ ਓਵਰਕੋਟ ਉਤਾਰਿਆ ਅਤੇ, ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਾਂਹ ਹੇਠ ਰੱਖ ਕੇ, ਫਲੈਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਅਗਰਾਫੇਨਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਘੂਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਮੂਰਖਤਾ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਉਂਗਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੀ। ਅਸਟਾਫੀ ਇਵਾਨੋਵਿਚ ਚੋਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭੱਜਿਆ, ਅਤੇ ਉਹ ਦਸ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਸਾਹ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਹੱਥ। ਉਹ ਆਦਮੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ!
"ਇਹ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ, ਅਸਟਾਫੀ ਇਵਾਨੋਵਿਚ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ। "ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਹੈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਮੇਰਾ ਸਰਦੀਆਂ ਦਾ ਚੋਗਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਖਲਨਾਇਕ ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਫਸਿਆ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ।"
ਪਰ ਅਸਟੈਫੀ ਇਵਾਨੋਵਿਚ ਇਸ ਸਭ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਉਸਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਆਪਣਾ ਨੁਕਸਾਨ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਬਸ ਇਸ ਤੋਂ ਉਭਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਰ ਮਿੰਟ ਉਹ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਲੱਗਾ

ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਸਭ ਕਿਵੇਂ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਫੁੱਟ ਦੂਰ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਚੋਰ ਨੇ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਟ ਕਿਵੇਂ ਉਤਾਰਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਫੜਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋਣ ਦੇਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਅਗਰਾਫੇਨਾ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬੁੜਬੁੜਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਇਹ ਸਭ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਇੱਥੇ ਕਿਵੇਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉੱਥੇ, ਕਿਵੇਂ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਕੁਝ ਫੁੱਟ ਦੂਰ, ਆਦਮੀ ਨੇ ਕੋਟ ਨੂੰ ਰੈਕ ਤੋਂ ਉਤਾਰਿਆ, ਆਦਿ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਅਸਟਾਫੀ ਇਵਾਨੋਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੰਗਾਮੇ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਆਦਮੀ ਸੀ।

"ਸਾਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸਟਾਫੀ ਇਵਾਨੋਵਿਚ," ਮੈਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਚਾਹ ਦਾ ਗਲਾਸ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਚੋਰੀ ਹੋਏ ਕੋਟ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬੋਰੀਅਤ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਈ ਅਤੇ ਬੁਲਾਰੇ ਦੀ ਮਹਾਨ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਕਾਰਨ, ਮੈਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਲੱਗਣ ਲੱਗੀ ਸੀ।

"ਹਾਂ, ਸਰ, ਸਾਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਮੂਰਖ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ," ਅਸਟਾਫੀ ਇਵਾਨੋਵਿਚ ਨੇ ਕਿਹਾ। "ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਇਹ ਮੇਰਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪਰ ਮੈਂ ਫਿਰ ਵੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਖੂਨ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਉਬਾਲਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮੇਰਾ ਕੋਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਚੋਰੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਸੋਚ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਰ, ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੋਰ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਕੋਈ ਖਲਨਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਂ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ, ਪਰ ਇੱਕ ਚੋਰ, ਸਰ, ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ, ਤੁਹਾਡੇ ਮੱਥੇ ਦਾ ਪਸੀਨਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਚੋਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਭੈੜਾ ਕੰਮ, ਉਹੀ ਹੈ ਸਰ। ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੇਰਾ ਖੂਨ ਉਬਾਲਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮਾਫੀ ਮੰਗਦੇ ਹੋਏ, ਸਰ, ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ?"

"ਖੈਰ, ਅਸਟਾਫੀ ਇਵਾਨੋਵਿਚ, ਤੁਸੀਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੋ। ਇਹ ਇੱਕ ਉਲਝਣ ਵਾਲੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੋਰ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਨਾਲੋਂ ਸਾੜਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗਾ।"

"ਖੈਰ, ਸਰ, ਇਹ ਤਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਚੋਰ ਅਤੇ ਚੋਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਹੈ, ਸਰ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਂ ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਚੋਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।"

"ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਚੋਰ? ਕਿਉਂ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਚੋਰ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਸਟਾਫੀ ਇਵਾਨੋਵਿਚ?"

"ਖੈਰ, ਸਰ, ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਸੱਚ ਹੈ। ਕੋਈ ਇਮਾਨਦਾਰ ਚੋਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਦੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਰ, ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਆਦਮੀ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਂ, ਮੈਂ ਉਸ ਲਈ ਅਫ਼ਸੋਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ।"

"ਕਿਉਂ, ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ, ਅਸਟਾਫੀ ਇਵਾਨੋਵਿਚ?"

“ਖੈਰ, ਸਰ, ਇਹ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਛੁੱਟਣ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੱਬ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਸ਼ਰਾਬੀ, ਲੋਫਰ, ਆਵਾਰਾ। ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਕਲਰਕ ਸੀ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਭੂ, ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਘਿਣਾਉਣਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸੀ! ਚੀਥੜੇ ਪਾ ਕੇ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਕੋਟ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕਮੀਜ਼ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਹ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਨਹੀਂ, ਸਰ, ਉਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਂਤ, ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮੀਲੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ ਕਿ ਉਹ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਕਿੰਨਾ ਡਰਿੰਕ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਡਰਿੰਕ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਖੈਰ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਬਣ ਗਏ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਸਰ, ਇਹ ਉਹੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਸਰ! ਕੁੱਤੇ ਵਾਂਗ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਮੇਰਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਕਿਰਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਚੀਕਿਆ ਜਿਹਾ ਆਦਮੀ! ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਰਾਤ ਰਹਿਣ

ਦਿਓ। ਖੈਰ, ਮੈਂ ਕੀਤਾ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਸਰ, ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦੇਖਿਆ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਆਦਮੀ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਸੀ! ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਆਇਆ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਮੇਰੀ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਬਿਤਾਇਆ। ਰਾਤ ਵੀ ਰਿਹਾ। 'ਸ਼ਾਬਾਸ਼,' ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਚਿਆ, 'ਮੈਂ ਹੁਣ ਉਸਨੂੰ ਛੁਟਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਾਂਗਾ - ਉਸਨੂੰ ਖਾਣਾ-ਪੀਣਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਿਸਤਰਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ!' ਬਸ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਦੀ ਕਿਸਮਤ, ਸਰ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਮੇਰੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਅਜਨਬੀ ਹੈ! ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਪੱਬ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਭੱਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਕਲਰਕ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦਿਨ ਬਿਤਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕੱਠੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਹੀ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਜਾਪਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਲਈ। ਖੈਰ, ਜਿਸ ਆਦਮੀ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਸਰ, ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਇਲੀਚ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚਕਮਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਗਰੀਬ ਭਿਖਾਰੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਫ਼ਸੋਸ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਸਰ, ਉਹ ਆਦਮੀ ਕਿੰਨਾ ਤਰਸਯੋਗ ਸੀ। ਕਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ, ਕਦੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ, ਬਸ ਉੱਥੇ ਬੈਠਾ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਤੇ ਵਾਂਗ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਸ਼ਰਾਬ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਇਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਰ! ਖੈਰ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ, 'ਇੱਥੇ ਦੇਖੋ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਗਲਤ ਆਦਮੀ ਕੋਲ ਆਏ ਹੋ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਖਾਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ?' ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਸਰ, ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕੀ ਕਰਦਾ। ਖੈਰ, ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਦੇਖਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਿਆ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਉੱਠਦਾ, ਆਪਣਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬੰਡਲ ਚੁੱਕਦਾ (ਮੈਂ ਹੁਣ ਉਹ ਬੰਡਲ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਸਰ, ਇੱਕ ਲਾਲ ਚੈੱਕ ਬੰਡਲ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੇਕ ਸਨ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੂੜਾ ਭਰਦਾ ਸੀ), ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਫਟੇ ਹੋਏ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਟ ਨੂੰ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਵਧੀਆ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਗਰਮ ਰੱਖੇ, ਅਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ਛੇਕ ਨਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ - ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸੀ! ਫਿਰ ਉਹ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਲੈਂਡਿੰਗ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਖੈਰ, ਸਰ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੁੱਤਿਆਂ ਕੋਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਲਈ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਫ਼ਸੋਸ ਸੀ! ਪਰ, ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਸੋਚਿਆ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਕੀ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ? 'ਥੋੜਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰੋ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਸਾਥੀ,' ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਮੇਰੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਖਾਓਗੇ, ਪੀਓਗੇ ਅਤੇ ਮੌਜ-ਮਸਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ। ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਚਲੇ ਜਾਵਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ, ਮੇਰੇ ਮੁੰਡੇ, ਇਹ ਦਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ।

“ਖੈਰ, ਸਰ, ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਦਿਨ ਮੈਂ ਘਰ ਬਦਲ ਲਿਆ। ਮੇਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਲਕ, ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਫਿਲਿਮੋਨੋਵਿਚ (ਉਹ ਹੁਣ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਰੱਬ ਉਸਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਵੇ!), ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ, ‘ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ, ਅਸਟਾਫੀ,’ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ‘ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਾਂਗੇ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਭਾਲ ਲਵਾਂਗੇ।’ ਮੈਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਬਟਲਰ ਰਿਹਾ ਸੀ - ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਖੈਰ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਮਾਨ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਸਨ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਆਰਾਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਚਲਾ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਫਲੈਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਮਰਾ ਲਿਆ। ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਕਮਰਾ ਬਚਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਦ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਨਰਸਮੇਡ ਉਹ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ‘ਖੈਰ,’ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ‘ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅਲਵਿਦਾ ਹੈ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਬੁੱਢੀ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਲੱਭੋਗੇ!’

"ਖੈਰ, ਸਰ, ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਖਿਆਲ ਹੈ? ਮੈਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ (ਮੈਂ ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ), ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਆਪਣੇ ਫਟੇ ਹੋਏ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਟ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਬੰਡਲ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਚੁੱਪਚਾਪ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਮੇਰੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਣ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਉਧਾਰ ਲਈ ਸੀ (ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਿਤਾਬ ਸੀ), ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ - ਉਲਟਾ! ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਲੱਭ ਲਿਆ ਸੀ! ਮੈਂ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲਈ। 'ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ,' ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੋਚਿਆ। 'ਇਸਦੀ ਮਦਦ

ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਛੁਡਾਇਆ?' ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਰਹਿਣ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲੇ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹੋ?'

“ਖੈਰ, ਸਰ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਬੈਠ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਅੱਗੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ‘ਆਖ਼ਰਕਾਰ,’ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ‘ਇੱਕ ਬੇਘਰ ਬੁੱਢਾ ਟ੍ਰੈਂਪ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?’ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏਗਾ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ‘ਉਸ ਕੋਲ ਖਾਣ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ,’ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ। ‘ਖੈਰ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਰੋਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਆਦੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਪਿਆਜ਼ ਖਰੀਦੋ। ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰੋਟੀ ਅਤੇ ਪਿਆਜ਼ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਲਈ ਕਵਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪਿਆਜ਼, ਅਤੇ ਰੋਟੀ ਵੀ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਗੋਭੀ ਦਾ ਸੂਪ ਸਾਡੇ ਰਾਹ ਆਵੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਦਾਅਵਤ ਕਰਾਂਗੇ, ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ।’ ਮੈਂ ਖੁਦ ਬਹੁਤਾ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਤੱਥ ਹੈ, ਸਰ, ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼ਰਾਬੀ ਆਦਮੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ: ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਵੋਡਕਾ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਂਡੀ ਦੀ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ‘ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੀਣ ਨਾਲ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ,’ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਆਇਆ, ਕੁਝ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ, ਸਰ, ਕਿ ਜੇ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਦਾਨੀ ਬਣਨਾ। 'ਮੈਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣੀ ਛੱਡਣੀ ਪਵੇਗੀ,' ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, 'ਮੈਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਬਾਦੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।' 'ਠੀਕ ਹੈ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਬੁੱਢਾ ਸਾਥੀ,' ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਪਰ, ਮਨ ਕਰੋ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰੋ - ਹੁਕਮ ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ!'

“ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਜੋ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਸਰ, ਉਹ ਸੀ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਿੱਤਾ ਸਿਖਾਉਣਾ, ਉਸਦੇ ਲਈ ਕੰਮ ਲੱਭਣਾ। ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਭ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। 'ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਿਓ,' ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਕੁਝ ਸੋਚਾਂਗਾ, ਪਤਾ ਲਗਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹਨ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਹੋ।' ਹਰ ਕੰਮ ਲਈ, ਸਰ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਆਦਮੀ ਕੋਲ ਸਹੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੋਵੇ। ਖੈਰ, ਸਰ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਦੇਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਕਿ ਗਰੀਬ ਬੁੱਢਾ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਇੱਕ ਹਤਾਸ਼ ਕੇਸ ਸੀ। ਹਾਂ, ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਠੀਕ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। 'ਕਿਉਂ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ,' ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਅਤੇ ਕਰੋ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋਰ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੀਥੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੇ ਹੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੋ। ਆਪਣੇ ਉਸ ਘਿਣਾਉਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਟ ਨੂੰ ਦੇਖੋ! ਕਿਉਂ, ਰੱਬ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰੇ, ਇਸਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਫਾਇਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਛਾਨਣੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਵਾਹ, ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। 'ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੱਤਾ ਪਲਟ ਕੇ ਇੱਕ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਆਦਮੀ ਬਣ ਜਾਓ!'

“ਖੈਰ, ਸਰ, ਬਿਰਧ ਬੁੱਢਾ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਕੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਕਿਉਂ, ਸ਼ਰਾਬ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬੋਲਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵੀ ਖੋਹ ਲਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਵੀ ਸਮਝਦਾਰ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨਾਲ ਖੀਰੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੁਰਦੇ-ਬੀਨਜ਼ ਬਾਰੇ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗਾ! ਉਸਨੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਸੁਣੀ, ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਬਸ ਇੱਕ ਹਉਕਾ ਭਰਿਆ।

'''ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਤੂੰ ਕਿਸ ਲਈ ਹਉਕੇ ਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ?'''

'''ਓਹ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿਓ, ਅਸਟਾਫੀ। ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਅਸਟਾਫੀ, ਮੈਂ ਅੱਜ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲੜਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਇੱਕ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਦੂਜੀ ਦੀ ਕਰੈਨਬੇਰੀ ਦੀ ਟੋਕਰੀ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ।'

'''ਖੈਰ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ?'''

'''ਖੈਰ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਅਸਟਾਫੀ, ਇਸ ਲਈ ਦੂਜੀ ਔਰਤ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪਹਿਲੀ ਔਰਤ ਦੇ ਕਰੈਨਬੇਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ!"

'''ਖੈਰ, ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ?"

"ਓਹ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਅਸਟਾਫੀ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਾਂ, ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ।"

'"ਬੱਸ ਬੱਸ! ਓ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ," ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, 'ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਨਾਲ ਤੇਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ!'
"ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਅਸਟਾਫੀ, ਇੱਕ ਸੱਜਣ ਨੇ ਗੋਰੋਖੋਵਾਯਾ ਸਟਰੀਟ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟਪਾਥ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਸੁੱਟਿਆ - ਨਹੀਂ, ਗੋਰੋਖੋਵਾਯਾ ਸਟਰੀਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਦੋਵਾਯਾ ਸਟਰੀਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੀ - ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, ਮੇਰਾ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਦਿਨ! ਪਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, ਨਹੀਂ, ਸਰ, ਇਹ ਮੇਰਾ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਦਿਨ ਹੈ! ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ!..."
'"ਖੈਰ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ?'"
'"ਖੈਰ, ਤਾਂ ਦੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈ ਹੋ ਗਈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਾ ਆਇਆ, ਨੋਟ ਚੁੱਕਿਆ, ਸੱਜਣ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਦੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ!"
'"ਖੈਰ, ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ? ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਕੀ ਹੈ?"
'"ਕਿਉਂ, ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਸਟਾਫੀ। ਸਿਰਫ਼ ਗਲੀ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਬਹੁਤ ਹੱਸੇ।"
'"ਓ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਗਲੀ ਦੇ ਲੋਕ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਆਪਣੀ ਅਮਰ ਆਤਮਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਤਾਂਬੇ ਦੇ ਸਿੱਕਿਆਂ ਲਈ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕੀ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ?'
'"ਕੀ, ਅਸਟੈਫੀ?'"
'"ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦੇ? ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ। ਸੌਵੀਂ ਵਾਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ - ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਤਰਸ ਕਰੋ!"
"ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਅਸਟਾਫੀ? ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਦੇਵੇਗਾ।"
'"ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ, ਸ਼ਰਾਬੀ! ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ?"
'"ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਅਸਟਾਫੀ, ਵਲਾਸ, ਪੋਟਬੁਆਏ, ਨੂੰ ਅੱਜ ਦਫ਼ਤਰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।"
'"ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦਫ਼ਤਰ ਕਿਉਂ ਬੁਲਾਇਆ?"
'"ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਅਸਟਾਫੀ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਹੋਵੇਗਾ।"
'"ਆਹ ਠੀਕ ਹੈ,' ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, 'ਇਵੇਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਬੁੱਢਾ। ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ!' ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ, ਸਰ, ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ!
"ਪਰ ਉਹ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਕ ਸੀ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਸੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਚੁੱਪਚਾਪ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਦੇਰ-ਸਵੇਰ ਉਹ ਬੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਗੁੱਸਾ ਗੁਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਪੁਰਾਣਾ ਕੋਟ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੋ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੈਸੇ ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲੇ। ਮੇਰਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ!
'"ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਦੇਖੋ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ,' ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਚੱਲਦੇ ਰਹੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਅੰਤ ਬੁਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣੀ ਬੰਦ ਕਰੋ, ਸੁਣਦੇ ਹੋ? ਛੱਡ ਦਿਓ! ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਘਰ ਆਓਗੇ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਰਾਤ ਬਿਤਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ!'
“ਖੈਰ, ਸਰ, ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਮੇਰਾ ਅਸਲ ਮਤਲਬ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਗਲੇ ਦੋ ਦਿਨ ਉਹ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਪਰ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਉਹ ਫਿਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦਾ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਉਹ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਸੱਚ ਦੱਸਾਂ, ਸਰ, ਮੈਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬੇਚੈਨੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਉਸ ਲਈ ਤਰਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ। ‘ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ?’ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ। ‘ਮੈਂ ਗਿਆ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ! ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਗਰੀਬ ਬਦਕਿਸਮਤ? ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰੋ, ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਵੇ!’ ਖੈਰ, ਰਾਤ ਆ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਸਵੇਰੇ ਮੈਂ ਲੈਂਡਿੰਗ 'ਤੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਥੇ ਸੀ, ਸਰ! ਲੈਂਡਿੰਗ 'ਤੇ ਰਾਤ ਬਿਤਾਈ, ਉਸਨੇ ਕੀਤਾ। ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਉੱਪਰਲੀ ਪੌੜੀ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੌਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਠੰਢਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
"'ਤੈਨੂੰ ਇਹ ਕਿਉਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ? ਰਾਤ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਵਧੀਆ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ!'"
"'ਖੈਰ, ਤੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸੇ ਸੀ, ਅਸਟਾਫੀ। ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ ਅਤੇ—ਉਸਨੇ—ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਰਾਤ ਲੈਂਡਿੰਗ 'ਤੇ ਬਿਤਾਉਣਗੇ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ—ਖੈਰ—ਮੈਂ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਅਸਟਾਫੀ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਸੌਣ ਲਈ ਚਲਾ ਗਿਆ।"
“ਮੈਨੂੰ ਉਸ 'ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਵੀ ਆਇਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਲਈ ਤਰਸ ਵੀ ਆਇਆ।
"'ਕਿਉਂ, ਜ਼ਰੂਰ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੰਮ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੌੜੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਉਡਾਣ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ?'
"'ਪਰ ਤੁਹਾਡਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਅਸਟਾਫੀ?"
"'ਕਿਉਂ, ਤੂੰ ਨਿਕੰਮਾ ਲੋਫਰ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ (ਮੈਂ ਉਸ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਗੁੱਸਾ ਸੀ, ਸਰ!), 'ਤੁਸੀਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦਰਜ਼ੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ! ਆਪਣੇ ਕੋਟ ਨੂੰ ਦੇਖੋ! ਤੁਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ, ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਛੇਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਪੌੜੀਆਂ ਵੀ ਝਾੜਨੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ! ਤੁਸੀਂ ਸੂਈ ਅਤੇ ਧਾਗਾ ਲੈ ਕੇ ਇਸਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਠੀਕ ਕਰਦੇ? ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਭਾਵਨਾ ਬਚੀ ਹੁੰਦੀ। ਓ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਸ਼ਰਾਬੀਓ!'
"ਠੀਕ ਹੈ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋਗੇ, ਸਰ? ਉਸਨੇ ਸੂਈ ਅਤੇ ਧਾਗਾ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਆ! ਮੈਂ ਇਹ ਮਜ਼ਾਕ ਵਜੋਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਡਰ ਗਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਕੋਟ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ: ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਲਾਲ ਅਤੇ ਧੁੰਦਲੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਕੁਝ ਭਿਆਨਕ ਹਿੱਲ ਰਹੇ ਸਨ! ਉਸਨੇ ਧੱਕਾ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਧੱਕਾ ਮਾਰਿਆ, ਪਰ ਧਾਗਾ ਸੂਈ ਦੇ ਨੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ ਲੰਘਿਆ। ਉਸਨੇ ਕਿਵੇਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਸਰ! ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪੇਚ ਕੀਤਾ, ਧਾਗਾ ਗਿੱਲਾ ਕੀਤਾ, ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਰੋੜਿਆ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ।"
"'ਖੈਰ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ! ਜੇ ਕੋਈ ਹੁੰਦਾ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਮੈਂ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦਾ। ਕਿਉਂ, ਬੇਚਾਰਾ ਮੂਰਖ, ਕੀ ਤੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਿ ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਬਦਨਾਮੀ ਸੀ? ਹੁਣ, ਇਸਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰ ਜੋ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਭਲਿਆਈ ਲਈ ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਨਾ ਸੌਂ! ਅਜਿਹਾ ਬਦਨਾਮ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਬਦਨਾਮ ਨਾ ਕਰ!'
"ਪਰ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ, ਅਸਟਾਫੀ? ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ਰਾਬੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ, ਮੇਰੇ ਸਹਾਇਕ ਕਾਰਕ ਨੂੰ, ਬੇਲੋੜੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹਾਂ..."
“ਅਤੇ, ਜਨਾਬ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਉਸਦੇ ਨੀਲੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਅਚਾਨਕ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਪਏ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੰਝੂ ਉਸਦੀ ਫਿੱਕੀ ਗੱਲ੍ਹ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਠੋਡੀ ਉੱਤੇ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਉਹ ਗਰੀਬ ਬੰਦਾ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਹੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਪਿਆ।
"'ਖੈਰ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ,' ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਮੈਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਹੈ। ਕੌਣ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ ਇੰਨੀਆਂ ਕੋਮਲ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ?' ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਨਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਹੈ, ਸ਼ੈਤਾਨ ਕੋਲ ਜਾ!'
"ਖੈਰ, ਸਰ, ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਉਂ ਬਣਾਈਏ? ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਇੰਨਾ ਦੁਖਦਾਈ, ਦੁਖਦਾਈ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਸਰ, ਤੁਸੀਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਸਾਰੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਪਿੱਤਲ ਦਾ ਫਰਥਿੰਗ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਿਸਮਤ ਦਿੰਦਾ, ਜੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਹੁੰਦੀ, ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਸਰ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਵਾਰੀ ਬ੍ਰੀਚਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਜੋੜਾ ਸੀ (ਸ਼ੈਤਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ!), ਸੁੰਦਰ ਬ੍ਰੀਚ ਵੀ, ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਪੈਟਰਨ ਵਾਲੇ ਨੀਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਸੱਜਣ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਫੇਰੀ 'ਤੇ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ, ਆਖ਼ਰਕਾਰ: ਉਹ ਉਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਸਨ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਖੈਰ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। 'ਇਹ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂ ਹੈ,' ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ। 'ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਲਈ ਪੰਦਰਾਂ ਰੂਬਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਡੇ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਸੱਜਣ ਲਈ ਦੋ ਜੋੜੇ ਪੈਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਲਈ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਆਪਣੇ ਲਈ ਵੈਸਟਕੋਟ।' ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਲਈ, ਸਰ, ਹਰ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਖੈਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋਇਆ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਉਦੋਂ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਹੌਂਸਲਾ ਹਾਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਹਾਂ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਸੱਚਾਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੰਨੀ ਉਦਾਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖ ਕੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ। 'ਖੈਰ,' ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਜਾਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਮੇਰੇ ਮੁੰਡੇ, ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦਿਲੋਂ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੱਤਾ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।' ਹਾਲਾਤ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ, ਸਰ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਚਰਚ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਨੂੰ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਬੈਠਾ ਪਾਇਆ, ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਹਿੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਹਾ, ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹੋ ਅਤੇ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਮੁੰਡੇ! ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲੈਣ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਬ੍ਰੀਚ ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉੱਥੇ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਥਾਂ ਲੱਭਿਆ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ। ਖੈਰ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਭੱਜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਣ ਕੋਲ ਗਈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਚੋਰੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਹਾਂ, ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਪਾਗਲ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਮੈਂ ਕੀਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਸਰ, ਇਹ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਬੂਤ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਦਮੀ ਅੰਨ੍ਹਾ ਸ਼ਰਾਬੀ ਸੀ! 'ਨਹੀਂ, ਸਰ,' ਮੇਰੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਣ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, 'ਮੈਂ ਕਦੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਬ੍ਰੀਚਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀਆਂ, ਅਤੇ, ਵੈਸੇ ਵੀ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਬ੍ਰੀਚਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਚਾਹਾਂਗੀ? ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕੀ ਮੈਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹਾਂ? ਕਿਉਂ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, 'ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਸਕਰਟ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, 'ਜੇ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਲਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਬ੍ਰੀਚਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, 'ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ।'
'ਪਰ "ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਸੀ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਕੌਣ ਸੀ," ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ। "ਕੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ?" "ਨਹੀਂ, ਸਰ," ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, "ਕਿਸੇ ਨੇ ਫ਼ੋਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਇੱਥੇ ਰਹੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਉੱਥੇ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦੇ?" ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ," ਮੈਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹਾਂ, "ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਬ੍ਰੀਚ ਨਹੀਂ ਲਏ, ਹੈ ਨਾ? ਨਵੇਂ ਰਾਈਡਿੰਗ ਬ੍ਰੀਚ," ਮੈਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹਾਂ, "ਮੈਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਸੱਜਣ ਲਈ ਬਣਾਏ ਸਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਯਾਦ ਹਨ, ਹੈ ਨਾ?"
"'ਨਹੀਂ, ਅਸਟੈਫੀ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ - ਉਹ - ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ।'
"ਖੈਰ, ਸਭ ਕੁਝ! ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲੱਭਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇਖਿਆ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅਤੇ ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਸਰ, ਹਰ ਸਮੇਂ ਉੱਥੇ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਹਿੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਅੱਖ ਦੇ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ। 'ਆਹ ਠੀਕ ਹੈ,' ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਪਾਗਲ ਸੀ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਚਿਹਰਾ ਵੀ ਲਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਫਿਰ, ਬਿਲਕੁਲ ਅਚਾਨਕ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਵੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ।
"'ਨਹੀਂ, ਅਸਟੈਫੀ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਮੈਂ ਕਦੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਬ੍ਰੀਚਾਂ ਨਹੀਂ ਲਈਆਂ। ਤੁਸੀਂ - ਹਾਂ - ਸ਼ਾਇਦ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਛੂਹਿਆ!"
"ਪਰ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ?"
"'ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ, ਅਸਟਾਫੀ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ।'
"'ਖੈਰ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਚਲੇ ਗਏ ਹੋਣਗੇ, ਹੈ ਨਾ?"
"'ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੈ, ਅਸਟਾਫੀ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੈ।'
“ਖੈਰ, ਸਰ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ, ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਕਹੇ ਉੱਠਿਆ, ਖਿੜਕੀ ਕੋਲ ਗਿਆ, ਆਪਣਾ ਲੈਂਪ ਜਗਾਇਆ, ਅਤੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਹੇਠਾਂ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਲਈ ਵੈਸਟਕੋਟ ਬਦਲ ਕੇ, ਮੈਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਭੜਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਸਰ, ਜੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਕੱਪੜੇ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਜਗਾ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ। ਖੈਰ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ

ਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਕੌੜਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਟਤਾ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦਮੀ, ਸਰ, ਦੂਰੋਂ ਮੁਸੀਬਤ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਤੂਫਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਛੀ।

"'ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਅਸਟਾਫੀ,' ਯੋਮੇਲੀਅਨ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਉਸਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਵਾਜ਼ ਕੰਬ ਗਈ, 'ਮਰਦ ਨਰਸ ਐਂਟੀਪ ਪ੍ਰੋਥੋਰੋਵਿਚ ਦਾ ਵਿਆਹ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਉਸ ਕੋਚਮੈਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਜਿਸਦੀ ਮੌਤ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਹੋਈ ਸੀ...'

“ਖੈਰ, ਸਰ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭੈੜੀ ਨਜ਼ਰ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਯੋਮੇਲੀਅਨ ਨੇ ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਸਮਝ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਕੁਝ ਲੱਭਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੁੜਬੁੜਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ, 'ਨਹੀਂ, ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ - ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ। ਧੰਨ ਚੀਜ਼ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ?' ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ, ਮੰਨੋ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨੋ, ਸਰ, ਉਹ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ 'ਤੇ ਬਿਸਤਰੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੀਂਗ ਗਿਆ! ਖੈਰ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਰੁਕ ਸਕਿਆ।

"'ਯੋਮੇਲੀਅਨ, ਤੂੰ ਬਿਸਤਰੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕਿਸ ਲਈ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਹੈਂ?" ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ।

"'ਕਿਉਂ, ਅਸਟੈਫੀ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਬ੍ਰੀਚਾਂ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਬੇਸ਼ੱਕ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਕਿਤੇ ਡਿੱਗ ਪਈਆਂ ਹੋਣ।"

"'ਪਰ ਕਿਉਂ, ਸਰ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ (ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਕੇ 'ਸਰ' ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ), 'ਸਰ, ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਗਰੀਬ ਅਗਿਆਨੀ ਆਦਮੀ ਲਈ ਇੰਨੀ ਮੁਸੀਬਤ ਕਿਉਂ ਝੱਲ ਰਹੇ ਹੋ? ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਗੋਡਿਆਂ ਭਾਰ ਕਿਉਂ ਰਿੜ੍ਹਦੇ ਹੋ?'

"'ਕਿਉਂ, ਅਸਟੈਫੀ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ। ਕੌਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਲੱਭਦੇ ਰਹੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ।"

"'ਸੱਚਮੁੱਚ?' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। 'ਇੱਥੇ ਦੇਖੋ, ਯੋਮੇਲੀਅਨ...'

"'ਹਾਂ, ਅਸਟਾਫੀ?"'

"'ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਮ ਚੋਰ ਵਾਂਗ, ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ?'

“ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਸਰ, ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੋਡਿਆਂ ਭਾਰ ਰੀਂਗਦਾ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਆ ਗਿਆ - ਆਖਰੀ ਤੂੜੀ, ਇਹ ਸੀ!”

"'ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ... ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ।"

"ਪਰ ਉਹ ਬਿਸਤਰੇ ਹੇਠੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਨਹੀਂ, ਸਰ। ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਮੂੰਹ ਢੱਕ ਕੇ ਪਿਆ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਚਾਦਰ ਵਾਂਗ ਚਿੱਟਾ ਸੀ। ਉਹ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸ ਮਿੰਟ ਉੱਥੇ ਹੀ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ।"

"'ਨਹੀਂ, ਅਸਟੈਫੀ,' ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵਧਦਾ ਹੋਇਆ, ਭਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵੇਖਦਾ ਹੋਇਆ (ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ), 'ਨਹੀਂ, ਅਸਟੈਫੀ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ - ਕਦੇ - ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਬ੍ਰੀਚਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੂਹਿਆ।'

"ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਬ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਵੱਲ ਕੰਬਦੀ ਉਂਗਲੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਇੰਨੀ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਬ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਹੀ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਖਿੜਕੀ ਨਾਲ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵਾਂ।"

"'ਖੈਰ, ਯੋਮੇਲੀਅਨ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਜੇ ਮੈਂ ਮੂਰਖ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਬ੍ਰੀਚਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਗੁਆਚ ਗਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਚੱਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅਜੇ ਵੀ ਹੱਥ ਹਨ, ਰੱਬ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ... ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਸ਼ੈਤਾਨ ਤੋਂ ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ...'

“ਯੋਮੇਲੀਅਨ ਨੇ ਚੁੱਪਚਾਪ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਹ ਫਿਰ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਉਹ ਸਾਰੀ ਸ਼ਾਮ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਿਹਾ, ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹਿੱਲਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸੌਣ ਲਈ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਉੱਥੇ ਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਉੱਠੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਨੰਗੇ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਟ ਵਿੱਚ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਇਆ। ਉਹ ਇੰਨਾ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਸੀ ਕਿ ਸੌਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਖੈਰ, ਸਰ, ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਹਿੰਸਕ ਨਫ਼ਰਤ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਚ ਦੱਸਾਂ, ਸਰ, ਪਹਿਲੇ ਕੁਝ

ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਹੀ ਨਫ਼ਰਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ, ਕਹਿਣ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਘਾਤਕ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੋਵੇ।

“ਖੈਰ, ਸਰ, ਅਗਲੇ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਹਰ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਪਟੜੀ ਤੋਂ ਉਤਰ ਗਿਆ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ। ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦੇਰ ਰਾਤ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਪੂਰੇ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ ਸੁਣਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਕੱਢ ਲਏ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਖਿੜਕੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ, ਜੇ ਮੇਰੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਮੈਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ, ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ। ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਸਰ, ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਉਹ ਉੱਥੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਮਿੰਟ ਉਹ ਰੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਤੇ, ਪ੍ਰਭੂ, ਉਹ ਆਦਮੀ ਕਿਵੇਂ ਰੋਇਆ! ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਲਹਿਰ ਵਹਿ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਵਗ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਖੈਰ, ਸਰ, ਇਹ ਹੈ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਵਰਗੇ ਬੁੱਢੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਰੋਂਦੇ ਦੇਖਣਾ ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਗੱਲ ਹੈ।

"'ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ?' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ।"

"ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਸੀ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।"

"'ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਅਸਟੈਫੀ...'

"'ਹੁਣ, ਇੱਥੇ ਦੇਖੋ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੇਰਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲਟਕਦੇ ਰਹਿਣ ਦਿਓ। ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਭੈੜੀ ਮੁਰਗੀ ਵਾਂਗ ਕਿਉਂ ਬੈਠੇ ਹੋ?"

“ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੋਇਆ, ਸਰ।

"'ਓਹ, ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਸਟਾਫੀ। ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ—ਅਰ—ਮੈਂ ਕੁਝ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਸਟਾਫੀ।"

"'ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ?'"

"ਓਹ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੇਡੋਸੀ ਇਵਾਨੋਵਿਚ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਗਿਆ ਹਾਂ... ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਅਸਟਾਫੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਵਾਂਗਾ।"

"'ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਇੰਨੀਆਂ ਬਕਵਾਸ ਨਾ ਕਰ। ਮੰਨ ਲਓ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ - ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰੋ! ਚਲੋ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਚੱਲੀਏ!"

"'ਨਹੀਂ, ਅਸਟਾਫੀ। ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ - ਇਸ 'ਤੇ - ਹਾਰਪ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਬ੍ਰੀਚਾਂ ਨਹੀਂ ਲਈਆਂ।"

"'ਖੈਰ, ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰੋ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ।"

"'ਨਹੀਂ, ਅਸਟਾਫੀ, ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਅਸਟਾਫੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ।"

"'ਪਰ, ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦੇ," ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੌਣ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ? ਤੁਹਾਨੂੰ ਘਰੋਂ ਕੌਣ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਹੈ ਨਾ?"

"'ਨਹੀਂ, ਅਸਟਾਫੀ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਜਾਣਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਾਂਗਾ।"

"ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਸਰ, ਉਹ ਆਦਮੀ ਬਹੁਤ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇੱਕੋ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ, ਉਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਪੁਰਾਣਾ ਕੋਟ ਆਪਣੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਖਿੱਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।"

"ਪਰ ਤੂੰ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ? ਸਮਝਦਾਰ ਬਣ ਜਾ, ਯਾਰ। ਤੂੰ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ? ਤੂੰ ਕਿੱਥੇ ਜਾਵੇਂਗਾ?"

'"ਅਲਵਿਦਾ, ਅਸਟਾਫੀ। ਮੈਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰ (ਇੱਥੇ ਉਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਫੁਸਫੁਸਾਉਣ ਲੱਗਾ)। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਹਟ ਜਾਵਾਂ। ਤੂੰ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।"

'"ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ? ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਂ ਉਹੀ ਹਾਂ! ਮੇਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਬੇਸਹਾਰਾ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਮਰ ਜਾਓਗੇ।"

'"ਨਹੀਂ, ਅਸਟਾਫੀ, ਤੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਹੁਣ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈਂ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕਦਾ। ਨਹੀਂ, ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੀਂ, ਅਸਟਾਫੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਤੈਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦੇਵੀਂ।"

"ਖੈਰ, ਸਰ, ਉਹ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਛੱਡ ਗਿਆ, ਉਹ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਉਸਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਵੇਗਾ, ਪਰ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ, ਨਾ ਹੀ ਅਗਲੇ ਦਿਨ। ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਚਿੰਤਤ ਹੋ ਗਈ, ਇੰਨੀ ਚਿੰਤਤ ਕਿ ਮੈਂ ਨਾ ਤਾਂ ਖਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਨਾ ਪੀ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੌਂ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ! ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੀ। ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਪੱਬਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮੀ, ਪਰ ਉਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ: ਚਲਾ ਗਿਆ, ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ! 'ਮਰਿਆ ਨਹੀਂ, ਕੀ ਤੂੰ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ?' ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਚਿਆ। 'ਸ਼ਾਇਦ ਸ਼ਰਾਬੀ ਮੂਰਖਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਾੜ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਭੂਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੂੰ ਉੱਥੇ ਸੜੀ ਹੋਈ ਲੱਕੜ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵਾਂਗ ਪਿਆ ਹੈਂ।' ਮੈਂ ਬਸ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਘਰ ਖਿੱਚ ਲਿਆ, ਜਿਉਂਦੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲੱਭਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ। ਅਤੇ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੋਸਦੀ ਰਹੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਮੂਰਖ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਵੇਂ ਦਿਨ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ (ਇਹ ਛੁੱਟੀ ਸੀ) ਮੈਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਚੀਕ ਸੁਣੀ। ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਨੀਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਾਲ ਚਿੱਕੜ ਨਾਲ ਲਿਬੜੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਪਤਲਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਫਟਾ-ਫਟਾ ਪੁਰਾਣਾ ਕੋਟ ਉਤਾਰਿਆ, ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਸੀ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਸਰ, ਪਰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਸਰ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: ਜੇ ਮੈਂ ਕਦੇ ਕੁਝ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੱਤੇ ਵਾਂਗ ਮਰ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਂ, ਇਹ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦਾ ਸੱਚ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਅਤੇ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਭਿਆਨਕ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕਾਫ਼ੀ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਉਸਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੱਤਾ।

'"ਖੈਰ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਬੁੱਢੇ ਸਾਥੀ,' ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਪੱਬਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ। ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਖਾਣ ਲਈ ਕੁਝ ਹੈ?"

'"ਹਾਂ, ਧੰਨਵਾਦ, ਅਸਟਾਫੀ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ।'

'"ਹੁਣ ਆਓ, ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ? ਇਹ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਸਾਥੀ, ਇੱਥੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਕੁਝ ਗੋਭੀ ਦਾ ਸੂਪ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਧੀਆ ਚੀਜ਼ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬੀਫ ਸੀ। ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਬਰੈੱਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਿਆਜ਼ ਹੈ। ਆਓ, ਇਸਨੂੰ ਖਾਓ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। 'ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਰੇਗਾ।'

“ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਗਰੀਬ ਬੰਦੇ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਨਹੀਂ ਚੱਖਿਆ ਸੀ - ਉਹ ਬਹੁਤ ਭੁੱਖਾ ਸੀ! ਹਾਂ, ਇਹ ਭੁੱਖ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਸੀ। ਖੈਰ, ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਗਰੀਬ ਬੰਦੇ ਲਈ ਸੱਚਮੁੱਚ ਤਰਸ ਆਇਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਤਰਸ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ। 'ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ,' ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਮੈਂ ਪੱਬ ਵੱਲ ਭੱਜ ਜਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਡਰਿੰਕ ਲੈ ਕੇ ਆਵਾਂ, ਅਤੇ ਆਓ ਉਸ ਸਾਰੇ ਅਫਸੋਸਜਨਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਈਏ। ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁੜੱਤਣ ਦੀ ਇੱਕ ਬੂੰਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚੀ ਹੈ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ, ਬੁੱਢੇ ਸਾਥੀ!' ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਪੱਬ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੋਡਕਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆਇਆ। 'ਇਹ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਆਓ, ਇੱਕ ਡਰਿੰਕ ਪੀਂਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਛੁੱਟੀ ਹੈ! ਇੱਕ ਡਰਿੰਕ ਪਸੰਦ ਹੈ? ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੈ।'

"ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ, ਲਾਲਚੀ ਵਾਂਗ, ਪਰ ਗਲਾਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਤੱਕ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਸਤੀਨ 'ਤੇ ਕੁਝ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ ਸੁੱਟਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ, ਪਰ ਤੁਰੰਤ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।"

"'ਕਿਉਂ, ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ?"
"'ਨਹੀਂ, ਧੰਨਵਾਦ, ਅਸਟਾਫੀ, ਮੈਂ—ਹਾਂ—ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ—'
"'ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਡ੍ਰਿੰਕ ਨਹੀਂ ਪੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ?'"
"'ਨਹੀਂ, ਧੰਨਵਾਦ, ਅਸਟਾਫੀ, ਮੈਂ—ਅਰ—ਮੈਂ—ਖੈਰ—ਮੈਂ ਹੁਣ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਪੀਵਾਂਗਾ, ਅਸਟਾਫੀ।"
"ਪਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਰਾਬ ਬਿਲਕੁਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀ ਅੱਜ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਪੀਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ?"
"ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਪਲ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।"
"'ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਬਿਮਾਰ ਹੋ?'"
"ਹਾਂ, ਅਸਟਾਫੀ। ਡਰਦਾ ਹਾਂ।"
"ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ: ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਸੜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬੁਖਾਰ ਨਾਲ ਕੰਬ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਗੜ ਗਈ। ਮੈਂ ਕੁਝ ਬਨਸਪਤੀ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕਵਾਸ ਮਿਲਾਇਆ, ਕੁਝ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਪਿਆਜ਼ ਅਤੇ ਬਰੈੱਡਕ੍ਰੰਬ ਪਾ ਦਿੱਤੇ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। 'ਆਓ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਖਾਓ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ। ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਏਗਾ।' ਪਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ। 'ਨਹੀਂ, ਧੰਨਵਾਦ, ਅਸਟਾਫੀ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਅੱਜ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਨਹੀਂ ਖਾਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗਾ।' ਮੈਂ ਕੁਝ ਚਾਹ ਬਣਾਈ, ਆਪਣੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਣ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਲਈ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਥਕਾ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਉਹ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਖਾਵੇਗਾ। 'ਖੈਰ,' ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਬੁਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ!' ਤੀਜੀ ਸਵੇਰ ਮੈਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਲੈਣ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਕੋਸਟੋ-ਪ੍ਰਾਵੋਵ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਉਦੋਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬੋਸੋਮਿਆਗਿਨਜ਼ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੀ।" ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬਿਮਾਰ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। 'ਉਹ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ?' ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਪਾਊਡਰ ਦੇ ਦਿੰਦਾ।' ਖੈਰ, ਸਰ, ਮੈਂ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪਾਊਡਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਵਾਂ ਦਿਨ ਆ ਗਿਆ।
“ਖੈਰ, ਸਰ, ਉਹ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਮਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਖਿੜਕੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਣ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਗਰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ। ਉਸ ਨਿਕੰਮੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਖੂਨ ਵਗ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸਰ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਗੁਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਦੱਸਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਗੁਆ ਸਕਦਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਓ, ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਦ, ਸਰ! ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟਾਇਆ ਸੀ; ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।
"'ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਸਟੈਫੀ...'
"'ਕੀ ਹੈ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ?'"
"'ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਪੁਰਾਣਾ ਕੋਟ ਸੈਕਿੰਡ ਹੈਂਡ ਮਾਰਕੀਟ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਅਸਟਾਫੀ, ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦੇਣਗੇ?"
"'ਖੈਰ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਇਸਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨਗੇ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ। ਤਿੰਨ ਰੂਬਲ, ਸ਼ਾਇਦ।"
"ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਰ, ਜੇ ਮੈਂ ਇਹ ਲੈਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਇਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਨਾ ਦਿੰਦੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਹੱਸਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੇਕਾਰ ਪੁਰਾਣਾ ਕੱਪੜਾ ਵੇਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਬੁੱਢੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਸਿੱਧਾ ਸੀ।"
"ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਸਟਾਫੀ, ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਦੇ ਲਈ ਦਸ ਰੂਬਲ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਧੀਆ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਸਟਾਫੀ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਬਣੇ ਕੋਟ ਲਈ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੂਬਲ ਦੇਣਗੇ, ਹੈ ਨਾ?"

"'ਖੈਰ, ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਲਵਾਂ, ਤਾਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦਸ ਰੂਬਲ ਮੰਗਾਂਗਾ।'
“ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਮਿੰਟ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ; ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ।
“‘ਅਸਟੈਫੀ!’
"'ਕੀ ਹੈ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ?'"
"'ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਮਰ ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਕੋਟ ਵੇਚ ਦੇਵੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਦੱਬੀਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਲੇਖ ਹੈ, ਅਸਟਾਫੀ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।"
"ਖੈਰ, ਸਰ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਭਿਆਨਕ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ! ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅੰਤ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰਾ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਬੀਤ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਘੂਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖਿਆ।"
"'ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ?'"
"'ਹਾਂ, ਧੰਨਵਾਦ, ਅਸਟਾਫੀ।"
“ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਪਾਣੀ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪੀਤਾ।
"'ਧੰਨਵਾਦ, ਅਸਟਾਫੀ,' ਉਹ ਫਿਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।
"'ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ?"
"'ਨਹੀਂ, ਧੰਨਵਾਦ, ਅਸਟਾਫੀ, ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਿਰਫ਼-'
"'ਸਿਰਫ਼ ਕੀ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ?"
"'ਤੁਸੀਂ—ਹੋ—'
"'ਕੀ ਹੈ, ਯੇਮੇਲੀਅਨ?'"
"'ਘੋੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਬ੍ਰੀਚਾਂ, ਅਸਟਾਫੀ। ਇਹ ਮੈਂ ਹੀ ਸੀ ਜੋ—ਅਰ—ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ।"
"'ਖੈਰ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, 'ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਤੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਤੂੰ ਗਰੀਬ ਬੰਦਾ। ਤੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਮਰ ਸਕਦਾ ਹੈਂ।'
“ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਗਲੇ ਤੱਕ ਇੱਕ ਗੰਢ ਆਉਂਦੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੰਝੂ ਵਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ।
"'ਅਸਟਾਫੀ—'
"ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਯੇਮੇਲੀਅਨ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਉੱਠ ਕੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਹਿੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਲਾਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਪੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖਿਆ, ਹੋਰ ਪੀਲਾ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਸੁੰਗੜਦਾ ਜਾਪਿਆ। ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਪਿੱਛੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਆਪਣੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ।"

ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਟ੍ਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਹ

ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤੋਂ

ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਦੇਖਿਆ। ਪਰ ਨਹੀਂ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਟ੍ਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਾਂਗਾ। ਵਿਆਹ ਤਾਂ ਠੀਕ ਸੀ; ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਇਆ, ਪਰ ਦੂਜਾ ਮਾਮਲਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸੀ, ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਟ੍ਰੀ ਯਾਦ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ। ਬਿਲਕੁਲ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ, ਮੈਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਹ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਚੰਗੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਚੱਕਰ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਜੋ ਤਾਰਾਂ ਖਿੱਚਣ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਿਲਚਸਪ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮਾਸੂਮ, ਆਮ, ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ-ਸਮਝੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਸੀ; ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਤਾਇਆ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਮੀ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਵੀ, ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦੋਸਤ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਜੋ, ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ, ਉਸ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ ਪਿਆ - ਇੱਕ ਲੰਬਾ, ਸ਼ਾਂਤ ਆਦਮੀ, ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਕੱਪੜੇ ਪਾਏ ਹੋਏ। ਪਰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੌਜ-ਮਸਤੀ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੌਕਿਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮੂਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੰਘਣੇ, ਕਾਲੇ ਭਰਵੱਟੇ ਬੁਣਦਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਬੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੌੜੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਖੁਸ਼ ਆਦਮੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾ ਜੋ ਸੱਚਮੁੱਚ ਚੰਗਾ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਕੰਮ ਲਈ ਸ਼ਹਿਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਕੋਈ ਤਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸਿਗਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸ਼ਾਇਦ, ਦੂਰੋਂ ਹੀ, ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਅਜੀਬ ਗਾਹਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸ਼ਾਮ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁੱਛਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਉਸਦੀਆਂ ਮੁੱਛਾਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਸਨ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਮੁੱਛਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਲਿਆਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਸੱਜਣ ਖੁਦ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇਸ ਅਜੀਬ ਕਿਰਦਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਸਨੇ ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ (ਪੰਜ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਮਾਣਮੱਤੇ ਪਿਤਾ) ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਸਾਧਾਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ, ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਮੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮੇਰੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਜਗਾਈ। ਪਰ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਟਾਕੋਵਿਚ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨਾਲ ਉਹੀ ਸੰਬੰਧ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡਾ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਉਸ ਸੱਜਣ ਨਾਲ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁੱਛਾਂ ਹਿਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਅਤੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਉਸਨੂੰ ਤਾਰੀਫ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਗਏ, ਉਸ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ, ਉਸਨੂੰ ਪੀਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ, ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ, ਆਪਣੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਲੈ ਗਏ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂਆਂ ਦੀ ਚਮਕ ਦੇਖੀ ਜਦੋਂ ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਟਾਕੋਵਿਚ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਕਸਰ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਇੰਨਾ ਸੁਹਾਵਣਾ ਨਹੀਂ ਬਿਤਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿਉਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਇੰਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਡਰਾਇੰਗ-ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁੰਨਸਾਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸਜਾਏ ਗਏ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਝਰਨੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਗਿਆ ਜੋ ਲਗਭਗ ਅੱਧਾ ਕਮਰਾ ਸੀ।

ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਿੱਠੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਸੀਹਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੱਡਿਆਂ ਵਾਂਗ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਦ੍ਰਿੜ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸਮਸ ਟ੍ਰੀ ਨੂੰ ਪਲਕ ਝਪਕਦੇ ਹੀ ਆਖਰੀ ਮਿਠਾਈ ਤੱਕ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅੱਧੇ ਖਿਡੌਣੇ ਤੋੜਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਕੱਢ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਖਿਡੌਣਾ ਕਿਸ ਲਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਾਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ, ਘੁੰਗਰਾਲੇ ਸਿਰ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਆਰਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਉਹ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਸੀ, ਤਸਵੀਰ ਵਾਂਗ ਸੁੰਦਰ, ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਂਤ, ਫਿੱਕੀ, ਸੁਪਨੇ ਵਾਲੀ, ਵੱਡੀਆਂ, ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਜੋੜੇ ਨਾਲ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਉਸਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸੇ ਡਰਾਇੰਗ-ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਬੈਠੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਸੀ - ਆਪਣੀ ਗੁੱਡੀ ਨਾਲ। ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਸਰਕਾਰੀ ਠੇਕੇਦਾਰ, ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫੁਸਫੁਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਦੇ ਦਾਜ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਰੂਬਲ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਘੁੰਮ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਇੰਨੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ 'ਤੇ ਪਈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਅਤੇ ਸਿਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਕਾਰ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨਾਂ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕਿਆ। ਉਹ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਰੂਬਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਿੰਗੀ ਗੁੱਡੀ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਹਫ਼ੇ ਆਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਖੁਸ਼ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਦਰਜੇ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘਟ ਗਈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਤੋਹਫ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਖਰੀ ਬੱਚਾ, ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ, ਪਤਲਾ, ਝੁਰੜੀਆਂ ਵਾਲਾ, ਲਾਲ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲਾ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ, ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸ਼ਾਨ, ਤੇਜ਼ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਵਹਾਏ ਗਏ ਹੰਝੂਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਵਰਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਬਿਨਾਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਜਾਂ ਪੂਛ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਦੇ। ਉਹ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਵਿਧਵਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ, ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਸਨ, ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਸਤੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਜੈਕਟ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣਾ ਬਹੁਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ: ਕੋਈ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਕ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸਭ ਤੋਂ ਦਿਲਚਸਪ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਲਾਲ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਹਿੰਗੇ ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਇੰਨਾ ਲੁਭਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਥੀਏਟਰ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਬਹੁਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕਿ ਉਸਨੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਝਿਜਕਣ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕਿਆ। ਉਹ ਮੁਸਕਰਾਇਆ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕੀਤਾ, ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸੇਬ ਇੱਕ ਪੇਸਟੀ-ਚਿਹਰੇ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਰੁਮਾਲ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਸਵਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਥੀਏਟਰ ਤੋਂ ਭਜਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਕੁਝ ਬਦਮਾਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਮਾਰਿਆ। ਛੋਟੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਰੋਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਸਦੀ ਮਾਂ, ਗਵਰਨੇਸ, ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਵੇ। ਬੱਚੀ ਉਸੇ ਡਰਾਇੰਗ-ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ ਜਿੱਥੇ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਇਕੱਲੇ ਖੇਡ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਮਹਿੰਗੀ ਗੁੱਡੀ ਨੂੰ ਸਜਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ, ਜਿਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੁੱਝ ਗਏ।

ਮੈਂ ਉੱਚੇ ਆਈਵੀ ਆਰਬਰ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਅੱਧਾ ਘੰਟਾ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਸੌਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਲਾਲ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਦੇ ਦਾਜ ਵਾਲੀ ਸੁੰਦਰ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਗੱਲਬਾਤ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੀ ਗੁੱਡੀ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਰੁੱਝੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਬਾਲਰੂਮ ਤੋਂ ਅਣਦੇਖੇ ਬਚਣ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਵਾਰਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਹੁਣੇ ਹੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਖਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ

ਸ਼ਾਖਾ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮਤਾ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰਕਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ।

“ਤਿੰਨ ਸੌ… ਤਿੰਨ ਸੌ…” ਉਹ ਫੁਸਫੁਸਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। “ਗਿਆਰਾਂ… ਬਾਰਾਂ… ਤੇਰਾਂ…” ਉਹ ਗਿਣਦਾ ਰਿਹਾ “ਸੋਲ੍ਹਾਂ—ਪੰਜ ਸਾਲ! ਮੰਨ ਲਓ ਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਤੇ ਹੈ—ਇਸ ਨਾਲ ਬਾਰਾਂ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਬਾਰਾਂ ਸੱਠ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੱਠ 'ਤੇ ਵਿਆਜ… ਖੈਰ, ਮੰਨ ਲਓ, ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚਾਰ ਸੌ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਂ, ਬੱਸ! … ਪਰ, ਅੱਛਾ ਪ੍ਰਭੂ, ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ, ਉਹ ਬਲੈਕਗਾਰਡ ਨਹੀਂ! ਸ਼ਾਇਦ ਅੱਠ ਜਾਂ ਦਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 'ਤੇ। ਖੈਰ, ਫਿਰ, ਕਹੋ, ਪੰਜ ਸੌ, ਹਾਂ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੰਜ ਲੱਖ, ਇਹ ਪੱਕਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਲਈ ਕੁਝ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ… ਹਮ…”

ਉਸਨੇ ਧਿਆਨ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਆਪਣਾ ਨੱਕ ਵਹਾਇਆ ਅਤੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਹੀ ਵਾਲਾ ਸੀ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ 'ਤੇ ਪਈ ਅਤੇ ਉਹ ਮਰ ਕੇ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹਰਿਆਲੀ ਦੇ ਗਮਲਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬੇਚੈਨੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਪਿਆ। ਕੀ ਇਹ ਉਹ ਰਕਮ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੀ ਕਲਪਨਾ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੀ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਰਗੜਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਟਿਕ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਇਹ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਰੁਕ ਕੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਵਾਰਿਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦ੍ਰਿੜ ਨਜ਼ਰ ਪਾਈ। ਉਹ ਉਸ ਵੱਲ ਤੁਰਨ ਹੀ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਮਰੇ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਕੋਲ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਤੁਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੁੰਮਿਆ। ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ, ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਡਰੀ ਹੋਈ ਚੀਕ ਬੋਲੀ।

"ਅਤੇ ਤੂੰ ਇੱਥੇ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ?" ਉਸਨੇ ਫੁਸਫੁਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੁੱਛਿਆ, ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੁਪਤ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਗੱਲ੍ਹ 'ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਿਆ।

"ਅਸੀਂ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਾਂ..."

"ਓਹ? ਉਸਦੇ ਨਾਲ?" ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਨੇ ਛੋਟੇ ਮੁੰਡੇ ਵੱਲ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। "ਬਾਲਰੂਮ ਵੱਲ ਭੱਜ ਜਾ, ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਮੁੰਡਾ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ।

ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਪਰ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਨੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਚੋਰੀ-ਛਿਪੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਵੱਲ ਝੁਕਿਆ।

"ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਕੀ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ?" ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। "ਇੱਕ ਡੌਲੀ?"

"ਇੱਕ ਡੌਲੀ," ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਭਰਵੱਟੇ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ।

"ਇੱਕ ਡੌਲੀ... ਅਤੇ ਕੀ ਤੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ, ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ, ਤੇਰੀ ਡੌਲੀ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ?"

“ਨਹੀਂ, ਸਰ,” ਕੁੜੀ ਨੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਂਦਿਆਂ ਫੁਸਫੁਸਾ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

"ਕਿਉਂ, ਇਹ ਚੀਥੜਿਆਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਿਆਰਾ," ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਮੁੰਡੇ ਵੱਲ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਬਾਲਰੂਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਕੋਲ ਜਾਓ, ਮੁੰਡੇ!"

ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਕੁੜੀ ਨੇ ਝੁਕ ਕੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾਈ। ਉਹ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

"ਅਤੇ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਗੁੱਡੀ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ?" ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੋਰ ਵੀ ਨੀਵੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਨਹੀਂ ਸਰ।"

"ਕਿਉਂਕਿ ਤੂੰ ਸਾਰਾ ਹਫ਼ਤਾ ਇੱਕ ਮਿੱਠਾ ਅਤੇ ਚੰਗਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈਂ।"

ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ, ਜੋ ਹੁਣ ਜੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਨੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਨੀਵਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਘੱਟ ਹੀ ਸੁਣਨਯੋਗ ਫੁਸਫੁਸਾਈ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਆ, ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ -

"ਅਤੇ ਕੀ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈਂ, ਮੇਰੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪਿਆਰੀ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਮੰਮੀ-ਡੈਡੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਵਾਂਗੀ?"

ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ, ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ "ਛੋਟੀ ਪਿਆਰੀ" ਨੂੰ ਚੁੰਮਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਲਾਲ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ, ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਰੋਣ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਚੀਕਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ।

"ਚਲੇ ਜਾ, ਇੱਥੋਂ ਚੱਲੇ ਜਾ!" ਉਸਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। "ਜਾ, ਬਾਲਰੂਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਕੋਲ ਜਾ!"

"ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ," ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਚੀਕੀ। "ਤੂੰ ਚਲੀ ਜਾ! ਉਸਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਛੱਡ ਦੇ, ਉਸਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਛੱਡ ਦੇ, ਕੀ ਤੂੰ?" ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਲਗਭਗ ਰੋਂਦੇ ਹੋਏ।

ਕਿਸੇ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ। ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਡਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਖਿੱਚ ਲਿਆ। ਪਰ ਲਾਲ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ, ਜੋ ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕੰਧ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿ ਕੇ, ਡਰਾਇੰਗ-ਰੂਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਡਾਇਨਿੰਗ-ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਜਾ ਡਿੱਗਿਆ। ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਵੀ ਡਾਇਨਿੰਗ-ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਝੀਂਗਾ ਵਾਂਗ ਲਾਲ ਸੀ, ਅਤੇ, ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵੱਲ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਤੇਜਨਾ ਅਤੇ ਬੇਸਬਰੀ ਲਈ ਅਫ਼ਸੋਸ ਸੀ। ਇਹ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸੰਭਵ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੋੜ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਹੈਰਾਨ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਪਰਤਾਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕਿ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਮਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਗਰਮ ਦਿਮਾਗ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਤੂਫਾਨ ਨਾਲ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਸੋਚੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਵਸਤੂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਸਲ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਯੋਗ ਸੱਜਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਡਾਇਨਿੰਗ-ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖਿਆ। ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ, ਗੁੱਸੇ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਲਾਲ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਧਮਕਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੇ ਭੱਜਣਾ ਹੈ।

"ਚਲੇ ਜਾ, ਤੂੰ ਜਾਨਵਰ ਜਿਹਾ ਛੋਟਾ ਭਿਖਾਰੀ, ਚੱਲਿਆ ਜਾ! ਤੂੰ ਇੱਥੇ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ? ਫਲ ਚੋਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਕੀ ਤੂੰ? ਫਲ ਚੋਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਹੈਂ? ਚੱਲ, ਤੂੰ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਮੁੰਡਾ! ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ, ਤੂੰ ਮੂਰਖ ਜਿਹਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦਾ ਹੈਂ! ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਕੋਲ ਚਲਾ ਜਾ! ਚੱਲ!"

ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ, ਆਪਣੇ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਬੇਚੈਨ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਮੇਜ਼ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਰੀਂਗਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਟਾਕੋਵਿਚ, ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ, ਆਪਣਾ ਵੱਡਾ ਕੈਂਬਰਿਕ ਰੁਮਾਲ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਬੱਚੇ ਨੂੰ, ਜੋ ਚੂਹੇ ਵਾਂਗ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੇਜ਼ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਟਾਕੋਵਿਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੋਟਾ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਪਤਲਾ, ਲਾਲ-ਗੱਲਾਂ ਵਾਲਾ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਰੀਰ ਵਾਲਾ, ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਮੋਟੇ ਪੱਟਾਂ ਵਾਲਾ, ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ, ਘੋੜੇ ਵਾਂਗ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਗਿਰੀ ਵਾਂਗ ਗੋਲ ਸੀ। ਉਹ ਪਸੀਨਾ ਵਹਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਹਫ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਬਹੁਤ ਲਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਪਾਗਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਸਦਾ ਗੁੱਸਾ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ - ਕੌਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ? - ਈਰਖਾ। ਮੈਂ ਹੱਸਦਿਆਂ ਫਟ ਗਿਆ। ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਟਾਕੋਵਿਚ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਿਆ ਅਤੇ, ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਸਵੈ-ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸੇ ਪਲ ਸਾਡਾ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਉਲਟ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਆਇਆ। ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡਾ ਮੇਜ਼ ਦੇ ਹੇਠੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੂਹਣੀਆਂ ਅਤੇ ਗੋਡੇ ਪੂੰਝੇ। ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਨੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਰੁਮਾਲ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਨੱਕ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ।

ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਉਲਝਣ ਭਰੇ ਲਹਿਜੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ; ਪਰ ਇੱਕ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਜਿਸਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ, ਉਸਨੇ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੇ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ।

"ਇਹ ਉਹੀ ਮੁੰਡਾ ਹੈ, ਸਰ," ਉਸਨੇ ਲਾਲ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ..." ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

"ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ," ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜੋ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

"ਮੇਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਵਰਨੈਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਸਰ," ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਪੱਖ ਮੰਗਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। "ਉਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਹੈ, ਸਰ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਦੀ ਵਿਧਵਾ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ..."

"ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ," ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੀਕਿਆ। "ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਸਰ, ਪਰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਸਾਮੀ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਵੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇਸਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਦਾਅਵਾ ਹੈ। ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਸਰ। ਬਹੁਤ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ।"

"ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ," ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਇੰਨਾ ਸ਼ਾਂਤ, ਨਿਰਦੋਸ਼ ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਹੈ।"

"ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਮੁੰਡਾ, ਸਰ, ਜੋ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ," ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੋੜਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। "ਚੱਲੋ, ਮੁੰਡੇ! ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ? ਜਾਓ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੋ!" ਉਸਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ।

ਇੱਥੇ ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅੱਖ ਦੇ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕ ਨਾ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਹੱਸ ਪਿਆ। ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਟਾਕੋਵਿਚ ਤੁਰੰਤ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਸੁਣ ਸਕਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਜੀਬ ਨੌਜਵਾਨ ਕੌਣ ਹੈ। ਉਹ ਫੁਸਫੁਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਟਾਕੋਵਿਚ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦੇ ਹੋਏ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਹਿਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਦਿਲੋਂ ਹੱਸਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਬਾਲਰੂਮ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਉਹ ਮਹਾਨ ਆਦਮੀ, ਪਿਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਾਵਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਸਾਡੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਅਤੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਸਮੇਤ, ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਹੁਣੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਹ ਔਰਤ ਉਸ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਟਾਕੋਵਿਚ ਨੇ ਲਗਭਗ ਦਸ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਡਰਾਇੰਗ-ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ, ਪ੍ਰਤਿਭਾ, ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਮਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕ ਗਿਆ, ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਲਗਭਗ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ। ਪਿਤਾ ਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਮੁਸਕਰਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਡਾ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਮਹਿਮਾਨ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹਮਦਰਦ ਸਨ; ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖੇਡਣਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਨਾ ਪਵੇ; ਹਵਾ ਖੁਦ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਭਰ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮਨਮੋਹਕ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ, ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਤੱਕ ਛੂਹ ਗਈ, ਨੇ ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਟਾਕੋਵਿਚ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇੰਨਾ ਦਿਆਲੂ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਣਮੁੱਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ; ਕਿਵੇਂ ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਨੇ ਉਸਦਾ ਸੱਦਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰਾਮੇ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ; ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਹਿਮਾਨ, ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਸਜਾਵਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਰਸਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ, ਠੇਕੇਦਾਰ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ, ਅਤੇ, ਆਖਰੀ ਪਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਨਹੀਂ, ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿਲ ਖਿੱਚਵੀਂ ਤਾਰੀਫ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਸਨ।

“ਕੀ ਉਹ ਸੱਜਣ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?” ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਜਾਣਕਾਰ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਆ ਜੋ ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ।

ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਅਤੇ ਖੋਜੀ ਨਜ਼ਰ ਸੁੱਟੀ।

"ਨਹੀਂ," ਮੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਮੇਰੇ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ, ਇੱਕ ਉਲੰਘਣਾ ਜੋ, ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਚਰਚ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਭੀੜ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹਰ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦਿਨ ਬੱਦਲਵਾਈ ਵਾਲਾ ਸੀ; ਬਰਫ਼ ਪੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਭੀੜ ਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਚਰਚ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਮੈਂ ਲਾੜਾ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਛੋਟਾ, ਗੋਲ, ਪਤਲਾ, ਪਤਲਾ ਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਜਾਵਟੀ ਸੀ। ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਬੈਠਾ, ਚਰਚ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਸੀ, ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਭੀੜ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਫਵਾਹ ਫੈਲ ਗਈ ਕਿ

ਦੁਲਹਨ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਿਆਂ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸੁੰਦਰ ਕੁੜੀ ਦੇਖੀ ਜਿਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਬਸੰਤ-ਲਹਿਰ ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਰ ਸੁੰਦਰ ਕੁੜੀ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਫਿੱਕੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਿਆ; ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਲਾਲ ਸਨ। ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਹਰ ਗੁਣ ਦੀ ਕਲਾਸਿਕ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੇ ਉਸਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਮਾਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਜੋੜਿਆ। ਅਤੇ ਇਸ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਮਾਣ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਉਦਾਸੀ ਦੁਆਰਾ, ਬਚਪਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮਾਸੂਮ ਖਿੜ ਦੀ ਇੱਕ ਹਲਕੀ ਜਿਹੀ ਝਲਕ ਅਜੇ ਵੀ ਫੜੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਉਹ ਕਿਸੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭੋਲੇਪਣ ਵਰਗਾ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਜਿਸਨੂੰ ਅਜੇ ਠੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਅਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਚੀਜ਼ ਦਾ, ਅਤੇ - ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਜੋ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਰਹਿਮ ਦੀ ਭੀਖ ਮੰਗ ਰਹੀ ਸੀ।

ਲੋਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਲਾੜੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਪਲ ਵਿੱਚ ਜੂਲੀਅਨ ਮਾਸਤਾਕੋਵਿਚ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਪਿਆਰੇ ਰੱਬਾ!...

ਮੈਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵੱਲ ਵਧਣ ਲੱਗਾ। ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਦੁਲਹਨ ਇੱਕ ਵਾਰਿਸ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਦਾਜ ਪੰਜ ਲੱਖ ਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜੋ ਉਸਦੇ ਟਰਾਊਸੋ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣਗੇ...

"ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਰਕਮ ਸਹੀ ਕੱਢੀ, ਜੋਵ ਦੁਆਰਾ," ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਕੂਹਣੀ ਮਾਰੀ।

ਕਿਸਾਨ ਮੈਰੀ

ਇਹ ਈਸਟਰ ਸੋਮਵਾਰ ਸੀ। ਹਵਾ ਗਰਮ ਸੀ, ਅਸਮਾਨ ਨੀਲਾ, ਸੂਰਜ ਉੱਚਾ ਸੀ, "ਨਿੱਘਾ" ਅਤੇ ਚਮਕਦਾਰ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਦਾਸੀ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਬੈਰਕਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਘੁੰਮਦਾ ਰਿਹਾ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਵਾੜ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਣ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਿਣਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਆਦਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ "ਛੁੱਟੀਆਂ" ਦਾ ਦੂਜਾ ਦਿਨ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਸਨ, ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰ ਮਿੰਟ ਗਾਲਾਂ ਅਤੇ ਝਗੜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਘਿਣਾਉਣੇ, ਮੋਟੇ ਗਾਣੇ; ਬੰਕਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਤਾਸ਼ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ; ਕਈ ਦੋਸ਼ੀ ਜੋ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਭੱਜੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਆਏ ਸਨ, ਬੰਕਾਂ 'ਤੇ ਅੱਧਮਰੇ ਪਏ ਸਨ, ਭੇਡਾਂ ਦੀਆਂ ਖੱਲਾਂ ਨਾਲ ਢੱਕੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦੇ; ਚਾਕੂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਵਾਰ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਸਨ - ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇੰਨਾ ਭਿਆਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਿਮਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੰਗਲੀ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਦਿਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਕਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਸਨ, ਕੋਈ ਤਲਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਸਨ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ ਸਨ, ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਬਹੁਤ ਮਾੜੇ ਹੋਣਗੇ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਅੰਨ੍ਹਾ ਗੁੱਸਾ ਭੜਕ ਉੱਠਿਆ। ਮੈਂ ਪੋਲ, ਮ—ਸਕੀ, * ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕੈਦੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਲਾ ਨਜ਼ਰ ਦਿੱਤਾ, ਚਮਕਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਕੰਬਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਨਾਲ। "ਜੇ ਹੈਸ ਸੀਸ ਲੁਟੇਰੇ!" ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਬੈਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪਾਗਲ ਵਾਂਗ ਭੱਜ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਘੰਟਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਛੇ ਤਾਕਤਵਰ ਕਿਸਾਨ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬੀ ਟਾਰਟਰ ਗਾਜ਼ਿਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬੇਵਕੂਫੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ - ਇੱਕ ਊਠ ਅਜਿਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਹਰਕੂਲੀਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਕੁੱਟਿਆ। ਹੁਣ, ਮੇਰੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਗਾਜ਼ੀਨ ਬੇਹੋਸ਼ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਰਕ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੰਕ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਉਹ ਭੇਡ ਦੀ ਖੱਲ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਚੁੱਪਚਾਪ ਉਸਦੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦੇ ਸਨ, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਆਦਮੀ ਬਦਕਿਸਮਤ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਨਾਲ ਮਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਸਲਾਖਾਂ ਨਾਲ ਖਿੜਕੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਲੇਟ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੇਟਣਾ ਪਸੰਦ ਸੀ: ਕੋਈ ਵੀ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣੇ ਔਖੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ: ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਧੜਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮ—ਸਕੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਅਜੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜ ਰਹੇ ਸਨ: "ਜੇ ਹੈਸ ਸੀਸ ਲੁਟੇਰੇ!" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨਾ; ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਹੁਣ ਵੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਪਨਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਖਦਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੈਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਦੇ ਛਪਾਈ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ; "ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਘਰ" ਜੋ ਮੈਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਪਾਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ, ਇਤਫਾਕਨ, ਇੱਕ ਦਿਲਚਸਪ ਵੇਰਵੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਉਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਹੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਸਾਇਬੇਰੀਆ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਯਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਆਚ ਗਿਆ। ਆਪਣੀ ਕੈਦ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੇ ਅਤੀਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜੀਉਣ ਵਰਗਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਯਾਦਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉੱਭਰਦੀਆਂ ਸਨ; ਮੈਂ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਭਾਰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕੁਝ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ, ਜੋ ਫਿਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਵਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਛੋਹ ਜੋੜਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇਸਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਇਸਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਸੁਧਾਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੇਰਾ ਮੁੱਖ ਮਨੋਰੰਜਨ ਸੀ।

ਇਸ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਲ ਭਰ ਦਾ ਪਲ ਯਾਦ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਨੌਂ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸੀ - ਇੱਕ ਪਲ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ; ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੌਕ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਅਗਸਤ ਦਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਯਾਦ ਆਇਆ; ਇੱਕ ਸੁੱਕਾ, ਚਮਕਦਾਰ ਦਿਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਾਫ਼ੀ ਠੰਡਾ ਅਤੇ ਹਵਾਦਾਰ; ਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮਾਸਕੋ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਰੀ ਸਰਦੀਆਂ ਬੋਰਿੰਗ ਫ੍ਰੈਂਚ ਸਬਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਉਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਿੜਾਈ ਦੇ ਫ਼ਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਿਆ ਅਤੇ, ਇੱਕ ਖੱਡ ਵਿੱਚੋਂ ਉਤਰਦਾ ਹੋਇਆ, ਝਾੜੀਆਂ ਦੀ ਸੰਘਣੀ ਝਾੜੀ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਜੋ ਖੱਡ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਲੱਕੜ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਝਾੜੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਲਗਭਗ ਤੀਹ ਗਜ਼ ਦੂਰ, ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਇੱਕ ਸਾਫ਼ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹਲ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪਹਾੜੀ ਦੀ ਢਲਾਣ 'ਤੇ ਹਲ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਲੱਗਿਆ ਹੋਣਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੈਂ ਦੂਰੋਂ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣੀ: "ਉੱਠ! ਉੱਠ!" ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੌਣ ਹੁਣ ਹਲ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੌਣ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ - ਮੈਂ ਵੀ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਡੱਡੂਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੇਜ਼ਲ-ਦਰੱਖਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਵਿੱਚ ਤੋੜ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਹੇਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭੁਰਭੁਰਾ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਬਿਰਚ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੁਰਭੁਰਾ। ਮੈਨੂੰ ਬੀਟਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਕਾਲੇ ਧੱਬਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਲਾਲ ਅਤੇ ਪੀਲੀਆਂ ਕਿਰਲੀਆਂ ਵੀ ਪਸੰਦ ਸਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਸੱਪਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਰਲੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੱਪ ਸਨ। ਉੱਥੇ ਬਹੁਤੇ ਮਸ਼ਰੂਮ ਨਹੀਂ ਸਨ; ਮਸ਼ਰੂਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਿਰਚ ਦੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਇਸਦੇ ਮਸ਼ਰੂਮ ਅਤੇ ਜੰਗਲੀ ਬੇਰੀਆਂ ਵਾਲੀ ਲੱਕੜ, ਇਸਦੇ ਬੀਟਲ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪੰਛੀ, ਇਸਦੇ ਹੇਜਹੌਗ ਅਤੇ ਗਿਲਹਰੀਆਂ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸੜੇ ਹੋਏ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਗਿੱਲੀ ਗੰਧ। ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਮੈਂ ਸਾਡੀ ਬਿਰਚ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਨੂੰ ਸੁੰਘ ਸਕਦਾ ਹਾਂ: ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਚਾਨਕ ਮੁਰਦਾ ਚੁੱਪ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੈਂ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੀਕ ਸੁਣੀ, "ਬਘਿਆੜ! ਬਘਿਆੜ!" ਮੈਂ ਇੱਕ ਚੀਕ ਸੁਣੀ ਅਤੇ, ਘਬਰਾਹਟ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਚੀਕਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਹਲ ਵਾਹੁਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨ ਕੋਲ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਭੱਜਿਆ।

ਇਹ ਸਾਡਾ ਕਿਸਾਨ ਮਾਰੇ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਾਮ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਲਗਭਗ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਦਾ, ਮੋਟਾ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਕੱਦ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਵੱਡੀ, ਭੂਰੀ, ਗੂੜ੍ਹੀ-ਭੂਰੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦਿਨ ਤੱਕ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਮੇਰੀ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਬੁੱਢੀ ਘੋੜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਰੋਕ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਾ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਹੱਥ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਹਲ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਬਾਂਹ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ, ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

"ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਬਘਿਆੜ ਹੈ!" ਮੈਂ ਚੀਕਿਆ, ਸਾਹ ਰੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਉੱਪਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਿਆ, ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਲਗਭਗ ਮੇਰੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਲਿਆ।

"ਬਘਿਆੜ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?"

“ਕਿਸੇ ਨੇ ਚੀਕਿਆ—ਹੁਣੇ ਹੀ ਚੀਕਿਆ ‘ਬਘਿਆੜ! ਬਘਿਆੜ!’” ਮੈਂ ਹੜਬੜਾ ਕੇ ਕਿਹਾ।

"ਉੱਥੇ, ਉੱਥੇ! ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਬਘਿਆੜ ਨਹੀਂ ਹਨ," ਉਸਨੇ ਬੁੜਬੁੜਾਇਆ, ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। "ਤੂੰ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਪੁੱਤਰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਘਿਆੜਾਂ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਕਿਸਨੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ?"

ਪਰ ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਸਰੀਰ ਕੰਬ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸਦੇ ਧੂੰਏਂ ਨੂੰ ਫੜੀ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਪੀਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਣਾ। ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਚਿੰਤਤ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਤ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ।

"ਪਿਆਰੇ, ਪਿਆਰੇ, ਤੂੰ ਕਿੰਨਾ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈਂ," ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। "ਡਰ ਨਾ ਪੁੱਤਰਾ। ਓ, ਤੂੰ ਗਰੀਬ, ਤੂੰ! ਉੱਥੇ, ਉੱਥੇ।"

ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਵਧਾਇਆ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੀ ਗੱਲ੍ਹ 'ਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰਿਆ।

"ਹੁਣ ਉੱਥੇ! ਮਸੀਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰੋ, ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਮੁੰਡਾ ਹੈ!"

ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਦੇ ਕੋਨੇ ਅਜੇ ਵੀ ਮਰੋੜ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਚੁੱਪਚਾਪ ਆਪਣੀ ਮੋਟੀ ਉਂਗਲੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਾਲੇ ਨਹੁੰ ਨਾਲ ਫੈਲਾਇਆ, ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਲਿਬੜਿਆ, ਅਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਮੇਰੇ ਕੰਬਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ।

“ਪਿਆਰੇ, ਓਏ ਪਿਆਰੇ,” ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਧੀਮੀ ਮਾਂ ਵਰਗੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਮੁਸਕਰਾਇਆ, “ਪ੍ਰਭੂ, ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਬੇਚਾਰਾ ਮੁੰਡਾ!”

ਮੈਨੂੰ ਅਖੀਰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੋਈ ਬਘਿਆੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ "ਬਘਿਆੜ! ਬਘਿਆੜ!" ਚੀਕਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਚੀਕਣਾ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀ, ਪਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਕਾਂ (ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਬਘਿਆੜਾਂ ਬਾਰੇ ਹੀ ਨਹੀਂ) ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਸੀ। (ਮੈਂ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ।)

“ਠੀਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਜਾਵਾਂਗਾ,” ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਸਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮੀਲੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ।

"ਦੌੜੋ, ਦੌੜੋ, ਪੁੱਤਰ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਰਹਾਂਗਾ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਤੂੰ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਬਘਿਆੜ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਫੜਨ ਦਿਆਂਗਾ!" ਅਤੇ ਉਹ ਉਸੇ ਮਾਂ ਵਰਗੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਮੁਸਕਰਾਇਆ। "ਖੈਰ, ਮਸੀਹ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇ। ਦੌੜੋ, ਦੌੜੋ, ਪੁੱਤਰ," ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਸਲੀਬ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਇਆ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਰ ਕਰ ਗਿਆ।

ਮੈਂ ਤੁਰ ਪਿਆ, ਹਰ ਕੁਝ ਗਜ਼ 'ਤੇ ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਘੋੜੀ ਆਪਣੀ ਘੋੜੀ ਨਾਲ ਖੜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੀ ਰਹੀ, ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਹਿਲਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿੰਨੀ ਡਰੀ ਹੋਈ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਬਘਿਆੜ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਡਰਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਖੱਡ ਦੇ ਢਲਾਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਥਰੈਸ਼ਿੰਗ ਕੋਠੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਉੱਥੇ ਮੇਰਾ ਡਰ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਚੌਕੀਦਾਰ ਵੋਲਚੋਕ ਅਚਾਨਕ ਕਿਤੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ। ਵੋਲਚੋਕ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਰੱਖ ਕੇ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਹੌਂਸਲੇ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਮੇਰੀ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਿਆ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸਿਰ ਹਿਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਕੋਮਲਤਾ ਨਾਲ ਮੁਸਕਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਹੱਥ ਹਿਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਹੱਥ ਹਿਲਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਘੋੜੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

"ਉੱਠ!" ਮੈਂ ਦੂਰੋਂ ਉਸਦੀ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣੀ, ਅਤੇ ਘੋੜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਲੱਕੜ ਦੇ ਹਲ ਨੂੰ ਖਿੱਚਿਆ।

ਇਹ ਸਭ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕਦਮ ਯਾਦ ਆ ਗਿਆ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ, ਪਰ ਵੇਰਵੇ ਦੀ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ। ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੰਕ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਅਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ, ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਯਾਦ ਦੀ ਕੋਮਲ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਿੰਟ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੀ ਉਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਮਾਰੇ ਤੋਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ "ਸਾਹਸ" ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਇਹ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਸਾਹਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਵੈਸੇ ਵੀ। ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮਾਰੇ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਮਿਲਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਬਘਿਆੜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀਹ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਸਾਇਬੇਰੀਆ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਇਹ ਮੁਲਾਕਾਤ ਇੰਨੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯਾਦ ਆ ਗਈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਵੀ ਵੇਰਵਾ ਗੁਆਚਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਨੌਕਰ ਦੀ ਕੋਮਲ, ਮਾਂ ਵਰਗੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਯਾਦ ਆਈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਸਲੀਬ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ। "ਪ੍ਰਭੂ, ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਗਰੀਬ ਮੁੰਡਾ!" ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਉਹ ਮੋਟੀ ਉਂਗਲੀ, ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਲਿਬੜੀ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਮਰੋੜਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਨਰਮੀ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਸ਼ਰਮੀਲੀ ਕੋਮਲਤਾ ਨਾਲ ਛੂਹਿਆ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ, ਪਰ ਉਸ ਇਕਾਂਤ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਆਪਣਾ ਪੁੱਤਰ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਚਮਕਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਖਣ ਲਈ ਕਿਸਨੇ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ? ਉਹ ਸਾਡੇ ਨੌਕਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ, ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਜੋ ਸਾਡੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਚੰਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਇਸਦਾ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਕੀ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ

ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ? ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਇੱਕ ਇਕਾਂਤ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਉਜਾੜ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਹੀ ਉੱਪਰੋਂ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਮੋਟੇ, ਬੇਰਹਿਮ ਅਣਜਾਣ ਰੂਸੀ ਨੌਕਰ ਦਾ ਦਿਲ ਕਿੰਨੀ ਡੂੰਘੀ ਅਤੇ ਗਿਆਨਵਾਨ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੌਕਰ ਜਿਸਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਿਆ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ, ਕੀ ਇਹੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕੌਂਸਟੈਂਟਿਨ ਅਕਸਾਕੋਵ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ ਮਤਲਬ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ?

ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬੰਕ ਤੋਂ ਉਤਰਿਆ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਿਆ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ, ਕਿ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਖੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਕਿਸੇ ਚਮਤਕਾਰ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰਾ ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਗੁੱਸਾ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੋਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਹਰਿਆਂ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਹੋਇਆ ਜੋ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ। ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਉਹ ਬਦਮਾਸ਼ ਜਿਸਦਾ ਸਿਰ ਮੁੰਨਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਦਾਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸ਼ਰਾਬੀ ਗਾਣਾ ਚੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ - ਉਹ ਵੀ ਮਾਰੇ ਵਰਗਾ ਹੀ ਕਿਸਾਨ ਕਿਉਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ, ਕੀ ਮੈਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਮੈਂ ਦੁਬਾਰਾ ਮ—ਸਕੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ! ਉਸਨੂੰ ਮਾਰੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਰਗੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਯਾਦਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਸਿਵਾਏ, "ਜੇ ਹੈਸ ਸੀਸ ਲੁਟੇਰੇ!" ਹਾਂ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੋਲਿਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਸੀ!

·ਓ. ਮਿਰੇਟਸਕੀ, ਜੋ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਜ਼ਮੀਨਦੋਜ਼ ਤੋਂ ਨੋਟਸ

ਭਾਗ I

ਭੂਮੀਗਤ*

ਆਈ

ਮੈਂ ਇੱਕ ਬਿਮਾਰ ਆਦਮੀ ਹਾਂ... ਮੈਂ ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣਾ ਆਦਮੀ ਹਾਂ। ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਇੱਕ ਸੁਹਾਵਣਾ ਆਦਮੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਜਿਗਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗਲਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜਿਗਰ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ; ਨਾ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗਲਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹਾਂ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦਵਾਈ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ। (ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਨਾ ਹੋਵਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਸਭ ਲਈ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹਾਂ।) ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਕੇ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝੋਗੇ। ਖੈਰ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾ ਸਕਾਂਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ; ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਨੁਕਸਾਨ" ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ; ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਭ ਦੁਆਰਾ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਤੱਥ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਨਫ਼ਰਤ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਜਿਗਰ ਮੈਨੂੰ ਦੁਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਖੈਰ, ਇਸਨੂੰ ਦੁਖੀ ਹੋਣ ਦਿਓ - ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਹ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਓਨਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੀ ਰਿਹਾ ਹਾਂ - ਲਗਭਗ ਵੀਹ ਸਾਲ, ਮੈਨੂੰ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣਾ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਸੀ। ਮੈਂ ਰੁੱਖਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰੁੱਖਾ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਨਹੀਂ ਲਈ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਸ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਲਈ ਕੁਝ ਲੱਭਣਾ ਪਵੇ। (ਇੱਕ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰਿਆ ਮਜ਼ਾਕ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਕੱਟ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਲੱਗੇਗਾ, ਪਰ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣ ਦਿਆਂਗਾ!)

ਜਦੋਂ ਵੀ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਮੇਰੇ ਦਫ਼ਤਰ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਝਿੜਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਚ ਵਾਂਗ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਦੁਖੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਡਰਪੋਕ ਲੋਕ ਸਨ: ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਕੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਧੀਆ ਸੱਜਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਚੰਗੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਵਜਾਉਣ ਦੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਆਦਤ ਸੀ। ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਉਸ ਤਲਵਾਰ ਲਈ ਉਸ ਨਾਲ ਨਿਯਮਤ ਜੰਗ ਲੜੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਝਿੜਕਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਭ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਜੇ ਇੱਕ ਜਵਾਨ ਸੀ। ਅਤੇ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਸੱਜਣੋ, ਮੇਰੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਬਿੰਦੂ ਕੀ ਸੀ? ਖੈਰ, ਇਸਦਾ ਸਾਰਾ ਨੁਕਤਾ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਸਾਰਾ ਘਿਣਾਉਣਾ, ਘਿਣਾਉਣਾ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ - ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਪਲਾਂ 'ਤੇ ਵੀ - ਕਿ ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਖਿਝਿਆ ਹੋਇਆ ਆਦਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਚਿੜੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਮਨੋਰੰਜਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਝੱਗ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਖਿਡੌਣਾ ਦੇ ਕੇ ਦਿਖਾਓ, ਮੈਨੂੰ ਖੰਡ ਵਾਲੀ ਚਾਹ ਦਾ ਕੱਪ ਦਿਓ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਝਿੜਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਇਨਸੌਮਨੀਆ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਮੀ ਹਾਂ।

ਇਤਫਾਕਨ, ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਬਹੁਤ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣਾ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਅਫ਼ਸਰ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਮਾਸੂਮ ਮਸਤੀ ਕੀਤੀ,

ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਘਿਣਾਉਣਾ ਆਦਮੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਅਣਗਿਣਤ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਜੋ ਇਸਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਸਨ। ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦਾ ਸੀ! ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕੀਤਾ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਘਬਰਾਹਟ ਦੀ ਥਕਾਵਟ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਗਿਆ। ਓ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿੰਨਾ ਤੰਗ ਆ ਗਿਆ! ਪਰ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਸੱਜਣੋ, ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਹੋਵਾਂ? ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ? ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਰਦਾ ਹੈ।... ਖੈਰ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।...

ਮੈਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਘਿਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ, ਸਗੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣਨਾ ਹੈ, ਘਿਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਚੰਗਾ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਲੈਕਗਾਰਡ ਜਾਂ ਇਮਾਨਦਾਰ ਆਦਮੀ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਹੀਰੋ ਜਾਂ ਕੀੜਾ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਫੰਕ-ਹੋਲ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਘਿਣਾਉਣੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਕਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਨਾਲ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਆਦਮੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮੂਰਖ ਹੀ ਕੁਝ ਵੀ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਕ ਚਰਿੱਤਰਹੀਣ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਚਰਿੱਤਰ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਲਪਨਾ ਵਾਲਾ ਸਾਥੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਦੇ ਆਦਮੀ ਵਜੋਂ ਇਹ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਚਾਲੀ ਹਾਂ ਅਤੇ, ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੁਢਾਪਾ ਹੈ। ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੀਣਾ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੈਤਿਕ, ਅਸ਼ਲੀਲ ਅਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਹੈ। ਚਾਲੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੌਣ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ? ਮੈਨੂੰ ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿਓ - ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾ ਕਿ - ਮੂਰਖ ਅਤੇ ਬਲੈਕਗਾਰਡ - ਉਹ ਕਰਦੇ ਹਨ! ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਰੇ ਬੁੱਢਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਉਹ ਸਾਰੇ ਯੋਗ ਬੁੱਢੇ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਰਗੇ ਬੁੱਢੇ! ਮੈਂ ਇਹ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾ, ਜੇ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਹਾਂਗਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਰਾਪੇ ਜਾਣ! ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਸੱਠ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਜੀਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਸੱਤਰ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਜੀਵਾਂਗਾ! ਮੈਂ ਅੱਸੀ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਜੀਵਾਂਗਾ! ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਰੁਕੋ, ਮੈਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣ ਦਿਓ...

ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹੋਵੋਗੇ, ਸੱਜਣੋ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਖੈਰ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਉੱਥੇ ਗਲਤ ਹੋ। ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਓਨਾ ਖੁਸ਼ਮਿਜ਼ਾਜ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਿੰਨਾ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਹਾਂ, ਜਾਂ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਾਰੀ ਬੇਕਾਰ ਗੱਲ ਨਾਲ ਚਿੜਚਿੜਾ ਹਾਂ (ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਚਿੜਚਿੜੇ ਹੋ), ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੌਣ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਨਿਮਰ ਰੈਂਕ ਦਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਕਾਲਜੀਏਟ ਅਸੈਸਰ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਖਾਣਾ ਪਿਆ (ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ), ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਇੱਕ ਦੂਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਆਪਣੀ ਵਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਰੂਬਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਕਮਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਬਾਹਰਵਾਰ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ, ਭਿਆਨਕ ਟੋਆ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਇੱਕ ਬੁੱਢੀ ਪੇਂਡੂ ਔਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਮੂਰਖਤਾ ਤੋਂ ਬੁਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬੁਰੀ ਬਦਬੂ ਆਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਲਈ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿਆਣੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਬਿਹਤਰ। ਪਰ ਮੈਂ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਾਂਗਾ! ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਾਂਗਾ - ਓਹ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਛੱਡਾਂ ਜਾਂ ਨਾ ਛੱਡਾਂ।

ਵੈਸੇ, ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਬੰਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਜਵਾਬ: ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ।

ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ।

ਦੂਜਾ

ਸੱਜਣੋ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਣ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਕੀੜਾ ਵੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀੜਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੱਜਣੋ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਸਲੀ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਤੋਂ ਚੰਗਿਆਈ ਤੱਕ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਆਮ ਮਨੁੱਖੀ ਚੇਤਨਾ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਅੱਧਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਸਾਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤ ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਇੱਕ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਆਦਮੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਦੋਹਰੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੂਰਤ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। (ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਅਤੇ ਅਣ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸ਼ਹਿਰ ਹਨ।) ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਅਖੌਤੀ ਸਾਦੇ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਆਦਮੀ ਨਿਵਾਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਵਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਮਾੜੇ ਸਵਾਦ ਵਿੱਚ। ਪਰ, ਸੱਜਣੋ, ਕੌਣ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰਨ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਛੱਡੋ?

ਪਰ, ਮੈਂ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ? ਹਰ ਕੋਈ ਇਹ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹਿਸ ਨਾ ਕਰਨ ਦਿਓ; ਮੈਂ ਜੋ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਉਹ ਬੇਤੁਕਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਮੈਂ ਪੱਕਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੇਤਨਾ, ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਇੱਕ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਆਓ ਇਸਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਈਏ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸੋ: ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ - ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂ 'ਤੇ - ਜਦੋਂ ਮੈਂ "ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ" ਪ੍ਰਤੀ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਸੁਚੇਤ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ, ਮੈਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਚੇਤ ਸੀ ਬਲਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਘਿਣਾਉਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਸੀ - ਖੈਰ, ਜੋ ਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ, ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁਚੇਤ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ? ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੈਂ ਚੰਗਿਆਈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜੋ "ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ" ਸੀ, ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਓਨਾ ਹੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਚਿੱਕੜ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਦਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡੁੱਬਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਅਤੇ ਮੁਸੀਬਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਅਚਾਨਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੀ ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੋਈ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਬੁਰਾਈ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਸ ਬੁਰਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਗਭਗ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ (ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਸੀ) ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੀ ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਉਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਭਿਆਨਕ ਪੀੜਾਂ ਝੱਲਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ! ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹੀ ਅਨੁਭਵ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੱਕ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਸੀ (ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹਾਂ); ਇਹ ਇੰਨਾ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗੁਪਤ, ਅਸਾਧਾਰਨ, ਘਿਣਾਉਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਜਦੋਂ, ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਘਰ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਘਿਣਾਉਣੇ ਕੰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਡੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਏ ਦੁੱਧ 'ਤੇ ਰੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਸਾਰਿਕ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ ਅੰਦਰੋਂ, ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੁੜੱਤਣ ਜੋ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਉਹ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ, ਘਿਣਾਉਣੀ ਮਿਠਾਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਈ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ, ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਈ! ਹਾਂ, ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ। ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ! ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਯਕੀਨ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਤਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣੂ ਸੀ; ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਕੰਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆ ਗਿਆ ਹਾਂ; ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਬੁਰਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ; ਕਿ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਆਦਮੀ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ; ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਚਿਆ ਹੋਵੇ, ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਵੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ - ਅਤੇ ਇਹ ਆਖਰੀ ਨੁਕਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ - ਜੋ ਵੀ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਤੀਬਰ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਆਮ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜੜਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹੋਇਆ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕੇ, ਬਲਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤੀਬਰ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤੁਸੀਂ ਬਲੈਕਗਾਰਡ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਬਲੈਕਗਾਰਡ ਲਈ ਕੋਈ ਤਸੱਲੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਲੈਕਗਾਰਡ ਹੈ। ਪਰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।... ਅੱਛਾ ਪ੍ਰਭੂ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਪਰ ਕੀ ਮੈਂ ਕੁਝ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ? ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇ? ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਝਾਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕੌੜੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਵਧਾਵਾਂਗਾ! ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਚੁੱਕੀ ਹੈ...

ਹੁਣ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਵਿਅਰਥ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਓਨਾ ਹੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੁੱਬੜ ਜਾਂ ਬੌਣੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪਲ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਆਏ ਜਦੋਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ: ਮੈਨੂੰ ਉੱਥੇ ਵੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਪਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤੀਬਰ ਖੁਸ਼ੀ, ਤੀਬਰ ਖੁਸ਼ੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਚੇਤ ਹੋ। ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਵੀ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਮਾਨਿਤ ਅਤੇ ਝਿੜਕਣ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਦੁਆਰਾ ਹਾਵੀ ਹੋ ਜਾਓਗੇ। ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਸ ਲਈ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਲੱਭਣ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੁਖਦਾਈ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਚਲਾਕ ਸੀ। (ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਚਲਾਕ ਸਮਝਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ, ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੈਂ ਦੂਰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਿਆ।) ਮੈਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵੀ ਵੱਡੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਇਸਦੀ ਬੇਕਾਰਤਾ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨਨ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ - ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਆਦਮੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ; ਨਾ ਹੀ ਭੁੱਲਣਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਇਹ ਸਭ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਦੁਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਰਹਿਮ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਬਦਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਹਿੰਮਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ? ਖੈਰ, ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ।

ਤੀਜਾ

ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਪਣੇ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ - ਉਹ, ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਆਓ ਮੰਨ ਲਈਏ, ਉਹ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਇੰਨੇ ਗ੍ਰਸਤ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਚਦਾ। ਅਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਸਿੱਧਾ ਆਪਣੇ ਟੀਚੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਪਾਗਲ ਬਲਦ ਵਾਂਗ, ਨੀਵੇਂ ਸਿੰਗਾਂ ਵਾਲਾ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੰਧ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ। (ਇਤਫਾਕਨ, ਅਜਿਹੀ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੰਧ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਸਾਦੇ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ, ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੰਧ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸਾਡੇ ਸੋਚਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀਆਂ ਲਈ ਜੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸੋਚਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਹਾਂ, ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ; ਇਹ ਪਾਸੇ ਹਟਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਬਹਾਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਪਰ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਮਰਪਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੰਧ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅੰਤਮ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਵੀ।... ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੰਧ ਦਾ।) ਖੈਰ, ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਾਦੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਮੈਂ ਅਸਲੀ, ਆਮ ਆਦਮੀ

ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਕੋਮਲ ਮਾਂ ਕੁਦਰਤ ਖੁਦ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇੰਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੁਖੀ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਮੂਰਖ ਹੈ - ਮੈਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਆਮ ਆਦਮੀ ਮੂਰਖ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਹੈ? ਕਿਉਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁੰਦਰ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਯਕੀਨ ਹੈ - ਕੀ ਅਸੀਂ ਕਹਾਂਗੇ? - ਸ਼ੱਕ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਵ, ਬਹੁਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ, ਜੋ ਬੇਸ਼ੱਕ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚੋਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਟਿਊਬ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਇਹ ਲਗਭਗ ਰਹੱਸਵਾਦ ਹੈ, ਸੱਜਣੋ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੈ), ਤਾਂ ਇਹ ਟੈਸਟ-ਟਿਊਬ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਆਦਮੀ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਤੀਬਰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੂਹਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਤੀਬਰ ਚੇਤੰਨ ਚੂਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਚੂਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ... ਆਦਿ। ਅਤੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਉਹ ਖੁਦ - ਓਹ, ਹਾਂ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ - ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੂਹਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ; ਕੋਈ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ; ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਹੈ।

ਖੈਰ, ਆਓ ਹੁਣ ਇਸ ਚੂਹੇ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀਏ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ (ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ), ਅਤੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਫ਼ਰਤ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸਨੇ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿੱਕੇ ਵਿੱਚ ਨਾਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟੀਆ, ਘਟੀਆ ਇੱਛਾ ਇਸਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਿਣਾਉਣੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੀ ਜਨਮਜਾਤ ਮੂਰਖਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਕਾਰਨ, ਚੂਹਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੱਲ। ਨਾਖੁਸ਼ ਚੂਹਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ - ਸਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ - ਆਪਣੀ ਅਸਲ ਗੰਦੀ ਚਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗੰਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦਾ ਢੇਰ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਸਨੇ ਹਰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ ਅਣਸੁਲਝੇ ਸਵਾਲ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਲਏ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਾਤਕ ਸ਼ਰਾਬ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਬਦਬੂਦਾਰ ਛੱਪੜ ਜੋ ਇਸਦੇ ਸ਼ੱਕਾਂ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਉਛਾਲਾਂ ਨਾਲ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਨਫ਼ਰਤ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਦੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਆਦਮੀ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ ਢੱਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਜੱਜਾਂ ਅਤੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਹਾਸੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਖੈਰ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸਦੇ ਲਈ ਜੋ ਕੁਝ ਬਚਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਪੰਜੇ ਦੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਨਕਲੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਛੇਕ ਵਿੱਚ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਭੱਜਣਾ। ਉੱਥੇ, ਇਸਦੇ ਬਦਬੂਦਾਰ, ਘਿਣਾਉਣੇ, ਭੂਮੀਗਤ ਛੇਕ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਦੁਖੀ, ਮਖੌਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਚੂਹਾ ਠੰਡੇ, ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਨਿਰੰਤਰ ਨਫ਼ਰਤ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇਹ ਆਪਣੀ ਸੱਟ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਵੇਰਵੇ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਯਾਦ ਰੱਖੇਗਾ, ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਵੇਰਵੇ ਜੋੜੇਗਾ, ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਅਤੇ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਯਾਦ ਰੱਖੇਗਾ, ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਗਲਤੀਆਂ ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਸੋਚੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਹੋਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮੂਲੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ, ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ, ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬਦਲੇ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲੋਂ ਸੌ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੁੱਖ ਝੱਲੇਗਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਬਦਲਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਵੀ ਇਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਸਭ ਕੁਝ ਯਾਦ ਰੱਖੇਗਾ, ਅਤੇ... ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਠੰਡੇ ਅਤੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਅੱਧੇ-ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਅੱਧੇ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ - ਉਸ ਸੁਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸੋਗ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਵਿੱਚ - ਉਸ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਬੇਵੱਸੀ ਵਿੱਚ - ਉਸ ਸਾਰੇ ਜ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੱਲ ਮੁੜ ਗਏ ਹਨ - ਝਿਜਕ, ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ, ਅਤੇ ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਉਸ ਬੁਖਾਰ ਵਿੱਚ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਗਭਗ ਤੁਰੰਤ ਆਉਂਦੇ ਹਨ - ਕਿ ਉਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਮੈਂ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੰਨਾ ਸੂਖਮ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਚੇਤੰਨ ਮਨ

ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਣਾ ਇੰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਦੂਰੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਸਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਗੇ। "ਸ਼ਾਇਦ," ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਜੋੜੋਗੇ, "ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਕਦੇ ਥੱਪੜ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਉਹ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਗੇ," ਅਤੇ ਉਸ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਥੱਪੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹੀ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹੋ। ਪਰ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ, ਸੱਜਣੋ, ਮੇਰਾ ਮੂੰਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋ। ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਨ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹੇ। ਪਰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ! ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਿਓ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਸੂਖਮਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸੱਜਣ ਬਲਦਾਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਗਰਜ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ, ਮੰਨ ਲਓ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਿਹਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਸੰਭਵ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੁਰੰਤ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੰਭਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੰਧ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਕਿਹੜੀ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੰਧ? ਕਿਉਂ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਗਿਆਨ, ਗਣਿਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ। ਜਦੋਂ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਬਾਂਦਰ ਤੋਂ ਆਏ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਲੰਮਾ ਮੂੰਹ ਖਿੱਚਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਚਰਬੀ ਦੀ ਇੱਕ ਬੂੰਦ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਪਿਆਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਖੌਤੀ ਗੁਣ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਰਥ ਕਲਪਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ, ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕੋਈ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਪਸੰਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਵਾਰ - ਦੋ - ਗਣਿਤ। ਬਸ ਇਸਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।

"ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ," ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਚੀਕਣਗੇ, "ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ: ਦੋ ਵਾਰ ਦੋ ਚਾਰ ਹੈ! ਕੁਦਰਤ ਕਦੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦੀ; ਉਸਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪਸੰਦ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਹੈ ਅਤੇ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ। ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੰਧ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੰਧ ਹੈ ... ਆਦਿ, ਆਦਿ।" ਪਰ, ਭਲਿਆਈ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਕੀ ਪਰਵਾਹ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਦੋ ਦੇ ਉਹ ਨਿਯਮ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ? ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮੱਥੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੰਧ ਨੂੰ ਤੋੜ ਨਹੀਂ ਸਕਾਂਗਾ, ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੰਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਸਨੂੰ ਢਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੰਧ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਰਗੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚਮੁੱਚ ਦਿਲਾਸੇ ਦੇ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੰਧ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਵਾਰ-ਦੋ-ਚਾਰ-ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਓ, ਇਹ ਕਿੰਨੀ ਬਕਵਾਸ ਹੈ! ਕੀ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝਣਾ, ਹਰ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣਾ, ਸਾਰੀਆਂ ਅਸੰਭਵਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸੰਭਵਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਪੱਥਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਹੈ? ਸਭ ਤੋਂ ਅਟੱਲ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੰਜੋਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਦੀਵੀ ਥੀਮ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘਿਣਾਉਣੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਦੀ ਕੰਧ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਫਿਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵੇਦਨਾ ਨਾਲ ਛੱਡ ਦੇਣਾ, ਚੁੱਪਚਾਪ ਅਤੇ ਬੇਵਕੂਫੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦੰਦ ਪੀਸਣਾ, ਇਸ ਭਰਮ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾਉਣਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ; ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਗੁੱਸੇ ਲਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸਦੇ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ; ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕੁਝ ਥੋਪਣਾ, ਕੁਝ ਹੋਕਾ ਦੇਣਾ, ਕੁਝ ਤਾਸ਼-ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਭਿਆਨਕ ਗੜਬੜ ਹੈ - ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਕੌਣ ਹੈ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਹੋਕਾ-ਪੋਕਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਸਿਰ ਦਰਦ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਘੱਟ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਸਿਰ ਦਰਦ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫੁੱਟਦਾ ਹੈ!

ਚੌਥਾ

"ਹਾ-ਹਾ-ਹਾ! ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਆਨੰਦ ਮਿਲੇਗਾ!" ਤੁਸੀਂ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਰੋਂਦੇ ਹੋ।

"ਖੈਰ, ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ," ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਦੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਚੁੱਪਚਾਪ ਆਪਣਾ ਗੁੱਸਾ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਂਦੇ। ਤੁਸੀਂ ਕਰਾਹਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਇਹ ਕਰਾਹਾਂ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਦੁਰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਿਲੀਆਂ ਕਰਾਹਾਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਦੁਰਭਾਵਨਾ ਹੀ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਾਹਾਂ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਰਾਹਦਾ ਨਹੀਂ। ਸੱਜਣੋ, ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਇਹਨਾਂ ਕਰਾਹਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਦਰਦ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੇਬੁਨਿਆਦਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਚੇਤਨਾ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੈ; ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਉਹ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਝਟਕਾ, ਜਿਸਦੀ ਤੁਹਾਨੂੰ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁੱਖ ਝੱਲਦੇ ਹੋ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਰਦ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਇਹ ਚੇਤਨਾ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਰਹਿਮ 'ਤੇ ਹੋ; ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਸਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦੰਦ ਦਰਦ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦਰਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਜੋ ਬਚਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਮੁੱਠੀ ਨਾਲ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕੇ ਕੰਧ 'ਤੇ ਮਾਰਨਾ, ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ।

ਖੈਰ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਾਤਕ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਚੰਗਿਆਈ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਕਾਮੁਕਤਾ ਦੀ ਉੱਚਤਮ ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੱਜਣੋ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਆਦਮੀ ਦੀਆਂ ਕਰਾਹਾਂ ਸੁਣੋ ਜੋ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ - ਕੀ ਅਸੀਂ ਕਹੀਏ? - ਆਪਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਜਾਂ ਤੀਜੇ ਦਿਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦੇ ਕਰਾਹੇ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਾਹਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਮੋਟੇ ਕਿਸਾਨ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਵਾਂਗ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਵਾਂਗ "ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਖਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ," ਇੱਕ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਰਾਹਾਂ ਭੈੜੀਆਂ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਾਲੀਆਂ ਕਰਾਹਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਦਿਨ ਅਤੇ ਰਾਤਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਰਾਹੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹ ਇੰਨੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਉਸ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ, ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰਿਲ ਅਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਰਲਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖੈਰ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਡਰ ਅਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਮੁਕ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹਨ। "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਕੀ ਮੈਂ ਹਾਂ?" ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। "ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ ਤੋੜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸੌਣ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ, ਹੈ ਨਾ? ਠੀਕ ਹੈ, ਨਾ ਸੌਂਵੋ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਹਰ ਮਿੰਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਉਹੀ ਹੀਰੋ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸਾਥੀ, ਇੱਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ? ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ। ਤਾਂ ਫਿਰ। ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਲੱਭ ਲਿਆ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਕਰਾਹਾਂ ਸੁਣਨਾ ਨਫ਼ਰਤ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਠੀਕ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰੋ। ਬੱਸ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਅਗਲੀ ਫੁੱਲ ਸੁਣੋ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।..." ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇ, ਸੱਜਣੋ? ਖੈਰ, ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਤਿੱਖਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਮੁਕ ਅਨੰਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੋੜਾਂ ਅਤੇ ਮੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਦਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਹੱਸ ਰਹੇ ਹੋ? ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ, ਸੱਜਣੋ, ਮੇਰੇ ਚੁਟਕਲੇ ਬਹੁਤ ਮਾੜੇ ਹਨ, ਉਹ ਢਿੱਲੇ ਅਤੇ ਥੋੜੇ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਘਾਟ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਇੱਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਵੀ

ਖੈਰ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੋ ਆਪਣੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਐਟੀਮ ਸਤਿਕਾਰ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਮੈਂ ਇਹ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਅਤਿ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪਛਤਾਵੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਅਤੇ, ਵੈਸੇ ਵੀ, ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, "ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਪਿਤਾ ਜੀ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ," - ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂ; ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਹਾਂ, ਸੱਚਮੁੱਚ! ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਭਿਆਨਕ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇਸਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਪਰ ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਤੱਕ ਛੂਹ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਪਛਤਾਇਆ ਸੀ, ਹੰਝੂਆਂ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਵਹਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਦਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਸੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਸਾਰੀ ਗੰਦੀ ਗੱਲ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ... ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੌਰਾਨ ਮੈਨੂੰ ਬੇਅੰਤ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਮੁਸੀਬਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਘਿਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਉਦੋਂ ਵੀ ਘਿਣਾਉਣਾ ਕੰਮ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਕੌੜਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਝੂਠ ਸੀ, ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਝੂਠ, ਇੱਕ ਪਖੰਡੀ ਝੂਠ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਛਤਾਵੇ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਵਿਸਫੋਟ, ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੱਤਾ ਪਲਟਣ ਦੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਾਅਦੇ। ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ, ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਬੈਠਾ ਬੈਠਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਾਣੇ ਅਤੇ ਨਾਚ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋਗੇ, ਸੱਜਣੋ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝੋਗੇ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਹਸ ਖੁਦ ਹੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਆਪਣੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਾਂ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ, ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਤੁਕਬੰਦੀ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ; ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਿਰਫ਼ ਨਾਟਕ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਸੀ, ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮੈਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਖੇਡਣ ਲਈ ਖਿੱਚਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਗੁਆ ਬੈਠਾਂ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਾਰ ਮੈਂ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੋ ਵਾਰ ਹੋਇਆ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਸੱਜਣੋ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਝੱਲਿਆ। ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਦੁੱਖ ਝੱਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ਾਕ ਵੀ ਉਡਾਵਾਂਗਾ, ਪਰ ਮੈਂ ਦੁੱਖ ਝੱਲੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੱਚੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਲਪਨਾਯੋਗ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੈਂ ਈਰਖਾਲੂ ਸੀ। ਮੈਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬਣਾਏ। ਅਤੇ ਸਭ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਬੋਰ ਸੀ, ਸੱਜਣੋ, ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਰ ਸੀ। ਕੁਝ ਨਾ ਕਰਕੇ ਕੁਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਸਿੱਧਾ, ਅਟੱਲ, ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਾਂ - ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਹਿਣ ਲਈ - ਚੇਤਨਾ ਅੰਗੂਠੇ-ਮਰੋੜਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦਿਓ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦੁਹਰਾਓ: ਸਾਰੇ ਸਾਦੇ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਆਦਮੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇ? ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ: ਆਪਣੇ ਰੁਕੇ ਹੋਏ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਨੇੜਲੇ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਗਲਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਕਾ ਆਧਾਰ ਲੱਭ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਹੁਣ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਸਰਗਰਮ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਰ ਮੈਂ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਮੈਂ ਉਸ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਲੱਭਾਂਗਾ ਜਿਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਾਂ? ਮੈਂ ਆਧਾਰ ਕਿੱਥੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਾਂ? ਮੈਂ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੰਤ। ਇਹ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਵੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੈ? ਕਿਉਂ, ਉਹੀ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਬਦਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। (ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੈ।) ਮੈਂ

ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਦਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ, ਇੱਕ ਆਧਾਰ, ਅਰਥਾਤ, ਨਿਆਂ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸ਼ਾਂਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਬਦਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਜੋ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਨਫ਼ਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਨਫ਼ਰਤ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ, ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ੱਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਫ਼ਰਤ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ (ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੇਰੀ ਕੁੜੱਤਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵੀ, ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿੰਦਿਆ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਟੁੱਟਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਰਨ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਆਦਮੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਸੱਟ ਹੁਣ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸਗੋਂ ਕਿਸਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਦਰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਹੱਲ ਬਚਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਕੰਧ ਨਾਲ ਮਾਰਨਾ। ਖੈਰ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹੋ। ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨ੍ਹੇਵਾਹ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰਕ ਦੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਦੇ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਟਕਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ; ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਪਿਆਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਗੂਠੇ ਨਾ ਹਿਲਾਉਣੇ ਪੈਣ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰਸੋਂ (ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਨਵੀਨਤਮ) ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਓਗੇ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ - ਇੱਕ ਸਾਬਣ ਦਾ ਬੁਲਬੁਲਾ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸੱਜਣੋ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਲਾਕ ਆਦਮੀ ਕਿਉਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਉਹ ਕੁਝ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਜੋ ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਠੀਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਰਹਿਤ, ਬੋਰਿੰਗ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਹਰ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਆਦਮੀ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨਾ ਹੈ?

ਛੇਵਾਂ

ਓ, ਕਾਸ਼ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਲਸ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ! ਪ੍ਰਭੂ, ਮੈਨੂੰ ਉਦੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਆਲਸੀ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ; ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਗੁਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਵਾਲ—ਉਹ ਕੌਣ ਹੈ? ਜਵਾਬ—ਇੱਕ ਲੋਫਰ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ। "ਇੱਕ ਲੋਫਰ!"—ਕਿਉਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਿਰਲੇਖ ਹੈ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਰੀਅਰ ਹੈ, ਸੱਜਣੋ, ਇੱਕ ਕਰੀਅਰ! ਇਸ ਬਾਰੇ ਮਜ਼ਾਕ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ। ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਲੱਬ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਸੱਜਣ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਚੈਟੋ ਲੈਫਿਟ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਜਾਣਕਾਰ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਗੁਣ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਸਗੋਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਜ਼ਮੀਰ ਨਾਲ ਮਰਿਆ, ਅਤੇ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਕਰੀਅਰ ਚੁਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ: ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਲੋਫਰ ਅਤੇ ਪੇਟੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਾਂਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਪਸੰਦ ਹੈ? ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। "ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ" ਮੇਰੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮੇਰੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਮੇਂ - ਓ, ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ! ਮੈਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਿੱਤਾ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਪੀਣਾ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਲਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੰਝੂ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਹਰ ਮੌਕੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਉਸ ਸਭ ਲਈ ਡੋਲ੍ਹ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਫਿਰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ; ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜੇ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੂੜੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਸਪੰਜ ਵਾਂਗ ਹੰਝੂ ਵਹਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਕਲਾਕਾਰ ਜੀ., ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ ਪੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਂ

ਕਲਾਕਾਰ ਜੀ. ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਪੀਂਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਪਸੰਦ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੇਖਕ "ਸਾਰਿਆਂ" ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਲਿਖਦਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਂ "ਸਾਰਿਆਂ" ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਪੀਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਪਸੰਦ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਤਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਵਿੱਚ ਮਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਕਿਉਂ, ਇਹ ਅਨੰਦਦਾਇਕ ਹੈ, ਇਹ ਬਸ ਅਨੰਦਦਾਇਕ ਹੈ! ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਢਿੱਡ ਉਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਇੰਨੀ ਦੋਹਰੀ ਠੋਡੀ ਫੈਲਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਇੰਨੀ ਅੱਗ ਵਾਲੀ ਨੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਗਲੀ ਦਾ ਹਰ ਆਦਮੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਹਿੰਦਾ, "ਹੁਣ ਇਹ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਆਦਮੀ ਹੈ! ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਅਸਲੀ ਹੈ, ਕੁਝ ਸਕਾਰਾਤਮਕ!" ਅਤੇ ਸੱਜਣੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਜੋ ਪਸੰਦ ਹੈ, ਉਹ ਕਹੋ, ਇਸ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਸੁਣਨਾ ਬਹੁਤ ਸੁਹਾਵਣਾ ਹੈ।

ਸੱਤਵਾਂ

ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸੁਪਨੇ ਹਨ। ਓ, ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਉਸਦੇ ਅਸਲ ਆਮ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ, ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿ ਉਸਦੇ ਲਈ ਕੀ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੇਖੇਗਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਕਦੇ ਵੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ-ਸਮਝੇ ਚੰਗਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਓ, ਬੇਬੀ! ਓ, ਸ਼ੁੱਧ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚਾ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੱਖਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਰੀਏ ਜੋ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ, ਯਾਨੀ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਕੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਦੌੜ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋਖਮ ਲੈਣ ਲਈ, ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾਉਣ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਜ਼ਿੱਦ ਨਾਲ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ, ਇੱਕ ਨਵਾਂ, ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਤੁਕਾ ਰਸਤਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ, ਲਗਭਗ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਭਾਲਦਾ ਹੋਇਆ। ਖੈਰ, ਇਸਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਿੱਦ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਾਇਦੇ ਨਾਲੋਂ ਸੁਹਾਵਣਾ ਹੈ।... ਫਾਇਦਾ! ਫਾਇਦਾ ਕੀ ਹੈ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮਨੁੱਖੀ ਫਾਇਦੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸਹੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਅਤੇ ਕੀ ਜੇਕਰ ਕਈ ਵਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅੰਤਮ ਫਾਇਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਨਾ ਹੋਵੇ? ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਨਿਯਮ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਖਿਆਲ ਹੈ? ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਹੱਸ ਰਹੇ ਹੋ? ਖੈਰ, ਹੱਸੋ, ਸੱਜਣੋ, ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦੱਸੋ: ਕੀ ਕਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਪੂਰੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ? ਕੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ? ਤੁਸੀਂ, ਸੱਜਣੋ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਅੰਕੜਾਤਮਕ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਔਸਤ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਫਾਰਮੂਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਮਨੁੱਖੀ ਮੁੱਲਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਮੁੱਲ ਕੀ ਹਨ? ਉਹ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਆਜ਼ਾਦੀ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ, ਦੌਲਤ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਹਨ। ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦਮੀ ਜਿਸਨੂੰ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਸ ਸੂਚੀ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ, ਤੁਹਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਾਦਾ ਪਾਗਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਹੈ ਨਾ? ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ: ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਅੰਕੜਾ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਰਿਸ਼ੀ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਮਨੁੱਖੀ ਮੁੱਲਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਉਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਗਣਨਾ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਲੈ ਲੈਣ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਉਹ ਮੁੱਲ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲੈਣ? ਪਰ ਮੁਸ਼ਕਲ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਜੀਬ ਭਲਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗੀਕਰਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹੁਣ, ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ - ਕਿਉਂ, ਚੰਗੇ ਦਿਆਲੂ, ਸੱਜਣੋ, ਉਹ ਤੁਹਾਡਾ ਵੀ ਦੋਸਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਿਸਦਾ ਦੋਸਤ

ਨਹੀਂ ਹੈ? ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਸੱਜਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ, ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ, ਅਸਲ ਅਤੇ ਆਮ ਮਨੁੱਖੀ ਹਿੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰੇਗਾ; ਉਹ ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਮੂਰਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ, ਨਾ ਹੀ ਨੇਕੀ ਦੇ ਅਸਲ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਘਿਣਾਉਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿੰਦੇਗਾ, ਅਤੇ - ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਚਾਨਕ ਜਾਂ ਬਾਹਰੀ ਕਾਰਨ ਦੇ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਉਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਤ ਨਾਲੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਉਹ ਕੁਝ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਖੁਦ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ: ਤਰਕ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ।... ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇਣਾ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਾਂਗਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਦੋਸਤ ਇੱਕ ਸਮੂਹਿਕ ਹਸਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਸੱਜਣੋ, ਇਹੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਲਗਭਗ ਹਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਭਲੇ ਨਾਲੋਂ ਪਿਆਰਾ ਹੈ, ਜਾਂ (ਮੇਰੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ) ਕਿ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਭਲਾ ਹੈ (ਅਤੇ ਇੱਕ, ਜਿਸਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ) ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦਮੀ, ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਤਰਕ, ਸਨਮਾਨ, ਸ਼ਾਂਤੀ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ - ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗੀ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਹ ਉਹ ਮੁੱਢਲੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜੀਂਦੀ ਭਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਪਿਆਰਾ ਹੈ।

"ਠੀਕ ਹੈ," ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, "ਪਰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮੁੱਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ, ਹੈ ਨਾ?"

ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ, ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਮਝਾਂਗੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੰਗਿਆਈ ਇੰਨੀ ਕਮਾਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਿਸਟਮਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਤਬਾਹੀ ਮਚਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਾਂ ਕਿ ਇਹ ਚੰਗਿਆਈ ਕੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਧੀਆ ਸਿਸਟਮ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਆਮ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ, ਹਰ ਸੰਭਵ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਬਣ ਜਾਵੇ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਂ, ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਅਭਿਆਸ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪੂਰੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੇ ਪੁਨਰਜਨਮ ਦੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਲਗਭਗ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ - ਖੈਰ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਬਕਲ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਸਭਿਅਤਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਨਰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਘੱਟ ਖੂਨੀ ਅਤੇ ਯੁੱਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਘੱਟ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਰਕਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਅਮੂਰਤ ਕਟੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਗ੍ਰਸਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹ ਉਦਾਹਰਣ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ। ਖੈਰ, ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੋ: ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਵਹਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਲਪਨਾਯੋਗ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਸ਼ੈਂਪੇਨ ਵਾਂਗ। ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਨੂੰ ਲਓ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਕਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਨੈਪੋਲੀਅਨ, ਮਹਾਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨੂੰ ਦੇਖੋ। ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਦੇਖੋ - ਸਦੀਵੀ ਸੰਘ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਲੇਸਵਿਗ-ਹੋਲਸਟਾਈਨ ਨੂੰ ਦੇਖੋ।... ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਸੱਭਿਅਤਾ ਕੀ ਨਰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ? ਸਾਰੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਪੱਖੀਤਾ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬਹੁ-ਪੱਖੀਤਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੁਆਰਾ ਮਨੁੱਖ, ਅਸੀਂ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਹ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖੂਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੂਖਮ ਵਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲਗਭਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਭਿਅਕ ਆਦਮੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਰੇ ਐਟੀਲਾ ਅਤੇ ਸਟੇਨਕਾ ਰਾਜੀਨ ਸਿਰਫ਼ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਐਟੀਲਾ ਜਾਂ ਸਟੇਨਕਾ ਰਾਜੀਨ ਵਾਂਗ ਇੰਨੇ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਮਿਲਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਆਮ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਸੱਭਿਅਤਾ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ, ਜੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੂਨ ਦਾ ਪਿਆਸਾ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਿਣਾਉਣੇ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ

ਖੂਨ ਦਾ ਪਿਆਸਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਫ਼ ਜ਼ਮੀਰ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਸੀ; ਪਰ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਨੂੰ ਘਿਣਾਉਣਾ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਘਿਣਾਉਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਹੜਾ ਮਾੜਾ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝੋਗੇ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਲੀਓਪੈਟਰਾ (ਜੇ ਮੈਂ ਰੋਮਨ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹਾਂ) ਆਪਣੀਆਂ ਗੁਲਾਮ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪਿੰਨ ਲਗਾਉਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਗਾੜਾਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੀ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਬਰਬਰ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ; ਪਰ ਅੱਜ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਬਰਬਰ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ (ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ) ਅੱਜ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿੰਨ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ; ਅੱਜ ਵੀ, ਭਾਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਬਰਬਰ ਸਮੇਂ ਨਾਲੋਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਣਾ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਤਰਕ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਹਿੰਮਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੱਕਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖ ਲਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਦੀਆਂ ਅਖੌਤੀ ਬੁਰੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਆਮ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਆਮ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗਲਤੀਆਂ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਮ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਖੁਦ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਸਿਖਾਏਗਾ (ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਬੇਲੋੜੀ ਲਗਜ਼ਰੀ ਹੈ) ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੇਕਾਬੂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਦੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪਿਆਨੋ-ਕੁੰਜੀ ਜਾਂ ਅੰਗ-ਰੋਕਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਹਨ; ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਸਾਰੀਆਂ ਮਨੁੱਖੀ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਗਣਿਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੁਝ ਲਘੂਗਣਕ ਦੇ ਟੇਬਲਾਂ ਵਾਂਗ, 108,000 ਤੱਕ, ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਾਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੀਆ, ਕੁਝ ਨੇਕ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਜਾਂ ਸਾਹਸ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ।

ਫਿਰ—ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਹੋ ਜੋ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ—ਨਵੇਂ ਆਰਥਿਕ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣਗੇ, ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਗਣਿਤਿਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਗਿਣੇ ਜਾਣਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪਲਕ ਝਪਕਦੇ ਹੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੱਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਪੈਲੇਸ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ—ਕਿਉਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸੁਨਹਿਰੀ ਯੁੱਗ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ (ਇਹ ਮੈਂ ਹਾਂ ਜੋ ਹੁਣ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ) ਕਿ ਉਦੋਂ ਵੀ ਲੋਕ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਬੋਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ (ਜਦੋਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਸਾਰਣੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ), ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਭ ਕੁਝ ਇੰਨਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਬੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ। ਸੁਨਹਿਰੀ ਪਿੰਨ ਵੀ, ਬੋਰੀਅਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਬੁਰਾ ਕੀ ਹੈ (ਅਤੇ ਇਹ ਫਿਰ ਮੈਂ ਹਾਂ ਜੋ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ) ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪਿੰਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਮੂਰਖ ਹੈ, ਅਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੂਰਖ; ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੂਰਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਹ ਇੰਨਾ ਨਾਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਰਗਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਾਮੂਲੀ ਕਾਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਦੀ ਅਤੇ ਵਿਅੰਗਮਈ ਚਿਹਰੇ ਵਾਲਾ ਸੱਜਣ ਉਸ ਸਾਰੇ ਭਵਿੱਖੀ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਆਮ ਸਮਝ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਫੜਦਾ ਹੋਇਆ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਖੈਰ, ਸੱਜਣੋ, ਇਸ ਸਾਰੀ ਆਮ ਸਮਝ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਲੱਤ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪੈਰਾਂ ਅੱਗੇ ਧੂੜ ਵਿੱਚ ਖਿੰਡਾਉਣ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਾਰੇ ਲਘੂਗਣਕ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾ ਸਕਣ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣੀ ਮੂਰਖ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀ ਸਕੀਏ?" ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਅਫਸੋਸਜਨਕ ਤੱਥ ਲਈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪੈਰੋਕਾਰ ਮਿਲਣਗੇ: ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਭ, ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਸਭ ਤੋਂ ਮੂਰਖ ਕਾਰਨਾਂ

ਕਰਕੇ ਜੋ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੇ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਤੇ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ - ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ - ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਆਪਣੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਫਾਇਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ; ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਇਹ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ)। ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚੋਣ, ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਜੰਗਲੀ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੀ ਹੀ ਕਲਪਨਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਈ ਵਾਰ ਪਾਗਲਪਨ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਇਹ ਉਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜੀਂਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੀ, ਅਤੇ ਜਿਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਤਬਾਹ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ੀ ਇਹ ਕਿਉਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਝ ਆਮ, ਕੁਝ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ? ਸਾਰਾ ਮਨੁੱਖ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫ਼ਤ ਚੋਣ, ਭਾਵੇਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਮਹਿੰਗੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਪਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾਵੇ। ਖੈਰ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਚੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ੈਤਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ...

ਅੱਠਵਾਂ

"ਹਾ-ਹਾ-ਹਾ! ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਕਹੋ," ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਰੋਕਦੇ ਹੋ। "ਅੱਜ ਵਿਗਿਆਨ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਕੁਚਲਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ ਸੁਤੰਤਰ ਇੱਛਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ -"

ਇੱਕ ਪਲ, ਸੱਜਣੋ। ਮੈਂ ਖੁਦ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਘਬਰਾਇਆ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਹੀ ਵਾਲਾ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੈਤਾਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਭਲੇ ਲਈ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਵਿਗਿਆਨ ਯਾਦ ਆਇਆ ਅਤੇ - ਸ਼ਬਦ ਮੇਰੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਰ ਗਏ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਰਮੂਲਾ ਲੱਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕਿਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿਹੜੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਗਣਿਤਿਕ ਫਾਰਮੂਲਾ, ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਰੰਤ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਗਣਿਤਿਕ ਫਾਰਮੂਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੌਣ ਇੱਛਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇਗਾ? ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅੰਗ-ਰੋਕ, ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਛਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖ ਕੀ ਹੈ, ਸੁਤੰਤਰ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਚੋਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਅੰਗ ਪਾਈਪ ਵਿੱਚ ਰੁਕਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ? ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਖਿਆਲ ਹੈ? ਆਓ ਆਪਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰੀਏ: ਕੀ ਇਹ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

"ਖੈਰ," ਤੁਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, "ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਇਸ ਗਲਤ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਗਲਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਕਵਾਸ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੀ ਮੂਰਖਤਾ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਕਵਾਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਨੁਮਾਨਤ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਤਰੀਕਾ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ।"

ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਅਤੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਜੋ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਬੇਤੁਕਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਕਦੇ ਵੀ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ), ਤਾਂ ਅਖੌਤੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਕ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਤਰਕ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਕਵਾਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਈ ਸਾਡੀ ਅਖੌਤੀ ਸੁਤੰਤਰ ਇੱਛਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਹੋਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ) ਤਾਂ ਇੱਕ ਗਣਿਤਿਕ ਸਾਰਣੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਕ ਦਿਨ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਨੱਕ ਥੱਪੜ ਮਾਰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਸ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਨੱਕ ਥੱਪੜਣ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਖਾਸ ਅੰਗੂਠੇ ਨਾਲ ਉਸ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਨੱਕ ਥੱਪੜਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਚੇਗੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੇ ਮੈਂ ਇੱਕ

ਵਿਦਵਾਨ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਹੈ? ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਜਾਵਾਂ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ: ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਤੇ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦੀ; ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਗਣਿਤਿਕ ਟੇਬਲਾਂ ਅਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵੱਲ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ - ਖੈਰ - ਟੈਸਟ ਟਿਊਬਾਂ ਵੱਲ ਵੀ, ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਭ ਕੁਝ, ਟੈਸਟ ਟਿਊਬ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੀ ਬਚਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਟੈਸਟ ਟਿਊਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਆ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਭਾਵੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਪਸੰਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ...

ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਹੀ ਨੁਕਤਾ ਹੈ! ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਸੱਜਣੋ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕਤਾ ਕਰਨ ਲਈ: ਹਨੇਰੇ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ! ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦਿਓ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਸੱਜਣੋ, ਤਰਕ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਤਰਕ ਸਿਰਫ਼ ਤਰਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਤਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਹੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਪੂਰੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਪੂਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸਹਿਜ ਸਿਰ-ਖੁਰਚਣਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਅਫਸੋਸਜਨਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਜੀਵਨ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਵਰਗ ਜੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਢੇ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ, ਮੈਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜੀਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਤਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਆਪਣੀ ਜੀਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਵੀਹਵਾਂ ਹਿੱਸਾ। ਤਰਕ ਕੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ? ਤਰਕ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਜਾਣਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕੇਗਾ; ਇਹ ਮਾੜੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ?), ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ, ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਅਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਤੁਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੱਜਣੋ, ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਤਰਸ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹੋ; ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੱਸਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗਿਆਨਵਾਨ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਆਦਮੀ, ਅਜਿਹਾ ਆਦਮੀ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਅਸਲ "ਚੰਗਾ" ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ, ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਗਣਿਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਇਹ ਗਣਿਤ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਸੌਵੀਂ ਵਾਰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ, ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ, ਮੂਰਖ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੂਰਖ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਛਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਮੂਰਖ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਇੱਛਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰੀ ਗੱਲ ਲਈ, ਸੱਜਣੋ, ਸਾਡੀ ਇਹ ਇੱਛਾ, ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਗਿਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੰਗੇ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕੀਮਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਤਰਕ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਸਾਡੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ। ਦਰਅਸਲ ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕੀਮਤੀ ਹੈ। ਇੱਛਾ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜੇ ਇਹ ਚੁਣਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜੇ ਲੋਕ ਇਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ; ਇਹ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਵੀ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੱਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ - ਅਤੇ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਇਹ ਵੀ, ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਵੀ ਹੈ। ਮੰਨ ਲਓ, ਸੱਜਣੋ, ਉਹ ਆਦਮੀ ਮੂਰਖ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਮੂਰਖ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੌਣ ਸਿਆਣਾ ਹੈ?) ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਮੂਰਖ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਭਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਸ਼ੁਕਰੇ ਹੈ। ਅਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਸ਼ੁਕਰੇ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੈ - ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਜੀਵ ਜੋ ਦੋ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਸ਼ੁਕਰੇ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ

ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਉਸਦੀ ਮੁੱਖ ਅਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਉਸਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਸਫਲਤਾ ਉਸਦੀ ਨੈਤਿਕ ਸਮਝ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਘਾਟ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸ਼ਲੇਸਵਿਗ-ਹੋਲਸਟਾਈਨ ਕਾਲ ਤੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਹੈ। ਨੈਤਿਕ ਸਮਝ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਚੰਗੀ ਸਮਝ ਦੀ ਘਾਟ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗੀ ਸਮਝ ਦੀ ਘਾਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕ ਸਮਝ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਖੈਰ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਰ ਪਾਓ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਦੇਖੋਗੇ? ਸ਼ਾਨ? ਹਾਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਸ਼ਾਨ ਵੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਰੋਡਜ਼ ਦਾ ਕੋਲੋਸਸ ਕੁਝ ਕੀਮਤੀ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਖੈਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਾਯੇਵਸਕੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਥਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਖੁਸ਼ੀ? ਖੈਰ, ਹਾਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਖੁਸ਼ੀ ਵੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਰ ਉਮਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੀਆਂ ਵਰਦੀਆਂ, ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ, ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ - ਇਹੀ ਕੁਝ ਕੀਮਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਰਦੀਆਂ ਵੀ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਭ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਸਿਰਫ ਹਾਫ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ; ਕੋਈ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕਸਾਰ? ਖੈਰ, ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕਸਾਰ ਹੈ: ਉਹ ਲੜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੜਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹੁਣ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਲੜੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਲੜਨਗੇ - ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਇਕਸਾਰ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਤੁਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕੁਝ ਵੀ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਗਾੜ ਵਾਲੀ ਕਲਪਨਾ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਗੱਲ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ: ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝਦਾਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਹੀ ਦਮ ਘੁੱਟ ਜਾਓਗੇ। ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਉਤਸੁਕ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਲਗਭਗ ਹਰ ਮਿੰਟ ਦੇਖਦੇ ਹੋ: ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝਦਾਰ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਲੋਕ, ਅਜਿਹੇ ਰਿਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਉੱਭਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਉਣਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਚਮਕਦਾਰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਬਣਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜੀਣਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਤੇ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ, ਜਲਦੀ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵੱਲ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਝੂਠੇ ਸਨ, ਕੁਝ ਮੂਰਖਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਕਈ ਵਾਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਅਸ਼ਲੀਲ ਸੁਭਾਅ ਦੇ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ: ਤੁਸੀਂ ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਕੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਜੀਬ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਜੀਵ ਹੈ? ਕਿਉਂ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਧਰਤੀ ਦੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ ਵਰ੍ਹਾਓ, ਉਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਡੁਬੋ ਦਿਓ, ਕੰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਸਿਰ ਰੱਖੋ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਬੁਲਬੁਲੇ ਹੀ ਇਸਦੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ; ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਆਰਥਿਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਿਓ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਸੌਣ, ਕੇਕ ਖਾਣ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਸ਼ਵ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਾ ਰਹੇ - ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ, ਮਨੁੱਖ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਸ਼ੁਕਰੇਪਣ ਕਾਰਨ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਇੱਛਾ ਕਾਰਨ, ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗੰਦੀ ਚਾਲ ਖੇਡੇਗਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੇਕ ਅਤੇ ਏਲ ਨੂੰ ਵੀ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਪਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣਾ ਦਿਲ ਸਭ ਤੋਂ ਘਾਤਕ ਕੂੜੇਦਾਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਆਰਥਿਕ ਬੇਤੁਕੀਤਾ 'ਤੇ ਲਗਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੋ, ਇਸ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਚੰਗੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਘਾਤਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤੱਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਇਕੋ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੁਪਨੇ, ਉਸਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪੇਟੈਂਟ ਬੇਤੁਕੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਕੋ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਛਾ ਕਰੇਗਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ) ਕਿ ਆਦਮੀ ਅਜੇ ਵੀ ਆਦਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿਆਨੋ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਧੁਨ ਵਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਜਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਗਣਿਤਿਕ ਮੇਜ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਇੱਛਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਪਿਆਨੋ-ਕੁੰਜੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਪਰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ, ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਕ੍ਰਿਤਘਣਤਾ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕਰੇਗਾ; ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਏਗਾ, ਉਹ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਏਗਾ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ! ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸਰਾਪ ਭੇਜੇਗਾ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਸਰਾਪ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਇਹ ਉਸਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਦੂਜੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ), ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਸਰਾਪ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ, ਸੱਚਮੁੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਆਨੋ-ਕੁੰਜੀ ਨਹੀਂ! ਜੇ ਤੁਸੀਂ

ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਗਣਿਤਿਕ ਸਾਰਣੀ ਦੁਆਰਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ, ਅਤੇ ਹਨੇਰਾ, ਅਤੇ ਸਰਾਪ - ਤਾਂ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਸਭ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਰੋਕ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਵੇ - ਖੈਰ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਰਕ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਗਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ! ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣਾ ਬਚਨ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ; ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਰਥ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਸਿਰਫ਼ ਹਰ ਮਿੰਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਅੰਗ-ਰੋਕ! ਭਾਵੇਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਸਰੀਰਕ ਦੁੱਖ ਹੋਵੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਸਭਿਅਤਾ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਲਾਲਚ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੈਤਾਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੈ।

ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਚੀਕਦੇ ਹੋ (ਜੇ, ਯਾਨੀ, ਤੁਸੀਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਉਠਾ ਕੇ ਮੇਰਾ ਪੱਖ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੋਗੇ) ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਸੁਤੰਤਰ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਖੁਦ, ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ, ਮੇਰੇ ਆਮ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ, ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੋਵੇ।

ਪਰ, ਅੱਛਾ ਪ੍ਰਭੂ, ਸੱਜਣੋ, ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਇੱਛਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਭ ਗਣਿਤਿਕ ਟੇਬਲਾਂ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਵਾਰ-ਦੋ-ਚਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ? ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਦੋ ਵਾਰ-ਦੋ ਚਾਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਯਕੀਨਨ, ਸੁਤੰਤਰ ਇੱਛਾ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ!

ਨੌਵਾਂ

ਸੱਜਣੋ, ਮੈਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਚੁਟਕਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾੜੇ ਹਨ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਭਾਰੀ ਦਿਲ ਨਾਲ ਮਜ਼ਾਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ? ਸੱਜਣੋ, ਮੈਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ; ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਤੁਸੀਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਆਮ ਸਮਝ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿਵੇਂ ਕੱਢਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸੁਧਾਰ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ? ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪੱਤੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਉਂ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤਰਕ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਸਲ ਆਮ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਨਾ ਜਾਣਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਇੰਨਾ ਸਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ? ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇਹ ਤਰਕ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਮੈਂ ਪਾਗਲ ਹਾਂ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ? ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਰਚਨਾਤਮਕ ਜਾਨਵਰ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟੀਚੇ ਵੱਲ ਯਤਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇਹ ਲੈ ਜਾਵੇ, ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੇਕਰ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਹਟਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ, ਇਹ ਵੀ, ਕਿਉਂਕਿ, ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਧਾਰਨ ਆਦਮੀ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਮੂਰਖ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਰਸਤਾ ਲਗਭਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿੱਥੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਿਤੇ ਲੈ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਬੱਚਾ, ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਆਲਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜੋ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਰੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਰਸਤੇ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਦਾ ਇੰਨਾ ਸ਼ੌਕੀਨ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸੋ। ਪਰ, ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਖੁਦ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ। ਕੀ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਦਾ ਇੰਨਾ ਸ਼ੌਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸਦਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਹੈ) ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ

ਟੀਚੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਉਸ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਹਿਜ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਡਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਹੀ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ; ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਨੀਮੌਕਸ ਡੋਮੇਸਟੀਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੀੜੀਆਂ, ਭੇਡਾਂ, ਆਦਿ, ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਛੱਡਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਕੀੜੀਆਂ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਇਮਾਰਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅਵਿਨਾਸ਼ੀ ਹੈ - ਕੀੜੀਆਂ-ਟਿੱਲ।

ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕੀੜੀਆਂ ਕੀੜੀਆਂ ਦੇ ਟਿੱਲੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕੀੜੀਆਂ ਦੇ ਟਿੱਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਖਤਮ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਿਹਰਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਬੇਤੁਕਾ ਅਤੇ ਬੇਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ, ਇੱਕ ਸ਼ਤਰੰਜ ਖਿਡਾਰੀ ਵਾਂਗ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਟੀਚੇ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਅਤੇ ਕੌਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ (ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਕੀਨੀ ਹੋਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ), ਸ਼ਾਇਦ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਜਿਸ ਪੂਰੇ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਇਸ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਾਂ (ਇਸਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਹਿਣ ਲਈ) ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੀਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਕਿ, ਕਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ, ਦੋ ਵਾਰ-ਦੋ-ਚਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਇੱਕ ਫਾਰਮੂਲਾ; ਪਰ ਦੋ ਵਾਰ-ਦੋ-ਚਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸੱਜਣੋ। ਇਹ ਮੌਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ, ਮਨੁੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਦੋ ਵਾਰ-ਦੋ-ਚਾਰ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਸ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਇਸ ਦੋ ਵਾਰ-ਦੋ-ਚਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਭਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲੱਭਣ ਲਈ ਜੋ ਉਹ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਡਰਦਾ ਹੈ - ਹਾਂ, ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕਾਮੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਪੱਬ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸੈੱਲ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ - ਖੈਰ, ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਲਈ ਇੱਕ ਕਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਹਰ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਅਜੀਬਤਾ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੋਗੇ, ਬਹੁਤ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ, ਮਨੁੱਖ ਇੱਕ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਜੀਵ ਹੈ; ਮੈਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਛੁਪਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਦੋ ਵਾਰ-ਦੋ-ਚਾਰ ਇਸ ਸਭ ਲਈ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਨਿਮਰ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਵਾਰ ਦੋ ਚਾਰ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਬੇਰਹਿਮੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋ ਵਾਰ ਦੋ ਚਾਰ ਇੱਕ ਹਾਸੋਹੀਣਾ, ਸਜਿਆ ਹੋਇਆ ਆਦਮੀ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਬਾਹਾਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਥੁੱਕਦਾ ਹੈ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋ ਵਾਰ ਦੋ ਚਾਰ ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਚੀਜ਼ ਹੈ; ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਹੱਕ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਦੋ ਪੰਜ ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਛੋਟੀ ਚੀਜ਼ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ, ਇੰਨੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੇ ਹੋ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਆਮ ਅਤੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ਼ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ? ਕੀ ਤਰਕ ਲਾਭਾਂ ਬਾਰੇ ਗਲਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ? ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹੈ? ਸ਼ਾਇਦ ਦੁੱਖ ਉਸਦੇ ਲਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਜਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਕਈ ਵਾਰ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਤੱਥ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛੋ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਹੋ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਜੀਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹੋ। ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਰਾਏ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹੋਣਾ, ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸ਼ਲੀਲ ਵੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਾੜਾ, ਕਈ ਵਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੁਹਾਵਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹਾਂਗਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਹਲਕੇ ਕਾਮੇਡੀ ਵਿੱਚ, ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਪੈਲੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ: ਦੁੱਖ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਇਹ ਨਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਪੈਲੇਸ ਹੋਵੇਗਾ? ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਕਦੇ ਵੀ ਅਸਲ ਦੁੱਖ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗੇਗਾ। ਦੁੱਖ! ਕਿਉਂ, ਇਹ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ

ਕਾਰਨ ਹੈ! ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਚੇਤਨਾ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਇਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਚੇਤਨਾ ਦੋ-ਦੋ ਤੋਂ ਬੇਅੰਤ ਉੱਤਮ ਹੈ। ਦੋ-ਦੋ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਪੰਜ ਇੰਦਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਣਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਚੇਤਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹੀ ਨਤੀਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਤਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਮਾਰ-ਕੁੱਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਦੀ ਕਦਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕੁਝ ਨਾ ਹੋਣ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ?

ਐਕਸ{{ਆਈਡੀ_0000}}

ਤੁਸੀਂ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਪੈਲੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅਵਿਨਾਸ਼ੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਪੈਲੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਚੋਰੀ-ਛਿਪੇ ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕੋਗੇ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਨੂਕ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕੋਗੇ। ਖੈਰ, ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਇਸ ਮਹਿਲ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਡਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅਵਿਨਾਸ਼ੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਚੋਰੀ-ਛਿਪੇ ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਇਸ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਾਂਗਾ।

ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਜੇ ਇਹ ਮਹਿਲ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਮੁਰਗੀ ਦਾ ਡੰਡਾ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਜੇ ਮੀਂਹ ਪੈਂਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਗਿੱਲੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਦਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਮੁਰਗੀ ਇੱਕ ਮਹਿਲ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮੀਂਹ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਹੱਸਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਰਗੀ ਵੀ ਇੱਕ ਮਹਿਲ ਜਿੰਨੀ ਹੀ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਂ, ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਮਕਸਦ ਗਿੱਲਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਹੋਵੇ।

ਪਰ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਬੈਠ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਮਕਸਦ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜੀਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮਹਿਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਮੇਰੀ ਪਸੰਦ ਹੈ; ਇਹ ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਬਦਲਦੇ ਹੋ। ਠੀਕ ਹੈ, ਇਹ ਕਰੋ। ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਆਕਰਸ਼ਕ ਦਿਖਾਓ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਰਸ਼ ਦਿਓ। ਫਿਲਹਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਮਹਿਲ ਲਈ ਇੱਕ ਹੇਂਕੂਪ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਪੈਲੇਸ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਹਲਾ ਸੁਪਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੂਰਖਤਾ ਕਾਰਨ, ਆਪਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਤਰਕਹੀਣ ਆਦਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖੋਜਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਪਰਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ? ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਮੇਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੱਸ ਰਹੇ ਹੋ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ? ਹਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੱਸੋ; ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਜ਼ਾਕ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਭੁੱਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗਾ, ਇੱਕ ਸਦੀਵੀ ਅਤੇ ਆਵਰਤੀ ਜ਼ੀਰੋ ਨਾਲ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਤਾਜ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਘਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਮਾਡਲ ਫਲੈਟ ਨੱਬੇ ਸੌ ਨਿੜਿੰਨਵੇਂ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਸਰਜਨ ਵੈਗਨਹਾਈਮ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਈਨ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਹੋਵੇ। ਮੇਰੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰੋ, ਮੇਰੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰੋ, ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਬਿਹਤਰ ਦਿਖਾਓ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਪਾਲਣ ਕਰਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਹਿੰਮਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਐਲਾਨ ਕਰੋਗੇ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਰੱਖਦੀ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨੂੰ ਸੁੱਕਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗਾ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਮਾਡਲ ਫਲੈਟਾਂ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਇੱਟ ਵੀ ਨਾ ਆਵੇ! ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਖੁਦ ਕ੍ਰਿਸਟਲ ਪੈਲੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਕ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਬਾਹਰ ਨਾ ਕੱਢ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੇ

ਉਲਟ, ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਨੂੰ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਾਲ ਕੱਟ ਦਿੰਦਾ ਜੇਕਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਾਡਲ ਫਲੈਟਾਂ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੈਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਬਣਿਆ ਹਾਂ? ਯਕੀਨਨ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਦੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਧੋਖਾ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਮੈਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਪਰ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕੀ? ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਲੋਕ ਜੋ ਹਨੇਰੇ ਕੋਠੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਹਨੇਰੇ ਕੋਠੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਦਿਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ...

ਗਿਆਰ੍ਹਵਾਂ

ਅਤੇ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸੱਜਣੋ, ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਬਿਹਤਰ ਹੈ! ਬਿਹਤਰ ਪੈਸਿਵ ਜਾਗਰੂਕਤਾ! ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਨੇਰੇ ਕੋਠੜੀ ਲਈ ਤਿੰਨ ਤਾੜੀਆਂ! ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਈਰਖਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਾਉਂਦਾ ਹਾਂ (ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਈਰਖਾ ਕਰਨਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਾਂਗਾ। ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ, ਹਨੇਰਾ ਕੋਠੜੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ!)। ਹਨੇਰੇ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ... ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਅਤਿਕਥਨੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਅਤਿਕਥਨੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੋ-ਦੋ, ਕਿ ਇਹ ਹਨੇਰਾ ਕੋਠੜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਬਿਹਤਰ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਕੁਝ ਹੋਰ, ਕੁਝ ਹੋਰ, ਜਿਸਦੀ ਮੈਂ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਦਾ। ਹਨੇਰੇ ਕੋਠੜੀ ਨਾਲ ਨਰਕ!

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ? ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਖੁਦ ਉਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਸੱਜਣੋ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ! ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਮੋਚੀ ਵਾਂਗ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

"ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਸਭ ਕਿਉਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ?" ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ।

"ਖੈਰ, ਮੰਨ ਲਓ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਇੱਕ ਹਨੇਰੇ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਹਨੇਰੀ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਆਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?"

"ਪਰ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ? ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ?" ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਹੋਗੇ, ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਹਿਲਾ ਕੇ। "ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਤਰਸਦੇ ਹੋ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਉਲਝਣ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ! ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਚਾਲਾਂ ਕਿੰਨੇ ਥਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਕਿੰਨੇ ਬੇਰਹਿਮ ਹਨ, ਅਤੇ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਡਰੇ ਹੋਏ ਹੋ! ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਕਵਾਸ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਜਾਪਦੇ ਹੋ; ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬੇਰਹਿਮ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਡਰਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦੇ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀ ਚੰਗੀ ਰਾਏ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੰਦ ਪੀਸ ਰਹੇ ਹੋ, ਪਰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਹਸਾਉਣ ਲਈ ਚੁਟਕਲੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਚੁਟਕਲੇ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਜਾਪਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸੱਚਮੁੱਚ ਦੁੱਖ ਝੱਲੇ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਈ ਨਿਮਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਘਮੰਡ ਨਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦ ਲੁਕਾਉਂਦੇ ਹੋ।" ਡਰ ਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਘਮੰਡ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰਦੇ ਹੋ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਤੁਹਾਡਾ ਮਨ ਕਾਫ਼ੀ ਸਰਗਰਮ ਹੈ, ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਾਲ ਹਨੇਰਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਦਿਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਸੱਚੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ

ਕਿੰਨੇ ਥਕਾਵਟ ਵਾਲੇ ਹੋ! ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਥੋਪਦੇ ਹੋ! ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੋ ਹਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋ! ਝੂਠ, ਝੂਠ, ਝੂਠ!

ਹੁਣ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਸਾਰਾ ਭਾਸ਼ਣ ਖੁਦ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਹਨੇਰੇ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਛੱਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦਰਾੜ ਵਿੱਚੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਢਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਕਾਢ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਥਪਥਪਾ ਕੇ ਸਾਹਿਤਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਜਾਇਆ।

ਪਰ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੰਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹੋ ਕਿ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਛਾਪਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇਵਾਂਗਾ? ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੁਝਾਰਤ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ: ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ "ਸੱਜਣ" ਕਿਉਂ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਪਾਠਕ ਹੋ? ਅਜਿਹੇ ਇਕਬਾਲ ਜੋ ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਛਾਪੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ, ਨਾ ਹੀ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਸਦੇ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਕਲਪਨਾ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:-

ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ, ਪਰ, ਸ਼ਾਇਦ, ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ। ਫਿਰ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦਾ; ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੱਸੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ, ਇੱਕ ਭੇਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਪਰ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਰ ਨੇਕ ਆਦਮੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਭੰਡਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ: ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੇਕ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਓਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਹਸਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਬਚਿਆ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ। ਹੁਣ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰ ਸਕਦਾ। ਵੈਸੇ, ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਦਾ ਹਾਂ: ਹਾਈਨ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚੀਆਂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਲਿਖਣੀਆਂ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਝੂਠ ਜ਼ਰੂਰ ਬੋਲੇਗਾ। ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਰੂਸੋ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕਬਾਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਝੂਠ ਬੋਲੇ, ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ, ਘਮੰਡ ਕਰਕੇ ਕਹੇ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈਨ ਸਹੀ ਹੈ; ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝੂਠ ਕਿਵੇਂ ਬੋਲਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨ ਤੱਕ ਵੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਮੰਡ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਹਾਈਨ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰੂਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਣਾ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਰੂਪ ਹੈ, ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਦਿਖਾਵਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਪਾਠਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੰਨਾ ਕੁਝ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ...

ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਸੰਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਯਾਦ ਹੈ ਮੈਂ ਲਿਖਾਂਗਾ।

ਹੁਣ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੇਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਿਸੇ ਪਾਠਕ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੁਣ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕਿਉਂ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕ੍ਰਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣਾ, ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਉਹ ਲਿਖਣਾ, ਆਦਿ, ਆਦਿ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਕਿਉਂ? ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਕਿਉਂ?

"ਆਹ," ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਹੋ!"

ਇਤਫਾਕਨ, ਇਸ ਸਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਡਰਪੋਕ ਹਾਂ। ਫਿਰ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇੱਕ ਦਰਸ਼ਕ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਲਿਖਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ।

ਫਿਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੁਝਾਰਤ ਹੈ: ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸ ਲਈ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ? ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੈ? ਜੇ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਖ ਰਿਹਾ, ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਲਿਖੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕਰਾਂ?

ਖੈਰ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਹ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਸ਼ੈਲੀ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਲਿਖ ਲਵਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸੌਖਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰੀ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਯਾਦ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯਾਦ ਆਇਆ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧੁਨ ਵਾਂਗ ਸਤਾਉਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦੇ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸੈਂਕੜੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬਾਕੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਦਬਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ?

ਅਤੇ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਬੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਿਖਣਾ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੰਮ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਖੈਰ, ਇੱਥੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਹੈ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ।

ਅੱਜ ਬਰਫ਼ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਲਗਭਗ ਗਿੱਲੀ ਬਰਫ਼, ਪੀਲੀ, ਗੰਦੀ। ਕੱਲ੍ਹ ਵੀ ਬਰਫ਼ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਵੀ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਿੱਲੀ ਬਰਫ਼ ਕਾਰਨ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਘਟਨਾ ਯਾਦ ਆਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਗਿੱਲੀ ਬਰਫ਼ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੋਣ ਦਿਓ।

ਭਾਗ II

ਗਿੱਲੀ ਬਰਫ਼ ਦੇ ਰੂਪਕ

ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ,
ਹਨੇਰੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੇ ਧੂੜਾਂ ਤੋਂ,
ਇੱਕ ਆਤਮਾ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਸਦੀਵੀ ਤਬਾਹੀ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ;
ਅਤੇ ਭਿਆਨਕਤਾ ਅਤੇ ਤਸੀਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਹੋਇਆ,
ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਮਰੋੜਦੇ ਹੋਏ, ਤੁਸੀਂ ਸਰਾਪਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋ
ਉਸ ਜੀਵਨ ਉੱਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਤਰਸਦੇ ਸੀ;
ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਅਣਦੇਖੀ ਜ਼ਮੀਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ
ਆਪਣੀਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਯਾਦਾਂ ਨਾਲ ਉੱਡ ਰਹੀ ਸੀ,
ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਪ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਅਤੀਤ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਕਹਾਣੀ
ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ, ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ;
ਅਤੇ ਭਿਆਨਕਤਾ ਨਾਲ ਭਰੀ, ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਭਰੀ,
ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ,
ਆਏ ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਤੋਂ ਬੇਖ਼ਬਰ,

ਆਪਣੀ ਹੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ 'ਤੇ ਕੰਬਿਆ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ।... ਆਦਿ, ਆਦਿ।

ਐਨ. ਏ. ਨੇਕਰਾਸੋਵ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ।

ਆਈ

ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ਼ ਚੌਵੀ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਦੋਂ ਵੀ ਉਦਾਸ, ਬੇਢੰਗੀ ਅਤੇ ਇਕੱਲੀ ਸੀ, ਇੰਨੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ। ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੱਡ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਦੱਬ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੱਲ ਨਾ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਲਿੰਗੀ ਸਾਥੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ, ਸਗੋਂ - ਮੈਂ ਵੀ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ - ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿ ਲੋਕ ਉਸਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕਲਰਕ ਦਾ ਘਿਣਾਉਣਾ, ਖੰਜਰ ਵਾਲਾ ਚਿਹਰਾ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਖਲਨਾਇਕ ਦਾ ਚਿਹਰਾ। ਮੈਨੂੰ ਇੰਨੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਚਿਹਰੇ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੀ ਇੰਨੀ ਗੰਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਵਰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ

ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਦਬੂ ਦੇ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਸੱਜਣ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜਿਆਂ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰਿਆਂ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਉਸਨੂੰ ਘਿਣਾਉਣੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਮੈਂ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਮੇਰੀ ਬੇਅੰਤ ਘਮੰਡ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਿੱਥੇ ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਵਿਅਕਤੀ ਚਿੰਤਤ ਸੀ, ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਵੇਖਦਾ ਸੀ ਜੋ ਘਿਣਾਉਣੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਏ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਸੀ, ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਿਣਾਉਣਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸ਼ੱਕ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਦਫ਼ਤਰ ਪਹੁੰਚਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਸੁਤੰਤਰ ਹਵਾ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਘਟੀਆਪਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਉੱਤਮ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਦੇਣ। "ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਪਰਵਾਹ ਹੈ," ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਚਿਆ, "ਮੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਬਦਸੂਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਇਹ ਉੱਤਮ, ਭਾਵਪੂਰਨ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਬਹੁਤ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਵੀ ਹੈ।" ਪਰ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਦੁਖਦਾਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਕਿ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਲਈ ਇਨੇ ਉੱਚ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਪਰ ਇਸਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਮੂਰਖ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ। ਦਰਅਸਲ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾੜੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਨਾਲ ਵੀ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਨੂੰ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਵੀ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਉੱਚਾ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਭਾਵਨਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਅਚਾਨਕ ਆਈ: ਇੱਕ ਪਲ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਪਲ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਚੰਗਾ, ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੰਗ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਤੁੱਛ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ ਘਮੰਡ ਦੀ ਲਗਜ਼ਰੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਸਮਝਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸੁੱਟ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨੂੰ ਝਿਜਕਿਆ ਬਿਨਾਂ ਮਿਲ ਸਕਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੈਂ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸੁੱਟਦਾ ਸੀ। ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਾਗਲਪਨ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਸੀ: ਮੈਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਕੁੱਟੇ ਹੋਏ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਤੋਂ ਘਾਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਮੈਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਵਿਕਸਤ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਉਮਰ ਦਾ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਨੇ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਸਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵਾਂਗ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਸੀ ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਡਰਪੋਕ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਸੋਚਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਵਿਕਸਤ ਸੀ। ਪਰ ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮੇਰੀ ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸੀ: ਮੈਂ ਇੱਕ ਡਰਪੋਕ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਮ ਦੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹਰ ਚੰਗਾ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਡਰਪੋਕ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸਦੀ ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕੁਝ ਅਚਾਨਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਗੋਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੇਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਡਰਪੋਕ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮ ਬਣਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨੇਕ ਆਦਮੀਆਂ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਹਿੰਮਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦਿਲਾਸਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾਉਣਾ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਸਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਟੱਲ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਗਧੇ ਅਤੇ ਖੱਚਰ ਹੀ ਡਰਨ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ,

ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਯੋਗ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।
ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦੀ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। "ਮੈਂ ਇੱਕ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹਨ," ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਅਤੇ - ਇੱਕ ਉਦਾਸੀ ਭਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਸੀ।
ਕਈ ਵਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੀ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਇੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਘਰ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਮੂਡ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ (ਸਭ ਕੁਝ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੂਡ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ), ਅਤੇ ਮੈਂ ਖੁਦ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ 'ਤੇ ਹੱਸਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਨਫ਼ਰਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਢੀਠਤਾਈ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਕੌਣ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਦੇ ਢੀਠ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਢੀਠ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਸੁਆਦ ਲੈ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਦੋਸਤਾਨਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣਾ, ਪਸੰਦ ਖੇਡਣਾ, ਵੋਡਕਾ ਪੀਣਾ, ਤਰੱਕੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ... ਪਰ ਇੱਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਛੋੜਾ ਕਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਅਸੀਂ ਰੂਸੀਆਂ ਨੇ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਦੇ ਵੀ ਉਹ ਮੂਰਖ ਤਾਰਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੇ ਜਰਮਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ; ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਟੁੱਟ ਗਈ, ਭਾਵੇਂ ਸਾਰਾ ਫਰਾਂਸ ਬੈਰੀਕੇਡਾਂ 'ਤੇ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਉਹੀ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਦਿੱਖ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲਣਗੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਬਹੁਤ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੂਰਖ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੂਰਖ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ-ਪਛਾਣਿਆ ਤੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਤਾਰਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਸੁਭਾਅ, ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਸਰਲ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਭ ਸਾਡੇ "ਸਕਾਰਾਤਮਕ" ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ ਅਤੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੋਗੋਲ ਅਤੇ ਗੌਂਚਾਰੋਵ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਭੂਮੀਪਤੀਆਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ, ਆਪਣੀ ਮੂਰਖਤਾ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਆਦਰਸ਼ ਲਈ ਗਲਤ ਸਮਝਦੇ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਰਮਨੀ ਜਾਂ ਫਰਾਂਸ ਵਾਂਗ ਹੀ ਤਾਰਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਸੋਚਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸਾਡੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤਾਰਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲੀ ਯੂਰਪੀਅਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਉਲਟ ਹਨ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਵੀ ਯੂਰਪੀਅਨ ਮਿਆਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। (ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੇ "ਰੋਮਾਂਟਿਕ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ - ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ, ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਜਾਣੂ ਹੈ।) ਸਾਡੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ, ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਚਿੰਤਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਖਣਾ ਹੈ; ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਪਰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਤੁੱਛ ਨਾ ਮੰਨਣਾ; ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਣਾ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣਾ; ਕਦੇ ਵੀ ਉਪਯੋਗੀ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ (ਸਿਵਲ ਸੇਵਕਾਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏ-ਮੁਕਤ ਕੁਆਰਟਰ, ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ, ਸਜਾਵਟ) ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕਰਨਾ - ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਗੀਤਕਾਰੀ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖੰਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਣਾ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੱਕ "ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ" ਲਈ ਇੱਕ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਅਵਿਨਾਸ਼ੀ ਸਤਿਕਾਰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ, ਅਤੇ, ਇਤਫਾਕਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਤਨ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਿਆ ਹੋਇਆ ਕੁਝ ਕੀਮਤੀ ਗਹਿਣਿਆਂ ਵਾਂਗ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਉਸੇ "ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ" ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ। ਸਾਡਾ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਪੂਰਨ ਬਦਮਾਸ਼ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ - ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ। ਇਹ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਭ ਸੱਚ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸਾਡਾ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਹੈ। ਅੱਛਾ ਪ੍ਰਭੂ, ਮੈਂ ਕੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ? ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮੂਰਖ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਰਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਸਨ ਅਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਸ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗਹਿਣਿਆਂ ਵਰਗੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਕਿਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਗਏ ਅਤੇ ਵਸ ਗਏ, ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੇਇਮਰ ਜਾਂ ਬਲੈਕ ਫੋਰੈਸਟ ਵਿੱਚ।

ਹੁਣ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੈਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਦਿਲੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੈਸਕ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ - ਧਿਆਨ ਦਿਓ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ! - ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ। ਸਾਡਾ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਤੋਂ ਉਤਰ ਜਾਵੇਗਾ (ਜੋ ਕਿ ਅਕਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ) ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦਿਖਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਜੇਕਰ ਉਸਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਨੂੰ "ਸਪੇਨ ਦਾ ਰਾਜਾ" ਵਜੋਂ ਪਾਗਲ ਸ਼ਰਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਪਾਗਲ ਹੋ ਕੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਾਗਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਤਲੇ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਲੋਕ ਹੀ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਤੋਂ ਉਤਰ ਜਾਣਗੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰੋਮਾਂਟਿਕਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਅਣਗਿਣਤ ਸਮੂਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਚਤਮ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਬਣ ਕੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਬਹੁਪੱਖੀਤਾ! ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸੰਵੇਦਨਾਵਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਿੰਨੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ "ਵਿਸਤਾਰਸ਼ੀਲ" ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਆਫ਼ਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਦਰਸ਼ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ; ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਦਰਸ਼ ਲਈ ਉਂਗਲ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਦੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਖਲਨਾਇਕ ਅਤੇ ਚੋਰ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਆਦਰਸ਼ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸਦੇ ਲਈ ਕੰਡੇ ਹੰਝੂ ਵਹਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦਿਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹਨ। ਹਾਂ, ਸੱਜਣੋ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਚਾਕੂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦਿਲੋਂ ਵੀ ਉੱਤਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚਾਕੂ ਦੇ। ਮੈਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧਦੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ (ਮੈਂ "ਬਦਮਾਸ਼" ਸ਼ਬਦ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਵਰਤਦਾ ਹਾਂ); ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਹਕੀਕਤ ਦੀ ਇੰਨੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਇੰਨਾ ਡੂੰਘਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਵਕੂਫੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜੀਭਾਂ ਹੀ ਦਬਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸੋਚ ਸੱਚਮੁੱਚ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਚੰਗਿਆਈ ਹੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਭਵਿੱਖ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਬੇਲੋੜੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ! ਮੈਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹਾਸੋਹੀਣੀ ਜਾਂ ਭੜਕਾਊ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪੈਰ ਖਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਖੈਰ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਗਲਤ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਯਕੀਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੱਜਣੋ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮਝਾਂਗਾ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਉਦਾਸੀ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰੋਗੇ, ਹੈ ਨਾ?

ਮੇਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਦੋਸਤੀ ਬੇਸ਼ੱਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਚੱਲੀ। ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੇਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਝਗੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਭਟਕਾਅ ਦੁਆਰਾ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਭੜਕ ਰਹੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਹਰੀ ਭਟਕਾਅ ਵਿੱਚੋਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੇਰੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਕੀਤੀ: ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ, ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਤਸੀਹੇ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬੋਰ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਥੱਕ ਗਿਆ ਸੀ; ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਘੁੰਮਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਦਾਸ, ਗੁਪਤ, ਘਿਣਾਉਣੀ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਿਆ - ਨਹੀਂ, ਵਿਅਰਥ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਘਟੀਆ, ਮਾਮੂਲੀ ਬੁਰਾਈ। ਮੇਰੀ ਨਿਰੰਤਰ ਬਿਮਾਰ ਚਿੜਚਿੜੇਪਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੇਰੀਆਂ ਘਟੀਆ ਇੱਛਾਵਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਜਲਣਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਜਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸਫੋਟ ਹਿਸਟਰੀਕਲ ਸਨ, ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੰਝੂਆਂ ਅਤੇ ਕੜਵੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੈਨੂੰ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿਸ ਵੱਲ ਮੈਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਦਿਲੋਂ ਬਹੁਤ ਬਿਮਾਰ ਸੀ; ਮੈਨੂੰ ਟਕਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਪਰੀਤਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਲਾਲਸਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਘਟੀਆ

ਬਦਚਲਣੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਿਆ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਇੰਨੀ ਲੰਮੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਇੱਛਾ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ - ਨਹੀਂ! ਇਹ ਝੂਠ ਹੈ! ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਨੋਟ ਆਪਣੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਲਈ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਸੱਜਣੋ। ਮੈਂ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਹੀਂ ਬੋਲਾਂਗਾ।

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਟੀਆ ਮਨੋਰੰਜਨਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਇਕਾਂਤ ਵਿੱਚ, ਰਾਤ ਨੂੰ, ਗੁਪਤ ਵਿੱਚ, ਡਰ ਨਾਲ, ਗੰਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ, ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਖਦਾਈ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਰਾਪਾਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ ਹਨੇਰੀ ਕੋਠੜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚਲਦੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਦੇਖੇ ਜਾਣ ਤੋਂ, ਕਿਸੇ ਜਾਣਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ, ਪਛਾਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਗੁਫ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਰਾਤ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪੱਬ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਾਲੀ ਖਿੜਕੀ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਕੁਝ ਆਦਮੀ ਬਿਲੀਅਰਡ ਦੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨਾਲ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਖਿੜਕੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘਿਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ; ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਖਿੜਕੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਮੈਨੂੰ ਇੰਨੀ ਈਰਖਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਕਿ ਮੈਂ ਪੱਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਿਆ, ਸਿੱਧਾ ਬਿਲੀਅਰਡ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਵੀ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਆਦਮੀਆਂ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਸ਼ਰਾਬੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਦਾ? ਮੇਰੀ ਉਦਾਸੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿਸਟੀਰੀਆ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ! ਪਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅਜਿਹਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਦੇ ਵੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਲੜੇ ਹੀ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਪੱਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੇਰੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ।

ਮੈਂ ਬਿਲੀਅਰਡ-ਟੇਬਲ ਦੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਆਪਣੀ ਅਣਜਾਣਤਾ ਵਿੱਚ, ਰਸਤਾ ਰੋਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪਿਆ, ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮੋਢਿਆਂ ਤੋਂ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ, ਚੁੱਪਚਾਪ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੰਘ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਜਗ੍ਹਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਜਾਇਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਫਰਨੀਚਰ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਹੋਵਾਂ। ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਅਸਲੀ, ਵਧੇਰੇ ਨਿਯਮਤ, ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਾਲੀਨ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਸਾਹਿਤਕ ਝਗੜੇ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਦਿੰਦਾ! ਪਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੱਖੀ ਵਾਂਗ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੌਜੀ ਅਫ਼ਸਰ ਛੇ ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ, ਪਤਲਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਝਗੜਾ ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ: ਜੇ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਦਲ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ - ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦੇਣਾ।

ਮੈਂ ਬੇਚੈਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੱਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਘਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡਰਪੋਕ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਿਣਾਉਣੀ ਅਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂ ਸਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਮੈਂ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਡਰਪੋਕ ਹਾਂ; ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਦਿਲੋਂ ਡਰਪੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਡਰਪੋਕ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਪਰ - ਹੱਸਣ ਦੀ ਇੰਨੀ ਜਲਦੀ ਨਾ ਕਰੋ; ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ।

ਓਏ, ਜੇ ਉਹ ਫੌਜੀ ਅਫ਼ਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਦੁਵੱਲੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ! ਪਰ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ (ਹਾਏ, ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਲੋਪ!) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਲੀਅਰਡ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂ, ਗੋਗੋਲ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਪਿਰੋਗੋਵ ਵਾਂਗ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਨੀਵੇਂ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ, ਇੱਕ ਦੁਵੱਲੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਅਨੁਚਿਤ ਸਮਝਦੇ; ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਵੱਲੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ, ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਕੁਝ ਅਸੰਭਵ ਸਮਝਦੇ ਸਨ, ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸੋਚ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦਮੀ ਦੇ ਮੱਕੇ 'ਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ, ਅਤੇ ਦਰਦਨਾਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਛੇ ਫੁੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਨ।

ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਡਰਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਡਰਪੋਕ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਬੇਅੰਤ ਹੰਕਾਰ ਤੋਂ। ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੇ ਛੇ ਪੈਰਾਂ ਤੋਂ ਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟੇ ਜਾਣ ਤੋਂ; ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਸ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਰੀਰਕ ਹਿੰਮਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ; ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਨੈਤਿਕ ਹਿੰਮਤ। ਮੈਨੂੰ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਡਰ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਬਿਲੀਅਰਡ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੋਈ, ਜਿਸਨੇ ਚੀਕਣੀ ਮਾਰਕਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਖਰੀ ਸੜੇ ਹੋਏ, ਛੋਟੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਲਰਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਿਕਨਾਈ ਵਾਲੇ ਕਾਲਰ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤਾਅਨੇ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝੇਗਾ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਏਗਾ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਅਸੀਂ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ - ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਪਰ ਸਾਹਿਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਬਿੰਦੂ (ਪੁਆਇੰਟ ਡੀ'ਆਨਰ) ਬਾਰੇ। ਤੁਸੀਂ ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ "ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਬਿੰਦੂ" ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਸੀ (ਸਾਰੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਕੀਕਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ!) ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਸੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵੰਡ ਲੈਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਅਫ਼ਸਰ ਸਿਰਫ਼, ਭਾਵ, ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਟੇਗਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਗੋਡੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਬਿਲੀਅਰਡ ਟੇਬਲ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਧੱਕੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਹ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਤਰਸ ਖਾਂਦਾ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਕਦੇ ਵੀ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇੱਥੇ ਹੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਫੌਜੀ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪਛਾਣਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਕੁਝ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੈਂ - ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਇਹ - ਓਹ, ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਅਫ਼ਸਰ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪਚਾਪ ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਉਪਨਾਮ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਕੁਝ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰੱਸੀ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਸਿੱਖਿਆ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਿਨ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਘਰ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਸ ਕੋਪੇਕ ਲਈ ਮੈਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਕਿਸ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਕੱਲਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ, ਆਦਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜੋ ਇੱਕ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਵੇਰ, ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਕਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਾਂ, ਇੱਕ ਵਿਅੰਗਮਈ ਨਾੜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਲਿਖੀ। ਮੈਂ ਬੇਨਕਾਬ ਕੀਤਾ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕਿਆ; ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਤੁਰੰਤ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ "ਹੋਮਲੈਂਡ ਨੋਟਸ" ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਅਜੇ ਫੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਕਹਾਣੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ।

ਕਈ ਵਾਰ ਮੇਰਾ ਗੁੱਸਾ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸਹਿ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਲੜਾਈ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰ, ਸਭ ਤੋਂ ਮਨਮੋਹਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ, ਜੇ ਉਸਨੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੜਾਈ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪੱਤਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਅਫਸਰ ਕੋਲ "ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ" ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਭੱਜਦਾ ਆਉਂਦਾ, ਮੇਰੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੋਸਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦਾ! ਓ, ਸਾਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ! ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਮੇਰੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ - ਨਾਲ ਨਾਲ - ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦਾ ਮਨ ਵੱਡਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ! ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ, ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਮੇਰੇ ਅਪਮਾਨ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬੇਤੁਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਕਾਲ-ਵਿਗਿਆਨ, ਦਰਅਸਲ, ਮੇਰੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਚਲਾਕੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਛੁਪਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਪਰ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ (ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਸਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ!), ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ। ਮੇਰੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੰਬਣੀ ਦੌੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ - ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਚਲਾਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਦਲਾ ਲਿਆ! ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ।

ਕਈ ਵਾਰ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਨੇਵਸਕੀ ਐਵੇਨਿਊ 'ਤੇ ਸੈਰ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸਦੇ ਧੁੱਪ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ, ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਵਜੇ। ਦਰਅਸਲ, ਮੈਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਸੈਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਤਸੀਹਿਆਂ, ਅਪਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਟਦਾਇਕ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਿਆ; ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਫੁੱਟਪਾਥ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾਯੋਗ ਸਭ ਤੋਂ ਅਣਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਂਗ ਦੌੜਦਾ ਰਿਹਾ, ਲਗਾਤਾਰ ਜਰਨੈਲਾਂ, ਗਾਰਡਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੁਸਾਰਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਰਸਤਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਦਰਦ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਮਾੜੀ ਦਿੱਖ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਤੇਜ਼ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਬਦਹਾਲੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਕੇ ਹੀ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਤਸੀਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ, ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਅਪਮਾਨ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ, ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਹਿਸਾਸ ਵਿੱਚ ਵਧਿਆ, ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਉੱਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮੱਖੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣੀ, ਅਸ਼ਲੀਲ ਮੱਖੀ, ਵਧੇਰੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ, ਵਧੇਰੇ ਵਿਕਸਤ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਨੇਕ (ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ), ਪਰ ਇੱਕ ਮੱਖੀ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਰਸਤਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਮੱਖੀ ਜਿਸਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਅਪਮਾਨਿਤ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਤਸੀਹੇ ਕਿਉਂ ਝੱਲੇ, ਮੈਂ ਨੇਵਸਕੀ ਐਵੇਨਿਊ 'ਤੇ ਸੈਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਉਂ ਗਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਉੱਥੇ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇਜ਼ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਨਾਲ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਿੱਚਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ: ਇਹ ਨੇਵਸਕੀ ਐਵੇਨਿਊ 'ਤੇ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਅਕਸਰ ਮਿਲਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਛੁੱਟੀਆਂ 'ਤੇ ਉੱਥੇ ਸੈਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਵੀ ਜਨਰਲਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਰਸਤਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਾਂਗ ਭੱਜਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਬਸ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਬੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਸਨ; ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਰਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਘਿਣਾਉਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ - ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਝਿਜਕਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਨਾਲ ਉਸ ਲਈ ਰਸਤਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੈਂ ਉਸ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। "ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਉਂ ਪਾਸੇ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?" ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਗਲਪਨ ਭਰੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕਈ ਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਉੱਠਦਾ ਸੀ। "ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਤੁਸੀਂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਦੂਜੇ ਲਈ ਰਸਤਾ ਛੱਡ ਦੇਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋ ਚੰਗੇ-ਭਰੇ ਆਦਮੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ? ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅੱਧਾ ਫੁੱਟਪਾਥ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਅੱਧਾ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਸੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲੰਘਦੇ ਹੋ।" ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੈਂ ਹੀ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਰਸਤਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ। "ਅਤੇ ਕੀ," ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, "ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਾਂ ਅਤੇ - ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਾ ਹਟ ਜਾਵਾਂ? ਇਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਾ ਕਰਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦੇਣਾ ਪਵੇ। ਖੈਰ, ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?" ਇਸ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਭਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਫੜ ਲਿਆ ਕਿ ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸੋਚਿਆ ਅਤੇ ਨੇਵਸਕੀ ਐਵੇਨਿਊ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਰ ਸੈਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਵਾਜਾਈ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਵ ਅਤੇ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। "ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਅਸਲ ਧੱਕਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ," ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਆਲੂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। "ਮੈਂ ਬਸ ਉਸਦੇ ਲਈ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਾਂਗਾ। ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਸਤਕ ਦਿਓ, ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਚੰਗੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿਰਫ਼ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜੋ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਸ਼ਾਲੀਨਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਓਨਾ ਹੀ ਦਸਤਕ ਦੇਵਾਂਗਾ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਸਤਕ ਦੇਵੇਗਾ।"

ਅਖੀਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਮੇਰੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਵਧੀਆ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਦਾ ਧਿਆਨ

ਰੱਖਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਦੇਖਣਾ ਪਿਆ। "ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਘੁਟਾਲਾ ਹੋਵੇ (ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਕਾਫ਼ੀ ਦਰਸ਼ਕ ਹੋਣੇ ਯਕੀਨੀ ਸਨ: ਇੱਕ ਕਾਊਂਟੇਸ ਸੈਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਡੀ. ਸੈਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਾਰਾ ਸਾਹਿਤਕ ਜਗਤ ਸੈਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ), ਤਾਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਚੰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਣਗੇ।" ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਂ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਇੱਕ ਐਡਵਾਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਚੁਰਕਿਨਜ਼ ਵਿਖੇ ਕਾਲੇ ਦਸਤਾਨੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਰਟ ਟੋਪੀ ਖਰੀਦੀ। ਕਾਲੇ ਦਸਤਾਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੈਨਰੀ-ਰੰਗ ਦੇ ਦਸਤਾਨੇ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰੀਦਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ। "ਬਹੁਤ ਚਮਕਦਾਰ ਰੰਗ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ!" ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਕੈਨਰੀ-ਰੰਗ ਦੇ ਨਹੀਂ ਲਏ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਚਿੱਟੇ ਹੱਡੀਆਂ ਦੇ ਸਟੱਡਾਂ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਮੀਜ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਪਰ ਮੇਰੇ ਓਵਰਕੋਟ ਨੇ ਮੇਰੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੇਰਾ ਓਵਰਕੋਟ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗਰਮ ਰੱਖਿਆ। ਪਰ ਇਹ ਮੋਟਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰੈਕੂਨ ਕਾਲਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਲੰਕੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਕਾਲਰ ਨੂੰ ਹਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬੀਵਰ ਵਾਲੇ ਲਈ ਬਦਲਣਾ ਪਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪਹਿਨਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਾਲਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੈਂ ਆਰਕੇਡ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸਸਤਾ ਜਰਮਨ ਬੀਵਰ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਜਰਮਨ ਬੀਵਰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਖਰਾਬ ਅਤੇ ਘਿਸੇ ਹੋਏ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦੋਂ ਨਵੇਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਾਰ ਲਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਕੀਮਤ ਪੁੱਛੀ: ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਰੈਕੂਨ ਕਾਲਰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਪੈਸੇ (ਅਤੇ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਰਕਮ ਵੀ ਸੀ) ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ, ਐਂਟਨ ਐਂਟੋਨੋਵਿਚ ਸੇਟੋਚਕਿਨ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤ ਆਦਮੀ, ਪਰ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ, ਜਿਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਜਿਸਨੂੰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੇਰੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦਿਵਾਈ। ਇਹ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਨਰਕ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਿਆ। ਐਂਟੋਨ ਐਂਟੋਨੋਵਿਚ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਮੰਗਣਾ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਗੱਲ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਰਾਤਾਂ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਈ ਅਤੇ, ਦਰਅਸਲ, ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਈ, ਬਹੁਤ ਬੁਖਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਧੜਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਚਾਨਕ ਧੜਕਣ, ਧੜਕਣ, ਧੜਕਣ ਲੱਗ ਪਿਆ!... ਐਂਟੋਨ ਐਂਟੋਨੋਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈਰਾਨ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ, ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਝੁਕਿਆ, ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦਿੱਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਅਦਾ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਤਨਖਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਕੱਟਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੁਲਝ ਗਿਆ; ਸੁੰਦਰ ਬੀਵਰ ਨੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਰੈਕੂਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਰਾਜ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਮੈਂ ਅੰਤਿਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਬਿਨਾਂ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਤਿਆਰੀ, ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ-ਸਮਝੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਹੁਨਰਮੰਦੀ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਰਾਹ ਛੱਡਣ ਲੱਗ ਪਿਆ: ਮੈਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਖੜਕਾਇਆ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ! ਕੀ ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ? ਕੀ ਮੈਂ ਇਸ ਨਾਲ ਲੰਘਣ ਦਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ? ਅਤੇ ਕੀ ਹੁਣ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿੰਟ ਖੜਕਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਪਲ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸਦੇ ਲਈ ਰਸਤਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰੀ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ, ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਭਰ ਦੇਵੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਮੇਰੇ ਡਿੱਗਣ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ, ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ, ਮੇਰੀ ਹਿੰਮਤ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਤੁਰ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਗੇਂਦ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਰਾਤ ਮੈਂ ਫਿਰ ਬੁਖਾਰ ਅਤੇ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਸਭ ਕੁਝ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਰਾਤ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਦਕਿਸਮਤ ਉੱਦਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਨੇਵਸਕੀ ਐਵੇਨਿਊ 'ਤੇ ਸੈਰ ਕਰਨ ਗਿਆ, ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਭੁੱਲਾਂਗਾ। ਅਚਾਨਕ, ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਕਦਮ ਦੂਰ, ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ, ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲਈਆਂ, ਅਤੇ - ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਇੰਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਿੱਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ

ਬਿਲਕੁਲ ਬਰਾਬਰ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ! ਉਸਨੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਦੇਖਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ: ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੈ। ਹਾਂ, ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੈ! ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਨੂੰ ਇਸਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਰਾ ਲੱਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਾਕਤਵਰ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਇੰਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਝੁਕਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਮਾਜਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲਾ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੱਤਵੇਂ ਅਸਮਾਨ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਤਾਲਵੀ ਏਰੀਆ ਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਾਂਗਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਇਆ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਅਧਿਆਇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕੋਗੇ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਫਸਰ ਦਾ ਕਿਤੇ ਤਬਾਦਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਚੌਦਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਆਰਾ ਸਾਥੀ ਹੁਣ ਕਿਵੇਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਹ ਕਿਸ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਦੂਜਾ

ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੇਰਾ ਮੂਡ ਘਟੀਆ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਾ ਸੋਚਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ: ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ, ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇਸਦੀ ਆਦਤ ਪੈ ਗਈ। ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈ ਗਈ, ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਪਈ, ਪਰ ਬਸ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਹੱਲ ਸੀ ਜੋ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਸੀ ਉਸ ਸਭ ਵਿੱਚ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ" ਸੀ, ਬੇਸ਼ੱਕ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਦੇ ਦਿਆਂਗਾ। ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਦਾ ਰਹਾਂਗਾ, ਆਪਣੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਲੁਕਿਆ ਰਹਾਂਗਾ। ਅਤੇ, ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂ 'ਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਸੱਜਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬੂਤਰ-ਜੀਵਤ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਓਵਰਕੋਟ ਦੇ ਕਾਲਰ 'ਤੇ ਜਰਮਨ ਬੀਵਰ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਸੀਵਾਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਹੀਰੋ ਬਣ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਛੇ ਫੁੱਟ ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਇਆ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਸੁਪਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਸਨ, ਜਾਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਹੁਣ ਕਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਇਸਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਚਮਕ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦੇ ਪੜਾਅ ਦੇ ਲੰਘਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਨੰਦ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਿੱਠੇ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਪਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪਛਤਾਵੇ ਅਤੇ ਹੰਝੂਆਂ, ਸਰਾਪਾਂ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸੰਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਆਏ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇੰਨੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਪਲ ਸਨ, ਇੰਨੀ ਤੀਬਰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ, ਕਿ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਮਜ਼ਾਕ ਦੀ ਹਲਕੀ ਜਿਹੀ ਹਲਚਲ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜੋ ਸੀ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਉਮੀਦ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਸੀ। ਮੁਸੀਬਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਅਨ੍ਹੇਵਾਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਚਮਤਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਘਟਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਸਭ ਅਚਾਨਕ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫੈਲ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਕਿਸੇ ਚੁਕਵੀਂ ਗਤੀਵਿਧੀ, ਲਾਭਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇੱਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਝਲਕ ਮਿਲੇਗੀ ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਤਿਆਰ ਸੀ (ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਤਿਆਰ ਹੋਣਾ ਸੀ), ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਦਿਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਉਭਰਾਂਗਾ, ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਚਿੱਟੇ ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਲੌਰੇਲ ਦਾ ਮਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਦੂਜੀ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾਮੂਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕ ਹੀਰੋ ਜਾਂ ਮਿੱਟੀ - ਕੋਈ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਰਸਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਅੰਤ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਲੇਟਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਸੋਚ ਨਾਲ ਦਿਲਾਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਨਾਇਕ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾਇਕ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਢੱਕ ਦਿੰਦਾ ਸੀ: ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਾਣੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਲੇਟਣ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਨਾਇਕ ਇੰਨਾ ਉੱਚਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਢੱਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇੱਕ ਆਸਾਨ ਜ਼ਮੀਰ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਲੇਟ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ "ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ" ਦੇ ਇਹ ਹਮਲੇ ਮੇਰੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਆਏ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਹੇਠਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਅਚਾਨਕ ਆਏ, ਵੱਖਰੇ ਵਿਸਫੋਟਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹੋਣ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਨੇ

ਕਦੇ ਵੀ ਮੇਰੀ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਉਤੇਜਿਤ ਕਰਦੇ ਜਾਪਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਚਟਣੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਦੁੱਖ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਅਤੇ ਤਸੀਹਿਆਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਖਪਤ ਵਿੱਚ ਤਿੱਖਾਪਨ ਅਤੇ ਅਰਥ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ - ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਸਾਸ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਡੂੰਘਾਈ ਵੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਕਲਰਕ ਦੀ ਸਧਾਰਨ, ਅਸ਼ਲੀਲ, ਸਿੱਧੀ, ਘਿਣਾਉਣੀ ਬਦਚਲਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਸਾਰੀ ਗੰਦਗੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ! ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕੀ ਇੰਨਾ ਆਕਰਸ਼ਕ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚ ਆਵਾਂ? ਨਹੀਂ, ਸੱਜਣੋ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਲੂਪਹੋਲ ਸੀ...

ਪਰ ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰ, ਰੱਬਾ, ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਸੀ, "ਉੱਤਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕਤੀ" ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ; ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪਿਆਰ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਕੁਝ ਸੀ, ਇਸ ਪਿਆਰ ਦਾ ਇੰਨਾ ਕੁਝ, ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਈ; ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਬੇਲੋੜੀ ਲਗਜ਼ਰੀ ਹੁੰਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਰ ਚੀਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਸਤ ਅਤੇ ਅਨੰਦਮਈ ਤਬਦੀਲੀ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਹੋਂਦ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤਿਆਰ-ਬਣਾਇਆ, ਕਵੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਵਲਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖੋਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ; ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਭ ਕੁਝ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਵਿੱਚ ਪਿਆ, ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੇਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਪੂਰਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਵੀ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰੀ ਚੈਂਬਰਲੇਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ; ਮੈਂ ਇੱਕ ਕਰੋੜਪਤੀ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਦੌਲਤ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ; ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਅਪਰਾਧ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਘਿਣਾਉਣੇ ਜਾਂ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸੀ ਜੋ "ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ" ਸੀ, ਕੁਝ ਮੈਨਫ੍ਰੇਡ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ। ਸਾਰੇ ਰੋਂਦੇ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਚੁੰਮਦੇ (ਹੋਰ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਮੂਰਖ ਹੁੰਦੇ!), ਅਤੇ ਮੈਂ ਨੰਗੇ ਪੈਰ ਅਤੇ ਭੁੱਖੇ, ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਦੀਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਾਟਰਲੂ ਥੋਪਣ ਲਈ ਜਾਂਦਾ। ਫਿਰ ਬੈਂਡ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਰਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇੱਕ ਆਮ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਪੋਪ ਰੋਮ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਲਈ ਛੱਡਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਗੇ; ਫਿਰ ਕੋਮੋ ਝੀਲ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਵਿਲਾ ਬੋਰਗੀਜ਼ ਵਿਖੇ ਪੂਰੇ ਇਟਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਗੇਂਦ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਸ ਮੌਕੇ ਲਈ ਕੋਮੋ ਝੀਲ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਮ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਝਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਨਾ ਦੱਸੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ! ਤੁਸੀਂ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਹੁਣ ਛੱਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਭ ਚੀਕਣਾ ਨੀਚ ਅਤੇ ਘਿਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅਨੰਦਾਂ ਅਤੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ, ਇਹ ਨੀਚ ਹੈ? ਯਕੀਨਨ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਹੈ ਨਾ? ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਨ ਸੀ, ਸੱਜਣੋ? ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਇੰਨੀਆਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ... ਇਹ ਸਭ ਕੋਮੋ ਝੀਲ ਦੇ ਕੰਢੇ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਿਆ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਤੁਸੀਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੋ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੀਚ ਅਤੇ ਘਿਣਾਉਣੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਨੀਚ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ: ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨੀਚ ਅਤੇ ਨੀਚ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖ ਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਣ ਦੀ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਇੱਛਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ, ਐਂਟੋਨ ਐਂਟੋਨੋਵਿਚ ਸੇਟੋਚਕਿਨ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ। ਉਹ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਜਾਣਕਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਖੁਦ ਇਸ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਮਿਲਣ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਜਿਹੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਸਹੀ ਮੂਡ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਮੇਰੇ ਸੁਪਨੇ ਅਨੰਦ ਦੇ ਇੰਨੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ-ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਇੱਛਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਐਂਟੋਨ ਐਂਟੋਨੋਵਿਚ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ

(ਮੰਗਲਵਾਰ ਉਸਦਾ ਘਰ ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ), ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦਿਨ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੂਡ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਐਂਟੋਨ ਐਂਟੋਨੋਵਿਚ ਸੇਟੋਚਕਿਨ ਚੌਥੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਪੰਜ ਕੋਨਿਆਂ 'ਤੇ, ਨੀਵੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਛੋਟੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲੋਂ ਛੋਟਾ, ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਿਫਾਇਤੀ ਅਤੇ ਪੀਲੀਆ ਦਿੱਖ ਵਾਲਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਸੀ ਸੀ ਜੋ ਚਾਹ ਪਿਲਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਧੀ ਤੇਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਚੌਦਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ; ਦੋਵਾਂ ਦੀਆਂ ਨੱਕਾਂ ਬੰਦ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਫੁਸਫੁਸਾਉਂਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੱਸਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਡੈਸਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਚਮੜੇ ਦੇ ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਲੇਟੀ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲਾ ਮਹਿਮਾਨ, ਸਾਡੇ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਜਾਂ, ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਦਾ। ਮੈਂ ਉੱਚੇ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹਿਮਾਨ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇ, ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ। ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਆਮ ਵਿਸ਼ਾ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀਆਂ, ਸੈਨੇਟ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ, ਤਨਖਾਹਾਂ, ਤਰੱਕੀਆਂ, ਮਹਾਮਹਿਮ, ਉਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ, ਆਦਿ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮੂਰਖ ਵਾਂਗ ਬੈਠਣ ਦਾ ਸਬਰ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਦਾ ਰਿਹਾ, ਨਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬੋਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਸੀਨਾ ਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅਪੋਪਲੈਕਟਿਕ ਸਟ੍ਰੋਕ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਮੇਰੇ ਲਈ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਟਾਲ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।

ਵੈਸੇ, ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰ ਸੀ, ਸਿਮੋਨੋਵ ਨਾਮ ਦਾ, ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਸਕੂਲ ਦਾ ਸਾਥੀ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਮੇਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਵੀ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਿਆਨਕ ਸਾਲਾਂ ਨਾਲ ਨਮਸਤੇ! ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਸ਼ਿਫਟ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਤੋੜ-ਵਿਛੋੜਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਬਚੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਿਮੋਨੋਵ ਸੀ, ਜੋ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਂਤ ਮੁੰਡਾ ਸੀ, ਬਰਾਬਰ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵੀ ਵੇਖੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਇੱਕ ਸੁਸਤ ਸਾਥੀ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸੁਸਤ ਨਹੀਂ, ਵੈਸੇ ਵੀ। ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੁਝ ਵਧੀਆ ਪਲ ਬਿਤਾਏ ਸਨ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਟਿਕ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਚਾਨਕ ਧੁੰਦ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਗਏ। ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਡਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਉਹੀ ਸੁਰ ਅਪਣਾਵਾਂਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਨਫ਼ਰਤ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਵੀ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ।

ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਵੀਰਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਇਕਾਂਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਐਂਟੋਨ ਐਂਟੋਨੋਵਿਚ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਮੈਨੂੰ ਸਿਮੋਨੋਵ ਬਾਰੇ ਯਾਦ ਆਇਆ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਚੌਥੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕਿਆ ਕਿ ਇਹ ਖਾਸ ਸੱਜਣ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਅਤੇ ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਵਿਧਾ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਮੈਂ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਵੇਖੇ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤੀਜਾ

ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਦੋ ਹੋਰ ਪੁਰਾਣੇ ਸਕੂਲੀ ਸਾਥੀ ਮਿਲੇ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਹੇ ਜਾਪਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਆਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਅਜੀਬ ਲੱਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਆਮ ਮੱਖੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਸਲੂਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਉੱਚੇ ਮੈਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਅਸਫਲਤਾ, ਮੇਰੇ ਇੰਨੇ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗਣ, ਮਾੜੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ, ਆਦਿ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ

ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਅਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਹੀਣਤਾ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਿਮੋਨੋਵ ਮੇਰੀ ਫੇਰੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਹੈਰਾਨੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੇਰੀਆਂ ਫੇਰੀਆਂ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਸਭ ਮੈਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਕੁਝ ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਸੁਣਨ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਵਿਦਾਇਗੀ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਉਹ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਦੋਸਤ, ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਸਨੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਜਗ੍ਹਾ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਵੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਪਰਲੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਹੇਠਲੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੋਹਣਾ-ਸੁਨੱਖਾ, ਉੱਚ-ਜੋਸ਼ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ, ਜੋ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਹੇਠਲੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣਾ ਅਤੇ ਉੱਚ-ਜੋਸ਼ ਵਾਲਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਪਾਠਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਗਿਆ ਉਹ ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸਕੂਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੰਬੰਧ ਸਨ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਦੋ ਸੌ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਗਰੀਬ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸ਼ਲੀਲ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਸਾਥੀ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਤਹੀ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ, ਅਤੇ ਮੂਰਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਹ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਉਸਦੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਓਨੇ ਹੀ ਚਿੰਤਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਵਾਰਥੀ ਇਰਾਦੇ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਤੋਹਫ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਸੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਖਰੀ ਬਿੰਦੂ ਮੈਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਤਿੱਖੇ, ਸਵੈ-ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸੁਰ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਚੁਟਕਲਿਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਨ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਦਲੇਰ ਸੀ; ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸੁੰਦਰ ਪਰ ਕਾਫ਼ੀ ਧੁੰਦਲੇ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਸੀ (ਜਿਸ ਲਈ, ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਚਲਾਕ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ) ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਆਸਾਨ ਫੌਜੀ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਜੋ ਚਾਲੀਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਬਹੁਤ ਨਫ਼ਰਤ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਭਵਿੱਖੀ ਜਿੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਸੀ (ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਅਫਸਰ ਦੇ ਏਪੋਲੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ), ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਵੱਲੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਉਹ ਲਗਭਗ ਹਰ ਮਿੰਟ ਲੜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮੈਂ, ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੰਨਾ ਸੰਕੋਚੀ ਅਤੇ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨਾਲ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੇਡਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ, ਧੁੱਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਤੂਰੇ ਵਾਂਗ ਖੇਡਣ ਵਾਲਾ ਬਣ ਕੇ, ਅਚਾਨਕ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਧਿਆਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗਾ, ਕਿ ਇਹ ਉਸਦਾ ਕੁਆਰਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋੜੇ ਮਾਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ, ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਾਲੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ। ਸਾਡੇ ਓਫਾਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦੰਦ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕੁਆਰੀਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾਵਾਂ ਲਈ ਅਫ਼ਸੋਸ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕੀੜੇ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਮੂਰਖ ਸੀ, ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਇੱਕ ਬੇਰਹਿਮ ਅਤੇ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੱਸ ਕੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੰਨਾ ਵਧੀਆ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ: ਹਾਸਾ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਦਨਾਮੀ ਦੇ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਲਾਰਕ ਸੀ, ਇੱਕ ਆਮ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹਾਸੇ ਨਾਲ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਕੂਲ ਛੱਡਿਆ, ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਪਰ ਅਸੀਂ ਜਲਦੀ ਹੀ, ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇੱਕ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਬੈਰਕਰੂਮ ਸਫਲਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਹ ਜਿਸ ਸਮਲਿੰਗੀ

ਜੀਵਨ ਜੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਬਾਰੇ ਸੁਣਿਆ। ਫਿਰ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਤਰੱਕੀ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਅਫਵਾਹਾਂ ਮੇਰੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀਆਂ। ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਕੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਮਾਮੂਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਥੀਏਟਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖਿਆ, ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਪੱਟੀਆਂ ਪਹਿਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਜਰਨੈਲ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦਾ ਅਤੇ ਝਿੜਕਦਾ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਦਿੱਖ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਭਾਰ ਵਧਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਫੁੱਲਿਆ ਹੋਇਆ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਤੀਹ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋਟਾ ਅਤੇ ਢਿੱਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ ਰਾਜਧਾਨੀ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਦੋਸਤ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਦੇਣ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਉਸਦੇ ਵਰਦਾਨ ਸਾਥੀ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ।

ਸਿਮੋਨੋਵ ਦੇ ਦੋ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਫਰਫਿਚਕਿਨ ਸੀ, ਜੋ ਜਰਮਨ ਮੂਲ ਦਾ ਰੂਸੀ ਸੀ, ਬਾਂਦਰ ਵਰਗਾ ਚਿਹਰਾ ਵਾਲਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸਾਥੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੇਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਿਣਾਉਣਾ, ਬੇਰਹਿਮ, ਘਮੰਡੀ ਸਾਥੀ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਿਲੋਂ ਇੱਕ ਸੜਿਆ ਹੋਇਆ ਛੋਟਾ ਡਰਪੋਕ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੀ ਜੋ ਸਵਾਰਥੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਵਾਹ ਲਾਉਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਕਸਰ ਉਸ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਸਿਮੋਨੋਵ ਦਾ ਦੂਜਾ ਮਹਿਮਾਨ, ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਾਲ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਅਫ਼ਸਰ ਸੀ, ਲੰਬਾ, ਕਾਫ਼ੀ ਠੰਡਾ ਚਿਹਰਾ ਵਾਲਾ, ਕਾਫ਼ੀ ਇਮਾਨਦਾਰ, ਪਰ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਤਰੱਕੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਦਾ ਇੱਕ ਦੂਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰਿਆ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਸਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਦਮੀ ਸਮਝਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਜੇ ਨਿਮਰਤਾਪੂਰਨ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਸੀ।

"ਖੈਰ," ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਸੱਤ-ਸੱਤ ਰੂਬਲ ਦਾਨ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕੀ ਰੂਬਲ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।"

"ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ," ਸਿਮੋਨੋਵ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ, "ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।"

"ਯਕੀਨਨ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ," ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਬੇਰਹਿਮ ਪੈਦਲ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਜਨਰਲ ਦੇ ਸਜਾਵਟ ਬਾਰੇ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, "ਯਕੀਨ

"ਸਾਡੇ ਚਾਰਾਂ ਲਈ ਅੱਧਾ ਦਰਜਨ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ?" ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ, ਸਿਰਫ਼ ਅੱਧਾ ਦਰਜਨ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ।

"ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨੋਂ, ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਚਾਰ, ਇੱਕੀ ਰੂਬਲ ਬਣਾਵਾਂਗੇ, ਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜ ਵਜੇ ਹੋਟਲ ਡੀ ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ," ਸਿਮੋਨੋਵ, ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤੀ।

"ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕੀ?" ਮੈਂ ਕੁਝ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। "ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਗਿਣੋਗੇ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਅਠਾਈ ਰੂਬਲ ਹੋਣਗੇ, ਇੱਕੀ ਨਹੀਂ।"

ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਮੇਰੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਣਗੇ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਵੇਖਣਗੇ।

"ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਕੀ?" ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਛੁਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਨਾ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਹਾ।

ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਿਤਾਬ ਵਾਂਗ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਵਾਂਗ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦਾ ਹੈ।

"ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ? ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਸਕੂਲੀ ਦੋਸਤ ਹਾਂ, ਹੈ ਨਾ? ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੰਘਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ!" ਮੈਂ ਫਿਰ ਭੜਕ ਉੱਠਿਆ।

"ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਲੱਭਾਂਗੇ?" ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਆਇਆ।

"ਤੁਹਾਡੇ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਚੰਗੇ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ," ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਨੇ ਭਰਵੱਟੇ ਲੈਂਦਿਆਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ।
ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇੰਨੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਛੱਡਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।
"ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ," ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੰਬਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਰੱਬ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। "ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਹੁਣ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।"
“ਖੈਰ,” ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਮੁਸਕਰਾਇਆ, “ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੌਣ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਹੈ—ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਧੀਆ ਆਦਰਸ਼—”
"ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ," ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ, "ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ ਲਿਖ ਦਿਆਂਗੇ। ਕੱਲ੍ਹ ਸ਼ਾਮ ਪੰਜ ਵਜੇ ਹੋਟਲ ਡੀ ਪੈਰਿਸ ਵਿਖੇ। ਭੁੱਲਣਾ ਨਾ।"
“ਪਰ ਪੈਸੇ!” ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਨੇ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਪਰ ਉਹ ਰੁਕ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ।
“ਠੀਕ ਹੈ,” ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਨੇ ਉੱਠਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, “ਜੇ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੰਨਾ ਹੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਉਣ ਦਿਓ।”
"ਪਰ, ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਕਰੀਬੀ ਦੋਸਤਾਂ ਲਈ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਹੈ," ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਟੋਪੀ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋਏ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ। "ਇਹ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਇਕੱਠ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ?"
ਉਹ ਚਲੇ ਗਏ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਬਾਹਰ ਗਿਆ, ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖੇ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ। ਸਿਮੋਨੋਵ, ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ। ਉਹ ਨਾ ਬੈਠਾ, ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।
"ਮਮਮ—ਹਾਂ—ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਫਿਰ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣੇ ਪੈਸੇ ਦੇਵੋਗੇ? ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ—" ਉਹ ਬੁੜਬੁੜਾਇਆ, ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਮੈਂ ਘਬਰਾ ਗਿਆ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ, ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਸਿਮੋਨੋਵ ਦਾ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਰੂਬਲ ਕਰਜ਼ਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ, ਇਤਫਾਕਨ, ਮੈਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ।
"ਪਰ ਇੱਥੇ ਦੇਖੋ, ਸਿਮੋਨੋਵ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਆਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਭੁੱਲ ਗਿਆ -"
"ਠੀਕ ਹੈ, ਠੀਕ ਹੈ! ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਬੱਸ ਇਹੀ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ, ਨਾ ਕਰੋ—"
ਉਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਰੁਕਿਆ ਅਤੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬੇ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਲੱਗਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਡੀਆਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬੇ ਨਾਲ ਕਦਮ ਰੱਖਿਆ।
"ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਰਿਹਾ, ਕੀ ਮੈਂ?" ਮੈਂ ਦੋ ਮਿੰਟ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁੱਛਿਆ।
"ਓਹ, ਨਹੀਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ!" ਉਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। "ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਤੁਸੀਂ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ ਮੇਰੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੈ, - ਜਾਂ - ਇੱਥੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ," ਉਸਨੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ।
"ਅੱਛਾ ਪ੍ਰਭੂ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ?" ਮੈਂ ਰੋਇਆ, ਆਪਣੀ ਟੋਪੀ ਨੂੰ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਫੜਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਿੱਥੋਂ ਮਿਲਿਆ।
"ਓਹ, ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇੱਥੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਕਦਮ ਦੂਰ ਹੈ," ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਮੈਨੂੰ ਹਲਚਲ ਵਾਲੀ ਹਵਾ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਈ। "ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਸਵੇਰੇ ਪੰਜ ਵਜੇ!" ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਚੀਕਿਆ।
ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਪਾਗਲ ਸੀ।

"ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ?" ਮੈਂ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਤੁਰਦੇ ਹੋਏ ਦੰਦ ਪੀਸਦੇ ਹੋਏ ਬੁੜਬੁੜਾਇਆ। "ਅਤੇ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਵਰਗੇ ਸੜੇ ਹੋਏ, ਸੂਰ ਲਈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਨਾਲ ਨਰਕ ਵਿੱਚ। ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਮੈਂ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਹੈ ਨਾ? ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿਆਂਗਾ। ਉਸਨੂੰ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਭੇਜੋ।"
ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਗੁੱਸਾ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਜਾਣਾ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੇਪਰਵਾਹ, ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸ਼ਲੀਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਓਨਾ ਹੀ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਵਾਂਗਾ।
ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ: ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨੌਂ ਰੂਬਲ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੈਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰ ਅਪੋਲਨ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਤਨਖਾਹ ਲਈ ਸੱਤ ਦੇਣੇ ਪਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੋਰਡ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਅਪੋਲਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਸ਼ੈਤਾਨ ਬਾਰੇ, ਮੇਰੇ ਉਸ ਬਿਪਤਾ ਬਾਰੇ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ।
ਖੈਰ, ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਪਰ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਵਾਂਗਾ।
ਉਸ ਰਾਤ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਸੁਪਨੇ ਆਏ। ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ। ਸਾਰੀ ਸ਼ਾਮ ਮੈਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੇ ਸਤਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੁਝ ਦੂਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸਕੂਲ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੈਂ ਨਿਰਭਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉੱਚੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ, ਇੱਕ ਅਨਾਥ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੰਦਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਕੁਚਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਬੱਚੇ ਪਾਲਣ ਦੀ ਆਦਤ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਥੀ ਮੈਨੂੰ ਘਿਣਾਉਣੇ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮ ਮਜ਼ਾਕ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਤੇ ਮਜ਼ਾਕ ਹੀ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕਰਨਾ ਓਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸਤੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕੌੜੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਜ਼ਖਮੀ, ਡਰਪੋਕ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖੋਲ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੁੱਖੀ ਸੋਚ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਡਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ, ਮੇਰੇ ਭੈੜੇ ਰੂਪ 'ਤੇ ਨਿੰਦਿਆ ਨਾਲ ਹੱਸੇ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ ਕਿੰਨੇ ਮੂਰਖ ਸਨ! ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਤਬਦੀਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦੇ ਜਾਪਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੂਰਖ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੁੰਦਰ ਦਿੱਖ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦਾਖਲ ਹੋਏ, ਪਰ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਘ੍ਰਿਣਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਉਦਾਸੀ ਨਾਲ ਸੋਚਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਭਾਵਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੀ ਮੂਰਖਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਸੀ। ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਸਨ; ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਜੋ ਆਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸੋਚਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਨੀਵੇਂ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕਾਂ। ਇਹ ਜ਼ਖਮੀ ਹੰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ, ਅਤੇ ਭਲਿਆਈ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੇਤੁਕੇ ਅਤੇ ਮਤਲੀ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਾ ਆਓ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕਿ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਸਲ ਅਰਥ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਭ ਤੋਂ ਸਰਲ, ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕੀ ਧਾਰਨਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਇਕੱਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪੈ ਗਈ ਸੀ। ਹਰ ਚੀਜ਼ ਜਿਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਨੀਵਾਂ ਅਤੇ ਦੱਬਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਹੱਸਦੇ ਸਨ। ਰੈਂਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਮਾਗ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਕੰਮ ਸਨ। ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੂਰਖਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਬੁਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਤੇ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਾਲਮ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਬਹੁਤਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਸਿਰਫ਼ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਦੇਹ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਵਾਨੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਾਜ਼ਗੀ ਦੀ ਝਲਕ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਤਾਜ਼ਗੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਆਕਰਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ

ਉਸੇ ਸਿੱਕੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੁਪਾਇਆ। ਪਰ ਮੈਂ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਸੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਤਰਸਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਜ਼ਾਕ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਪਣੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮੁੰਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਪੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ (ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਭ 'ਤੇ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਵਿਅੰਗਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਨੈਤਿਕ ਉੱਤਮਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਕਾਰਨ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਬਣੀ ਰਹੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਅਤੇ ਠੰਢੇ ਹੋ ਗਏ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਖੁਦ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ: ਜਿੰਨਾ ਮੈਂ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਓਨਾ ਹੀ ਤਰਸਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਓਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਦੋਸਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਪਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੋਸਤ ਸੀ, ਪਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਦਿਲੋਂ ਇੱਕ ਜ਼ਾਲਮ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ: ਮੈਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਲਈ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਘਿਣਾਉਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭਾਵੁਕ ਦੋਸਤੀ ਨਾਲ ਡਰਾਇਆ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਹੰਝੂਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, ਹਿਸਟੀਰਿਕਸ ਵਿੱਚ। ਉਹ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸਮਰਪਿਤ ਆਤਮਾ ਸੀ, ਪਰ ਜਿਸ ਪਲ ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਪੂਰੀ ਅਧੀਨਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ। ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਮੇਰਾ ਦੋਸਤ ਵੀ ਦੂਜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ; ਉਹ, ਦਰਅਸਲ, ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਅਪਵਾਦ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਕੀਤਾ ਉਹ ਸੀ ਉਸ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਾਰੇ ਬੰਧਨ ਤੋੜ ਸਕਾਂ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੀਤ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਘਿਣਾਉਣਾ ਸੀ।... ਅਤੇ ਮੈਂ ਲਾਹਨਤ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ!...

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਿਸਤਰੇ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਉੱਥੇ ਹੀ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਬ੍ਰੇਕ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਦਿਨ ਜ਼ਰੂਰ ਆਵੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਘਟਨਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤੁਰੰਤ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਏਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਆਮ ਵਾਂਗ ਦਫ਼ਤਰ ਗਿਆ, ਪਰ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਲਈ ਦੋ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਂ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਸੋਚਣਗੇ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਪਰ ਸੋਚਣ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲਾਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬੂਟਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਾਲਿਸ਼ ਦਿੱਤੀ; ਅਪੋਲਨ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਨਿਯਮਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮੰਨਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁਰਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਿਸ਼ ਕੀਤਾ ਜੋ ਮੈਂ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਚੋਰੀ-ਛਿਪੇ ਲਏ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰੇ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸੌਂਪਿਆ ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਪੁਰਾਣੀ, ਘਿਸੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਦਾਗਾਂ ਨਾਲ ਢੱਕੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਦਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਪਰਵਾਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਵਰਦੀ ਇੰਨੀ ਮਾੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਵਰਦੀ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕੀ ਮੈਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਪੈਂਟ ਦੇ ਗੋਡੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਪੀਲਾ ਦਾਗ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦਾਗ ਮੇਰੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦੇ ਨੌਂ-ਦਸਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਲਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਯੋਗ ਵਿਚਾਰ ਸੀ। "ਪਰ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ," ਮੈਂ ਡੁੱਬਦੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ। ਮੈਨੂੰ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ

ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਮੇਰੇ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਬੁਖਾਰ ਨਾਲ ਕੰਬ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ "ਰੋਟਰ" ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਮੈਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਅਤੇ ਕਿੰਨੀ ਠੰਡੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਮਿਲੇਗਾ; ਉਹ ਬੇਢੰਗੇ ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਮੈਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਨੀਰਸ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਦੇਖੇਗਾ; ਉਹ ਕੀੜਾ ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਕਿੰਨੀ ਅਸਹਿ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨਾਲ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੇਗਾ; ਸਿਮੋਨੋਵ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿੰਨੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵਿਅਰਥ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਦੀ ਘਾਟ ਦੀ ਨੀਚਤਾ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਕਿੰਨਾ ਮਾਮੂਲੀ, ਗੈਰ-ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਆਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਜਾਣਾ। ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ: ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮੈਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ: "ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਡਰਦੇ ਸੀ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ? ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹੋ! ਡਰਦੇ ਹੋ!" ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਮੈਂ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਉਸ ਸਾਰੇ "ਭੜੱਕੇ" ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਤਰਸਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਡਰਪੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ: ਆਪਣੇ ਕਾਇਰਤਾ ਭਰੇ ਬੁਖਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫਰਸ਼ ਝਾੜਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਾਂ - ਜੇ ਸਿਰਫ ਮੇਰੇ "ਉੱਚੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਬੁੱਧੀ" ਲਈ। ਉਹ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜ ਲੈਣਗੇ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਬੈਠਾ ਰਹੇਗਾ, ਚੁੱਪ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ, ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਚਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਦੀਵੀ ਦੋਸਤੀ ਲਈ ਪੀਵਾਂਗੇ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਦੋਂ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕਿ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋਣ ਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਕਦੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਰੈਪ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਓ, ਮੈਂ ਦਿਨ ਜਲਦੀ ਲੰਘਣ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ! ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਖਿੜਕੀ ਵੱਲ ਗਿਆ, ਛੋਟਾ ਹਵਾਦਾਰੀ ਵਾਲਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ, ਅਤੇ ਗਿੱਲੀ ਬਰਫ਼ ਡਿੱਗ ਰਹੀ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਵਿੱਚ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ...

ਅਖੀਰ ਮੇਰੀ ਸਸਤੀ ਘੜੀ ਨੇ ਪੰਜ ਵੱਜਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਟੋਪੀ ਫੜ ਲਈ ਅਤੇ ਅਪੋਲਨ ਵੱਲ ਨਾ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਮੂਰਖ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇਂ ਲੰਘ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਾਰਟ ਸਲੈਜ ਵਿੱਚ, ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਆਖਰੀ ਪੰਜਾਹ ਕੋਪੇਕ ਖਰਚ ਕੀਤੇ, ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਟਲ ਡੀ ਪੈਰਿਸ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਚੌਥਾ

ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹੁੰਚਾਂਗਾ। ਪਰ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਉੱਥੇ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਮੈਨੂੰ ਕਮਰਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਮੇਜ਼ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਸੀ? ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਵੇਟਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਛੇ ਵਜੇ ਲਈ ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੰਜ ਵਜੇ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਪੰਜ ਵਜ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਪੱਚੀ ਮਿੰਟ ਹੋਏ ਸਨ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਦਲਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ—ਪੋਸਟ ਕਿਸ ਲਈ ਸੀ?—ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ—ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ ਵੇਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਇੰਨੀ "ਅਪਮਾਨ" ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਵੇਟਰ ਨੇ ਮੇਜ਼ ਵਿਛਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਅਪਮਾਨਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ। ਛੇ ਵਜੇ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਉਹ ਬਲਦੀਆਂ ਦੀਵਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੋਮਬੱਤੀਆਂ ਲੈ ਆਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੇਟਰ ਨੇ ਮੇਰੇ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਲਿਆਉਣ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਉਦਾਸ ਸੱਜਣ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਖਾ ਰਹੇ ਸਨ; ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਭਿਆਨਕ ਸ਼ੋਰ ਮਚਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਆਪਣੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਚੀਕ ਰਹੇ ਸਨ; ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਭੀੜ ਦਾ ਉੱਚਾ ਹਾਸਾ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਘਿਣਾਉਣੀਆਂ ਤਿੱਖੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਸਨ: ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ 'ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਸਨ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਤਲੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ ਵੀ ਇੰਨਾ ਬੁਰਾ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ, ਛੇ ਵਜੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਛੁਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਪੂਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੋਹਰੀ ਆਤਮਾ ਸੀ। ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਹੱਸ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਖਿੱਚਿਆ ਅਤੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਹਲੀ ਦੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵਧਿਆ, ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕਮਰ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਮੋੜਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵਧੀਆ ਸੱਜਣ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਇਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ, ਲਗਭਗ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਜਨਰਲ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਬਚਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਅੰਦਰ ਆਇਆ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਵਾਇਤੀ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਹਾਸੀ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਿੱਖੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੇ ਬੇਤੁਕੇ ਮਜ਼ਾਕ ਅਤੇ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਉੱਚੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੰਨੀ ਨਿਮਰਤਾ, ਇੰਨੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਬੇਅੰਤ ਉੱਤਮ ਸਮਝਦਾ ਸੀ, ਹੈ ਨਾ? ਜੇ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਜਰਨੈਲ ਦੇ ਉੱਚੇ ਸੁਭਾਅ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਚਿਆ; ਪਰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਜੇ, ਮੈਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਮੂਰਖ ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੇਤੁਕਾ ਵਿਚਾਰ ਪਾ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਨਾਲ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਹੀ ਮੇਰਾ ਗੁੱਸਾ ਘੁੱਟ ਗਿਆ।

"ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਬਾਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ," ਉਸਨੇ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਫੁਸਫੁਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, ਜੋ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। "ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੰਨੇ ਭਿਆਨਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਿੰਨੇ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹੋ। ਖੈਰ, ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ—ਏਰ—ਰੀ-ਈ-ਸੁਮ—ਏਰ—" ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਟੋਪੀ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਚਾਨਕ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ।

"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ?" ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਮੈਂ ਠੀਕ ਪੰਜ ਵਜੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ,” ਮੈਂ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚਿੜਚਿੜੇਪਨ ਨਾਲ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਲਦੀ ਧਮਾਕੇ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਸੀ।

"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਮਾਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ?" ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਨੇ ਸਿਮੋਨੋਵ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਭੁੱਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਗਿਆ—ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਗਿਆ,” ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ, ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੇ ਬਿਨਾਂ, ਘੋੜਿਆਂ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਚਲਾ ਗਿਆ।

"ਤੂੰ ਬੇਚਾਰਾ, ਤਾਂ ਤੂੰ ਇੱਥੇ ਪੂਰੇ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਹੈ ਨਾ?" ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੇ ਵਿਅੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ, ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਸੀ।

ਉਹ ਭਿਆਨਕ ਕੁੱਤਾ ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਇੱਕ ਭੈੜੀ, ਤਿੱਖੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਕੁੱਤੇ ਦੀ ਭੜਾਸ। ਮੇਰੀ ਸਥਿਤੀ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹਾਸੋਹੀਣੀ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਜਾਪਦੀ ਸੀ।

"ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ!" ਮੈਂ ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਨੂੰ ਚੀਕਿਆ, ਹੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਿੜਚਿੜਾ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ। "ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਗਲਤੀ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ—ਇਹ—ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ!"

"ਸਿਰਫ ਮੂਰਖਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ," ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਬੁੜਬੁੜਾਇਆ, ਭੋਲੇਪਣ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਪੱਖ ਲੈਂਦਿਆਂ। "ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੰਗੇ ਹੋ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੈ। ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ। ਅਤੇ ਸਿਮੋਨੋਵ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਖੈਰ!"

"ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ," ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ -"

"ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕੁਝ ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ," ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਟੋਕਿਆ, "ਜਾਂ ਸਾਡਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਮੰਗਿਆ ਹੁੰਦਾ।"

"ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਇੰਨਾ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ। "ਜੇ ਮੈਂ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ—"

"ਆਓ ਆਪਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠੀਏ, ਸੱਜਣੋ," ਸਿਮੋਨੋਵ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਚੀਕਿਆ। "ਸਭ ਕੁਝ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਸ਼ੈਂਪੇਨ ਲਈ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ - ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਈਸਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।... ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ," ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ, ਪਰ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੋਇਆ, "ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕੀ ਮੈਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ?"

ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਸੀ। ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਮੇਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਮਨ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੋਣਾ।

ਸਾਰੇ ਬੈਠ ਗਏ; ਮੈਂ ਵੀ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਮੇਜ਼ ਗੋਲ ਸੀ। ਟਰੂਡੋਲਿਉਬੋਵ ਮੇਰੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਮੋਨੋਵ ਮੇਰੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ। ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਉਲਟ ਬੈਠਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਟਰੂਡੋਲਿਉਬੋਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ।

"ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਹੋ?" ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰੇ।

"ਕੀ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਬੋਤਲ ਸੁੱਟਾਂ?" ਮੈਂ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਆਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਲਦੀ ਚਿੜਚਿੜਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“...ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ,” ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਮੇਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਆਪਣੀ ਪਲੇਟ 'ਤੇ ਟਿਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

"ਅੱਛਾ ਪ੍ਰਭੂ, ਅਤੇ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ-ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ? ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕੀ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ?"

“ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਗਿਆ ਸੀ,” ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਬਦ ਕੱਢੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਨੇ ਫੁੰਕਾਰਿਆ। ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਨੇ ਖਾਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਦਿਖਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ।

"ਵੀ-ਈ-ਈ-ਐਲ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਪੇਚ ਕੀ ਹੈ?"

"ਕਿਹੜਾ ਪੇਚ?"

"ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ, ਤੁਹਾਡੀ ਸਾ-ਏ-ਐਲਰੀ ਕੀ ਹੈ?"

"ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜਿਗ੍ਹਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ, ਹੈ ਨਾ?"

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਤਨਖਾਹ ਕੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।

"ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ," ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਕਹੀ।

“ਨਹੀਂ,” ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਨੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, “ਇੱਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ।”

"ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਵਕੂਫ਼ੀ ਹੈ," ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਨੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ।

“ਅਤੇ ਤੂੰ ਕਿੰਨਾ ਪਤਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਤੂੰ ਕਿੰਨਾ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈਂ,” ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਹੁਣ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਹਿਰ ਦੇ, ਮੇਰੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ।

“ਉਸ ਗ਼ਰੀਬ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰੋ,” ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਨੇ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ।

"ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਗਲਤ ਹੋ, ਸਰ," ਮੈਂ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸੁਣਦੇ ਹੋ? ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਸ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਖਾਣਾ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਸਰ, ਨਾ ਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਫਰਫਿਚਕਿਨ।"

"ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ?" ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਉੱਡਿਆ, ਝੀਂਗਾ ਵਾਂਗ ਲਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। "ਅਤੇ ਕੌਣ, ਸਰ, ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਖਾਣਾ ਨਹੀਂ ਖਾ ਰਿਹਾ? ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ-"

"ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ ਕਿਹਾ," ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹਾਂ, "ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

"ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹੋ, ਹੈ ਨਾ?"

"ਜੇ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਹ ਇੱਥੇ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਲੋੜਾ ਹੁੰਦਾ।"

"ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਸਰ? ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਉਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਗਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਏ, ਹੈ ਨਾ?"
"ਬਸ, ਬਸ, ਸੱਜਣੋ!" ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਚੀਕਿਆ।
"ਕਿੰਨਾ ਮੂਰਖ ਹੈ!" ਸਿਮੋਨੋਵ ਬੁੜਬੁੜਾਇਆ।
"ਇਹ ਬਹੁਤ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ," ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਕੱਲੇ ਨੂੰ ਰੁੱਖੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। "ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਹਾਂ, ਕੁਝ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ, ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਲੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਪੁਰਾਣੇ ਬਦਲੇ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ! ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਵਿਗਾੜ ਰਹੇ ਹੋ?"
"ਬਸ ਹੋ ਗਿਆ, ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਿਆ!" ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਫਿਰ ਚੀਕਿਆ। "ਸੱਜਣੋ, ਛੱਡ ਦਿਓ। ਇਹ ਝਗੜੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਜਾਂ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣ ਦਿਓ ਕਿ ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਿਆ!"
ਅਤੇ ਉਹ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਆਹ ਹੋਣ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਣ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਵੈਸੇ, ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਹਾਣੀ ਜਨਰਲਾਂ, ਕਰਨਲਾਂ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚੈਂਬਰਲੇਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੇ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਹਾਸੇ ਦਾ ਇੱਕ ਫਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਫਰਫਿਚਕਿਨ ਦਾ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਹਾਸਾ ਉੱਚੀ ਚੀਕਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਮੇਰੀ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਕੁਚਲਿਆ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਿਆਂ ਉੱਥੇ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ।
"ਅੱਛਾ, ਕੀ ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਹੈ?" ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ। "ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ! ਮੈਂ ਫਰਫਿਚਕਿਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ। ਮੂਰਖ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਦੇ ਕੇ ਮੇਰਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਮੈਂ ਹੀ ਹਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰਾ। 'ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਪਤਲੇ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹੋ! ਤੁਹਾਡੇ ਕੱਪੜੇ!' ਲਾਹਨਤ ਮੇਰੀ ਪੈਂਟ! ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਗੋਡੇ 'ਤੇ ਦਾਗ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ।... ਪਰ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ? ਮੈਂ ਇਸ ਮਿੰਟ ਉੱਠਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਆਪਣੀ ਟੋਪੀ ਲੈ ਲਵਾਂ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਚਲਾ ਜਾਵਾਂਗਾ।... ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ! ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਇੱਕ ਲੜਾਈ ਲੜਨੀ ਪਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ। ਗੰਦੇ ਸੜੇ ਹੋਏ ਲੋਕ! ਕੀ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸੱਤ ਰੂਬਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਹੈ? ਉਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ.... ਇਸ ਨਾਲ ਨਰਕ! ਮੈਨੂੰ ਸੱਤ ਰੂਬਲ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ! ਮੈਂ ਇਸ ਮਿੰਟ ਜਾਵਾਂਗਾ!"
ਪਰ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਰਿਹਾ।
ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸ਼ੈਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ੈਟੋ ਲੈਫਿਟ ਦੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਗਲਾਸ ਪੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਪੀਣ ਦੀ ਆਦਤ ਸੀ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੈਂ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ, ਮੇਰਾ ਗੁੱਸਾ ਓਨਾ ਹੀ ਵੱਧਦਾ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨਾਲ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚਲਾ ਜਾਵਾਂ। ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਮੀ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਬੇਤੁਕਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਚਲਾਕ ਸੀ ਅਤੇ—ਅਤੇ—ਓਹ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਰਕ!
ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਸੀਖੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬੇ ਵਾਲੇ, ਰੌਲੇ-ਰੱਪੇ ਵਾਲੇ, ਖੁਸ਼ ਸਨ। ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਹਰ ਸਮੇਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੁਣਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਔਰਤ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਆਖਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਲੈ ਆਇਆ ਸੀ (ਉਹ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਵਾਂਗ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ), ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਦੋਸਤ, ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰ, ਕੋਲਿਆ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਹੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਸਾਨ ਸਨ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਦਦਗਾਰ ਸੀ।
"ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਹਾਡਾ ਇਹ ਦੋਸਤ, ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ, ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ," ਮੈਂ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।
ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਲਈ ਮੁਰਦਾ ਚੁੱਪ ਛਾ ਗਈ।
"ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਕਾਫ਼ੀ ਤੰਗ ਹੋ।" ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਨੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਝੁਕਿਆ, ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣੀ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ।

ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਚੁੱਪਚਾਪ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕੋਈ ਕੀੜਾ ਹੋਵਾਂ। ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਸ਼ੈਂਪੇਨ ਡੋਲ੍ਹਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।
ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗਲਾਸ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ, ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਉਸਦੀ ਉਦਾਹਰਣ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ।
"ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਹਾਵਣਾ ਸਫ਼ਰ ਲਈ!" ਉਸਨੇ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੂੰ ਪੁਕਾਰਿਆ। "ਸਾਡੇ ਅਤੀਤ, ਸੱਜਣਾਂ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ! ਹੁਰਰੇ!"
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਲਾਸ ਕੱਢ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਭੱਜੇ। ਮੈਂ ਹਿੱਲਿਆ ਨਹੀਂ; ਮੇਰਾ ਪੂਰਾ ਗਲਾਸ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਣਛੂਹਾ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ।
"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਪੀਓਗੇ?" ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਗਰਜਿਆ, ਸਬਰ ਗੁਆ ਬੈਠਾ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਧਮਕੀ ਭਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੋਇਆ।
"ਮੈਂ ਵੀ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ - ਇੱਕ ਖਾਸ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ - ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਪੀਵਾਂਗਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ।"
“ਬੇਰਹਿਮ ਵਹਿਸ਼ੀ!” ਸਿਮੋਨੋਵ ਬੁੜਬੁੜਾਇਆ।
ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਗਲਾਸ ਬੁਖਾਰ ਨਾਲ ਚੁੱਕਿਆ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਖੁਦ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਕਹਿਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।
"ਚੁੱਪ ਰਹੋ!" ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਚੀਕਿਆ। "ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਲਾਕ ਸੁਣਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ!"
ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੀ।
“ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ,” ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, “ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਖਾਲੀ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ, ਵਾਕੰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਤੰਗ ਕਮਰਾਂ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਹੈ।... ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਨੁਕਤਾ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ। ਦੂਜਾ ਹੁਣ ਆਵੇਗਾ।”
ਉਹ ਸਾਰੇ ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਹਿੱਲ ਰਹੇ ਸਨ।
"ਮੇਰਾ ਦੂਜਾ ਨੁਕਤਾ: ਮੈਨੂੰ ਗੰਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਤੀਜਾ ਨੁਕਤਾ: ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਾਈ, ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਪਸੰਦ ਹੈ," ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਡਰ ਨਾਲ ਜੰਮਣ ਲੱਗਾ ਸੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਵੇਂ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ।
"ਮੈਨੂੰ ਸੋਚ ਪਸੰਦ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ। ਮੈਨੂੰ ਸੱਚੀ ਦੋਸਤੀ ਪਸੰਦ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਹੀਂ—ਹਾਂ—ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਹੈ —ਪਰ ਕੀ ਹੈ! ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਵੀ ਪੀਵਾਂਗਾ, ਸ਼੍ਰੀ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ। ਕਾਕੇਸ਼ੀਅਨ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਓ, ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰੋ ਅਤੇ—ਅਤੇ—ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਲਈ, ਸ਼੍ਰੀ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ!"
ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੋਂ ਉੱਠਿਆ, ਝੁਕਿਆ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ।"
ਉਹ ਬਹੁਤ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੀਲਾ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ।
“ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਢਾਹ!” ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਗਰਜਿਆ, ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਠੀ ਮਾਰੀ।
“ਕਿਉਂ, ਸਰ,” ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਚੀਕਿਆ, “ਲੋਕ ਇਸ ਲਈ ਨੱਕ 'ਤੇ ਮੁੱਕਾ ਮਾਰਦੇ ਹਨ!”
"ਆਓ ਉਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇਈਏ!" ਸਿਮੋਨੋਵ ਬੁੜਬੁੜਾਇਆ।
"ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਕਹੋ, ਸੱਜਣੋ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ!" ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਰੋਇਆ, ਆਮ ਗੁੱਸੇ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੋਇਆ। "ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਹ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿਓ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦਿਖਾਵਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਕੀਮਤ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।"
“ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ,” ਮੈਂ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫਰਫਿਚਕਿਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, “ਮੈਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਿਓਗੇ!”
"ਤੁਹਾਡਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਲੜਾਈ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ, ਸਰ!" ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਕੱਦ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਇੰਨੀ ਬੇਮੇਲ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਕਿ ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਸਮੇਤ ਹਰ ਕੋਈ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।
"ਓਹ, ਭਲਾਈ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਛੱਡ ਦਿਓ," ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਨੇ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਕਿਹਾ। "ਉਹ ਬੰਦਾ ਤੰਗ ਹੈ!"
"ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਲਿਖਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ," ਸਿਮੋਨੋਵ ਫਿਰ ਬੁੜਬੁੜਾਇਆ।
“ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬੋਤਲ ਸੁੱਟਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ,” ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਬੋਤਲ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਲਾਸ ਡੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ।

"... ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦੇਖ ਲਵਾਂਗਾ!" ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ। "ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੋਗੇ, ਸੱਜਣੋ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗੇ? ਪਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਓਹ, ਨਹੀਂ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਬੈਠਾ ਰਹਾਂਗਾ - ਅਤੇ ਪੀਂਦਾ ਰਹਾਂਗਾ - ਅੰਤ ਤੱਕ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਬੈਠਾ ਰਹਾਂਗਾ ਅਤੇ ਪੀਵਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਨੀਵੇਂ ਦਰਜੇ ਦੇ ਪੱਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਬੈਠਾ ਰਹਾਂਗਾ ਅਤੇ ਪੀਵਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਣਜਾਣ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੁਖੀ, ਮਾਮੂਲੀ ਅਣਜਾਣ ਹੋ। ਮੈਂ ਬੈਠਾ ਰਹਾਂਗਾ ਅਤੇ ਪੀਵਾਂਗਾ ਅਤੇ - ਅਤੇ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਪਸੰਦ ਆਵੇ ਤਾਂ ਗਾਵਾਂਗਾ। ਹਾਂ, ਗਾਵਾਂਗਾ! ਕਿਉਂਕਿ, ਲਾਹਨਤ, ਮੈਨੂੰ ਗਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ - ਹਾਂ - ਹਾਂ।"

ਪਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਗਾਇਆ। ਮੈਂ ਬਸ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਨਾ ਦੇਖਾਂ, ਬਹੁਤ ਸੁਤੰਤਰ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾਇਆ, ਅਤੇ ਧੀਰਜ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ। ਪਰ, ਅਫ਼ਸੋਸ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਤਰਸਦਾ ਸੀ—ਓਹ, ਮੈਂ ਉਸ ਪਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਤਰਸਦਾ ਸੀ! ਅੱਠ ਵੱਜ ਗਏ, ਫਿਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨੌਂ। ਉਹ ਮੇਜ਼ ਤੋਂ ਸੋਫੇ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਬਣਾਇਆ, ਇੱਕ ਪੈਰ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਗੋਲ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਵਾਈਨ ਲੈ ਗਏ। ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸ਼ੈਂਪੇਨ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਬੋਤਲਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਸਨੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਲਗਭਗ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਸਨ। "ਪਰ ਕਿਉਂ? ਕਿਉਂ?" ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਚੁੰਮਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਕਾਕੇਸ਼ਸ ਬਾਰੇ, ਅਸਲ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ, ਕਾਰਡਾਂ ਬਾਰੇ, ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਨੌਕਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸਨ; ਹੁਸਾਰ ਪੋਡਖਾਰਜ਼ੇਵਸਕੀ ਦੀ ਆਮਦਨ ਬਾਰੇ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਸਨ ਕਿ ਉਸਦੀ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਆਮਦਨ ਸੀ; ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਡੀ. ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਬਾਰੇ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ੇਕਸਪੀਅਰ ਅਮਰ ਸੀ।

ਮੈਂ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਮੁਸਕਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਮਰੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ, ਸੋਫੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਹਮਣੇ, ਕੰਧ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੇਜ਼ ਤੋਂ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਤੱਕ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਾਪਸ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਡੀਆਂ 'ਤੇ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਵਿਅਰਥ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅੱਠ ਵਜੇ ਤੋਂ ਗਿਆਰਾਂ ਵਜੇ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲਣ ਦਾ ਧੀਰਜ ਸੀ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ, ਮੇਜ਼ ਤੋਂ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਤੱਕ, ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਪਸ। "ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਹਾਂ, ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ!" ਵੇਟਰ, ਜੋ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਰੁਕਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਾਰ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਇੰਨੀ ਵਾਰ ਘੁੰਮਣ-ਫਿਰਨ ਤੋਂ ਚੱਕਰ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਪਲ ਅਜਿਹੇ ਆਏ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਮੈਂ ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਗਿੱਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਮੈਂ ਫਿਰ ਸੁੱਕ ਗਿਆ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਭਿਆਨਕ, ਤੀਬਰ ਦਰਦ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹਦਾ ਸੀ ਕਿ ਦਸ, ਵੀਹ, ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਮੈਂ ਚਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਪਮਾਨ ਅਤੇ ਘਿਣ ਨਾਲ ਯਾਦ ਰੱਖਾਂਗਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਉਹ ਦਰਿੰਦੇ, ਹਾਸੋਹੀਣੇ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਪਲ ਕੀ ਹੋਣਗੇ। ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ - ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ - ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਮੇਜ਼ ਤੋਂ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਤੱਕ, ਅਤੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਮੇਜ਼ ਤੱਕ ਕਮਰੇ ਦੀ ਗਤੀ ਵਧਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। "ਓਹ, ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹੜੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਯੋਗ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਹਾਂ!" ਮੈਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੋਚਿਆ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸੋਫੇ ਵੱਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਾਰ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਮੁੜੇ, ਜਦੋਂ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੇ ਸ਼ੇਕਸਪੀਅਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਹੱਸ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਇੰਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਅਤੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਸ ਪਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਲਈ ਚੁੱਪਚਾਪ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ, ਗੰਭੀਰ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੱਸੇ, ਮੇਜ਼ ਤੋਂ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਤੱਕ ਕੰਧ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਪਰ-ਹੇਠਾਂ ਤੁਰਦੇ ਰਹੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਦੋ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗਿਆਰਾਂ ਵੱਜ ਗਏ।

“ਸੱਜਣੋ,” ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਸੋਫੇ ਤੋਂ ਉੱਠਦੇ ਹੋਏ ਚੀਕਿਆ, “ਹੁਣ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਉੱਥੇ ਚੱਲੀਏ!”
"ਬਿਲਕੁਲ, ਬੇਸ਼ੱਕ," ਦੂਜਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ।
ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਵੱਲ ਮੁੜਿਆ। ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇੰਨਾ ਕੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ, ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਗਲਾ ਕੱਟ ਲੈਂਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਬੁਖਾਰ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਾਲ, ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਗਿੱਲੇ, ਮੇਰੇ ਮੱਥੇ ਅਤੇ ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ ਚਿਪਕ ਗਏ ਸਨ।
“ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ,” ਮੈਂ ਤਿੱਖੀ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, “ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ। ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ, ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰੋਗੇ - ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ!”
"ਆਹਾ! ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਡਰ ਗਿਆ, ਕੀ ਤੂੰ?" ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ।
ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਛੁਰਾ ਮਾਰਿਆ ਹੋਵੇ।
"ਨਹੀਂ, ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ, ਮੈਂ ਦੁਵੱਲੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਹਾਂ, ਮੈਂ ਇਸ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਦੁਵੱਲੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਚਲਾਵਾਂਗਾ!"
"ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ?" ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ।
"ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਟੋਪੀ ਵਿੱਚੋਂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ," ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।
"ਮੇਰੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਹਟ ਜਾਓ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ?" ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੇ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਕਿਹਾ। "ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ? ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ?"
ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਲਾਲ ਸਨ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚਮਕ ਰਹੀਆਂ ਸਨ; ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਰਹੇ ਸਨ।
"ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਦੋਸਤੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ, ਪਰ—"
"ਮੈਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ? ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ? ਕੀ ਤੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ, ਸਰ, ਕਿ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ?"
"ਸਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਿਆ," ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ। "ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਓ! ਆਓ, ਚੱਲੀਏ!"
"ਓਲੰਪੀਆ ਮੇਰਾ ਹੈ, ਸੱਜਣੋ! ਸਹਿਮਤ ਹੋ?" ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੇ ਕਿਹਾ।
"ਸਹਿਮਤ! ਸਹਿਮਤ!" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਉਸਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।
ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਹੋ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਸਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਸ਼ੋਰ-ਸ਼ਰਾਬੇ ਨਾਲ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਕੁਝ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰਿਆ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਸਿਮੋਨੋਵ ਵੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਟਿਪ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕਿੰਟ ਪਿੱਛੇ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਕੋਲ ਗਿਆ।
“ਸਿਮੋਨੋਵ,” ਮੈਂ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, “ਮੈਨੂੰ ਛੇ ਰੂਬਲ ਦੇ ਦਿਓ!”
ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ, ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਬਰਾਹਟ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬੀ ਸੀ।
"ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ, ਹੈ ਨਾ?"
"ਹਾਂ ਮੈਂ ਹਾਂ!"
"ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ!" ਉਹ ਇੱਕ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ, ਅਤੇ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ।
ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਓਵਰਕੋਟ ਤੋਂ ਫੜ ਲਿਆ। ਇਹ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਸੁਪਨਾ ਸੀ।
"ਸਿਮੋਨੋਵ, ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਸਨ। ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈਂ? ਕੀ ਮੈਂ ਬਦਮਾਸ਼ ਹਾਂ? ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ ਕਿ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈਂ: ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਹਾਂ! ਸਭ ਕੁਝ ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਪੂਰਾ ਭਵਿੱਖ, ਮੇਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ!..."
ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੇ ਪੈਸੇ ਕੱਢੇ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਹੀ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ।
"ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੰਨੀ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਲੈ ਜਾਓ!" ਉਸਨੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਭੱਜ ਗਿਆ।

ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਰਿਹਾ। ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ, ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ, ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਵਾਈਨ ਗਲਾਸ, ਸਿਗਰਟ ਦੇ ਟੁਕੜਿਆਂ, ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਤ, ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਵੇਟਰ ਜਿਸਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ।
"ਉੱਥੇ!" ਮੈਂ ਚੀਕਿਆ। "ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਗੋਡਿਆਂ ਭਾਰ ਬੈਠ ਕੇ ਮੇਰੀ ਦੋਸਤੀ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ - ਜਾਂ ਮੈਂ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰਾਂਗਾ!"

ਵੀ

"ਤਾਂ ਇਹੀ ਹੈ - ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਇਹੀ ਹੈ - ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਟੱਕਰ!" ਮੈਂ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੌੜਦੇ ਹੋਏ ਬੁੜਬੁੜਾਇਆ। "ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਪੋਪ ਵੱਲੋਂ ਰੋਮ ਛੱਡ ਕੇ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਜਾਣ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ! ਇਹ ਝੀਲ ਕੋਮੋ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਗੇਂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ!"
"ਤੂੰ ਸੂਰ ਹੈਂ," ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ, "ਜੇ ਤੂੰ ਹੁਣ ਇਸ 'ਤੇ ਹੱਸਦਾ ਹੈਂ!"
"ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ," ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਚੀਕਿਆ। "ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਹੈ!"
ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ: ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਗਏ ਸਨ। ਹੋਟਲ ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਇਕੱਲਾ ਰਾਤ ਦਾ ਸਲੈਜ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਇੱਕ ਖੁਰਦਰਾ, ਕਿਸਾਨ ਕੋਟ ਪਹਿਨਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਗਿੱਲੀ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਗਰਮ ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਸੰਘਣਾ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਡਿੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਭਾਫ਼ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਝੁੰਡ, ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦਾ ਘੋੜਾ ਵੀ ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਸੰਘਣਾ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਖੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ - ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਹੈ। ਮੈਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਸਲੈਜ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲੱਤ ਚੁੱਕੀ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਇਸ ਯਾਦ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣੇ ਹੀ ਛੇ ਰੂਬਲ ਕਿਵੇਂ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਸਲੈਜ ਵਿੱਚ ਬੋਰੀ ਵਾਂਗ ਡਿੱਗ ਪਿਆ।
"ਓਹ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ," ਮੈਂ ਚੀਕਿਆ। "ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਕਰਾਂਗਾ ਜਾਂ ਅੱਜ ਰਾਤ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਚਲੋ, ਡਰਾਈਵਰ, ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ!"
ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਸਨ।
"ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੋਸਤ ਬਣਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਲਈ ਗੋਡਿਆਂ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਡਿੱਗਣਗੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਭਰਮ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਸਤਾ, ਰੋਮਾਂਟਿਕ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ, ਭਿਆਨਕ ਭਰਮ - ਲੇਕ ਕੋਮੋ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੇਂਦ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰਨਾ ਪਵੇਗਾ! ਮੈਨੂੰ ਬਸ ਇਹ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਖੈਰ, ਇਹ ਤਾਂ ਤੈਅ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰਨ ਲਈ ਉੱਡ ਰਿਹਾ ਹਾਂ! ਜਲਦੀ ਕਰੋ, ਡਰਾਈਵਰ!"
ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਲਗਾਮ ਖਿੱਚੀ।
"ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਅੰਦਰ ਜਾਵਾਂਗਾ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰਾਂਗਾ। ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ? ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰਾਂਗਾ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਓਲੰਪੀਆ ਨਾਲ ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸਨੇ ਓਲੰਪੀਆ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ! ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਓਲੰਪੀਆ ਨੂੰ ਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਖਿੱਚਾਂਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੂੰ ਕੰਨਾਂ ਤੋਂ ਖਿੱਚਾਂਗਾ। ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਕੰਨ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕੰਨ ਤੋਂ ਪੂਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਲਗਭਗ ਪੱਕਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦਾ ਮੂੰਹ ਥੱਪੜ ਮਾਰਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਮੇਰੀ ਪਹਿਲ। ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਲਈ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਰ ਨਾਲ ਥੱਪੜ ਨਹੀਂ ਮਿਟਾ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਸਾਨੂੰ ਲੜਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਟਣ ਦਿਓ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਨਾਸ਼ੁਕਰ ੇ ਸੂਰ! ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਟਰੂਡੋਲਿਯੂਬੋਵ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕਰੇਗਾ: ਉਹ ਬਹੁਤ ਤਾਕਤਵਰ ਹੈ। ਫੇਰਫਿਚਕਿਨ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਟਕ ਜਾਵੇਗਾ - ਹਾਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਲਾਂ ਤੋਂ। ਖੈਰ, ਉਸਨੂੰ ਜਾਣ ਦਿਓ। ਉਸਨੂੰ ਜਾਣ ਦਿਓ। ਇਹੀ ਮੇਰੇ ਉੱਥੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਮੂਰਖ ਮੂਰਖਾਂ ਨੂੰ ਆਖਰਕਾਰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ! ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੀਕਾਂਗਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮੇਰੀ ਛੋਟੀ ਉਂਗਲ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਆਓ, ਡਰਾਈਵਰ, ਜਲਦੀ ਕਰੋ! ”ਮੈਂ ਸਲੈਜ-ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਚੀਕਿਆ।
ਉਸਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ - ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਚੀਕਿਆ।

"ਅਸੀਂ ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਲੜਾਂਗੇ, ਇਹ ਤੈਅ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਸਭ ਕੁਝ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਰਫਿਚਕਿਨ ਨੇ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ 'ਤੇ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਬਜਾਏ ਲੈਪਾਰਟਮੈਂਟ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਪਿਸਤੌਲ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆਵਾਂ? ਬਕਵਾਸ! ਮੈਂ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਐਡਵਾਂਸ ਮੰਗਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਾਂਗਾ। ਪਰ ਪਾਊਡਰ, ਗੋਲੀਆਂ? ਇਹ ਮੇਰਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦਿਓ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਨ ਤੱਕ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਅਤੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਸਕਿੰਟ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆਵਾਂਗਾ? ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਦੋਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ... ਬਕਵਾਸ!" ਮੈਂ ਚੀਕਿਆ, ਹੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ। "ਬਕਵਾਸ! ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਆਦਮੀ ਮੇਰਾ ਦੂਜਾ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਡੁੱਬਦੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸੰਭਵ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਭੱਤਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ, ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਸਵੇਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦੂਜਾ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹਾਂ, ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਸਿਰਫ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ, ਅਤੇ ਭੇਤ ਨੂੰ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪਏਗਾ! ਐਂਟਨ ਐਂਟੋਨੋਵਿਚ—"

ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਪਲ ਮੇਰੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਬੇਤੁਕੀ ਗੱਲ ਮੈਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ। ਮੈਂ ਮੈਡਲ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਾਸਾ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਦੇਖਿਆ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ-

"ਹੋਰ ਤੇਜ਼, ਡਰਾਈਵਰ! ਹੋਰ ਤੇਜ਼, ਤੂੰ ਬਦਮਾਸ਼! ਹੋਰ ਤੇਜ਼!"

"ਪ੍ਰਭੂ, ਮਹਾਰਾਜ," ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਮੇਰੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਠੰਡੀ ਕੰਬਣੀ ਦੌੜ ਗਈ।

"ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ—ਕੀ ਸੌ ਗੁਣਾ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ—ਸਿੱਧਾ ਘਰ ਜਾਣਾ? ਹੇ ਰੱਬਾ, ਮੈਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਇਸ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ? ਪਰ ਨਹੀਂ—ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ! ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਮੇਜ਼ ਤੋਂ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ-ਨੀਚੇ ਤੁਰਨ ਬਾਰੇ ਕੀ? ਨਹੀਂ, ਉਹ—ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਉਸ ਤੁਰਨ ਲਈ ਮੇਰਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ! ਗੱਡੀ ਚਲਾਓ!

"... ਅਤੇ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦੇਣ? ਉਹ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ! ਉਹ ਕਿਸੇ ਘੁਟਾਲੇ ਤੋਂ ਡਰਨਗੇ! ਅਤੇ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੇ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ? ਇਹ ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਵਾਂਗਾ - ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੱਲ੍ਹ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੋਸਟਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਜਾਵਾਂਗਾ, ਉਸਨੂੰ ਲੱਤ ਤੋਂ ਫੜ ਲਵਾਂਗਾ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਓਵਰਕੋਟ ਉਸ ਤੋਂ ਖਿੱਚ ਲਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਬਾਂਹ ਨੂੰ ਫੜ ਲਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਡੰਗ ਮਾਰਾਂਗਾ। 'ਦੇਖੋ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰਾਸ਼ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰ ਤੱਕ ਭਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?' ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਮੁੱਕਾ ਮਾਰਨ ਦਿਓ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ। ਮੈਂ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੀਕਾਂਗਾ, 'ਦੇਖੋ, ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਕਤੂਰਾ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਥੁੱਕ ਕੇ ਉੱਚੇ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਮੋਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਕੇਸ਼ਸ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ!'

"ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਕੁਝ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਭਾਗ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਾਇਬੇਰੀਆ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਉੱਥੇ ਦੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਬਸਤੀ ਵਿੱਚ। ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ, ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਾਂਗਾ, ਚੀਥੜੇ ਪਹਿਨੇ, ਇੱਕ ਭਿਖਾਰੀ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸੂਬਾਈ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪਾਵਾਂਗਾ। ਉਹ ਵਿਆਹਿਆ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਧੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ, 'ਦੇਖੋ, ਰਾਖਸ਼, ਮੇਰੇ ਖੋਖਲੇ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਚੀਥੜੇ ਦੇਖੋ! ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ - ਆਪਣਾ ਕਰੀਅਰ, ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ, ਕਲਾ, ਵਿਗਿਆਨ, ਉਹ ਔਰਤ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ। ਇੱਥੇ ਪਿਸਤੌਲ ਹਨ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਿਸਤੌਲ ਛੱਡਣ ਆਇਆ ਹਾਂ ਅਤੇ - ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ!' ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਚਲਾਵਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣੇਗਾ।..."

ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਿਲਵੀਓ ਅਤੇ ਲਰਮੋਨਤੋਵ ਦੇ ਮਾਸਕਰੇਡ ਤੋਂ ਸੀ। ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ, ਇੰਨੀ ਸ਼ਰਮ ਕਿ ਮੈਂ ਸਲੈਜ ਰੋਕ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਉਤਰ ਗਈ, ਅਤੇ ਸੜਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਰਫ਼ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਗਈ। ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਹਉਕਾ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ।

"ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ? ਮੈਂ ਉੱਚੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਇਹ - ਅੱਛਾ ਪ੍ਰਭੂ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਵੇਂ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਅਤੇ ਇੰਨੀਆਂ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ! ਨਹੀਂ!" ਮੈਂ ਚੀਕਿਆ, ਸਲੈਜ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਭੱਜਿਆ। "ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ! ਇਹ ਕਿਸਮਤ ਹੈ! ਚਲਦੇ ਰਹੋ! ਚਲਦੇ ਰਹੋ, ਉੱਚੇ!"

ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬੇਸਬਰੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਡਰਾਈਵਰ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੁੱਕੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ।

"ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸ ਲਈ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹੋ?" ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਚੀਕਿਆ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਕੁੱਟਿਆ ਕਿ ਉਹ ਲੱਤਾਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਗਿੱਲੀ ਬਰਫ਼ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਓਵਰਕੋਟ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ—ਮੈਨੂੰ ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਡਰ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਬਰਫ਼ੀਲੇ ਧੁੰਦ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੀਆਂ ਸਟਰੀਟ-ਲੈਂਪਾਂ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਟਿਮਟਿਮਾਈਆਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ 'ਤੇ ਮਸ਼ਾਲਾਂ। ਬਰਫ਼ ਮੇਰੇ ਓਵਰਕੋਟ ਦੇ ਹੇਠਾਂ, ਮੇਰੇ ਕੋਟ ਦੇ ਹੇਠਾਂ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕਾਲਰ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਪਿਘਲ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਟਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ: ਸਭ ਕੁਝ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਸੀ, ਵੈਸੇ ਵੀ!

ਅਖੀਰ ਅਸੀਂ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਮੈਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਅਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮੁੱਠਿਆਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਦਸਤਕ ਦੇਣ ਲੱਗਾ। ਮੇਰੀਆਂ ਲੱਤਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗੋਡਿਆਂ 'ਤੇ, ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈਆਂ। ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਮੇਰੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜਲਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ। (ਸਿਮੋਨੋਵ, ਦਰਅਸਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣੀ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ "ਫੈਸ਼ਨ ਦੁਕਾਨਾਂ" ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਸੀ, ਪਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਸੀ ਉਹ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਉੱਥੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ।) ਮੈਂ ਹਨੇਰੇ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤੁਰ ਕੇ ਉਸ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵੱਡੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮੋਮਬੱਤੀ ਬਲ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਰ ਕੇ ਰੁਕ ਗਿਆ, ਬਿਲਕੁਲ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ: ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ।

"ਪਰ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਹਨ?" ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

ਪਰ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ ਰਸਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ।

ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਇਹ ਮਾਲਕਣ ਖੁਦ ਸੀ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਜਾਣਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਲ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅੰਦਰ ਆਇਆ।

ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ-ਨੀਚੇ ਤੁਰਿਆ ਅਤੇ, ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹਰ ਕਣ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ - ਓ, ਜ਼ਰੂਰ! ਪਰ ਉਹ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ - ਸਭ ਕੁਝ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ! ਮੈਂ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇਖਿਆ। ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਮੈਂ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਕੁੜੀ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਹੁਣੇ ਹੀ ਅੰਦਰ ਆਈ ਸੀ: ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ, ਜਵਾਨ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਫਿੱਕਾ ਚਿਹਰਾ, ਸਿੱਧੇ ਹਨੇਰੇ ਭਰਵੱਟੇ, ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ, ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਤੁਰੰਤ ਪਸੰਦ ਆਇਆ। ਜੇ ਉਹ ਮੁਸਕਰਾ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ: ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਦਿਆਲੂ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਗੰਭੀਰ ਵੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇਹ ਉਸਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੂਰਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਲੰਬੀ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਭੈੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ: ਮੈਂ ਸਿੱਧਾ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਗਿਆ।

ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖ ਲਿਆ। ਮੇਰਾ ਘਬਰਾਹਟ ਭਰਿਆ ਚਿਹਰਾ ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਘਿਣਾਉਣਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ: ਫਿੱਕਾ, ਬੁਰਾ, ਘਟੀਆ, ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਵਾਲਾਂ ਨਾਲ। "ਸਭ ਠੀਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ," ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਘਿਣਾਉਣਾ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪਸੰਦ ਹੈ..."

ਛੇਵਾਂ

ਵੰਡ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਇਸਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਘੜੀ ਘਰਘਰਾਹਟ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਘਰਘਰਾਹਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਪਤਲੀ, ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ, ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਚਾਨਕ ਤੇਜ਼ ਘੰਟੀ ਆਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੋਵੇ। ਇਸਨੇ ਦੋ ਵੱਜੇ। ਮੈਂ ਜਾਗ ਪਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੁੱਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਰਧ-ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਸੀ।

ਛੋਟਾ, ਤੰਗ, ਨੀਵੀਂ ਛੱਤ ਵਾਲਾ ਕਮਰਾ, ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਅਲਮਾਰੀ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੱਤੇ ਦੇ ਡੱਬਿਆਂ, ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੀਥੜਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨੇਰਾ ਸੀ। ਕਮਰੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਬਲ ਰਹੀ ਇੱਕ ਮੋਮਬੱਤੀ ਦਾ ਗੰਦਾ ਸਿਰਾ ਬੁਝਣ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਇਹ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਝਪਕਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਹੀ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਰਾ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੈਨੂੰ ਠੀਕ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ: ਸਭ ਕੁਝ ਇੱਕ ਪਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਡੂੰਘੀ ਨੀਂਦ ਵਿੱਚ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਮੇਰੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਬਿੰਦੂ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਿਆ ਅਤੇ ਜਿਸਦੇ ਦੁਆਲੇ ਮੇਰੇ ਨੀਂਦ ਭਰੇ ਸੁਪਨੇ ਥੱਕੇ ਹੋਏ ਘੁੰਮਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਜਾਗਣ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰਿਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ।

ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਭਾਰੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਮੰਡਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਭੜਕਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਤੇਜਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਚਿੰਤਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਰੋਸ ਅਤੇ ਕਾਲੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਫਿਰ ਉੱਠ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਲੱਭ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ, ਮੇਰੇ ਨੇੜੇ, ਮੈਂ ਦੋ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਗਾਹ ਠੰਡੀ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲੋਪ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉਦਾਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਇਆ।

ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣਾ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣੀ ਭਾਵਨਾ ਵਾਂਗ ਘੁੰਮਦਾ ਜਾਪਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਭਾਵਨਾ ਵਰਗੀ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਗਿੱਲੇ ਅਤੇ ਬਾਸੀ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਅੱਖਾਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਮੇਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਆਇਆ ਕਿ ਪੂਰੇ ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਮੈਂ ਕਦੇ ਇਸ ਜੀਵ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚੀ ਸੀ; ਉਹ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਪਸੰਦ ਆਇਆ। ਹੁਣ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੱਕੜੀ ਵਾਂਗ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਿੰਨਾ ਬੇਤੁਕਾ ਅਤੇ ਘਿਣਾਉਣਾ ਸੀ ਜੋ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਘਿਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੱਚਾ ਪਿਆਰ ਆਪਣੀ ਸਮਾਪਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਝੁਕੀਆਂ, ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਬਦਲਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਡਰਾਉਣਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਇਆ।

"ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ ਕੀ ਹੈ?" ਮੈਂ ਇਸ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਚਾਨਕ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਲੀਜ਼ਾ,” ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਫੁਸਫੁਸਾਏ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਫੇਰ ਲਈਆਂ।

ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਲਈ ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਾ ਕਿਹਾ।

“ਕੱਲ੍ਹ ਮੌਸਮ ਬਹੁਤ ਖ਼ਰਾਬ ਸੀ—ਬਰਫ਼ਬਾਰੀ—ਭਿਆਨਕ!” ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵਾਂ, ਆਪਣੀ ਬਾਂਹ ਉਦਾਸੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਹੇਠ ਰੱਖ ਕੇ ਛੱਤ ਵੱਲ ਘੂਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਸੀ।

"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸੀ?" ਮੈਂ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁੱਛਿਆ, ਉਸ ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਉਸ ਵੱਲ ਮੋੜਿਆ ਹੋਇਆ।

"ਨਹੀਂ।"

"ਤੁਸੀਂ ਕਿਥੋ ਆਏ ਹੋ?"

“ਰੀਗਾ,” ਉਸਨੇ ਝਿਜਕਦੇ ਹੋਏ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

"ਜਰਮਨ?"

"ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਰੂਸੀ ਹਾਂ।"

"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੋ?"

"ਕਿੱਥੇ?"

"ਇਸ ਘਰ ਵਿੱਚ।"

"ਇੱਕ ਪੰਦਰਵਾੜਾ।"

ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਅਚਾਨਕ ਬੋਲੀ। ਮੋਮਬੱਤੀ ਬੁਝ ਗਈ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣ ਸਕਿਆ।
"ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਈ ਮਾਪੇ ਹਨ?"
"ਨਹੀਂ—ਹਾਂ—ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ।"
"ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਹਨ?"
"ਉਹ ਉੱਥੇ ਹਨ - ਰੀਗਾ ਵਿੱਚ।"
"ਉਹ ਕੌਣ ਨੇ?"
“ਓਹ—”
"ਓਹ? ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਉਹ ਕੌਣ ਹਨ? ਉਹ ਕੀ ਹਨ?"
"ਵਪਾਰੀ।"
"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ?"
"ਹਾਂ।"
"ਤੁਹਾਡੀ ਉਮਰ ਕੀ ਹੈ?"
"ਵੀਹ।"
"ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ?"
“ਓਹ—”
ਇਸ "ਓਹ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਛੱਡ ਦਿਓ, ਮੈਂ ਅੱਕ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਚੁੱਪ ਰਹੇ।
ਸਿਰਫ਼ ਰੱਬ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਬੇਮੇਲ ਹੋ ਕੇ ਲੰਘੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਖੁਦ ਹੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਕੁਝ ਯਾਦ ਆਇਆ ਜੋ ਮੈਂ ਉਸ ਸਵੇਰ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਚਿੰਤਤ ਅਤੇ ਡਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।
“ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਇੱਕ ਤਾਬੂਤ ਚੁੱਕਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਲਗਭਗ ਇਸਨੂੰ ਸੁੱਟ ਹੀ ਦਿੰਦੇ ਸਨ,” ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਲਗਭਗ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਸੀ।
"ਇੱਕ ਤਾਬੂਤ?"
"ਹਾਂ, ਹੇਅ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ। ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਰਹੇ ਸਨ।"
"ਇੱਕ ਤਹਿਖਾਨਾ?"
"ਖੈਰ, ਬਿਲਕੁਲ ਇੱਕ ਤਹਿਖਾਨਾ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਬੇਸਮੈਂਟ - ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ - ਹੇਠਾਂ, ਹੇਠਾਂ - ਇੱਕ ਬੇਢੰਗੇ ਘਰ ਤੋਂ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਇੰਨੀ ਗੰਦਗੀ ਸੀ - ਕੂੜਾ, ਖੋਲ ਦੇ ਟੁਕੜੇ - ਇੱਕ ਬੁਰੀ ਬਦਬੂ - ਓਹ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਸੀ।"
ਚੁੱਪ।
"ਇਹ ਇੱਕ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਸੜਾਣਾ ਦਿਨ ਸੀ," ਮੈਂ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।
"ਸੜਿਆ ਕਿਉਂ?"
“ਬਰਫ਼—ਚਿੱਕੜ—” ਮੈਂ ਉਬਾਸੀ ਲਈ।
"ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ?" ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਪਲ ਦੀ ਚੁੱਪੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਚਾਨਕ ਕਿਹਾ।
"ਨਹੀਂ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਸੀ—(ਮੈਂ ਫਿਰ ਉਬਾਸੀ ਲਈ)—ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਕਬਰ ਖੋਦਣ ਵਾਲੇ ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਗਿੱਲੇ ਹੋਣ ਦੀ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢ ਰਹੇ ਹੋਣਗੇ। ਅਤੇ ਕਬਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ।"
"ਕਬਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਕਿਉਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?" ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਮੇਰੇ ਅੰਦਰੋਂ ਅਚਾਨਕ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਮੈਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਲੱਗੀ।
"ਬੇਸ਼ੱਕ ਉੱਥੇ ਪਾਣੀ ਹੈ। ਤਲ 'ਤੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਪਾਣੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਵੋਲਕੋਵੋ ਕਬਰਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸੁੱਕੀ ਕਬਰ ਨਹੀਂ ਖੋਦ ਸਕਦੇ।"
"ਓਹ? ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ?"

"ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਸਾਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦਲਦਲ ਹੈ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਦਲਦਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਖੁਦ ਦੇਖਿਆ - ਕਈ ਵਾਰ।"
(ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੋਲਕੋਵੋ ਕਬਰਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ।)
"ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਮਰਨਾ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ?"
"ਪਰ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਮਰ ਜਾਵਾਂ?" ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।
"ਤੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਮਰ ਜਾਵੇਂਗਾ, ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਰ ਜਾਵੇਂਗਾ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਕੁੜੀ ਦਾ ਤਾਬੂਤ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਸਵੇਰੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਸੀ—ਤੇਰੇ ਵਰਗੀ। ਸੇਵਨ ਨਾਲ ਮਰ ਗਈ।"
"ਉਹ ਕੁੱਕੜ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰ ਜਾਂਦੀ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।
("ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਭ ਜਾਣਦੀ ਹੈ," ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਚਿਆ, "ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ 'ਕੁੜੀ' ਹੈ, ਕੁੜੀ ਨਹੀਂ।")
"ਉਸਨੇ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੇਣੇ ਸਨ ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ," ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। "ਉਸਨੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਖਪਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕੈਬਮੈਨ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ। ਉਹ ਹੱਸ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੱਬ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪੀਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ।"
(ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੇਰੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸ਼ੁੱਧ ਕਾਢ ਸੀ।)
ਚੁੱਪ। ਡੂੰਘੀ ਚੁੱਪ। ਉਹ ਹਿੱਲੀ ਵੀ ਨਹੀਂ।
"ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ?" ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ, ਚਿੜਚਿੜੇਪਨ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਮਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?"
"ਜੇ ਹੁਣ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ-"
"ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ? ਓ, ਠੀਕ ਹੈ—"
"ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕਰੋ! ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਜਵਾਨ ਹੋ, ਸੋਹਣੇ-ਸੁਨੱਖੇ ਹੋ, ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੰਨਾ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਜਾਓਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਗੁਆ ਬੈਠੋਗੇ।"
"ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ?"
"ਖੈਰ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੀ ਕੀਮਤ ਘੱਟ ਜਾਵੇਗੀ, ਵੈਸੇ ਵੀ," ਮੈਂ ਬਦਤਮੀਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ। "ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੀਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਾਓਗੇ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਰ ਵਿੱਚ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ - ਇੱਕ ਤੀਜੇ ਘਰ ਵਿੱਚ, ਨੀਵਾਂ ਅਤੇ ਨੀਵਾਂ। ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਹੇਅ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਤਹਿਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਓਗੇ। ਇਹ ਇੰਨਾ ਭਿਆਨਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ - ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰੀ - ਜਾਂ ਜ਼ੁਕਾਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣਾ ਇੰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਠੀਕ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਲੱਗੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮਰ ਜਾਓਗੇ।"
"ਠੀਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗੀ," ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਹਰਕਤ ਕੀਤੀ।
"ਪਰ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਨਹੀਂ ਹੈ?"
"ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ? ਕਿਸ ਲਈ?"
"ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ।"
ਚੁੱਪ।
"ਤੁਹਾਡੀ ਮੰਗਣੀ ਵਿਆਹ ਲਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ?"
"ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੇ?"
"ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜ਼ਿਗ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੇ ਗੁੱਸੇ ਕਿਉਂ ਹੋ? ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਸੀਬਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਮੇਰਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਅਫ਼ਸੋਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ।"
"ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਕਿਸ ਲਈ?"
"ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ।"

"ਇਸਦੇ ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ," ਉਸਨੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਫੁਸਫੁਸਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹਿੱਲ ਗਈ।
ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਅੱਛਾ ਪ੍ਰਭੂ, ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਨਰਮ ਰਵੱਈਆ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ...
"ਖੈਰ, ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋ? ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਹੋ, ਹੈ ਨਾ?"
"ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ।"
"ਇਹੀ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਗਲਤ ਹੈ—ਤੂੰ ਸੋਚਦਾ ਨਹੀਂ। ਆ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਮਾਂ ਹੈ ਆਪਣੇ ਹੋਸ਼ ਵਾਪਸ ਲੈ ਆ। ਤੂੰ ਅਜੇ ਜਵਾਨ ਹੈਂ, ਤੂੰ ਸੋਹਣੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈਂ, ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਿਆਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖੁਸ਼ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈਂ—"
"ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਆਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਕੀ?" ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਖ਼ਤ, ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ।
"ਕਿਉਂ, ਨਹੀਂ। ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਇਹ ਇੱਥੋਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਬਿਹਤਰ ਹੈ, ਵੈਸੇ ਵੀ। ਸੌ ਗੁਣਾ ਬਿਹਤਰ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਜੀ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਿੱਠੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਔਖੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੀਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਥੇ ਕੀ ਹੈ? ਗੰਦਗੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਉਫ਼!"
ਮੈਂ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਮੋੜ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਠੰਡੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਛੋਟੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਫੰਕ-ਹੋਲ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਪਾਲਿਆ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਭੜਕ ਉੱਠਿਆ, ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ।
"ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿਓ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ। "ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਹਾਂ। ਖੈਰ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਆਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸ਼ਰਾਬੀ ਸੀ," ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਜਲਦੀ ਕੀਤੀ। "ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਲਈ ਕੋਈ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਨੀਵਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵਾਂ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਨਹੀਂ ਹਾਂ: ਹੁਣ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਚਲਾ ਜਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖੋਗੇ। ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਝੰਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਆਦਮੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ - ਕਿਉਂ, ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਗੁਲਾਮ ਹੋ। ਹਾਂ, ਇੱਕ ਗੁਲਾਮ! ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ। ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਤੋੜਨਾ ਚਾਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੋਗੇ: ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫਸਾਉਂਦੇ ਜਾਓਗੇ। ਇਹੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਜ਼ੰਜੀਰ ਹੈ! ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝੋਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਦੱਸੋ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੇਣਦਾਰ ਹੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਹੈ ਨਾ? ਆਹ, ਤੁਸੀਂ ਉੱਥੇ ਹੋ!" ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਚੁੱਪਚਾਪ ਸੁਣਿਆ, ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਹੋਣ ਨਾਲ। "ਤਾਂ ਇਹ ਤੇਰੀ ਚੇਨ ਹੈ। ਤੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਚੁਕਾ ਸਕੇਂਗਾ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲੈਣਗੇ। ਕਿਉਂ, ਇਹ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ! ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਤੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਤੇਰੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਦੁਖੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ - ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਦਿਲੋਂ ਬਿਮਾਰ ਹਾਂ। ਲੋਕ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਾਖੁਸ਼ ਹਨ, ਹੈ ਨਾ? ਖੈਰ, ਮੈਂ ਵੀ ਇੱਥੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਨਾਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਹੁਣ, ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਸ ਸਭ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਚੰਗੀ ਕੀ ਹੈ? ਇੱਥੇ ਤੂੰ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ - ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ - ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਜੰਗਲੀ ਚੀਜ਼ ਵਾਂਗ ਘੂਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ। ਕੀ ਲੋਕ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਕੀ ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਘਿਣਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹੀ ਹੈ!"
“ਹਾਂ!” ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈ, ਤਿੱਖੀ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ।
ਜਿਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸਨੇ "ਹਾਂ" ਕਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇੰਨੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਹੋਣਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਵੀ ਉਹੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। "ਲਾਹਨਤ ਹੈ, ਇਹ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ - ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਾਂ," ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਲਗਭਗ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰਗੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਜੀਵ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ?
ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸ ਦਾ ਖੇਡ ਪੱਖ ਪਸੰਦ ਆਇਆ।

ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਮੇਰੇ ਨੇੜੇ ਕੀਤਾ - ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਪਿਆ - ਆਪਣੀ ਬਾਂਹ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਟਿਕਾਇਆ ਹੋਇਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਮੇਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਫ਼ਸੋਸ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਡੂੰਘੇ ਸਾਹ ਸੁਣੇ।
"ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਕਿਉਂ ਆਏ ਹੋ?" ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਮੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟ ਨਾਲ।
“ਓਹ—”
"ਪਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿਣਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਗਰਮ, ਆਜ਼ਾਦ - ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਘਰ।"
"ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਇੱਥੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾੜਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?"
"ਮੈਨੂੰ ਸਹੀ ਸੁਰ ਲੱਭਣੀ ਪਵੇਗੀ," ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ। "ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਕੇ ਬਹੁਤਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗਾ, ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ।"
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਲ ਭਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਕਾਫ਼ੀ ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਚਿੜਚਿੜਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਛਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਢਾਲ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।
"ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ," ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਹਲੀ ਕੀਤੀ। "ਸਭ ਕੁਝ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ, ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਪਰ ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੀ ਕੁੜੀ ਇੱਥੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਆਈ ਹੋਵੇਗੀ, ਹੈ ਨਾ?"
"ਮੈਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਹਾਂ?" ਉਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਫੁਸਫੁਸਾਈ ਵਿੱਚ ਬੁੜਬੁੜਾਈ, ਪਰ ਮੈਂ ਸੁਣ ਲਿਆ।
ਵਾਹ, ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ! ਇਹ ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਸੀ। ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਸਭ ਠੀਕ ਸੀ।... ਉਹ ਚੁੱਪ ਸੀ।
"ਇੱਥੇ ਦੇਖੋ, ਲੀਜ਼ਾ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹਾਂ। ਜੇ ਮੇਰਾ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਰ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਮੈਂ ਹੁਣ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਮਾੜੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਹੈ ਨਾ? ਉਹ ਅਜਨਬੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਹੈ ਨਾ? ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਾਰ, ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪਿਆਰ ਦਿਖਾਉਣਗੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਬੁਰਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੋ। ਪਰ ਮੈਂ ਘਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੱਡੀ ਹੋਈ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਹੀ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਹਾਂ - ਇੱਕ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਦਮੀ..."
ਮੈਂ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ।
"ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ," ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ। "ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਹੈ - ਇਹ ਸਭ ਨੈਤਿਕਤਾ!"
"ਜੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਧੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ - ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਰਦਾ!" ਮੈਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋ ਗਿਆ।
"ਪਰ ਇਹ ਕਿਉਂ?" ਉਸਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।
ਓਹ, ਤਾਂ ਉਹ ਸੁਣ ਰਹੀ ਸੀ!
"ਬੱਸ—ਖੈਰ, ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਲੀਜ਼ਾ। ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਗੋਡਿਆਂ ਭਾਰ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਹੱਥ-ਪੈਰ ਚੁੰਮਦਾ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕਦੇ ਥੱਕਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਂ, ਸੱਚਮੁੱਚ। ਉਹ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਨੱਚਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਹਟਾਏ। ਉਹ ਉਸ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਪਾਗਲ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਹਾਂ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਹ ਥੱਕ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੌਂ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਜਾ ਕੇ ਉਸਦੀ ਨੀਂਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਚੁੰਮਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਲੀਬ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਗੰਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੋਟ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਲਈ ਕੰਜੂਸ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਖਰੀਦਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਿਤਾ

ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਸੁਹਾਵਣੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਿੰਦੀ!"
"ਪਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ?" ਉਸਨੇ ਹਲਕੀ ਜਿਹੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ।
"ਮੈਨੂੰ ਈਰਖਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਯਕੀਨਨ ਮੈਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਚੁੰਮਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਨਫ਼ਰਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਅਜਨਬੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ। ਇਸਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਸਭ ਬਕਵਾਸ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਹਰ ਪਿਤਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੌਤ ਤੱਕ ਚਿੰਤਾ ਕਰਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਆਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਗਲਤੀ ਲੱਭਾਂਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਹਿੰਮਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਖੁਦ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਧੀ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਿਤਾ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਹਨ।"
"ਕੁਝ ਮਾਪੇ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਛੱਡੋ," ਉਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਕਿਹਾ।
ਓਹ, ਤਾਂ ਇਹੀ ਸੀ!
"ਇਹ, ਲੀਜ਼ਾ, ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਦਨਾਮ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਾ ਤਾਂ ਰੱਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਿਆਰ," ਮੈਂ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ। "ਜਿੱਥੇ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਆਲਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਸਕਦੇ। ਸੱਚਮੁੱਚ, ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਬਦਕਿਸਮਤ ਹੋਵੋਗੇ। ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗਰੀਬੀ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"
"ਪਰ ਕੀ ਅਮੀਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੋਈ ਬਿਹਤਰ ਹੈ? ਇਮਾਨਦਾਰ ਲੋਕ ਗਰੀਬ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।"
"ਠੀਕ ਹੈ, ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ, ਲੀਜ਼ਾ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਜੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਰੱਬ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਪਤੀ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਆਦਮੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ? ਓਹ, ਅਜਿਹਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖੁਸ਼ ਹੈ! ਭਾਵੇਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਇੰਨੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਭ ਠੀਕ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੁੱਖ ਕਿੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ? ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਲੱਭ ਲਓਗੇ। ਫਿਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ - ਓਹ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰ ਕਿੰਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ! ਕਿਉਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਤਜਰਬਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਝਗੜੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਓਨੇ ਹੀ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਸੀ।" 'ਦੇਖੋ,' ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, 'ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ!' ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਦੁਖੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਔਰਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, 'ਪਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਾਂਗੀ, ਮੈਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਾਂਗੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਹੁਣ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਦੁੱਖ ਦੇਵਾਂ।' ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੈ, ਸਭ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ, ਇੰਨਾ ਖੁਸ਼, ਇੰਨਾ ਸ਼ਾਂਤ, ਅਤੇ ਇੰਨਾ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੈ।... ਹੋਰ ਔਰਤਾਂ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਈਰਖਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਕਿਤੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਮੈਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀ), ਤਾਂ ਉਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਘਰੋਂ ਭੱਜ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਔਰਤ ਨਾਲ। ਇਹ ਬੁਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਉਸਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੁੱਖ ਝੱਲਦੀ ਹੈ, ਪਰ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਉਹ ਉਸਨੂੰ

ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ: ਇਹ ਸਭ ਪਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਿੰਨਾ ਵਧੀਆ ਇਹ ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਲਝਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗਲਤ ਸੀ, ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ! ਅਤੇ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਕਿੰਨੇ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਇੰਨੇ ਖੁਸ਼ ਹਨ ਕਿ ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਲੇ ਹੋਣ, ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਿਆਰ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀ ਬੀਤਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਉਹ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਝਗੜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਕਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਜੱਜ ਹਨ। ਪਿਆਰ ਇੱਕ ਰਹੱਸ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਲੁਕਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਪਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਆਰ ਲਈ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਯਕੀਨਨ, ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ! ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਦੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਖੈਰ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਆਦਮੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਕਿਉਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ? ਇਹ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਓਨਾ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਹੋਰ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਫਿਰ ਉਹ ਆਤਮਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋਣਗੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਭਾਲਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਭੇਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ - ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਿਆਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਰੱਖੋ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਵੀ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ; ਭਾਵੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਕਈ ਵਾਰ ਭੁੱਖੇ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇ, ਇਹ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਦੇ ਲਈ ਪਿਆਰ ਕਰਨਗੇ; ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਲਈ ਖਜ਼ਾਨੇ ਜੋੜ ਰਹੇ ਹੋ: ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਬੱਚੇ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੋ, ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਹੋ, ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣਗੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ। ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਮੁਸੀਬਤ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਕੌਣ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ! ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਲੀਜ਼ਾ? ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਜ਼ਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗੁਲਾਬੀ ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਚੂਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਛਾਤੀ—ਕਿਸ ਪਤੀ ਦਾ ਦਿਲ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਪਿਲਾਉਂਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਛੂਹ ਜਾਂਦਾ? ਓ, ਇੰਨਾ ਮੋਟਾ ਅਤੇ ਗੁਲਾਬੀ ਬੱਚਾ! ਉਹ ਫੈਲਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ਝੁਕਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਛੋਟੇ ਹੱਥ ਇੰਨੇ ਗੁਲਾਬੀ ਅਤੇ ਮੋਟੇ ਹਨ, ਉਸਦੇ ਨਹੁੰ ਇੰਨੇ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਹਨ—ਇੰਨੇ ਛੋਟੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਦੇਖ ਕੇ ਹੱਸਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝਦਾ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਚੂਸਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਿੱਠੇ ਛੋਟੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਛਾਤੀ ਨੂੰ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ—ਖੇਡਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਛਾਤੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੱਸਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਭਲਿਆਈ ਹੀ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਹੈ—ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਲਾਲਚੀ ਹੋ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਚੂਸਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਫਿਰ, ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਦੰਦ ਨਿਕਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਛਾਤੀ ਨੂੰ ਚੱਕ ਲਵੇਗਾ, ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਵੱਲ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਰਹੇਗਾ—'ਦੇਖੋ? ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੱਕ ਰਿਹਾ ਹਾਂ!' ਕੀ ਇੱਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤਿੰਨੇਂ—ਪਤੀ, ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਾ—ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਲਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਂ, ਲੀਜ਼ਾ, ਦੋਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੀਣਾ ਸਿੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਹੋਰ।"

"ਇਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲ, ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਭਰਮਾਓਗੇ," ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਚਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੱਬ ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਅਸਲ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਲਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। "ਅਤੇ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਹੱਸ ਕੇ ਫੁੱਟ ਪਵੇ? ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਕਿੰਨਾ ਅਨਮੋਲ ਗਧਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ!" ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਅੰਤ ਵੱਲ ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੇਰਾ ਹੰਕਾਰ ਕੁਝ ਦੁਖੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਉਸਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦੇਣ ਵਰਗਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ।

"ਤੂੰ ਕੀ ਹੈਂ-" ਉਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੁਕ ਗਈ।

ਪਰ ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝ ਗਿਆ: ਉਸਦੀ ਕੰਬਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੁਰ ਸੀ, ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਜੋ ਹੁਣ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਸਖ਼ਤ, ਕੱਚਾ ਅਤੇ ਅਡੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਕੁਝ ਨਰਮ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮੀਲਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਦੋਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ।
"ਕੀ?" ਮੈਂ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਕਿਉਂ, ਤੁਸੀਂ-"
"ਕੀ?"
"ਕਿਉਂ, ਤੂੰ—ਤੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈਂ ਜਿਵੇਂ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ।
ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਟਿੱਪਣੀ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ। ਇਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ।
ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵਿਅੰਗਮਈ ਸ਼ੈਲੀ ਨਾਲ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਲ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਖਰੀ ਚਾਲ ਸੀ ਜੋ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅੰਦਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ, ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਆਖਰੀ ਪਲ ਤੱਕ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ, ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਉਸ ਡਰਪੋਕਤਾ ਤੋਂ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਕਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਵਿਅੰਗਮਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਸ਼ਰਮੀਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।
"ਤੁਸੀਂ ਰੁਕੋ!" ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ।

ਸੱਤਵਾਂ

"ਅੱਛਾ ਪ੍ਰਭੂ, ਲੀਜ਼ਾ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ, ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਖੁਦ ਇੰਨੀ ਬਿਮਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਵੀ ਉਦਾਸੀਨ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਭ ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਜਾਗ ਪਿਆ ਹੈ - ਯਕੀਨਨ, ਯਕੀਨਨ, ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਇੱਥੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਹੋਵੋਗੇ। ਜਾਂ ਆਦਤ ਦਾ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੰਨਾ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਸਭ ਕੁਝ ਲਟਕੋ, ਆਦਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ! ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਬੁੱਢੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੋਗੇ, ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੁੰਦਰ ਰਹੋਗੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਇੱਥੇ ਰੱਖਣਗੇ? ਤੁਹਾਡੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜੀਵਨ ਢੰਗ ਦੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਾਰੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜੀਵਨ ਢੰਗ ਬਾਰੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਜਵਾਨ, ਆਕਰਸ਼ਕ, ਸੁੰਦਰ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ, ਨਿੱਘੇ ਦਿਲ ਵਾਲੇ ਹੋ, ਮੈਂ - ਖੈਰ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਜਿਸ ਪਲ ਮੈਂ ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਘਿਣਾਉਣਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ! ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਚੰਗੇ, ਨੇਕ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਜੀਉਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਕੇ ਡਿੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਲਟਕਦਾ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕਦਾ। ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਸਮਝਦੇ। ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵੀ ਅਸ਼ਲੀਲ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸੀਟੀ ਵਜਾਉਣੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਪਸੰਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਹੋ। ਭਾਵੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣਾ ਮਾਲਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇਹ ਕਦੋਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਕੀ ਛੱਡ ਰਹੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹੋ? ਕਿਉਂ, ਇਹ ਹੈ ਤੇਰੀ ਆਤਮਾ, ਤੇਰੀ ਆਤਮਾ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਤੇਰੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਸਮੇਤ! ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਪਿਆਰ ਹਰ ਸ਼ਰਾਬੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣ ਲਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈਂ! ਪਿਆਰ? ਕਿਉਂ, ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਗਹਿਣਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹੈ—ਇਹੀ ਪਿਆਰ ਹੈ! ਇਸ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ! ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕਿੰਨੀ ਹੈ? ਤੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤੂੰ ਸਭ! ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਤੇਰੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਿਉਂ ਕਰੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕਿਉਂ, ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕੋਈ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੀ ਤੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ? ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਬੇਚਾਰੇ ਮੂਰਖ, ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਰੱਖਣ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅੱਛਾ ਪ੍ਰਭੂ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਤੇਰਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਕੀ ਹੈ? ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਧੋਖੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੀ ਹੈ? ਕਿਉਂ, ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਤੇਰਾ ਹੱਸ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈਂ! ਜਾਂ ਕੀ ਤੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਤੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਤੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਲ ਉਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਲਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ! ਅਤੇ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲ ਕੀ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ? ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਹੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਲੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਇਹੀ ਉਸਦਾ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹੋ ਜੇਕਰ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹਰਾਉਂਦਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛੋ, ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰੇਗਾ। ਕਿਉਂ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਹੱਸੇਗਾ, ਜੇ, ਯਾਨੀ, ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਥੁੱਕਦਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁੱਟਦਾ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦ ਸ਼ਾਇਦ ਦੋ ਪੈਸੇ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਉਂ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਕਿਸ ਲਈ? ਉਹ ਕੌਫੀ ਜੋ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੀਣ ਲਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ? ਚੰਗੇ ਭੋਜਨ ਲਈ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਇੰਨਾ ਵਧੀਆ ਕਿਉਂ ਖੁਆਉਂਦੇ ਹਨ? ਇੱਕ ਹੋਰ ਔਰਤ, ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਔਰਤ, ਅਜਿਹਾ ਖਾਣਾ ਨਿਗਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇੰਨਾ ਵਧੀਆ ਕਿਉਂ ਖੁਆਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋ - ਖੈਰ, ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਮੰਨੋ, ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮੋੜ ਸਕੋਗੇ, ਤੁਸੀਂ ਅੰਤ ਤੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹੋਗੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋਚੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੋਹਣੀ ਦਿੱਖ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਲੱਭਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਗੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨਗੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੁੜੀਆਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਲੈਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾ ਕਰੋ: ਉਹ, ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਉਹ ਸਹੇਲੀਆਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇੱਥੇ ਗੁਲਾਮ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਤਰਸ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹੋ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਡੁੱਬ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੰਦਾ, ਘਿਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਸਭ ਕੁਝ ਛੱਡ ਦਿਓਗੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਜੋ ਕੁਝ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵਾਪਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ - ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ, ਤੁਹਾਡੀ ਸੁੰਦਰਤਾ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ, ਅਤੇ ਬਾਈ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੋਗੇ। ਪੈਂਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਔਰਤ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬੀਮਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹੋਵੋਗੇ - ਇਸ ਲਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ। ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾ ਰਹੇ ਹੋ - ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਫ਼ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ! ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿਆਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੰਮ ਇੰਨਾ ਔਖਾ ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਮਨਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਅਤੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਇੱਕ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਦਿਲ ਚੀਕਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ, ਇੱਕ ਅੱਖਰ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਚਲੇ ਜਾਓਗੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਹੋ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਓਗੇ, ਫਿਰ ਇੱਕ ਤੀਜੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ, ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੇਅ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਓਗੇ। ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਕੁੱਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਰਿਵਾਜ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਸੈਲਾਨੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟੇ ਬਿਨਾਂ ਦਿਆਲੂ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਉੱਥੇ ਇੰਨਾ ਭਿਆਨਕ ਹੈ? ਖੈਰ, ਜਾਓ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖੋਗੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ, ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ, ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਦੇਖੀ। ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਮਜ਼ਾਕ ਵਜੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਠੰਡ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਠੰਡਾ ਹੋ ਸਕੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰੌਲਾ ਪਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਵੇਰੇ ਨੌਂ ਵਜੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ਰਾਬੀ, ਵਿਗੜੀ ਹੋਈ, ਅੱਧ ਨੰਗੀ, ਕੁੱਟੀ ਹੋਈ ਕਾਲੀ ਅਤੇ ਨੀਲੀ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਦੀਆਂ ਦੋ ਕਾਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਨ; ਉਸਦੇ ਨੱਕ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਖੂਨ ਵਗ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਉਹ ਪੱਥਰ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਈ, ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਮਕੀਨ ਮੱਛੀ ਫੜੀ ਹੋਈ ਸੀ; ਉਹ ਆਪਣੀ 'ਬਦਕਿਸਮਤ' ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਚੀਕ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਮਕੀਨ ਮੱਛੀ ਨੂੰ ਪੌੜੀਆਂ ਨਾਲ ਮਾਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੈਬਮੈਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਭੀੜ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸ ਵਰਗੀ

ਹੋਵੋਗੇ? ਖੈਰ, ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ? ਸ਼ਾਇਦ ਦਸ ਜਾਂ ਅੱਠ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹੀ ਕੁੜੀ, ਨਮਕੀਨ ਮੱਛੀ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ, ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਤਾਜ਼ੀ, ਮਾਸੂਮ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ, ਜਾਣਦੀ ਹੋਈ ਆਈ ਸੀ ਕੋਈ ਬੁਰਾਈ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਹਰ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸੀ, ਮਾਣ ਵਾਲੀ, ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ, ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ, ਰਾਣੀ ਵਾਂਗ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਆਦਮੀ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕਿਵੇਂ ਖਤਮ ਹੋਇਆ, ਹੈ ਨਾ? ਅਤੇ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਉਸੇ ਪਲ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਮੱਛੀ ਨਾਲ ਗੰਦੇ ਕਦਮ ਮਾਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਗੰਦੀ ਅਤੇ ਖਿੰਡੀ ਹੋਈ, ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਉਸੇ ਪਲ ਉਸਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮਾਸੂਮ ਸਾਲ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਜੋ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਬਿਤਾਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਕਿ ਉਹ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੇਗਾ, ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਭਵਿੱਖ ਉਸਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ? ਨਹੀਂ, ਲੀਜ਼ਾ, ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹੋਵੋਗੇ, ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹੋਵੋਗੇ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਜਲਦੀ ਹੀ, ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ, ਖਪਤ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਔਰਤ ਵਾਂਗ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ, ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ? ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹੋਵੋਗੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਲਕ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣ। ਖਪਤ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਬੁਖਾਰ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਖਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਤੱਕ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਬਿਮਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਲਕ ਸਿਰਫ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ, ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੇ ਦੇਣਦਾਰ ਹੋ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦੇ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਗੇ, ਸਾਰੇ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈਣ ਲਈ, ਕਾਫ਼ੀ ਜਲਦੀ ਨਾ ਮਰਨ ਲਈ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਭੀਖ ਮੰਗਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣਗੇ। 'ਤੁਸੀਂ ਕਦੋਂ ਮਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਗੰਦੇ ਸਮਾਨ, ਤੁਸੀਂ? ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਸੌਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਹਰ ਸਮੇਂ ਰੋਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ।' ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ। ਮੈਂ ਖੁਦ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮਰ ਰਹੇ ਹੋਵੋਗੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਿੱਲੇ ਅਤੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਤਹਿਖਾਨੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਬਦਬੂਦਾਰ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣਗੇ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਪਏ ਹੋਵੋਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀ ਹੋਣਗੇ? ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਮਰ ਜਾਓਗੇ, ਤਾਂ ਅਜਨਬੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਾਲ, ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ, ਬੁੜਬੁੜਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਬਾਹਰ ਰੱਖ ਦੇਣਗੇ। ਕੋਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸੀਸ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਹਉਕਾ ਨਹੀਂ ਭਰੇਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿਓ - ਬੱਸ ਇਹੀ ਉਹ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਇੱਕ ਸਸਤਾ ਤਾਬੂਤ ਖਰੀਦਣਗੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਬਰਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕੱਲ੍ਹ ਉਸ ਗਰੀਬ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਲੈ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਬ ਵਿੱਚ ਜਾਣਗੇ। ਤੁਹਾਡੀ ਕਬਰ ਚਿੱਕੜ, ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਗਿੱਲੀ ਬਰਫ਼ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਵੇਗੀ - ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਗੇ - ਉਹ ਨਹੀਂ! 'ਉਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰ ਦਿਓ, ਮੁੰਡੇ! ਪ੍ਰਭੂ, ਬਸ ਉਸਦੀ "ਬਦਕਿਸਮਤ," ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵੀ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਚਲੀ ਗਈ, ਕੁੱਤੀ! ਰੱਸੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰੋ, ਤੁਸੀਂ ਨੌਜਵਾਨ ਬਦਮਾਸ਼!' 'ਸਭ ਠੀਕ ਹੈ!' 'ਠੀਕ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਾਸੇ ਪਈ ਹੈ? ਉਹ ਖੁਦ ਵੀ ਕਦੇ ਇਨਸਾਨ ਸੀ, ਹੈ ਨਾ? ਓਹ, ਠੀਕ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਭਰ ਦਿਓ!' ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੀ ਕਬਰ ਨੂੰ ਗਿੱਲੀ ਨੀਲੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਭਰ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੱਬ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਜਾਣਗੇ।... ਇਹ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਦ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੋਰ ਔਰਤਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀਆਂ ਕਬਰਾਂ, ਪਿਤਾਵਾਂ, ਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਬੱਚੇ ਹਨ, ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਹੰਝੂ ਹੋਣਗੇ, ਨਾ ਹੀ ਹਉਕੇ, ਨਾ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੋਈ ਯਾਦ। ਕੋਈ ਵੀ, ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ ਧਰਤੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਏ! ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਚਿੱਕੜ, ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਚਿੱਕੜ, ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਾਬੂਤ ਦੇ ਢੱਕਣ 'ਤੇ ਦਸਤਕ ਦਿੰਦੇ ਹੋ ਜਦੋਂ ਮੁਰਦੇ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਉੱਠਦੇ ਹਨ, ਚੀਕਦੇ ਹਨ, 'ਮੈਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਿਓ, ਚੰਗੇ ਲੋਕੋ! ਮੈਂ ਜੀਉਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਗੰਦੇ ਬੂਟ ਪੂੰਝਣ ਲਈ ਇੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਮੈਟ ਵਜੋਂ ਬਿਤਾਈ। ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੇਅ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਇੱਕ ਪੱਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਿਓ, ਚੰਗੇ ਲੋਕੋ!'

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਤਰਸਯੋਗ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਲੇ ਤੱਕ ਇੱਕ ਗੰਢ ਉੱਠਦੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਅਤੇ - ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਰੁਕ ਗਿਆ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਿਆ, ਅਤੇ, ਡਰ ਨਾਲ ਝੁਕ ਕੇ, ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਧੜਕਦੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਸੁਣਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਕੱਟ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਮਰੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਤਸੁਕ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਜੋ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰਾਂ। ਇਹ ਇਸਦਾ ਖੇਡ ਸੀ, ਇਸਦਾ ਖੇਡ, ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੂਰ ਲੈ ਜਾਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸਦਾ ਖੇਡ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਸਖ਼ਤ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਤਾਬੀ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਂ "ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹਾਂ" ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਵਨਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿ ਇਹ ਕਿਤਾਬੀ ਅੰਦਾਜ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ। ਪਰ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਡਰ ਗਿਆ। ਨਹੀਂ, ਕਦੇ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਸੀ! ਉਹ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਝੁਕੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਸਿਰਹਾਣੇ ਵਿੱਚ ਦੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੱਸ ਕੇ ਫੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ ਕੜਵੱਲ ਨਾਲ ਧੜਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਜਵਾਨ ਸਰੀਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੰਟ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਛਾਤੀ ਨੂੰ ਪਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਚੀਕਾਂ ਅਤੇ ਚੀਕਾਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਪਏ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਿਰਹਾਣੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਕੱਸ ਕੇ ਚਿਪਕ ਗਈ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ, ਕੋਈ ਆਤਮਾ ਨਹੀਂ, ਉਸਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹੰਝੂਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੇ। ਉਸਨੇ ਸਿਰਹਾਣੇ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਂਹ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੱਟਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਖੂਨ ਨਾ ਨਿਕਲ ਗਿਆ (ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ), ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਖਿੰਡੇ ਹੋਏ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨਾ, ਉਸ ਅਲੌਕਿਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਸਦਾ ਸਾਹ ਰੋਕ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨਾ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ, ਬੁਖਾਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਡਰ ਵਿੱਚ ਕੰਬਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਲੱਭਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਹਨੇਰਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਅਚਾਨਕ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਮਾਚਿਸ ਦੇ ਇੱਕ ਡੱਬੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੋਮਬੱਤੀ-ਸਟਿੱਕ ਨੂੰ ਛੂਹ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅਣਵਰਤੀ ਮੋਮਬੱਤੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਪਲ ਮੋਮਬੱਤੀ ਨੇ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਜਗਾਇਆ, ਲੀਜ਼ਾ ਛਾਲ ਮਾਰ ਗਈ, ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਵਿਗੜਿਆ ਹੋਇਆ ਚਿਹਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅੱਧੀ ਪਾਗਲ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਲਗਭਗ ਖਾਲੀ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਫੜ ਲਏ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਮੇਰੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਾਇਆ।

“ਲੀਜ਼ਾ, ਮੇਰੀ ਪਿਆਰੀ, ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਮੈਨੂੰ—ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ—” ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦਬਾਏ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਗਲਤ ਗੱਲ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਰੁਕ ਗਿਆ।

"ਇਹ ਮੇਰਾ ਪਤਾ ਹੈ, ਲੀਜ਼ਾ। ਆਓ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲੋ।"

"ਮੈਂ ਕਰਾਂਗੀ," ਉਸਨੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

"ਮੈਂ ਹੁਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਅਲਵਿਦਾ। ਤੂੰ ਆਵੇਂਗਾ, ਨਹੀਂ?"

ਮੈਂ ਉੱਠਿਆ। ਉਹ ਵੀ ਉੱਠੀ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ, ਕੰਬ ਗਈ, ਕੁਰਸੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਾਲ ਫੜੀ, ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੋਢਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਠੋਡੀ ਤੱਕ ਉੱਪਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਬਿਮਾਰ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਮੁਸਕਰਾਈ, ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਅਜੀਬ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਫ਼ਸੋਸ ਸੀ। ਮੈਂ ਜਾਣ ਲਈ, ਫਰਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਡੁੱਬਣ ਲਈ ਤਰਸ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਰੁਕੋ,” ਉਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹਾਲ ਵਿੱਚ, ਬਿਲਕੁਲ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੇ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਓਵਰਕੋਟ ਫੜ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਰੋਕ ਲਿਆ।

ਉਸਨੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਮੋਮਬੱਤੀ ਬੁਝਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਭੱਜ ਗਈ। ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਕੁਝ ਯਾਦ ਆਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਭੱਜ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਹ ਫਿਰ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ, ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚਮਕ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਉਸਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਫੈਲ ਗਈ - ਇਸਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਮਾਫੀ ਮੰਗ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਚਿਹਰਾ ਸੀ, ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਰੂਪ - ਉਦਾਸ, ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿੱਦੀ। ਹੁਣ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਰਮ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਭਰੋਸੇਮੰਦ, ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮੀਲੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਕੁਝ ਮਿਹਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹਲਕੇ ਭੂਰੇ ਸਨ, ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ, ਅੱਖਾਂ ਜੋ ਪਿਆਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਦਾਸ ਨਫ਼ਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ।
ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਹਸਤੀ ਵਾਂਗ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਵਧਾਇਆ। ਉਸ ਪਲ ਉਸਦਾ ਪੂਰਾ ਚਿਹਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭੋਲਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਵਰਗਾ, ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਮੈਡੀਕਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਗਈ ਚਿੱਠੀ ਸੀ - ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਫੁੱਲਦਾਰ, ਪਰ ਪਿਆਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਐਲਾਨ ਵੀ। ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸਦੇ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੱਚੀ ਭਾਵਨਾ ਝਲਕਦੀ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਨਕਲੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਚਿੱਠੀ ਪੜ੍ਹੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਜੋਸ਼ੀਲੀ, ਉਤਸੁਕ ਅਤੇ ਬਚਕਾਨਾ ਬੇਸਬਰੇ ਨਜ਼ਰ ਨੂੰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਟਿਕਾਈ ਹੋਈ ਮਿਲੀ। ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਚਿਪਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਲਦੀ ਨਾਲ, ਪਰ, ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਮਾਣ ਨਾਲ, ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਾਂਸ ਤੇ ਗਈ ਸੀ, "ਬਹੁਤ, ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ, ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ," ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਥੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਨਹੀਂ, ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਾ ਰਹੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਆਪਣਾ ਕਰਜ਼ਾ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹੀ ਚਲੇ ਜਾਵੇਗੀ। ... ਖੈਰ, ਵੈਸੇ ਵੀ, ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਪੂਰੀ ਸ਼ਾਮ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਨੱਚਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਰੀਗਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਖੇਡਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ! ਅਤੇ ਡਾਂਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ (ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ) ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਉਹ ਪੱਤਰ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਡਾਂਸ ਤੇ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ - ਅਤੇ - "ਖੈਰ, ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ।"
ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਚਮਕਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੀਵੀਆਂ ਕਰ ਲਈਆਂ।
ਬੇਚਾਰੀ ਬੱਚੀ, ਉਹ ਉਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਾਂਗ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉਸ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਭੱਜੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾਂ ਚਲਾ ਜਾਵਾਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਦਿਲੋਂ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਲੋਕ ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਚਿੱਠੀ, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ, ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੇ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗੀ। ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਰੱਖੇਗੀ, ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅਨਮੋਲ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਾਂਗ, ਆਪਣੇ ਮਾਣ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਜੋਂ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਜਿਹੇ ਪਲ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਭੋਲੇਪਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰਨ ਲਈ, ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਵੇਖ ਸਕਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਾਂ। ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਦਬਾਇਆ, ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਦੂਰ ਜਾਣ ਲਈ ਤਰਸ ਰਿਹਾ ਸੀ...
ਮੈਂ ਘਰ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਰਸਤਾ ਤੁਰਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਗਿੱਲੀ ਬਰਫ਼ ਹਰ ਸਮੇਂ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਦੀ ਰਹੀ। ਮੈਂ ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ, ਉਦਾਸ, ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਸੱਚਾਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੇਰੀ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਘਿਣਾਉਣੀ ਸੱਚਾਈ!

ਅੱਠਵਾਂ

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ। ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਭਾਰੀ, ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਉੱਠਣ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਵਾਪਰੀ ਹਰ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਯਾਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਲੀਜ਼ਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਭਾਵਨਾਤਮਕਤਾ, ਅਤੇ "ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਿਆਨਕਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ" 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੈਰਾਨ ਸੀ।
"ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਮੂਰਖ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਵਾਂਗ ਘਬਰਾਹਟ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ," ਮੈਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। "ਪ੍ਰਭੂ, ਮੈਂ ਕਿੰਨੀ ਮੂਰਖ ਸੀ! ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਤਾ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ? ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਉਹ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਉਸਨੂੰ ਆਉਣ ਦਿਓ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।..."
ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਜੋ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਜਲਦੀ, ਉਹ ਸੀ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਅਤੇ ਸਿਮੋਨੋਵ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਬਚਾਉਣਾ। ਇਹੀ ਮੁੱਖ ਚੀਜ਼ ਸੀ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਸਵੇਰ ਲੀਜ਼ਾ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਗਿਆ।
ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਉਹ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨੇ ਪਏ ਜੋ ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਸਿਮੋਨੋਵ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਹਤਾਸ਼ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ: ਐਂਟਨ ਐਂਟੋਨੋਵਿਚ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਰੂਬਲ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਉਸ ਸਵੇਰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਮੂਡ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਮੰਗੇ, ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਧਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਵਾਅਦਾ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੈਤਾਨੀ-ਪਰਵਾਹ ਵਾਲੇ ਹਵਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਅਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਹੋਟਲ ਡੀ ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਮਲਿੰਗੀ ਪਾਰਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦਾ ਦੋਸਤ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਰੇਕ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਰਾਬ ਅਤੇ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ, ਕਾਫ਼ੀ ਸਾਧਨ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ, ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਰੀਅਰ, ਮਜ਼ਾਕੀਆ, ਮਨਮੋਹਕ, ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹੋ। ਇੱਕ ਵਾਧੂ 'ਅੱਧਾ ਦਰਜਨ' ਪੀਤਾ ਅਤੇ - ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਠੀਕ ਹੋ ਗਿਆ, "ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ।
ਘਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੀ ਮੈਂ ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ।
ਅੱਜ ਤੱਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਮੇਰੀ ਚਿੱਠੀ ਯਾਦ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸਦੇ ਸਲੀਕੇਦਾਰ, ਚੰਗੇ-ਮਜ਼ਾਕ ਵਾਲੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੁਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਪੁੰਨਤਾ ਨਾਲ, ਸੰਪੂਰਨ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਧੂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ, ਮੈਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਮੰਨਿਆ। ਮੇਰਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਬਹਾਨਾ, "ਜੇ ਮੇਰੇ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ," ਇਹ ਸੀ ਕਿ, ਪੀਣ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਆਦੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਪਹਿਲੇ ਗਲਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੋ ਗਿਆ ਜੋ (ਮੈਂ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ) ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪੰਜ ਤੋਂ ਛੇ ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਟਲ ਡੀ ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਮੋਨੋਵ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜ਼ਵੇਰਕੋਵ ਨੂੰ, ਜਿਸਨੂੰ "ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ" ਮੈਂ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਤੋਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਦਾ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿਰ ਦਰਦ ਸੀ ਅਤੇ - ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣ ਲਈ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਕੁਝ ਹਲਕਾਪਨ" ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਸੀ, ਲਗਭਗ ਬੇਢੰਗੇਪਨ (ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਵੈਸੇ) ਜੋ ਮੇਰੇ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਅਚਾਨਕ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ "ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਦੇ ਉਸ ਸਾਰੇ ਭਿਆਨਕ ਕੰਮ" ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਰਲੇਪ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਿਆ; ਕਿ ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਇੰਨਾ ਕੁਚਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਤੁਸੀਂ, ਸੱਜਣ, ਸ਼ਾਇਦ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਇਸਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। "ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ," ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ, "ਹਰ ਉਸ ਅਵੇਸਲੇਪਣ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਕਰਦਾ ਹੈ।"
"ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਮਾਰਕੁਇਸ ਵਰਗੀ ਖੇਡ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਲਾਨਤ!" ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਚਿੱਠੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ। "ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਹਾਂ! ਮੇਰੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕੱਢਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਇਆ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਚਮਕਦਾਰ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ 'ਇੱਕ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਆਦਮੀ, ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ' ਹਾਂ।"

ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਾਰਾ ਭਿਆਨਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ਾਇਦ ਵਾਈਨ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਖੈਰ, ਸ਼ਾਇਦ ਵਾਈਨ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ। ਦਰਅਸਲ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੰਜ ਤੋਂ ਛੇ ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਡਰਿੰਕ ਨਹੀਂ ਪੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਿਮੋਨੋਵ ਨਾਲ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਬੇਸ਼ਰਮ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਪਛਤਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ...

ਖੈਰ, ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਨਰਕ! ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਛੇ ਰੂਬਲ ਪਾਏ, ਇਸਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਅਪੋਲਨ ਨੂੰ ਸਿਮੋਨੋਵ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਪੋਲਨ ਹੋਰ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਿਮੋਨੋਵ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸੈਰ ਲਈ ਬਾਹਰ ਗਿਆ। ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਅਜੇ ਵੀ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਦਰਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਬਿਮਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਾਮ ਢਲਦੀ ਗਈ ਅਤੇ ਹਨੇਰਾ ਵਧਦਾ ਗਿਆ, ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਓਨੇ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ—ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ—ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਬਦਲਦੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਲਝਦੇ ਗਏ। ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ, ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਤੱਕ, ਕੁਝ ਹਿਲਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਮਰਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਰਦਨਾਕ ਪੀੜਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੈਂ ਮੇਸ਼ਚਾਂਸਕਾਯਾ, ਸਦੋਵਾਯਾ ਅਤੇ ਯੂਸੁਪੋਵ ਪਾਰਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਭੀੜ-ਭੜੱਕੇ ਵਾਲੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਤੁਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੈਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੈਰ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਰਾਸ ਅਤੇ ਚਿੰਤਤ ਚਿਹਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੰਮ ਤੋਂ ਘਰ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜੋ ਪਸੰਦ ਆਇਆ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਆਮ ਹਲਚਲ ਸੀ, ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦਾ, ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਸੁਭਾਅ। ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੀ ਭੀੜ ਅਤੇ ਹਲਚਲ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਝ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਉੱਠ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਦਰਦਨਾਕ, ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਜੋ ਸ਼ਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਕੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੀ ਜ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਹੋਵੇ।

ਇਹ ਸੋਚ ਕਿ ਲੀਜ਼ਾ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਚਿੰਤਾ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਅਜੀਬ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਉਸਦੀ ਯਾਦ ਮੈਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੜਫਾਉਂਦੀ ਜਾਪਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ, ਬਾਕੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਬਾਕੀ ਸਭ ਕੁਝ ਜੋ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ; ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਸਿਮੋਨੋਵ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਆਪਣੀ ਚਿੱਠੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ। ਪਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਲੀਜ਼ਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲੇ ਲੀਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਦੁਖੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। "ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਆ ਜਾਵੇ?" ਮੈਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ। "ਖੈਰ, ਜੇ ਉਹ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਉਸਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓ। ਹਮ... ਇੱਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਹ ਦੇਖੇ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਜੀਉਂਦੀ ਹਾਂ। ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਹੀਰੋ ਜਾਪਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਹਮ! ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਇੱਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਇੰਨਾ ਮਾੜਾ ਅਤੇ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਅਜਿਹੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ! ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਉਹ ਅਮਰੀਕੀ ਕੱਪੜੇ ਵਾਲਾ ਸੋਫਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸਟਫਿੰਗ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੀ ਹੋਈ ਹੈ! ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਡਰੈਸਿੰਗ ਗਾਊਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਪੇਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ! ਚੀਥੜੇ ਅਤੇ ਫਟੇ ਹੋਏ।... ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਸਭ ਦੇਖੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਅਪੋਲਨ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖੇਗੀ। ਸੂਰ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮ ਹੋਣ ਲਈ ਉਸ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਮੈਂ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵਾਂਗੀ, ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੀ, ਆਪਣੇ ਡਰੈਸਿੰਗ ਗਾਊਨ ਦੇ ਸਕਰਟ ਪਹਿਨ ਲਪੇਟ ਲਵਾਂਗੀ, ਮੁਸਕਰਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੀ, ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੀ। ਉਫ! ਬਿਮਾਰ! ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੰਨੀ ਬਿਮਾਰ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਹੋਰ ਵੀ ਭਿਆਨਕ, ਹੋਰ ਵੀ ਘਿਣਾਉਣੀ! ਹਾਂ, ਹੋਰ ਵੀ ਘਿਣਾਉਣੀ! ਅਤੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਉਸ ਬੇਈਮਾਨ, ਝੂਠੇ ਮਖੌਟੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ - ਦੁਬਾਰਾ, ਦੁਬਾਰਾ!"

ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਦੂਰ ਆ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਭੜਕਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ।

"ਬੇਈਮਾਨ ਕਿਉਂ? ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਹੈ? ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਕੁਝ ਸੱਚੀ ਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਜਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ... ਜੇ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵੀ ਰੋਈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਭ ਭਲੇ ਲਈ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਉਸ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ..."

ਸਾਰੀ ਸ਼ਾਮ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਨੌਂ ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਲੀਜ਼ਾ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ, ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਿਆ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕੀਤਾ।

ਹਾਂ, ਉਸ ਰਾਤ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਪਲ ਮੇਰੀ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਮਾਚਿਸ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪੀਲਾ, ਵਿਗੜਿਆ ਹੋਇਆ ਚਿਹਰਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਤਸੀਹੇ ਭਰਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ। ਕਿੰਨੀ ਤਰਸਯੋਗ, ਕਿੰਨੀ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ, ਕਿੰਨੀ ਮਰੋੜੀ ਹੋਈ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਸੀ ਉਸ ਪਲ ਉਸਦੀ! ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਦੋਂ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰਸਯੋਗ, ਅਣਉਚਿਤ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਪਲ ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਸੀ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਬਕਵਾਸ ਕਹਿ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਣਾਅ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇੱਕ ਅਤਿਕਥਨੀ ਵਜੋਂ। ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਉਸ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। "ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਤਿਕਥਨੀ ਕਰਦੀ ਹਾਂ - ਇਹ ਮੇਰੀ ਮੁਸੀਬਤ ਹੈ," ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਹਰ ਘੰਟੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ - "ਫਿਰ ਵੀ, ਲੀਜ਼ਾ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ," ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਇਹੀ ਲਗਾਤਾਰ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੰਨਾ ਚਿੰਤਤ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਅਨ੍ਹੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ: "ਉਹ ਆਵੇਗੀ! ਉਸਦਾ ਆਉਣਾ ਯਕੀਨੀ ਹੈ!" ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੀ ਹੋਈ ਭੱਜਦੀ ਹੋਈ ਅੱਗੇ ਵਧੀ। "ਜੇ ਅੱਜ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ, ਪਰ ਆਵੇਗੀ! ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਲੱਭੇਗੀ! ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸ਼ੁੱਧ ਦਿਲਾਂ ਦਾ ਇਹੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਰੋਮਾਂਟਿਕਤਾ ਹੈ! ਓ, ਘਿਣਾਉਣਾ, ਓ, ਮੂਰਖਤਾ, ਓ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਮਾਕੇਦਾਰ 'ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਰੂਹਾਂ' ਦੀ ਅਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ! ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ? ਕਿਉਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਸਕਦਾ ਸੀ!"

ਪਰ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਰੁਕ ਜਾਵਾਂਗਾ, ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ।

ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਘੱਟ, ਕਿੰਨੇ ਘੱਟ ਸ਼ਬਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ, ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਲੰਘਦੇ ਸਮੇਂ, ਕਿੰਨੇ ਘੱਟ ਸੁੰਦਰ ਵਰਣਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ (ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ, ਕਿਤਾਬੀ, ਝੂਠੇ) ਤਾਂ ਜੋ ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਪੂਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਢਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ! ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਹੈ! ਕੁਆਰੀ ਮਿੱਟੀ!

ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, "ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ," ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਾ ਆਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉੱਥੇ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਨੇੜੇ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਸ "ਸਰਾਪਿਆ" ਲੀਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਸਦਾ ਘਾਤਕ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ!

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਹੋਰ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਤੀਜਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਨਹੀਂ ਆਈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹਲਕਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨੌਂ ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਹੰਗਾਮਾ ਕਰਨ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਮਿੱਠੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਲਝਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, “ਮੈਂ ਲੀਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਬਚਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।... ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਉਸਦਾ ਮਨ ਵੱਡਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਾ ਸਮਝਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ (ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ)। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ, ਸੁੰਦਰ, ਕੰਬਦੀ ਅਤੇ ਰੋਦੀ ਹੋਈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਝੁੱਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ, ਪਰ—'ਲੀਜ਼ਾ,' ਮੈਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹਾਂ, 'ਯਕੀਨਨ ਤੁਸੀਂ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਹੈ ਨਾ? ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖਿਆ, ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ, ਪਰ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਲ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਹੋ ਅਤੇ ਡਰਦੀ ਸੀ ਕਿ, ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੋਗੇ, ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰੋਗੇ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ—ਇਹ ਨਿਰੋਲ ਹੋਵੇਗਾ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ - ਇਹ ਬੇਤੁਕੀ ਹੁੰਦੀ... (ਖੈਰ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੂਰਪੀਅਨ, ਜਾਰਜ-ਸੈਂਡੀਅਨ, ਅਕਹਿ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਮ ਸੂਖਮਤਾ ਵਿੱਚ ਉਲਝਾ ਲਿਆ।) ਪਰ ਹੁਣ, ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਰਚਨਾ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਹੋ - ਮੇਰੀ ਸੁੰਦਰ ਪਤਨੀ!”

ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਘਰ, ਨਿਡਰਤਾ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ,

ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖੁਸ਼ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਆਦਿ, ਆਦਿ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਤੰਗ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜੀਭ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਕੱਢ ਲਈ।

"ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ, 'ਟਾਰਟ'!" ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਚਿਆ। "ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ (ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਤ ਵਜੇ ਆਵੇਗੀ)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਖੁਦ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ - ਹਮ! ਵਾਹ, ਉਹ ਆਵੇਗੀ! ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਆਵੇਗੀ!"

ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਅਪੋਲਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੁੱਖੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਮਨ ਲੀਜ਼ਾ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਬਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ! ਉਹ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਰਾਪ ਸੀ, ਸਜ਼ਾ ਜੋ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਝਗੜਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਭੂ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ! ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਵਾਂਗ ਨਫ਼ਰਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ 'ਤੇ। ਉਹ ਇੱਕ ਬਜ਼ੁਰਗ, ਘਮੰਡੀ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਖਾਲੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਿਲਾਈ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਹੱਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੀਵਾਂ ਦੇਖਦਾ ਸੀ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਗਲਪਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਉਹ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦੇਖਦਾ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ। ਉਸ ਗੋਰੇ, ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੁਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੋ, ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ 'ਤੇ ਜੋ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਫੁੱਲੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਲੇਨਟੇਨ ਤੇਲ ਨਾਲ ਲਿਬੜੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਸ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਘੁੱਟੇ ਹੋਏ ਮੂੰਹ 'ਤੇ, ਹਮੇਸ਼ਾ V ਅੱਖਰ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਸੰਕੁਚਿਤ - ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਜੀਵ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਿਸਨੂੰ ਕਦੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਮਿਲਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਿੱਖਿਆਦਾਤਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਘਮੰਡ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਸਿਕੰਦਰ ਮਹਾਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੋਟ ਦੇ ਹਰ ਬਟਨ ਨਾਲ, ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਹਰ ਵਾਲ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਹਾਂ, ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ! ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਦਾ ਰਵੱਈਆ ਬਿਲਕੁਲ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਇੰਨੀ ਸਖਤ, ਇੰਨੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਾਲੀ, ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੰਨੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਸੀ, ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਹਿਸਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ। ਦਰਅਸਲ, ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੂਰਖ ਸਮਝਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਸਨੇ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ "ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ" ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸੱਤ ਰੂਬਲ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ "ਕੁਝ ਨਾ ਕਰਨ" ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਾਪ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਝੱਲੇ ਸਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੰਨੀ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਤੁਰਦੇ ਸੁਣਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਦੌਰੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਫ਼ਰਤ ਸੀ ਉਹ ਉਸਦੀ ਲਿਸਪ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਜੀਭ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੰਬੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲਿਸਪ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਬਾਰੀਕ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ, ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਸੀ, ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਸ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੌਲੀ, ਮਾਪੀ ਗਈ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਾ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਟਿਕਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਗੁੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਵੰਡ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬੂਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਉਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਹੁਤ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਕ ਸੀ, ਇੱਕ ਹੌਲੀ, ਬਰਾਬਰ, ਗਾਇਨ-ਗੀਤ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਮੁਰਦਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਬੂਰ ਗਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ: ਉਹ ਮੁਰਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ਬੂਰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੂਹਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੂਟ ਪਾਲਿਸ਼ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਰਸਾਇਣਕ ਪਦਾਰਥ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਛੱਡਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਸਜਾਏ ਹੋਏ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕਦਾ

ਸੀ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਬਿਨਾਂ ਸਜਾਏ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਫਲੈਟ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ - ਇਹ ਮੇਰਾ ਸ਼ੈੱਲ ਸੀ, ਉਹ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਤੋਂ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਉਲਝਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅਪੋਲਨ ਮੇਰੇ ਫਲੈਟ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਿਆ।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਵੀ ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿਣਾ, ਇਹ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਇੰਨਾ ਹੰਗਾਮਾ ਕਰਦਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਖਿਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਖੁਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਅਪੋਲਨ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੇ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਲਈ ਉਸਦੀ ਤਨਖਾਹ ਰੋਕ ਲਵੇ। ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸਿਰਫ਼ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇੰਨੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਚਾਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਾਂਗਾ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਦੇ ਹੰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਚਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਦਰਾਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਰੂਬਲ ਕੱਢਦਾ, ਉਸਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਹਨ, ਕਿ ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ "ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਤਨਖਾਹ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ! ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ," ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਘਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਰੁੱਖਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁੱਛਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪੰਦਰਵਾੜਾ, ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤੇ, ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਵੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ...

ਪਰ ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਮੈਂ ਚਾਰ ਦਿਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਿਆ। ਉਸਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ (ਅਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਜੋੜਨ ਦਿਓ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਸਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਘਿਣਾਉਣੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ) - ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਫੜ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਹ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮਿੰਟਾਂ ਲਈ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਹਟਦਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ - ਅਜੇ ਵੀ ਚੁੱਪਚਾਪ - ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਲਈ ਚੱਲ ਪੈਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਦੀ ਗਤੀ ਵਧਾਉਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਦੇ ਮੇਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪਚਾਪ ਅਤੇ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਹੱਥ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੈਰ ਅੱਗੇ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਸਥਿਰਤਾ ਨਾਲ ਵੇਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਿਣਾਉਣੀ ਸੀ। ਜੇ ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਪਰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਕਿੰਟਾਂ ਲਈ ਸਿੱਧਾ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ, ਫਿਰ ਉਹ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਲੈਂਦਾ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਘੁੰਮਦਾ, ਅਤੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ। ਲਗਭਗ ਦੋ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣਾ ਕਮਰਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ, ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ, ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਹੋਸ਼ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਸ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਮਿੰਟ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ।

ਜੇ ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਨਾ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਬਾਗ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਹਉਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਪੈਂਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰ ਹਉਕੇ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਦੀ ਪੂਰੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨੂੰ ਮਾਪ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਸਭ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਉਸਦੀ ਪੂਰੀ ਜਿੱਤ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ: ਮੈਂ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ, ਮੈਂ ਚੀਕਿਆ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਹੀ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਜੋ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਇਸ ਵਾਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਦੀ ਸਖ਼ਤ ਦਿੱਖ ਦੀ ਚਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਮੈਂ ਇਕਦਮ ਆਪਣਾ ਗੁੱਸਾ ਗੁਆ ਬੈਠਾ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਉਸ 'ਤੇ ਭੜਕ ਪਿਆ।

"ਰੁਕੋ!" ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਹੀ ਚੀਕਿਆ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਚੁੱਪਚਾਪ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਹੱਥ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਰੱਖ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ। "ਰੁਕੋ! ਵਾਪਸ ਆਓ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ! ਵਾਪਸ ਆਓ!"

ਮੈਂ ਉਸ 'ਤੇ ਇੰਨੀ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗਰਜਿਆ ਹੋਣਾ ਕਿ ਉਹ ਫਿਰ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਿਆ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗਾ। ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਾਗਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।
"ਤੁਹਾਡੀ ਹਿੰਮਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ਮੇਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੇ ਆ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੂਰਦੀ ਰਹੀ? ਆਓ, ਮੈਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿਓ!"
ਪਰ ਅੱਧੇ ਮਿੰਟ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਫਿਰ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਨ ਲੱਗ ਪਿਆ।
"ਰੁਕੋ!" ਮੈਂ ਗਰਜਿਆ, ਉਸ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ। "ਕੀ ਤੂੰ ਹਿੱਲਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ! ਆਹ, ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਹੈ! ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇ: ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਆਇਆ ਸੀ?"
"ਜੇਕਰ ਕੁਝ ਹੈ, ਸਰ, ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕਰਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੇਰਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਾਂ," ਉਸਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਰੁਕ ਕੇ, ਆਪਣੀ ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਮਾਪੀ ਹੋਈ ਲਿਸਪ ਨਾਲ, ਆਪਣੀਆਂ ਭਰਵੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਝੁਕਾਇਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਸਵੈ-ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾਲ।
"ਇਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ, ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ!" ਮੈਂ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਕੰਬਦੀ ਹੋਈ ਚੀਕੀ। "ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਖੁਦ ਦੱਸਾਂਗੀ, ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਤੂੰ ਇੱਥੇ ਕਿਉਂ ਆਇਆ ਹੈਂ। ਤੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਤੇਰੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਖੁਦ ਆ ਕੇ ਮੰਗਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਤੂੰ ਇੱਥੇ ਮੈਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਲਈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਮੈਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮੂਰਖਤਾ ਨਾਲ ਘੂਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈਂ, ਇਹ ਸਭ ਕਿੰਨਾ ਮੂਰਖ, ਮੂਰਖ, ਮੂਰਖ, ਮੂਰਖ ਹੈ!"
ਉਹ ਚੁੱਪਚਾਪ ਫਿਰ ਮੁੜਨ ਹੀ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ।
“ਦੇਖ,” ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਚੀਕਿਆ, “ਇਹ ਪੈਸੇ ਹਨ! ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹੋ? ਇਹ ਇੱਥੇ ਹਨ! (ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਮੇਜ਼ ਦੇ ਦਰਾਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ।) ਸਾਰੇ ਸੱਤ ਰੂਬਲ। ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ—ਨਹੀਂ—ਮਿਲਣਗੇ—ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਦਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ! ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸੁਣਦੇ ਹੋ?”
"ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ!" ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।
"ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ!" ਮੈਂ ਚੀਕਿਆ। "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਬਚਨ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ - ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ!"
"ਮੈਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, "ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ, ਸਰ, ਮੈਨੂੰ 'ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲਾ' ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।"
"ਜਾਓ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰੋ!" ਮੈਂ ਗਰਜਿਆ। "ਇਸੇ ਮਿੰਟ, ਇਸ ਸਕਿੰਟ 'ਤੇ ਜਾਓ! ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੋ! ਇੱਕ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ! ਇੱਕ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ!"
ਪਰ ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਫਿਰ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਿਆ ਅਤੇ ਮੇਰੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜੇ, ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵੱਲ ਚਲਾ ਗਿਆ।
"ਪਰ ਲੀਜ਼ਾ ਲਈ ਇਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦਾ!" ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਫਿਰ, ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਸਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਲਦੀ ਦੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਧੜਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। "ਅਪੋਲਨ," ਮੈਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ਭਾਵੇਂ ਸਾਹ ਰੋਕ ਕੇ, "ਤੁਰੰਤ ਜਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲੈ ਆ। ਤੁਰੰਤ!"
ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਸੀ, ਆਪਣੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਲਗਾ ਲਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਿਲਾਈ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਪਰ, ਮੇਰਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣ ਕੇ, ਉਹ ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਭੜਕ ਉੱਠਿਆ।
"ਛੇਤੀ ਜਾਓ! ਇਸ ਮਿੰਟ! ਜਾਓ, ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਵੇਗਾ ਉਸ ਲਈ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗਾ!"
"ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਰ," ਉਸਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ, ਬਿਨਾਂ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਉਠਾਏ, ਆਪਣੀ ਆਮ, ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਬੋਲੀ ਨਾਲ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਸੂਈ ਨੂੰ ਘੁਮਾਇਆ। "ਜਿਸਨੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ! ਪਰ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸਰ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਸੀਬਤ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"
"ਜਾਓ!" ਮੈਂ ਚੀਕਿਆ, ਉਸਦੇ ਮੋਢੇ ਤੋਂ ਫੜ ਲਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਵਾਰ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ।

ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਸੇ ਪਲ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅੰਦਰ ਆਇਆ, ਰੁਕ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਘਬਰਾਹਟ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ, ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ। ਉੱਥੇ, ਦੋਵੇਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਅਤੇ ਕੰਧ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਕੇ, ਮੈਂ ਉਸੇ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬੇਚੈਨ ਰਿਹਾ।

ਲਗਭਗ ਦੋ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਅਪੋਲਨ ਦੇ ਹੌਲੀ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤੀ।

"ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨੌਜਵਾਨ ਔਰਤ ਹੈ, ਸਰ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਕਾਫ਼ੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵੇਖਦਾ ਹੋਇਆ।

ਫਿਰ ਉਹ ਲੀਜ਼ਾ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਜਾਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਵਿਅੰਗਮਈ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ।

"ਜਾਓ! ਜਾਓ!" ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, ਮੇਰਾ ਸੰਤੁਲਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਗੜ ਗਿਆ।

ਉਸੇ ਪਲ ਮੇਰੀ ਘੜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਇਆ, ਅਤੇ ਘਰਘਰਾਹਟ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਸੱਤ ਵੱਜ ਗਏ।

ਨੌਵਾਂ

ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਘਰ, ਨਿਡਰਤਾ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ,

ਮਾਲਕਣ ਵਜੋਂ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਦਾਖਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ!

ਉਸੇ ਕਵੀ ਦੁਆਰਾ।

ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਚਲਿਆ ਹੋਇਆ, ਬੇਇੱਜ਼ਤ, ਅਤੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਮੁਸਕਰਾਇਆ, ਆਪਣੇ ਫਟੇ ਹੋਏ, ਮੋਟੇ ਪੁਰਾਣੇ ਡਰੈਸਿੰਗ ਗਾਊਨ ਦੇ ਸਕਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਪੇਟਣ ਦੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬਿਲਕੁਲ ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰੀ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪਲ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੋਲਨ ਚਲੀ ਗਈ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਅਚਾਨਕ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਈ, ਜਿਸਦੀ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

“ਬੈਠ ਜਾਓ,” ਮੈਂ ਮਸ਼ੀਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ਮੇਜ਼ ਦੇ ਕੋਲ ਉਸਦੇ ਲਈ ਕੁਰਸੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ।

ਮੈਂ ਖੁਦ ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਉਹ ਇਕਦਮ ਬੈਠ ਗਈ, ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਨਾਲ, ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਉਸਦੀ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਉਮੀਦ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗੁੱਸੇ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ।

ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਝ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਦੇਖਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਸਭ ਕੁਝ ਆਮ ਵਾਂਗ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ...

ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਧੁੰਦਲਾ ਜਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਸਭ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ।

"ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਲੀਜ਼ਾ," ਮੈਂ ਹੜਬੜਾਹਟ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। "ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ, ਕੁਝ ਗਲਤ ਨਾ ਸੋਚੋ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। "ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਰੀਬੀ 'ਤੇ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਮਾਣ ਨਾਲ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਹਾਂ ਪਰ ਇੱਜ਼ਤਦਾਰ ਆਦਮੀ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਵੀ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਇੱਜ਼ਤਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ," ਮੈਂ ਹੜਬੜਾਹਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ। "ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਚਾਹ ਪੀਓਗੇ?"

"ਨਹੀਂ, ਧੰਨਵਾਦ," ਉਸਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ।

"ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਰੁਕੋ!"

ਮੈਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਅਪੋਲਨ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਪਿਆ।

“ਅਪੋਲਨ,” ਮੈਂ ਬੁਖਾਰ ਨਾਲ ਫੁਸਫੁਸਾਇਆ, ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੋਲਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਸੁੱਟਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਸੱਤ ਰੂਬਲ ਜੋ ਮੈਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, “ਇਹ ਹਨ ਤੇਰੀ ਤਨਖਾਹ। ਤੂੰ ਦੇਖ, ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਸਦੇ ਲਈ ਤੈਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ: ਤੁਰੰਤ ਜਾ ਕੇ ਚਾਹ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਘੜਾ ਚਾਹ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਰਸਕ ਲੈ ਆ। ਜੇ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਂਗਾ, ਤਾਂ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਆਦਮੀ ਬਣਾ ਦੇਵੇਂਗਾ! ਤੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਵਧੀਆ ਔਰਤ ਹੈ!

ਉਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ! ਤੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਸੋਚ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੁਝ ਤਾਂ ਹੈ—ਅਰ—ਪਰ ਤੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਵਧੀਆ ਔਰਤ ਹੈ!"

ਅਪੋਲਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਐਨਕ ਲਗਾ ਲਈ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਸੂਈ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਚੁੱਪਚਾਪ ਪੈਸਿਆਂ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ; ਫਿਰ, ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਹ ਸੂਈ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੁੱਝਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਧਾਗਾ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਮਿੰਟ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ, ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ। ਮੇਰੇ ਕੰਨ ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਗਿੱਲੇ ਸਨ; ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਪੀਲਾ ਸੀ - ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ, ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਆਪਣੀ ਸੂਈ ਧਾਗਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਉੱਠਿਆ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਪਿੱਛੇ ਧੱਕਿਆ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਪਣੇ ਐਨਕਾਂ ਉਤਾਰੀਆਂ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪੈਸੇ ਗਿਣਿਆ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਪੁੱਛਦਿਆਂ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਲਈ ਚਾਹ ਦਾ ਘੜਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਲੀਜ਼ਾ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਡਰੈਸਿੰਗ ਗਾਊਨ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਭੱਜ ਜਾਵਾਂ, ਕਿਤੇ ਵੀ ਭੱਜ ਜਾਵਾਂ, ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਾਹ ਅਪਣਾਉਣ ਦੇਈਏ।

ਮੈਂ ਫਿਰ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਲਈ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ।

"ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ!" ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਚੀਕਿਆ, ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਇੰਨੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਮੁੱਠੀ ਮਾਰੀ ਕਿ ਸਿਆਹੀ ਦੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਆਹੀ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈ।

"ਸ਼ਾਬਾਸ਼, ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ?" ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਚੀਕੀ।

"ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿਆਂਗਾ! ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿਆਂਗਾ!" ਮੈਂ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਮੇਜ਼ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰਦਿਆਂ ਚੀਕਿਆ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇੰਨੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਕਿੰਨਾ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਨ ਸੀ।

"ਤੁਸੀਂ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਲੀਜ਼ਾ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ। ਉਹ ਮੇਰਾ ਦੁੱਖਦਾਈ ਹੈ। ਉਹ ਹੁਣ ਕੁਝ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਉਹ -"

ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਇਹ ਇੱਕ ਘਬਰਾਹਟ ਦਾ ਦੌਰਾ ਸੀ। ਆਪਣੀਆਂ ਰੋਣਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਉਹ ਡਰ ਗਈ। "ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ? ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ?" ਉਹ ਮੇਰੇ ਉੱਪਰ ਬੇਵੱਸ ਹੋ ਕੇ ਖੜ੍ਹੀ ਪੁੱਛਦੀ ਰਹੀ।

"ਪਾਣੀ... ਮੈਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਪਾਣੀ ਦਿਓ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ। ਇਹ ਉੱਥੇ ਹੈ!" ਮੈਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੁੜਬੁੜਾਇਆ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਪਾਣੀ ਪੀਏ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਬੁੜਬੁੜਾਏ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਂ, ਜਿਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਿੱਖ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਨਾਟਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੇਰਾ ਫਿੱਟ ਹੋਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ।

ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਿੱਤਾ, ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਵੇਖਦਿਆਂ। ਉਸੇ ਪਲ ਅਪੋਲਨ ਚਾਹ ਲੈ ਆਇਆ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਆਮ, ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਚਾਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਣਉਚਿਤ ਅਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਸੀ, ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ। ਲੀਜ਼ਾ ਨੇ ਲਗਭਗ ਡਰ ਨਾਲ ਅਪੋਲਨ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਵੀ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ।

"ਕੀ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈਂ, ਲੀਜ਼ਾ?" ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ਸਿੱਧਾ ਉਸ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਕੰਬ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ।

ਉਹ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਹੇ।

"ਆਪਣੀ ਚਾਹ ਪੀਓ," ਮੈਂ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ।

ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਗੁੱਸਾ ਸੀ, ਪਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਉਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ। ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਗੁੱਸਾ ਭੜਕ ਉੱਠਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਕਹਾਂਗਾ। "ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ," ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ।

ਸਾਡੀ ਚੁੱਪੀ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਮਿੰਟਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲੀ। ਚਾਹ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਦੂਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਸਨੂੰ ਪੀਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਇਕੱਲੀ ਪੀਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਵਾਰ ਸੋਗਮਈ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਮੈਂ ਜ਼ਿੱਦੀ ਚੁੱਪ

ਰਿਹਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਪੀੜਤ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਮੂਰਖਤਾ ਦੀ ਪੂਰੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਨੀਚਤਾ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਹਿਸਾਸ ਸੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

"ਮੈਂ—ਮੈਂ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਦੂਰ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ," ਉਸਨੇ ਚੁੱਪ ਤੋੜਨ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ, ਪਰ, ਮਾੜੀ ਗੱਲ, ਇਹੀ ਉਹ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਇੱਕ ਮੂਰਖਤਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਜੋ ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਮੂਰਖ ਸੀ। ਮੈਂ ਵੀ ਉਸਦੀ ਬੇਢੰਗੀ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਤਰਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਭਿਆਨਕ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਮੇਰੀ ਤਰਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਭੜਕਾਇਆ—ਇਸ ਸਭ ਨਾਲ ਨਰਕ ਵਿੱਚ! ਹੋਰ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਬੀਤ ਗਏ।

"ਮੈਂ ਗਲਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਆਈ?" ਉਸਨੇ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਫੁਸਫੁਸਾਹਟ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਉੱਠਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਗਈ।

ਪਰ ਜਿਸ ਪਲ ਮੈਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇਖੇ, ਮੈਂ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਕੰਬ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਕਦਮ ਫਟ ਗਿਆ।

"ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਕਿਸ ਲਈ ਆਏ ਹੋ? ਮੈਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦਿਓ! ਜਵਾਬ ਦਿਓ!" ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਕ੍ਰਮ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਧੁੰਦਲਾ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, "ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾ, ਮੇਰੀ ਪਿਆਰੀ ਕੁੜੀ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਲਈ ਆਏ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਆਏ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਰਸਯੋਗ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਨਰਮ ਹੋ ਗਏ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਤਰਸਯੋਗ ਭਾਸ਼ਣ ਹੋਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਖੈਰ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਹੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਹੱਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਲਈ ਕੰਬ ਰਹੇ ਹੋ? ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਹੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ! ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ 'ਤੇ, ਉਸ ਰਾਤ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ਸਾਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਜਗ੍ਹਾ ਆਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੰਕਾਰ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ, ਆਪਣਾ ਖੁਦ ਦਾ ਹੱਕ ਲੈਣ ਲਈ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਫ਼ਰਤ ਕੱਢੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਹੱਸਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਫਰਸ਼ ਪੂੰਝਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹੀ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਵਾਂਗਾ। ਤੈਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਕੀ ਤੂੰ? ਤੂੰ ਸੋਚਿਆ ਸੀ, ਕੀ ਨਹੀਂ? ਤੂੰ ਸੋਚਿਆ, ਕੀ ਨਹੀਂ?"

ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸਿਰ ਜਾਂ ਪੂਛ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕੇਗੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸਦਾ ਸਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਹੀ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਚਾਦਰ ਵਾਂਗ ਚਿੱਟੀ ਹੋ ਗਈ, ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਉਸਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਦਰਦ ਨਾਲ ਮਰੋੜੇ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਕਹਿ ਸਕਦੀ, ਉਹ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਈ ਜਿਵੇਂ ਉਸਨੂੰ ਕੁਹਾੜੀ ਨਾਲ ਵੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਰ ਸਮੇਂ ਫੁੱਟੇ ਹੋਏ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦੀ ਰਹੀ, ਡਰ ਨਾਲ ਕੰਬਦੀ ਰਹੀ। ਮੇਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਨਿੰਦਾ, ਨਿੰਦਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕੁਚਲ ਦਿੱਤਾ...

"ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ!" ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ-ਨੀਚੇ ਦੌੜਿਆ। "ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸ ਤੋਂ ਬਚਾਓ? ਕਿਉਂ, ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਭਾਸ਼ਣ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਦੰਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ? 'ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿਉਂ ਆਏ ਸੀ? ਮੈਨੂੰ ਨੈਤਿਕਤਾ 'ਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ?' ਮੈਂ ਸ਼ਕਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਕਤੀ ਉਹ ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਖੇਡ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੋਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਿਸਟੀਰੀਕਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ। ਇਹੀ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਇੱਕ ਚੀਥੜਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਡਰ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਉਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਖੂਨੀ ਮੂਰਖ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਰਾਤ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਝੂਠਾਂ ਕਾਰਨ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਵਧੀਆ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕੁਝ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਲਈ। ਅਤੇ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ? ਮੈਂ ਜੋ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਨਰਕ ਵਿੱਚ ਜਾਓ! ਇਹੀ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਗੱਲ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਨ ਦੀ ਉਹ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੇ, ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੈਸੇ ਲਈ ਵੇਚ

ਦਿਆਂਗਾ। ਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਚਾਹ ਦਾ ਕੱਪ ਪੀਵਾਂਗਾ? ਖੈਰ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੇਰਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਡਾਓ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਚਾਹ ਦਾ ਕੱਪ ਪੀ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਖੈਰ, ਵੈਸੇ ਵੀ, ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਬਲੈਕਗਾਰਡ, ਇੱਕ ਕੈਡ, ਇੱਕ ਹੰਕਾਰੀ, ਇੱਕ ਲੋਫਰ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬੁਖਾਰ ਵਿੱਚ ਕੰਬ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਇਸ ਡਰੋਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆ ਜਾਓਗੇ। ਅਤੇ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਇੰਨਾ ਚਿੰਤਤ ਸੀ? ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾ। ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਚਿੰਤਤ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਹੀਰੋ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਫਟੇ ਹੋਏ ਪੁਰਾਣੇ ਡਰੈਸਿੰਗ ਗਾਊਨ ਵਿੱਚ, ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਘਿਣਾਉਣੇ ਪਾਓਗੇ। ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਰੀਬੀ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਖੈਰ, ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਗਰੀਬੀ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਸ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਚੋਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੀ ਚਮੜੀ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹਵਾ ਦਾ ਹਰ ਝੱਖੜ ਮੈਨੂੰ ਦੁਖੀ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਣ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਫਟੇ ਹੋਏ ਪੁਰਾਣੇ ਡਰੈਸਿੰਗ ਗਾਊਨ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ, ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣੇ ਕਰੂ ਵਾਂਗ, ਮੈਂ ਅਪੋਲਨ ਦੇ ਗਲੇ 'ਤੇ ਉੱਡ ਗਿਆ ਸੀ? ਤੁਹਾਡਾ ਮੁਕਤੀਦਾਤਾ, ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਬਕਾ ਨਾਇਕ, ਆਪਣੇ ਵਾਲਿਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਮੰਗੀ, ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਵਾਲੀ ਮੋਂਗਰੇਲ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਡਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਵਾਲਿਟ ਉਸ 'ਤੇ ਹੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ! ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੰਝੂਆਂ ਲਈ ਕਦੇ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ ਜੋ ਮੈਂ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਹਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਮੂਰਖ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਵਾਂਗ ਜਿਸਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਲਈ ਕਦੇ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ ਜੋ ਮੈਂ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕਬਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ! ਹਾਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਇਸ ਸਭ ਲਈ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਉਸ ਪਲ ਆਏ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਸੜਨ ਵਾਲਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੀੜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ, ਸਭ ਤੋਂ ਹਾਸੋਹੀਣਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਮੂਰਖ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਈਰਖਾਲੂ ਹਾਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜੇ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਕੌਣ - ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਕਦੇ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਜਾਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਹਰ ਜੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਮੀ ਹਾਂ! ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਪਰਵਾਹ ਹੈ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ? ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਪਰਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਉੱਥੇ ਰੈਕ ਅਤੇ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਅਤੇ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਲਈ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਾਂਗਾ? ਕਿਉਂ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਾਗਲਪਨ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ? ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੈਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਕਿਉਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ? ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੋਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦੇ?"

ਪਰ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਵਾਪਰੀ।

ਮੈਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਦੀ ਇੰਨੀ ਆਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨ ਦੀ, ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਅਰਥ ਤੁਰੰਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਿਆ। ਜੋ ਹੋਇਆ ਉਹ ਇਹ ਸੀ: ਲੀਜ਼ਾ, ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪਮਾਨਿਤ ਅਤੇ ਕੁਚਲੀ ਗਈ, ਮੇਰੀ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸਮਝ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਸਮਝ ਲਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਜੋ ਦਿਲੋਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਮੈਂ ਦੁਖੀ ਸੀ।

ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਡਰੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਭਰੇ ਭਾਵ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਦਾਸ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈ ਲਈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੈਡ ਅਤੇ ਬਲੈਕਗਾਰਡ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਹੰਝੂ ਵਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ (ਮੈਂ ਉਹ ਸਾਰਾ ਤੀਰਾਂ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ ਸੀ), ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਪੂਰਾ ਚਿਹਰਾ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਹ ਉੱਠ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਰੋਕਣ ਹੀ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਗੱਲ ਖਤਮ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੇਰੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਇੱਥੇ ਕਿਉਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਗਈ; ਉਸਨੂੰ ਜੋ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਕਹਿਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਕੁਚਲੀ ਹੋਈ, ਗਰੀਬ ਕੁੜੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਇੰਨੀ ਘਟੀਆ ਸਮਝਦੀ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਜਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਕਿਉਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਟੱਲ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਛਾਲ ਮਾਰ ਗਈ ਅਤੇ, ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਹਿੱਲਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਧਾਏ।... ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਮੈਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਭੱਜੀ, ਮੇਰੀ ਗਰਦਨ

ਦੁਆਲੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਸੁੱਟੀਆਂ, ਅਤੇ ਹੰਝੂਆਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਪਈ। ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਾ ਸਕਿਆ, ਅਤੇ ਇੰਨੀਆਂ ਰੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਰੋਇਆ ਸੀ...

"ਉਹ—ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇਣਗੇ—ਮੈਂ—ਮੈਂ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ!" ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ, ਫਿਰ ਮੈਂ ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ, ਉਸ 'ਤੇ ਮੂੰਹ ਦੇ ਭਾਰ ਡਿੱਗ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਘੰਟੇ ਲਈ ਜੋਰ-ਜੋਰ ਨਾਲ ਰੋਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਚਿੰਬੜੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਮੇਰੇ ਦੁਆਲੇ ਰੱਖੀਆਂ, ਅਤੇ ਉਸ ਜੱਫੀ ਵਿੱਚ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਸੀ।

ਪਰ ਮੁਸੀਬਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਪਾਗਲਪਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ (ਇਹ ਉਹ ਘਿਣਾਉਣਾ ਸੱਚ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ), ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਲੇਟਿਆ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੱਸ ਕੇ ਚਿੰਬੜਿਆ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਚਿਹਰਾ ਮੇਰੇ ਸਸਤੇ ਚਮੜੇ ਦੇ ਗੱਦੇ ਵਿੱਚ ਦੱਬਿਆ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ, ਦੂਰੋਂ, ਅਣਇੱਛਤ ਪਰ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੀਜ਼ਾ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਗਧਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸ਼ਰਮ ਸੀ? ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਉਦੋਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਕਿ ਸਾਡੇ ਅੰਗ ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਗਏ ਸਨ, ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਹੀਰੋਇਨ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਹੀ ਕੁਚਲਿਆ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਿਤ ਪ੍ਰਾਣੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਰਾਤ ਮੈਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ - ਚਾਰ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ।... ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਚਮਕਿਆ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਲੇਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ!

ਅੱਛਾ ਰੱਬਾ, ਕੀ ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਸ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਕਰਦਾ ਸੀ?

ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਈਰਖਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਹੁਣ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਵੱਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਉੱਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਾਂ। ਪਰ—ਤੁਸੀਂ ਤਰਕ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਝਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਰਕ ਕਰਨਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ; ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਜਲਦੀ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸੀ।... ਅਤੇ, ਖੈਰ, ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਾਵਨਾ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਭੜਕ ਉੱਠੀ ਅਤੇ ਭੜਕ ਉੱਠੀ—ਦਬਦਬਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ! ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਚਮਕ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਹਿੰਸਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੜ ਲਏ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਪਲ ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਕਿਵੇਂ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਸੀ! ਇੱਕ ਭਾਵਨਾ ਨੇ ਦੂਜੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਲਗਭਗ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਵਰਗਾ ਸੀ!... ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਅਤੇ ਡਰੀ ਹੋਈ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਜੱਫੀ ਪਾਈ।

ਐਕਸ

ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ-ਨੀਚੇ ਭੱਜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਰ ਮਿੰਟ ਮੈਂ ਸਕ੍ਰੀਨ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਤੰਗ ਦਰਾੜ ਵਿੱਚੋਂ ਲੀਜ਼ਾ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਬਿਸਤਰੇ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਗਈ, ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਪਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਖਰਕਾਰ ਉਸਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ - ਇਸ ਬਾਰੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਜਨੂੰਨ ਦਾ ਵਿਸਫੋਟ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਅਪਮਾਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਪਹਿਲਾਂ, ਲਗਭਗ ਉਦੇਸ਼ਹੀਣ, ਨਫ਼ਰਤ ਵਿੱਚ, ਹੁਣ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ, ਈਰਖਾਲੂ ਨਫ਼ਰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ... ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸਭ ਇੰਨੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਦੀ ਸੀ; ਉਹ ਜੋ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਦੀ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣਾ ਆਦਮੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੈ - ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ ਘਿਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਮੂਰਖ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਮੈਂ ਹਿੰਮਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾ ਕਰਾਂ ਜਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਉਸਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਕਦਰ ਨਾ ਕਰਾਂ। ਪਰ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ, ਮੈਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਪਿਆਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਮ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਹੁਣ ਵੀ ਇਹ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪਿਆਰ

ਸਿਰਫ ਉਸ ਔਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਗੁਪਤ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੈਂ ਪਿਆਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਇੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਅਧੀਨਤਾ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮੈਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਦਰਅਸਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਖਰਕਾਰ ਨੈਤਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ "ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ" ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਸੰਪਰਕ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕਿ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ "ਦਇਆਵਾਨ ਭਾਸ਼ਣ" ਸੁਣਨ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਣ ਲਈ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਤਰਸਯੋਗ ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਆਪਣਾ ਸੱਚਾ ਪੁਨਰ ਉਥਾਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬਿਪਤਾ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸੱਚੀ ਮੁਕਤੀ, ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਨੈਤਿਕ ਪੁਨਰ ਉਥਾਨ ਲੱਭ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਦੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੀਨ ਦੇ ਝਟਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੰਨਾ ਨਫ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਉੱਚੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ "ਸ਼ਾਂਤੀ" ਲਈ ਤਰਸਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਫੰਕ-ਹੋਲ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। "ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ" - ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਇੰਨਾ ਆਦੀ ਸੀ - ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਕੁਚਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸਾਹ ਲੈਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਰ ਕੁਝ ਮਿੰਟ ਬੀਤ ਗਏ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਉੱਠੀ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਚੁੱਪਚਾਪ ਸਕ੍ਰੀਨ 'ਤੇ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ।... ਉਸਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ, ਜਲਦੀ ਉੱਠੀ, ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਰੁਮਾਲ, ਆਪਣੀ ਟੋਪੀ, ਆਪਣਾ ਫਰ ਕੋਟ ਲੱਭਣ ਲੱਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਭੱਜਣਾ ਹੈ...

ਦੋ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਮੈਂ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਮੁਸਕਰਾਇਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਦਿੱਖ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਿਆ।

“ਅਲਵਿਦਾ,” ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੋਈ।

ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਕੋਲ ਭੱਜਿਆ, ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਫੜਿਆ, ਇਸਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪਾਇਆ ਅਤੇ - ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਮੁੜਿਆ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਮਰੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਕੋਨੇ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਸਨੂੰ ਨਾ ਵੇਖ ਸਕਾਂ।

ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਇਸੇ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਝੂਠ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਲਿਖਣ ਹੀ ਵਾਲਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਆਪਣੀ ਮੂਰਖਤਾ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਦਿਮਾਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪਾ ਦਿੱਤਾ - ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ-ਹੇਠਾਂ ਭੱਜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪਰਦੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਮੈਂ ਸੱਚ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ: ਮੈਂ ਉਹ ਬੇਰਹਿਮ ਕੰਮ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤਾ, ਮੈਂ ਇਹ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਦੁਸ਼ਟ ਦਿਮਾਗ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ। ਇਹ ਬੇਰਹਿਮੀ ਇੰਨੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਸੀ, ਇੰਨੀ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇੰਨੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਘੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੰਨੀ ਕਿਤਾਬੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਲਈ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਸਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ, ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਭੱਜ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਨਾ ਵੇਖ ਸਕਾਂ, ਅਤੇ ਫਿਰ, ਸ਼ਰਮ ਅਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਲੀਜ਼ਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭੱਜਿਆ। ਮੈਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਸੁਣਨ ਲੱਗ ਪਿਆ।

“ਲੀਜ਼ਾ! ਲੀਜ਼ਾ!” ਮੈਂ ਪੌੜੀਆਂ ਉਤਰਦਿਆਂ ਚੀਕਿਆ, ਪਰ ਰੁਕੀ ਹੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ, ਧੀਮੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ।

ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਆਹਟ ਸੁਣੀ ਹੈ।

“ਲੀਜ਼ਾ!” ਮੈਂ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੁਕਾਰਿਆ।

ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਉਸੇ ਪਲ ਮੈਂ ਭਾਰੀ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਕੜਕਦੇ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਪੌੜੀਆਂ 'ਤੇ ਸ਼ੋਰ ਗੂੰਜਿਆ।

ਉਹ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸੋਚਦਾ-ਸੋਚਦਾ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ, ਬਹੁਤ ਬੀਮਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮੈਂ ਉਸ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਕੋਲ ਵਾਲੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਰੁਕ ਗਿਆ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਬੈਠੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਦਾਸ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਬੀਤ ਗਿਆ। ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ: ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਨੀਲਾ ਪੰਜ-ਰੂਬਲ ਦਾ ਨੋਟ ਦੇਖਿਆ, ਉਹੀ ਜੋ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਦਬਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਨੋਟ ਸੀ। ਇਹ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਮਰੇ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਭੱਜਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਸੁੱਟਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਸੀ।

ਖੈਰ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ? ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੰਕਾਰੀ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਜੋ ਮੈਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਲ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਪਾਗਲਪਨ ਨਾਲ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਜੋ ਵੀ ਕੱਪੜੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਾ ਲਏ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭੱਜਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਭੱਜਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੌ ਗਜ਼ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤੁਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

ਗਲੀ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਸੁੰਨਸਾਨ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਰਫ਼ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ, ਬਰਫ਼ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਲਗਭਗ ਸਿੱਧੇ ਡਿੱਗ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਫੁੱਟਪਾਥ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਸੜਕ 'ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਵਹਾਅ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਆਤਮਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ, ਕੋਈ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਟਰੀਟ-ਲੈਂਪ ਸੁੰਨਸਾਨ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਵਾਂਗ ਚਮਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਚੌਰਾਹੇ ਵੱਲ ਲਗਭਗ ਸੌ ਗਜ਼ ਦੌੜਿਆ ਅਤੇ ਰੁਕ ਗਿਆ।

ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਗਈ ਸੀ? ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿਉਂ ਭੱਜ ਰਿਹਾ ਸੀ?

ਕਿਉਂ? ਉਸਦੇ ਅੱਗੇ ਗੋਡਿਆਂ ਭਾਰ ਡਿੱਗਣਾ, ਪਛਤਾਵੇ ਨਾਲ ਰੋਣਾ, ਉਸਦੇ ਪੈਰ ਚੁੰਮਣਾ, ਉਸਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਾ! ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਛਾਤੀ ਟੁਕੜੇ-ਟੁਕੜੇ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ, ਕਦੇ ਵੀ ਮੈਂ ਉਸ ਪਲ ਨੂੰ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨਾਲ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ। ਪਰ—ਕਿਉਂ? ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ। ਕੀ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨਫ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਜ ਉਸਦੇ ਪੈਰ ਚੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ? ਕੀ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਜੇ ਮੈਂ ਅੱਜ ਸੌਵੀਂ ਵਾਰ ਇਹ ਨਾ ਸਿੱਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀਮਤੀ ਸੀ? ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਮੌਤ ਤੱਕ ਤਸੀਹੇ ਨਹੀਂ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ?

ਮੈਂ ਬਰਫ਼ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਧੁੰਦਲੇ ਧੁੰਦ ਵਿੱਚ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ।

"ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕੀ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ," ਮੈਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਚਿਆ, ਆਪਣੀ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਜਿਉਂਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਦਬਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, "ਕੀ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਉਸ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਵੇ? ਇੱਕ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕੀ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ? ਇਹ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖਰਾਬ ਅਤੇ ਦਰਦਨਾਕ ਰੂਪ ਹੈ! ਕੱਲ੍ਹ ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਛਿੜਕ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਥੱਕਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੁਣ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦੀ ਯਾਦ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਜੋ ਵੀ ਭਿਆਨਕ ਗੰਦਗੀ ਹੈ, ਉਸ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦੀ ਯਾਦ ਉਸਨੂੰ ਉਭਾਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰੇਗੀ - ਨਫ਼ਰਤ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ, ਖੈਰ, ਸ਼ਾਇਦ ਮਾਫੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਕੀ ਇਹ ਉਸਦੇ ਲਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ?"

ਅਤੇ, ਸੱਚਮੁੱਚ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਅਰਥ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਹਾਂ - ਕਿਹੜਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ: ਸਸਤੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਉੱਚਾ ਦੁੱਖ? ਖੈਰ, ਕਿਹੜਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ?

ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਘਰ ਬੈਠਾ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ, ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਦਰਦ ਨਾਲ ਲਗਭਗ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਪਛਤਾਵਾ ਨਹੀਂ ਸਹਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਫਲੈਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੱਜਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਅੱਧੇ ਰਸਤੇ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਮੈਂ ਲੀਜ਼ਾ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਉਪਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਵਾਕੰਸ਼ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਖਾਲੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੁਣ ਵੀ, ਇੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦੁਖੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ - ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀਆਂ "ਯਾਦਾਂ" ਕਿਉਂ ਨਾ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਾਂ? ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ: ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੁਣ ਸਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸਜ਼ਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਲੰਬੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੱਸਣਾ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਮੈਂ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਆਪਣੇ ਫੰਕ-ਹੋਲ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕ ਵਿਗਾੜ ਦੁਆਰਾ,

ਆਪਣੀਆਂ ਅਸੰਗਤ ਆਦਤਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਗੁਆ ਕੇ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹਨੇਰੀ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪਾਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ - ਇਹ ਸਭ, ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ, ਦਿਲਚਸਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਇਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇੱਕ ਐਂਟੀ-ਹੀਰੋ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇਹ ਸਭ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੋਝਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਅਪੰਗ ਹਾਂ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ - ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ। ਅਸੀਂ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਪਰਕ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਅਸੀਂ "ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ" ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਫ਼ਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਸਾਨੂੰ ਇਸਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇੰਨੇ ਗੁੱਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਉਂ, ਅਸੀਂ ਇੰਨੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਏ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ "ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ" ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੋਝ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ "ਜ਼ਿੰਦਗੀ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੰਗਾਮਾ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ? ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਕਿਉਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ? ਅਸੀਂ ਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ? ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਸਾਡੀਆਂ ਬੇਤੁਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਹਾਲ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ, ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਓ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੀ ਹੱਥ ਖੋਲ੍ਹੋ, ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵਧਾਓ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਢਿੱਲਾ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ - ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ - ਸਾਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਹੋਵੋਗੇ, ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਚੀਕਣਾ ਅਤੇ ਮੋਹਰ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਓਗੇ, "ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਉਸ ਹਨੇਰੀ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦੁਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਬੋਲੋ ਅਤੇ 'ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ' ਕਹਿਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਕਰੋ।" ਪਰ, ਪਿਆਰੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਸੱਜਣੋ, ਮੈਂ ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਅੱਧੇ ਰਸਤੇ ਤੱਕ ਵੀ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਾਇਰਤਾ ਨੂੰ ਆਮ ਸਮਝ ਸਮਝ ਕੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਾਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹਾਂ। ਆਓ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖੋ! ਕਿਉਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿੱਥੇ ਲੱਭਣੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਛੱਡ ਦਿਓ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵਾਂਗੇ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਗੁਆ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਫੜਨਾ ਹੈ, ਕੀ ਫੜਨਾ ਹੈ, ਕੀ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕੀ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨ ਬਣਨਾ ਵੀ ਔਖਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਅਸਲੀ ਮਾਸ ਅਤੇ ਲਹੂ ਦੇ ਇਨਸਾਨ, ਆਪਣੇ ਹੀ ਮਾਸ ਅਤੇ ਲਹੂ ਦੇ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਮਾਨ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਸਿਧਾਂਤਕ "ਔਸਤ" ਇਨਸਾਨ ਬਣਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਮਰੇ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਪਿਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਸੰਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸਦਾ ਸੁਆਦ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਲੱਭਾਂਗੇ। ਪਰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ - ਮੈਂ "ਇੱਕ ਡਾਰਕ ਸੈਲਰ ਤੋਂ" ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।

(ਵੈਸੇ, ਇਹ ਇਸ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਬੰਦੇ ਦੀਆਂ "ਯਾਦਾਂ" ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇੱਥੇ ਹੀ ਰੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।)

*ਨੋਟਸ ਦੇ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਨੋਟਸ ਦੋਵੇਂ ਹੀ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕਾਲਪਨਿਕ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਵਜੋਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਮੇਰਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਾਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ, ਸਾਡੇ ਹਾਲੀਆ ਅਤੀਤ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਇਸ ਅੰਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉਸਦੀ ਦਿੱਖ ਵੱਲ ਵੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਅੰਸ਼ (ਗਿੱਲੀ ਬਰਫ਼ ਦਾ ਅਪਰੋਪੋਸ) ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨੋਟਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ, ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ।

ਫਿਓਡੋਰ ਦੋਸਟੋਵਸਕੀ

*ਸੈਂਸਰ ਨੇ ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਡੀ.ਐਮ.)

ਇੱਕ ਕੋਮਲ ਜੀਵ

ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਹਾਣੀ

ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ

ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਾਠਕ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਇਸ ਵਾਰ ਆਪਣੀ "ਡਾਇਰੀ" ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਆਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਬਹਾਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ "ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਹਾਣੀ" ਦਾ ਉਪਸਿਰਲੇਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਇਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਝਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ।

ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਕਲਪਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜੀਵਨੀ। ਇੱਕ ਪਤੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ ਜਿਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਪਈ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਮਨ ਉਲਝਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, "ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ।" ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਹਾਈਪੋਕੌਂਡਰੀਆਕ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉੱਥੇ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਇਕਸਾਰਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਇੱਥੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਮਨ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੱਚੀ ਡੂੰਘੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪੂਰੀ ਗੱਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ "ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।" ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਚਾਈ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੱਚ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਮਨ ਅਤੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵੱਲ ਵੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸੁਰ ਇਸਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਆਮ ਬੇਚੈਨੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੱਚ ਦੁਖੀ ਆਦਮੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦੋਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਖੁਦ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ।

ਇਹੀ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਘਨ ਅਤੇ ਅੰਤਰਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਇੱਕ ਅਦਿੱਖ ਸਰੋਤੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੱਜ। ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰਟਹੈਂਡ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਥੋੜਾ ਸਖ਼ਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਘੱਟ ਮੁਕੰਮਲ; ਪਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਕ੍ਰਮ (ਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ) ਲਗਭਗ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਰਟਹੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ (ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ) ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤੱਤ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੀਜ਼, ਜਾਂ ਇਸ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼, ਗਲਪ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਵਿਕਟਰ ਹਿਊਗੋ ਆਪਣੀ ਮਾਸਟਰਪੀਸ "ਦ ਲਾਸਟ ਡੇ ਆਫ਼ ਏ ਮੈਨ ਕੰਡੇਮਡ ਟੂ ਡੈਥ" ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਤਰੀਕਾ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡੀ ਅਸੰਭਵਤਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ, ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਘੰਟੇ ਅਤੇ, ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਮਿੰਟ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਇੱਕ ਡਾਇਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ (ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ)। ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਕਾਲਪਨਿਕ ਤਰੀਕਾ ਨਾ ਅਪਣਾਇਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਨਾਵਲ - ਜੋ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਲਿਖਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੱਚਾ ਹੈ - ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਪਹਿਲਾ ਅਧਿਆਇ

ਮੈਂ

ਮੈਂ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕੌਣ ਸੀ

... ਖੈਰ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਥੇ ਹੈ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਹੈ: ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਮਿੰਟ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਦੀ ਹਾਂ। ਪਰ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਕੱਲ੍ਹ ਲੈ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ—ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਕੱਲੀ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹਾਂ? ਉਹ ਹੁਣ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇੱਕ ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ। ਦੋ ਕਾਰਡ ਮੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਕੱਲ੍ਹ ਤਾਬੂਤ ਲਿਆਉਣਗੇ। ਇੱਕ ਚਿੱਟਾ ਤਾਬੂਤ। ਚਿੱਟਾ ਗ੍ਰੋਸ-ਡੀ-ਨੈਪਲਸ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ... ਮੈਂ ਤੁਰਦੀ-ਫਿਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਛੇ ਘੰਟੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਮੁਸੀਬਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੁਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ, ਤੁਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ, ਤੁਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ।... ਹੁਣ, ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਬਸ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਾਂਗੀ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ। (ਕ੍ਰਮ!) ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸੱਜਣੋ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਸਾਹਿਤਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਪਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਾਂਗੀ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ। ਇਹੀ ਇਸਦਾ ਭਿਆਨਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ - ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ!

ਦੇਖੋ, ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਾਂ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਲਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਦ ਵੰਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਲਈ ਪੈਸੇ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਵਰਨੈਸ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ, ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬਕ ਦੇਣ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਬਾਕੀਆਂ ਵਾਂਗ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ। ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਫਰਕ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਇੰਨੀ ਪਤਲੀ ਕੁੜੀ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਪਤਲੀ, ਗੋਰੀ, ਦਰਮਿਆਨੇ ਕੱਦ ਦੀ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਅਜੀਬ, ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਵੇ। (ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਅਜਨਬੀਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀ ਦਲਾਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ।) ਜਿਸ ਪਲ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪੈਸੇ ਮਿਲਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ। ਦੂਸਰੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਪੈਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹਿਸ ਕਰਨ, ਭੀਖ ਮੰਗਣ, ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਲੈ ਲਿਆ।... ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪੈ ਰਹੀ ਹਾਂ।... ਹਾਂ, ਇਹ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ, ਇੱਕ ਸਸਤਾ ਤਗਮਾ - ਛੇ ਪੈਨਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਪੈਨਸ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਲਈ ਉਹ ਅਨਮੋਲ ਸਨ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਸੁਭਾਅ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਸੱਜਣ ਵਰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ, ਨਿਮਰ ਅਤੇ ਸਖਤ। "ਸਖਤ, ਸਖਤ, ਸਖਤ।" ਪਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਖਰਗੋਸ਼ ਦੀ ਚਮੜੀ ਦੇ ਕੋਟ ਦੇ ਬਚੇ ਹੋਏ ਹਿੱਸੇ (ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ, ਸ਼ਾਬਦਿਕ) ਲੈ ਕੇ ਆਈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਹਲਕਾ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਿਆ। ਪਿਆਰੀ, ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ! ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵੱਡੀਆਂ, ਨੀਲੀਆਂ, ਉਦਾਸ ਸਨ, ਪਰ—ਉਹ ਕਿੰਨੀਆਂ ਭੜਕ ਉੱਠੀਆਂ! ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਆਪਣੇ "ਅਵਸ਼ੇਸ਼" ਲੈ ਕੇ ਬਾਹਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਸੋਚਿਆ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ। ਹਾਂ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਰਥਾਤ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਜਵਾਨ ਸੀ। ਇੰਨੀ ਛੋਟੀ ਕਿ ਮੈਂ ਸਹੁੰ ਖਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਚੌਦਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵੀ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲ ਅਤੇ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਸੀ, ਸਹੀ ਹੋਣ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਆਈ। ਮੈਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਫਰ ਕੋਟ

ਨਾਲ ਡੋਬਰੋਨਰਾਵੋਵ ਅਤੇ ਮੋਜ਼ਰ ਕੋਲ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਸੋਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਕੈਮਿਓ ਰੋਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ (ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਸਤਾ ਵੀ ਸੀ), ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਚਾਂਦੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਕੈਮਿਓ ਰੋਲ ਲਿਆ। ਇਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਹੈ।

ਇਸ ਵਾਰ, ਯਾਨੀ ਮੋਜ਼ਰ ਤੋਂ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਅੰਬਰ ਸਿਗਾਰ ਹੋਲਡਰ ਲੈ ਕੇ ਆਈ। ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਲਈ ਕੁਝ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕੀਮਤੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬਗਾਵਤ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਈ, ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਖੁਸ਼ਕੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੋ ਰੂਬਲ ਸੌਂਪ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨੋਟ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਿਆ, "ਮੈਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੋਜ਼ਰ ਕਦੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।" ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਅਰਥ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ, ਪਰ ਅਪਮਾਨ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਲਿਆ, ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟੇ। ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਲੇਲੇ ਵਾਂਗ ਲਿਆ। ਗਰੀਬੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਇਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ! ਪਰ, ਪ੍ਰਭੂ, ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋ ਗਈ! ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਾਹਰ ਗਈ, ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਕੀ ਉਸ ਉੱਤੇ ਇਹ ਜਿੱਤ ਸੱਚਮੁੱਚ ਦੋ ਰੂਬਲਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ? ਪਿਆਰੇ, ਓ ਪਿਆਰੇ! ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਦੋ ਵਾਰ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ: "ਕੀ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ?" ਅਤੇ, ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਇਹ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ: ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ, ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਚਾਨਕ ਉਸਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਇਹ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਮੇਰਾ ਤੀਜਾ ਖਾਸ ਵਿਚਾਰ ਸੀ।

... ਖੈਰ, ਇਹ ਸਭ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਕਿ ਉਸ ਬਾਰੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਖਾਸ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਅਗਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੋਸਤਾਨਾ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਸਿਵਲ ਹੋਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਕਾਫ਼ੀ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਆਚਰਣ ਬੇਦਾਗ਼ ਹਨ। ਖੈਰ, ਇਹ ਉਦੋਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਸੀ। ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਜੀਵ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਵੈਸੇ ਵੀ, ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦੇ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਹੈ: ਉਹ ਮੋਨੋਸਿਲੇਬਲ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਅੱਗੇ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਓਨੇ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਲਚਾਲ ਵਾਲੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਇਸ ਤੋਂ ਥੱਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਦ ਵੌਇਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਭ ਕੁਝ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ, "ਇੱਕ ਸ਼ਾਸਕ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਵਾਬ ਦਿਓ," ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੀ, "ਕੁਝ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ, ਸਬਕ ਦੇਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਸਾਥੀ ਬਣਨ ਲਈ, ਘਰ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਬਿਮਾਰ ਔਰਤ ਲਈ ਨਰਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਦੀ ਸਿਲਾਈ," ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ। ਆਮ ਗੱਲ। ਇਹ ਸਭ ਬੇਸ਼ੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਤਾਂ ਇਹ "ਬਿਨਾਂ ਤਨਖਾਹ, ਬੋਰਡ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ" ਵੀ ਸੀ। ਪਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕੀ! ਉਦੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਉਸਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ। ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ 'ਦ ਵੌਇਸ' ਦਾ ਆਖਰੀ ਅੰਕ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿਖਾਇਆ: "ਇੱਕ ਜਵਾਨ ਔਰਤ, ਅਨਾਥ, ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ, ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵਿਧਵਾ ਨਾਲ, ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ। ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ।"

"ਦੇਖੋ, ਇਹ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਇਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।"
ਉਹ ਫਿਰ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ। ਫਿਰ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲਣ ਆ ਗਈ। ਉਹ ਮੁੜੀ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਹਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਯਕੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸਦੇ ਸਿਗਾਰ ਧਾਰਕ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗਾ। ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੋਰ ਸਿਗਾਰ ਧਾਰਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਖੈਰ, ਮੈਂ ਸਹੀ ਸੀ। ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ, ਬਹੁਤ ਫਿੱਕੀ ਅਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆਈ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਦੱਸਾਂਗਾ ਕਿ ਸਮੱਸਿਆ ਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਉੱਠਿਆ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਸੋਚੀ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਹ ਆਈਕਨ ਲੈ ਕੇ ਆਈ (ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਇਸਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ!) ... ਹੁਣ, ਸੁਣੋ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ, ਸੁਣੋ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ... ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ - ਹਰ ਵੇਰਵਾ - ਹਰ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਚੀਜ਼। ਮੈਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਪਰ—ਪਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਵੇਰਵੇ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ ਵੇਰਵੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ...
ਕੁਆਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕ। ਬੇਬੇ ਨਾਲ ਕੁਆਰੀ। ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰਤੀਕ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ, ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਉੱਭਰੀ ਹੋਈ ਧਾਤ - ਕੀਮਤ - ਖੈਰ, ਕੀ ਅਸੀਂ ਕਹੀਏ, ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਛੇ ਰੂਬਲ। ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਕ ਉਸਦੇ ਲਈ ਕੀਮਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਰਹੀ ਸੀ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਉੱਭਰੀ ਹੋਈ ਧਾਤ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਬਿਨਾਂ।
"ਤੁਸੀਂ ਧਾਤ ਦੀ ਸੈਟਿੰਗ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਤਾਰ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਆਈਕਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦੇ?" ਮੈਂ ਕਿਹਾ। "ਕਿਉਂਕਿ, ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਇਹ ਇੱਕ ਆਈਕਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਈਕਨ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਕੰਮ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਹੈ ਨਾ?"
"ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ?"
"ਓ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਠੀਕ ਸਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਵੀ..."
"ਠੀਕ ਹੈ, ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਸੰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਉਤਾਰ ਦਿਓ।"
"ਠੀਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਾਂਗਾ ਕੀ," ਮੈਂ ਸੋਚਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਉਤਾਰਾਂਗਾ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੀਵੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆਈਕਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਆਈਕਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਖ ਦਿਆਂਗਾ (ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਈਕਨਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਦੀਵਾ ਬਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਸੀ), ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਦੇ ਲਈ ਦਸ ਰੂਬਲ ਦੇਵਾਂਗਾ।"
"ਮੈਨੂੰ ਦਸ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੇ। ਪੰਜ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣਗੇ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਵਾਂਗਾ।"
"ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦਸ ਨਹੀਂ ਲਓਗੇ? ਆਈਕਨ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਫਿਰ ਚਮਕ ਉੱਠੀਆਂ।
ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਲਈ ਪੰਜ ਰੂਬਲ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਇਆ।
"ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਤੁੱਛ ਨਾ ਸਮਝੋ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ। "ਮੈਂ ਖੁਦ ਕਦੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਾੜੀਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਦੇਖਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਹ - ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਮੈਂ ਲੰਘਿਆ ਹਾਂ -"
"ਤੁਹਾਡਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹੋ, ਹੈ ਨਾ? ਕੀ ਇਹੀ ਹੈ?" ਉਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਟੋਕਿਆ, ਇੱਕ ਕਾਸਟੀਵ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਸੂਮ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ (ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ "ਆਮ" ਕਿਸਮ ਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਇਹ ਲਗਭਗ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਕਿਹਾ ਸੀ)।
"ਆਹਾ!" ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ। "ਤਾਂ ਤੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਨਸਾਨ ਹੈਂ! ਆਪਣੇ ਪੰਜੇ ਦਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈਂ, ਮੇਰੀ ਸੋਹਣੀ! ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕੀ ਤੂੰ ਨਵੀਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈਂ!"

"ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ," ਮੈਂ ਇਕਦਮ ਕਿਹਾ, ਅੱਧਾ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿੱਚ, ਅੱਧਾ ਰਹੱਸਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ, "ਮੈਂ—ਮੈਂ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਾਂ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਚੰਗਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਮਾੜੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ..."
ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਕੀਤੀ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਨਜ਼ਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਬਚਕਾਨਾ ਉਤਸੁਕਤਾ ਵੀ ਸੀ।
"ਰੁਕੋ—ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ? ਇਹ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ ਹੈ? ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕਿਤੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ..."
"ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ਼ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਫਿਸਟੋਫਿਲਸ ਫੌਸਟ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਫੌਸਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ?"
"ਨਹੀਂ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ..."
"ਤੁਹਾਡਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਹੈ ਨਾ? ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਵਿਅੰਗਮਈ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਦੁਬਾਰਾ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਘੱਟ ਸੁਆਦ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੇਫਿਸਟੋਫਿਲਜ਼ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਦਲਾਲ ਵਜੋਂ ਭੇਸ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਗਿਰਵੀ ਦਲਾਲ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਿਰਵੀ ਦਲਾਲ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ।"
"ਤੂੰ ਬਹੁਤ ਅਜੀਬ ਹੈਂ... ਮੈਂ ਕਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਕਹਾਂਗਾ।"
ਉਸਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ, "ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਆਦਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।" ਪਰ ਉਸਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਸੋਚਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ।
"ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਬੁਰਾਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਫਿਰ ਵੀ-"
“ਬੇਸ਼ੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ,” ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਪਰ ਤਿੱਖੀ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ। “ਹਾਂ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ,” ਉਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਜੋੜਿਆ।
ਓਹ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਯਾਦ ਹੈ! ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਪਲ ਯਾਦ ਹਨ! ਅਤੇ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ, ਇਹ ਪਿਆਰੇ ਨੌਜਵਾਨ, ਕੁਝ ਚਲਾਕ ਅਤੇ ਡੂੰਘਾ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਅਤੇ ਭੋਲੇਪਣ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰ ਕੇ ਇਸਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ - "ਦੇਖੋ? ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਚਲਾਕ ਅਤੇ ਡੂੰਘਾ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ!" ਅਤੇ ਵਿਅਰਥ ਤੋਂ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਇਸਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕਦਰ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਇਸਦਾ ਇੰਨਾ ਉੱਚਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਓਨਾ ਹੀ ਉੱਚਾ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਓਹ, ਕਿੰਨੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਹੈ! ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਹੁਤ ਅਨੰਦਦਾਇਕ ਸੀ!
ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਯਾਦ ਹੈ। ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਚਲੀ ਗਈ, ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਆਖਰੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀਆਂ ਨਵੀਨਤਮ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ। ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਤੀਤ ਦੀ ਹਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੁਕੇਰੀਆ ਤੋਂ ਪਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੇਰੀ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਵੇਰਵੇ ਇੰਨੇ ਭਿਆਨਕ ਸਨ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਵਾਂਗ ਕਿਵੇਂ ਹੱਸ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਮੇਫਿਸਟੋਫਿਲਸ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਇੰਨੀ ਉਤਸੁਕ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੁਦ ਇੰਨੀ ਭਿਆਨਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਪਰ—ਜਵਾਨੀ! ਹਾਂ, ਇਹੀ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਾਣ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਵੀ ਮਹਾਨਤਾ ਹੈ: ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਖੱਡ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵਾਂ, ਗੋਏਥੇ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸ਼ਬਦ ਅਜੇ ਵੀ ਚਮਕਦੇ ਹਨ! ਜਵਾਨੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਹਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ, ਭਾਵੇਂ ਗਲਤ ਸੋਚ ਨਾਲ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਬਾਰੇ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹਾਂ—ਇਕੱਲੀ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ। ਅਤੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸਮਝਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਮੁਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ। ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ।
ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ? ਜੇ ਮੈਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸਭ ਕੁਝ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ। ਜਲਦੀ, ਜਲਦੀ - ਹੇ ਰੱਬਾ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

II

ਵਿਆਹ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ

ਉਸ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਜੋ "ਵੇਰਵੇ" ਮਿਲੇ ਹਨ, ਉਹ ਮੈਂ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਰ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਬਦਨਾਮ ਮਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ "ਬਦਨਾਮ" ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਮਾਸੀ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਾਂ ਸੀ - ਛੇ ਬੱਚੇ, ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨੇੜੇ। ਉਸਦੀ ਦੂਜੀ ਮਾਸੀ ਇੱਕ ਬੁੱਢੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਸੀ, ਜਿੰਨੀ ਮਾੜੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਬੁਰੀਆਂ ਸਨ। ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਸੀ। ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਕਲਰਕ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਿਰਾਸਤੀ ਰਈਸ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਕੁਝ ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦਾ ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਪਹਿਲਾ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਹਾਂ, ਜਨਮ ਤੋਂ ਇੱਕ ਰਈਸ, ਸੁਤੰਤਰ, ਆਦਿ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੇਰੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਮਾਸੀਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਦੇਖ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਕੁਝ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਉੱਚਾ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ! ਕਿਉਂ, ਮੈਂ ਵਿਆਹ ਕਿਸ ਲਈ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ? ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਭੜਕਣਾ! ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।... ਖੈਰ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਸੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਡਰਵੀਅਰ ਬਣਾਏ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਡਰਵੀਅਰ ਬਣਾਏ, ਸਗੋਂ ਫਰਸ਼ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਕੀਤੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਛਾਤੀ ਨਾਲ। ਕਿਉਂ, ਇਸ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਰੀਕ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਵੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਦੇ ਹਰ ਟੁਕੜੇ 'ਤੇ ਰੰਜ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਸਨੇ ਖਾਧੀ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਬਣਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਾਹਨਤ! ਮੈਂ ਘਿਣਾਉਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗੀ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ। ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਸਾਲ ਲਾਗਲਾ ਮੋਟਾ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਇਹ ਸਭ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੋਈ ਆਮ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋ ਕਰਿਆਨੇ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਤੀਜੀ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਪਾਈਆਂ। "ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤ ਪਤਨੀ," ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ, "ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਪਾਲਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।" ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਠੀਕ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਉਸਦੀਆਂ ਮਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਕੁੜੀ ਦਾ ਹੱਥ ਮੰਗਿਆ। ਉਹ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਹ ਡਰ ਗਈ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ 'ਦ ਵੌਇਸ' ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਲਈ ਪੈਸੇ ਲੈਣ ਲਈ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣ। ਬਸ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮਾਂ, ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਨਰਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। "ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਖਾਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਢਿੱਡ ਕਿਵੇਂ ਭਰੀਏ!" ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਪਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਉਸਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਖਰਕਾਰ ਮੇਰਾ ਮਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਿਲਿੰਗ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਪੌਂਡ ਮਠਿਆਈ ਲੈ ਆਇਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਮੈਂ ਲੁਕੇਰੀਆ ਨੂੰ ਰਸੋਈ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਫੁਸਫੁਸਾ ਕੇ ਕਹੇ ਕਿ ਮੈਂ ਗੇਟ 'ਤੇ ਉਸਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ 'ਤੇ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। ਦਰਅਸਲ, ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ।

ਇਹ ਗੇਟਾਂ 'ਤੇ ਸੀ, ਅਤੇ ਲੁਕੇਰੀਆ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨ ਸੀ, ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ... ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। "ਮੈਂ ਇੱਕ ਕਠੋਰ ਆਦਮੀ ਹਾਂ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ।" ਅਤੇ ਮੈਂ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਕਠੋਰ ਆਦਮੀ ਹਾਂ। ਵੈਸੇ ਵੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ? ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਾਲੀਨਤਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਯਾਨੀ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਆਦਮੀ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਮੌਲਿਕਤਾ ਨਾਲ ਵੀ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਖੈਰ, ਕੀ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ? ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਪੱਖ ਅਤੇ ਉਲਟ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਯਾਦ ਆਇਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਦੱਸਿਆ,

ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਮ ਦੇ, ਕਿ, ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ, ਮੈਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਜਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਸ਼ਾਇਦ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੰਗਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤਾ ਹੰਕਾਰੀ ਸੀ (ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਯਾਦ ਹੈ: ਮੈਂ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਖੁਸ਼ ਸੀ), ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਣਸੁਖਾਵੇਂ ਗੁਣ ਸਨ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ - ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਵੇਂ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇੰਨੀ ਚੰਗੀ ਸਮਝ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਾੜੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਉੱਚੀ-ਨੀਵੀਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰਾਂ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, "ਪਰ ਇਸਦੀ ਭਰਪਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਹ ਜਾਂ ਉਹ ਜਾਂ ਦੂਜਾ ਗੁਣ ਹੈ।" ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਫਿਲਹਾਲ ਉਹ ਬਹੁਤ ਡਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਡਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਲੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਂਟ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਖਾਣੇ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਪਰ ਵਧੀਆ ਕੱਪੜਿਆਂ, ਥੀਏਟਰਾਂ ਅਤੇ ਗੇਂਦਾਂ ਲਈ, ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ - ਸ਼ਾਇਦ। ਇਹ ਸਖ਼ਤ ਸੁਰ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਈ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਅਚਾਨਕ, ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਆਪਣੀ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤ ਸਨ।... ਪਰ, ਯਕੀਨਨ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਜਿਹਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹਾਲਾਤ ਸਨ। ਇੱਕ ਪਲ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸੱਜਣੋ, ਇੱਕ ਪਲ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ: ਮੈਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਸੀ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਰਹੱਸਮਈ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ, ਮੈਂ "ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ।" ਦਰਅਸਲ, ਮੈਂ ਸੀ! ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਸਵੇਰੇ "ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ" ਬਾਰੇ ਉਸਦਾ ਇਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਕਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, "ਹਾਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈ ਰਹੀ ਹਾਂ," ਅਤੇ ਉਹ ਹੱਸ ਪਈ ਹੁੰਦੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਸਵੇਰੇ ਲਗਭਗ ਕਰ ਹੀ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹਾਸੋਹੀਣੀ ਜਾਪਦੀ। ਪਰ ਇੱਕ ਅਸਿੱਧੇ ਸੰਕੇਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਇੱਕ ਰਹੱਸਮਈ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੋਟਾ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਗੇਟ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਸੀ। ਓ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਗੰਦੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਜਾਣਦਾ ਹੈ! ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਇੱਕ ਗੰਦੀ ਚਾਲ ਸੀ? ਇੱਕ ਆਦਮੀ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ? ਕੀ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ?

ਥੋੜ੍ਹਾ ਰੁਕੋ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ 'ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ। ਓ, ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ! "ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਹੋ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਜੋ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ!!" ਤਾਂ ਜੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹੋ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਿਆਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਹਿੰਮਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰਿਆ ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇੱਕ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਦੇਖਿਆ। ਪਰ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੁਕੋ। ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਘਿਣਾਉਣਾ ਕੰਮ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਜਾਨਵਰਤਾ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦਿਓ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਸੀ, "ਤੁਸੀਂ ਲੰਬੇ, ਸੁਚੱਜੇ, ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਅਤੇ - ਅਤੇ ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ੇਖੀ ਮਾਰੇ ਬਿਨਾਂ, ਬੁਰੇ ਦਿੱਖ ਵਾਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ।" ਇਹੀ ਗੱਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਆਉਂਦੀ ਰਹੀ। ਖੈਰ, ਵੈਸੇ ਵੀ। ਉਸਨੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਗੇਟ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਹਾਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ—ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬਾਹਰ, ਗੇਟ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਹਾਂ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਸੋਚਿਆ। ਉਸਨੇ ਇੰਨੀ ਦੇਰ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਪੁੱਛਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ, "ਖੈਰ, ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ?" ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਾਹੌਲ ਨਾਲ ਸਵਾਲ ਵੀ ਕੀਤਾ, "ਖੈਰ, ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਮੈਡਮ?"

"ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਉਡੀਕ ਕਰੋ। ਮੈਨੂੰ ਸੋਚਣ ਦਿਓ।"

ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪਿਆਰਾ ਜਿਹਾ ਚਿਹਰਾ ਇੰਨਾ ਗੰਭੀਰ, ਇੰਨਾ ਗੰਭੀਰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇਗਾ! ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ। "ਕਿਉਂ," ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, "ਕੀ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਚੁਣ ਰਹੀ ਹੈ?" ਓਹ, ਮੈਨੂੰ ਉਦੋਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਈ! ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਉਦੋਂ ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਇਆ! ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਮਝ ਨਹੀਂ

ਆਈ! ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਲੁਕੇਰੀਆ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਭੱਜਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਰੋਕਿਆ, ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਰੱਬ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਵੇਗਾ, ਸਰ, ਸਾਡੀ ਪਿਆਰੀ ਮੁਟਿਆਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ। ਸਿਰਫ਼ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਨਾ ਦੱਸੋ, ਸਰ। ਉਹ ਮਾਣ ਕਰਦੀ ਹੈ!"

ਕੀ ਉਹ ਘਮੰਡੀ ਹੈ? "ਖੈਰ," ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, "ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਘਮੰਡੀ ਪਸੰਦ ਹਨ।" ਘਮੰਡੀ ਔਰਤਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਚੰਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ - ਖੈਰ, ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਏਹ? ਓ, ਬੇਈਮਾਨ, ਗਲਤ ਆਦਮੀ! ਓ, ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਖੁਸ਼ ਸੀ! ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੇਟ ਦੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹਾਂ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਸਮਾਂ ਕਿਉਂ ਲੈ ਰਹੀ ਸੀ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਹੋਵੇਗਾ: "ਜੇਕਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾਖੁਸ਼ੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਚੁਣਨਾ? ਕਿਉਂ ਨਾ ਮੋਟੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੂੰ ਚੁਣੋ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ? ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਦੌਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗਾ!" ਏਹ? ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਖਿਆਲ ਹੈ? ਕੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੋਵੇਗਾ?

ਨਹੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ! ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੋਵੇਗਾ: ਕਿਉਂ ਨਾ ਦੋ ਬੁਰਾਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜੀ ਚੀਜ਼ ਚੁਣੀ ਜਾਵੇ, ਯਾਨੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰ? ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਭੈੜੀ ਕਿਹੜੀ ਸੀ? ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਜਾਂ ਮੈਂ? ਇੱਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਜੋ ਗੋਏਥੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ? ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਕਿਹੜਾ ਸਵਾਲ? ਕਿਉਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ? ਜਵਾਬ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਪਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ! ਪਰ—ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਰਕ! ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ।... ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੀ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਮਤਲਬ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਇਹ, ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦੀ। ਮੈਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸੌਂ ਜਾਵਾਂ। ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਦਰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ...

III

ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਮਨੁੱਖ—
ਪਰ ਮੈਂ ਖੁਦ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ

ਮੈਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਧੜਕਦੀ ਨਬਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ? ਮੈਂ ਇਸਦੀ ਤਹਿ ਤੱਕ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਸਾਰੀ ਗੰਦਗੀ ਦੇ ਤਹਿ ਤੱਕ। ਓਹ, ਉਹ ਗੰਦਗੀ! ਓਹ, ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਗੰਦਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਸੀ! ਯਕੀਨਨ, ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ! ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਇੱਕਤਾਲੀ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ - ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ। ਹਾਂ, ਇਹ ਅਨੰਦਦਾਇਕ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਅਨੰਦਦਾਇਕ!

ਹੁਣ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਵਿਆਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤ ਵਿਆਹ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਅਤੇ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਦੋ ਗਵਾਹ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਲੁਕੇਰੀਆ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਿੱਧੇ ਰੇਲਗੱਡੀ 'ਤੇ, ਮਾਸਕੋ (ਮੇਰਾ, ਇਤਫਾਕਨ, ਉੱਥੇ ਕੁਝ ਕੰਮ ਸੀ) ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰੁਕਣਾ। ਪਰ ਉਹ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣੇਗੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੀਆਂ ਮਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਸਤਿਕਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਲੈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਾਂ, ਮੈਂ ਹਾਰ ਮੰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਮਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੌ ਰੂਬਲ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਘਟੀਆਤਾ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਸਦੀਆਂ ਮਾਸੀਆਂ ਇੱਕਦਮ ਰੇਸ਼ਮ ਵਾਂਗ ਨਿਰਵਿਘਨ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਦੇ ਟਰਾਊਸੋ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕੁਝ ਬਹਿਸ ਹੋਈ: ਉਸ ਕੋਲ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਮਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਦੁਲਹਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਟਰਾਊਸੋ ਦਿਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਲਈ ਕੁਝ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਰ ਕੌਣ ਸੀ? ਖੈਰ, ਵੈਸੇ ਵੀ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਰਕ! ਫਿਰ ਵੀ, ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਹਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੋਚਿਆ ਸੀ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪਿਆਰ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ

ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ (ਉਸਦੀ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਗੱਲਬਾਤ) ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦਿਨਾਂ, ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ, ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ, ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਪਰ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਝਿਜਕਿਆ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਅਨੰਦਾਂ 'ਤੇ ਠੰਡਾ ਪਾਣੀ ਡੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਇਹੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਵਾਹਨਾਂ ਲਈ ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਦਿਆਲੂ ਚੁੱਪ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੱਖਰੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਭੇਤ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਉਹੀ ਬੁਝਾਰਤ ਸੀ ਜੋ ਮੇਰਾ ਟਰੰਪ ਕਾਰਡ ਸੀ! ਇਸ ਬੁਝਾਰਤ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਹ ਸਾਰੀ ਮੂਰਖਤਾ ਕੀਤੀ! ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਖ਼ਤੀ! ਅਤੇ ਇਹ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਗਿਆ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਸਿਸਟਮ ਬਣਾਇਆ। ਓਹ, ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਆਇਆ, ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸਿਸਟਮ ਬਣਾਉਣਾ ਪਿਆ - ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਿੰਦ ਰਿਹਾ ਹਾਂ! ਸਿਸਟਮ ਸੰਪੂਰਨ ਸੀ। ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਸਿਸਟਮ। ਨਹੀਂ, ਸੁਣੋ! ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਆਦਮੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਜਾਣਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸੁਣੋ। ਹੁਣ, ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂ? ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਬਹੁਤ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਨੌਜਵਾਨ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਪੈਸੇ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ। ਮੈਂ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਖਾਸ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਇੰਨੀ ਪੂਰੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹਦੀ, ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦੀ, ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖਦੀ, ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਨੌਜਵਾਨ ਉਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜੋ ਨੌਜਵਾਨ ਚੰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਉਦਾਰ ਅਤੇ ਭਾਵੁਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਸੰਦ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਵੇ। ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਬਿਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਦਿਲ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ, ਹੈ ਨਾ? ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਸ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਾਲੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ? ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਕਰਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਲਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਖੈਰ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਹੰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਲਗਭਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੋਲਿਆ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਹੱਥੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਬਿਤਾਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਦੁਖਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਹਾਂ। ਓਹ, ਮੈਂ ਵੀ ਦੁਖੀ ਸੀ! ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ! ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਇਸ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਰਹੱਸ ਇਸ ਆਦਮੀ ਦੇ ਸੀਨੇ ਵਿੱਚ ਦੱਬਿਆ ਰਿਹਾ! ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ। ਹਾਂ, ਮੈਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ - ਕੱਲ੍ਹ ਤੱਕ। ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਸੀ? ਖੈਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਮਾਣਮੱਤਾ ਆਦਮੀ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਲਈ ਪਤਾ ਕਰੇ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲੱਭੇ ਅਤੇ ਸਮਝੇ! ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਗਈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਦੁੱਖਾਂ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਓਹ, ਮੈਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਣ ਸੀ। ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕਦੇ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। "ਆਪਣੇ ਲਈ ਪਤਾ ਲਗਾਓ," ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਕਿਹਾ, "ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖੋ!" ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਖੁਦ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਜੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਜੇ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਿਮਰ ਬਣਾਇਆ ਹੁੰਦਾ, ਜੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮੇਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦਾਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ।... ਹਾਲਾਂਕਿ—ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਉਂ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ?

ਇਹ ਬਹੁਤ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ! ਮੂਰਖਤਾ, ਮੂਰਖਤਾ, ਮੂਰਖਤਾ! ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ, ਬਿਨਾਂ ਝਾੜੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟੇ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ (ਮੈਂ ਇਸਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ!), ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਉਦਾਰਤਾ ਤੋਂ ਵੱਧ

ਅਨੰਦਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ - ਇਹ ਇੱਕ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵੀ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਭ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ, "ਜੀਵਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ" ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ, ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਆਓ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਬਣੋਗੇ। ਸਸਤੀ ਉਦਾਰਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਾਨ ਵੀ ਦੇਣੀ - ਹਾਂ, ਉਹ ਵੀ ਆਸਾਨ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉੱਚ ਹੌਂਸਲੇ, ਊਰਜਾ ਦੀ ਭਰਪੂਰਤਾ, ਸੁੰਦਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਭਾਵੁਕ ਇੱਛਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ! ਓਹ, ਨਹੀਂ! ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਉਦਾਰਤਾ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਸੱਚਮੁੱਚ ਬਹਾਦਰ ਕਿਸਮ ਦੀ, ਮੁਸ਼ਕਲ, ਸ਼ਾਂਤ, ਚੁੱਪ ਕਿਸਮ ਦੀ, ਚਮਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਓਡੀਅਮ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਹ ਕਿਸਮ ਜੋ ਮਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸਮ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਜਾਂ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ - ਚਮਕਦਾਰ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲਾ ਆਦਮੀ - ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਬਲੈਕਗਾਰਡ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਇਮਾਨਦਾਰ ਆਦਮੀ ਹੋ! ਖੈਰ, ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ, ਮੇਰੀ ਪਿਆਰੀ ਕੁੜੀ। ਬੱਸ ਇਸਨੂੰ ਅਜ਼ਮਾਓ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਅਤੇ ਦੇਖੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀਰੋ ਸਾਬਤ ਕਰੋਗੇ! ਪਰ ਨਹੀਂ, ਮੈਡਮ! ਮੈਂ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ - ਖੈਰ - ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਸਲੀਬ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਦੇ!" ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ। ਅੱਛਾ ਰੱਬਾ, ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ! ਫਿਰ ਉਹ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਈ। ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਬੋਲਿਆ। ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ, ਚੌੜੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਉਸਦੀਆਂ ਉਹ ਵੱਡੀਆਂ, ਵੱਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ, ਉਸਦੀਆਂ ਉਹ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ। ਅਤੇ—ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਦੇਖੀ, ਇੱਕ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸੀ, ਚੁੱਪ, ਦੁਸ਼ਟ ਮੁਸਕਰਾਹਟ। ਖੈਰ, ਇਹ ਉਸ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਆਇਆ। ਇਹ ਸੱਚ ਸੀ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਉਸ ਕੋਲ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ...

IV

ਯੋਜਨਾ, ਯੋਜਨਾਵਾਂ, ਯੋਜਨਾਵਾਂ।…

ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ?

ਕਿਉਂ, ਨਾ ਹੀ। ਇਹ ਸਭ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਆਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਆਸਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਮੰਗੇ ਹੋਏ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਖੈਰ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ (ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ!)। ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਮੇਰਾ ਫਲੈਟ, ਮੇਰਾ ਫਰਨੀਚਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਮੇਰੇ ਫਲੈਟ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕਮਰੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਰੂਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਨਸ਼ਾਪ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਕਮਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਆਪਣਾ ਕਮਰਾ, ਸਾਡਾ ਬੈਠਣ ਵਾਲਾ ਕਮਰਾ ਅਤੇ ਬੈੱਡਰੂਮ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਫਰਨੀਚਰ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾੜਾ ਹੈ; ਉਸਦੀਆਂ ਮਾਸੀਆਂ ਕੋਲ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਫਰਨੀਚਰ ਸੀ। ਲੈਂਪ ਵਾਲਾ ਮੇਰਾ ਆਈਕਨ ਕੇਸ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪੈਨਸ਼ਾਪ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਅਲਮਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਟਰੰਕ ਹੈ। ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਟਰੰਕ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ। ਫਿਰ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਬਿਸਤਰਾ, ਮੇਜ਼, ਕੁਰਸੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਾਡੇ ਬੋਰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਰੂਬਲ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਲਈ, ਅਤੇ ਲੁਕੇਰੀਆ ਲਈ ਭੋਜਨ ਲਈ, ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਮਾਸੀ ਤੋਂ ਲੁਭਾਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਰੂਬਲ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। "ਮੈਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਉਸਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਮੈਂ ਖੁਦ ਉਸਦਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਭੱਤਾ ਤੀਹ ਕੋਪੇਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਥੀਏਟਰ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਥੀਏਟਰ ਲਿਜਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਾਟਕ ਦੇਖਣ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਸ਼ਾਲੀਨਤਾ ਨਾਲ ਵੀ। ਸਟਾਲਾਂ 'ਤੇ। ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਗਏ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ। ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। (ਓਹ, ਇਸ ਨਾਲ ਨਰਕ!) ਅਸੀਂ ਉੱਥੇ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਗਏ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਕਿਉਂ, ਓਹ ਕਿਉਂ, ਕੀ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ? ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਚੁੱਪ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੈਨੂੰ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਦੇਖਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਮੈਂ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ

ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਾਹਲੀ ਕਰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਪਿਆਰ ਦੇ ਧਮਾਕੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਮਾਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਗੀ ਅਤੇ ਹਿਸਟੀਰੀਕਲ ਸਨ, ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੁਸ਼ੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੰਡੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸੀ: ਅਜਿਹੇ ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਾਡਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਝਗੜਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ: ਕੋਈ ਅਸਲ ਝਗੜੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਸਿਰਫ਼ ਚੁੱਪ ਸੀ ਅਤੇ—ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਨਜ਼ਰਾਂ। "ਬਗਾਵਤ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ"—ਇਹੀ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਂ, ਉਹ ਕੋਮਲ ਚਿਹਰਾ ਹੋਰ ਵੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੰਨੋ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨੋ, ਮੈਂ ਉਸ ਲਈ ਘਿਣਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਓਹ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਉਹ ਵਿਸਫੋਟ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਨਸਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਨ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਸੀ। ਉਸ ਗੰਦਗੀ ਅਤੇ ਬੇਰੁਖੀ ਤੋਂ ਉਭਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫਰਸ਼ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬੀ ਨੂੰ ਸੁੰਘਣ ਕਿਉਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ? ਦਰਅਸਲ, ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਥਿਕਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਲਿਨਨ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਵਿੱਚ। ਮੇਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਫਾਈ ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਗਰੀਬੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਮੇਰੀ ਅਖੌਤੀ ਨੀਚਤਾ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਨੁਕਸ ਕੱਢੀ। "ਇਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਮਕਸਦ ਹੈ," ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੀ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। "ਆਪਣੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।" ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਅਚਾਨਕ ਥੀਏਟਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਉਹ ਘਿਣਾਉਣੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗੀ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਹੋਰ ਵੀ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਈ। ਹੋਰ ਵੀ ਚੁੱਪ।

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਣ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਕੀ ਮੈਂ? ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਇਹ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਸੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਸੀਬਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਤ ਸੀ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ, ਮੈਂ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ, ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮੌਲਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ - ਇਹ ਸਵੈ-ਸਿੱਧ ਹੈ। ਹਾਂ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਸਵੈ-ਸਿੱਧ ਮੰਨਦੀ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਵੀ! ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰੋ ਕਿ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪਿਆ ਹੈ। ਸੱਚ ਸੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੌਨ ਸਟੂਅਰਟ ਮਿੱਲ ਖੁਦ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ! ਅਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਜੋ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਓ, ਇੱਕ ਔਰਤ ਜੋ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਬੁਰਾਈ ਦੀ ਵੀ ਪੂਜਾ ਕਰੇਗੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਖੁਦ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਘੜੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਲੱਭੇਗੀ। ਇਹ ਉਦਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਸਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੌਲਿਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਤੇ, ਮੈਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਮੇਜ਼ ਵੱਲ ਕਿਸ ਲਈ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ? ਕੀ ਇਹ ਅਸਲੀ ਹੈ? ਕੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਕੀ ਪਿਆ ਹੈ ਅਸਲੀ ਹੈ? ਆਹਾ!

ਸੁਣੋ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਪਿਆਰ ਬਾਰੇ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਸੀ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਉਸਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਮੇਰੇ ਗਲੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛਾਲ ਮਾਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ ਜਾਂ, ਹਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹਾਂ, ਇਹੀ ਸੀ: ਉਹ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅਤੇ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਪਿਆ ਹੋਵੇ। ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਇੱਕ ਗਿਰਵੀ ਦਲਾਲ। ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਜੇ ਮੈਂ ਗਿਰਵੀ ਦਲਾਲ ਹਾਂ? ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਦਾਰ ਆਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਗਿਰਵੀ ਦਲਾਲ ਬਣਨ ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਵਿਚਾਰ ਹਨ - ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜੇ ਕੋਈ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਵੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਹੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰੇ ਲੱਗਣਗੇ। ਕਿਉਂ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਖੁਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਮ ਆਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਕਿਉਂ? ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸੜੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਹਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਕਿਹਾ - "ਮਰਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਦਾਰ ਆਦਮੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ।" ਇਹ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਚ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ - ਲੋਕਾਂ ਨੇ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ - ਮੈਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੀ ਚੁੱਪ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੇਰੀ ਭਾਵੁਕ ਇੱਛਾ ਲਈ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਬਦਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਭੁਗਤਾਂਗਾ। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਕੰਧ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੂਬਲ ਬਚਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕ੍ਰੀਮੀਆ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ, ਦੱਖਣੀ ਤੱਟ 'ਤੇ, ਪਹਾੜਾਂ ਅਤੇ ਅੰਗੂਰੀ ਬਾਗਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਨਾਲ ਖਰੀਦੀ ਗਈ

ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਬਿਤਾਵਾਂਗਾ, ਅਤੇ - ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ - ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ, ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ, ਉਸ ਔਰਤ ਨਾਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ, ਜੇਕਰ ਰੱਬ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਭੇਜੇ, ਅਤੇ - ਅਤੇ "ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਮਦਦਗਾਰ ਬਣ ਕੇ।" ਖੈਰ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਕਹਾਣੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੂਰਖਤਾ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਚੁੱਪੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਅਸੀਂ ਚੁੱਪ ਬੈਠੇ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ? ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਕਿਸ਼ੋਰ ਉਮਰ ਦੀ ਕੁੜੀ - ਉਹ ਮੇਰੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਕੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ? ਮੈਨੂੰ ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਿਆ ਉਹ ਸੀ ਇੱਕ ਤੰਗ, ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਰਵੱਈਆ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਅਗਿਆਨਤਾ, ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਸਸਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, "ਇੱਕ ਨੇਕ ਆਤਮਾ" ਦਾ ਪੂਰਨ ਅੰਨ੍ਹਾਪਣ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਮੋਹਰੀ। ਰੱਬਾ, ਮੋਹਰੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ! ਮੋਹਰੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ! (ਅਤੇ ਕੀ ਮੈਂ ਮੋਹਰੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਲਨਾਇਕ ਸੀ? ਕੀ ਉਸਨੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ? ਕੀ ਮੈਂ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਿਆ?) ਓਹ, ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਭਿਆਨਕ ਸੱਚ ਹੈ! ਉਹ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਜੀਵ, ਉਹ ਕੋਮਲ ਜੀਵ, ਉਹ ਸਵਰਗੀ ਜੀਵ ਇੱਕ ਜ਼ਾਲਮ ਸੀ, ਉਹ ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮ ਜ਼ਾਲਮ ਅਤੇ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੀ! ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ? ਕੌਣ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ? ਇਹ ਇਸਦੀ ਵਿਡੰਬਨਾ ਸੀ, ਕਿਸਮਤ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਵਿਡੰਬਨਾ! ਅਸੀਂ ਸਰਾਪੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ (ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ) ਸਰਾਪੇ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਕੁਝ ਗਲਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਕੁਝ ਇੰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦਿਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਾਂਗ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ। "ਸਖ਼ਤ - ਮਾਣ ਵਾਲੀ - ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਨੈਤਿਕ ਤਸੱਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਚੁੱਪਚਾਪ ਦੁੱਖ ਝੱਲਦੀ ਹੈ।" ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਚ ਸੀ। ਮੈਂ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। "ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਖੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੀ ਵੱਲੋਂ ਉਦਾਰਤਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੀ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਸਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਮੇਰੀ ਦਸ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਦਰ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਵੇਗੀ, ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਬੇਨਤੀ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹੋਣਗੇ।" ਇਹ ਮੇਰੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ। ਪਰ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਮੈਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਕਾਫ਼ੀ, ਕਾਫ਼ੀ! ਹੁਣ ਮੈਂ ਕਿਸ ਤੋਂ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਾਂ? ਜੋ ਹੋ ਗਿਆ ਉਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਹਾਦਰ ਬਣੋ, ਯਾਰ, ਅਤੇ ਮਾਣ ਕਰੋ! ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ!…

ਖੈਰ, ਮੈਨੂੰ ਸੱਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ? ਮੈਨੂੰ ਸੱਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਡਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਉਸਦੀ ਗਲਤੀ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਗਲਤੀ।...

V

ਸੱਜਣ ਜੀਵ ਬਾਗੀ

ਸਾਡੇ ਝਗੜੇ ਉਸ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਦੋ ਵਾਰ ਉਸਨੇ ਇਸੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਪਤਾਨ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਆ ਗਈ।

ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਇੱਕ ਲਾਕੇਟ ਲੈ ਕੇ ਆਈ। ਉਸਦੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ਾ। ਆਮ ਗੱਲ - ਇੱਕ ਯਾਦਗਾਰੀ ਚੀਜ਼। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਤੀਹ ਰੂਬਲ ਦਿੱਤੇ। ਉਹ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੀਜ਼ ਨਾ ਗੁਆਓ। ਮੈਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ: ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੇਗਾ। ਖੈਰ, ਵੈਸੇ ਵੀ, ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਆਈ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬਰੇਸਲੇਟ ਲਈ ਬਦਲੇ ਜੋ ਅੱਠ ਰੂਬਲ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆਈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਮੈਡਲੀਅਨ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਬਰੇਸਲੇਟ ਲਈ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।

ਉਸੇ ਦਿਨ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਨਰਮੀ ਨਾਲ, ਪਰ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਸੀ, ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਟਿਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਕਾਰਪੇਟ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਬੂਟ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਨਾਲ ਥਪਥਪਾ ਰਹੀ ਸੀ (ਉਸਦੀ ਆਦਤ); ਉਸਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਦਸੂਰਤ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਖੇਡ ਗਈ। ਫਿਰ, ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਮੈਂ

ਉਸਨੂੰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੈਸਾ ਮੇਰਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਅਤੇ - ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਬਣਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੁਕਾਇਆ ਸੀ।
ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਉੱਠੀ, ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਪਈ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ - ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ - ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪੈਰ ਮਾਰਿਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਸੀ। ਉਹ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਘਬਰਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰੇਗੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਗੁਆਇਆ। ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਵੀ ਹਰਕਤ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਦੁਬਾਰਾ, ਉਸੇ ਸ਼ਾਂਤ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੋਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣ ਦਿਆਂਗਾ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਹੱਸ ਪਈ ਅਤੇ ਫਲੈਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੀ ਗਈ।
ਹੁਣ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਫਲੈਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਸੀ - ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ।
ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਬਾਹਰ ਗਈ; ਪਰਸੋਂ ਫਿਰ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਗਿਰਵੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਮਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧ ਤੋੜ ਲਏ ਸਨ: ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉਣ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣ। ਪਰ ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਸੁਣੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਹੱਸ ਪਈ। "ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ!" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹੱਸਣਗੇ। ਖੈਰ, ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਛੋਟੀ ਮਾਸੀ, ਬੁੱਢੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਨੂੰ ਸੌ ਰੂਬਲ ਦੇ ਕੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਿੱਤੀ, ਉਸਨੂੰ ਪੱਚੀ ਰੂਬਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਈ। "ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਯੇਫੀਮੋਵਿਚ ਨਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ। ਤੁਹਾਡਾ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਰੈਜੀਮੈਂਟਲ ਸਹਿਯੋਗੀ।" ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਸੀ। ਕਿ ਯੇਫੀਮੋਵਿਚ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ, ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਹ ਕੁਝ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਮੇਰੀ ਗਿਰਵੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਹੱਸਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਕੋਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਮੇਰੇ ਘਰ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਕਰੇ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਸ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦਾ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਗਲ੍ਹ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਮਾਸੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਮਾਂ ਤੈਅ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਛੂਹਣ ਵਾਲੀ ਭਾਵਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ, ਜੂਲੀਆ ਸੇਮਯੋਨੋਵਨਾ, ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਕਰਨਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ। "ਇਹ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਪਤਨੀ ਮਿਲਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ," ਮਾਸੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ।
ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸਾਂਗਾ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸੌ ਰੂਬਲ ਖਰਚ ਹੋਏ, ਪਰ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ, ਬੰਦ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਯੇਫੀਮੋਵਿਚ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸੁਣਨੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਾਪਰਿਆ।
ਉਹ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇਰ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਆਈ, ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਈ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵਿਅੰਗਮਈ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ, ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਕਾਰਪੇਟ ਨੂੰ ਥਪਥਪਾਉਂਦਿਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੂਰੇ ਮਹੀਨੇ, ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਤੋਂ, ਉਹ ਚਰਿੱਤਰਹੀਣ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਰਿੱਤਰਹੀਣਤਾ ਵਾਲੀ ਹਰਕਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਹਿੰਸਕ, ਹਮਲਾਵਰ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਜੀਵ ਦੇਖਿਆ; ਮੈਂ ਬੇਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਬਦਨਾਮ, ਇੱਕ ਜੋ ਮੁਸੀਬਤ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਦੀ ਕੋਮਲਤਾ ਉਸਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਔਰਤ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਰਾਹ ਫੜ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇ, ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਛੁਪਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਿਹਤਰ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਕਸਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਮ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਗੁੱਸੇ ਭਰੀ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਇੰਨੀਆਂ ਬੇਰਹਿਮ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇੱਕ ਔਰਤ ਜੋ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਉਣ ਦੀ ਆਦੀ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ; ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੌ ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਘਿਣਾਉਣਾ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਜਾਵਟ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦਿਖਾਵੇ ਹੇਠ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦਿਖਾਵਾ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਉੱਤੇ ਉੱਤਮਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ।
"ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਸੀ?" ਉਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਪੁੱਛਿਆ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੁਕ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਦੇ, ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚਮਕ ਉੱਠੀਆਂ।
"ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਨੂੰ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਅਸਤੀਫਾ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।"
"ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਕਾਇਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ, ਹੈ ਨਾ?"
"ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਾਇਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਕਾਇਰ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਾਲਮ ਫੈਸਲੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਭੇਜਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ," ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਲਾਲਚ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ, "ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਲੇਰੀ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ।" ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਆਖਰੀ ਵਾਕ ਦੁਆਰਾ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅਤੇ ਇਹੀ ਉਹੀ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਉਹ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਮੇਰੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦਾ ਇਹ ਨਵਾਂ ਸਬੂਤ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਹੱਸ ਪਈ।
"ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਟਕਦੇ ਵਾਂਗ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹੇ, ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਭੀਖ ਮੰਗਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਬਿਲੀਅਰਡ-ਮੇਜ਼ਾਂ ਹੇਠਾਂ ਸੌਂਦੇ ਰਹੇ?"
"ਹਾਂ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਿਆਜ਼ੇਮਸਕੀ ਦੇ ਡੌਸਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਸੁੱਤਾ ਸੀ। ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ। ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਬਦਨਾਮੀ ਅਤੇ ਪਤਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਪਤਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਮੇਰੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਹਤਾਸ਼ਾ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਸਭ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ..."
"ਓਹ, ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਦਮੀ ਹੋ - ਇੱਕ ਵਿੱਤਦਾਤਾ!"
ਮੇਰੀ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ। ਪਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਫੜਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ—ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੱਜੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਗਾਹਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਹਿਨ ਲਈਆਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੁਕ ਗਈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ:
"ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ, ਹੈ ਨਾ?"
ਮੈਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਚਲੀ ਗਈ।
ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਬੰਦ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਸ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਯੇਫੀਮੋਵਿਚ ਨੇ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੂਰਖ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋ? ਨਤੀਜਾ - ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ - ਨਤੀਜਾ ਉਹੀ ਨਿਕਲਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹੀ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਪੂਰਾ ਘੰਟਾ ਸੁਣਦਾ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਘੰਟਾ ਮੈਂ ਇੱਕ ਔਰਤ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਅਤੇ ਉੱਚ-ਸਿਧਾਂਤ ਵਾਲੀ ਔਰਤ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਆਦਮੀ, ਬਿਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ, ਇੱਕ ਬੇਢੰਗੇ ਅਤੇ ਸੁਸਤ ਜੀਵ, ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣੀ, ਘੁੱਟਵੀਂ ਆਤਮਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਹੈਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚਿਆ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਮਾਸੂਮ, ਇਹ ਕੋਮਲ, ਇਹ ਸੰਜਮੀ ਔਰਤ, ਇਹ ਸਭ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਦੀ ਹੈ? ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਮੇਡੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਲੇਖਕ ਮਖੌਲ, ਸਭ ਤੋਂ ਮਾਸੂਮ ਹਾਸੇ, ਅਤੇ ਬੁਰਾਈ ਲਈ ਨੇਕੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਨਫ਼ਰਤ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਚਲਾਕ ਖੋਦਣ ਕਿੰਨੇ ਚਮਕਦਾਰ ਸਨ! ਉਸਦੇ ਤੇਜ਼ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਬੁੱਧੀ! ਉਸਦੀ ਨਿੰਦਾ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮੁਰਝਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੱਚ! ਅਤੇ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਕਿੰਨੀ ਲਗਭਗ ਕੁੜੀ ਵਰਗੀ ਬੇਰਹਿਮੀ! ਉਹ ਉਸਦੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਵਿਰੋਧਾਂ, ਉਸਦੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ 'ਤੇ, ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ 'ਤੇ

ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਹੱਸ ਪਈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਤੂਫਾਨ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਸਦੇ ਹੰਕਾਰ ਦਾ ਬੁਲਬੁਲਾ ਅਚਾਨਕ ਚੁਭ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਫਲਰਟ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। "ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕੀਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ਾਲਮ, ਪ੍ਰਾਣੀ ਦਾ ਫਲਰਟ ਕਰਨਾ ਆਪਣੀ ਕੀਮਤ ਵਧਾਉਣ ਲਈ।" ਪਰ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਗਲਤ ਸੀ। ਸੱਚ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗ ਚਮਕਿਆ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਬਚੀ। ਉਹ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਇੰਨਾ ਘੱਟ ਤਜਰਬਾ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਮੇਰੇ ਲਈ ਨਫ਼ਰਤ, ਇੱਕ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨ ਨਫ਼ਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰ 'ਤੇ ਆਇਆ, ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਇੱਕਦਮ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਇੰਨਾ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਇਸਦੀ ਭਿਆਨਕ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਯੇਫੀਮੋਵਿਚ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ, ਉਸ ਵਰਗੀ ਔਰਤ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ, ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ, ਜਿਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਅਟੱਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ, ਕਿਵੇਂ ਭਰਮਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਸਾ ਹੀ ਭੜਕਾਇਆ। ਉਸਦੀ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰਾ ਸੱਚ ਉੱਠਿਆ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਗੁੱਸੇ ਨੇ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਅੰਗ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੂਰਖ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਵਕੂਫ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਉੱਥੇ ਬੈਠਾ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਵੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਘਟੀਆ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਤੱਕ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ: ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਲਗਭਗ ਬਿਨਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਦੇ ਸੁਣਿਆ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉੱਥੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਬਿਨਾਂ ਉੱਥੇ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੇਰੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ! ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵੱਖਰਾ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ? ਓਹ, ਇਹ ਇੰਨਾ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬੇਕਸੂਰ ਸੀ। ਮੈਂ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਯੇਫੀਮੋਵਿਚ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਫੜਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਘਰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਯੇਫੀਮੋਵਿਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਅਤੇ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਹਾਸੇ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਪਿਆ।

"ਓਹ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਲੈ ਜਾਓ! ਉਸਨੂੰ ਲੈ ਜਾਓ! ਅਤੇ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ," ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਚੀਕਿਆ, "ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਆਦਮੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਸੋਚੇਗਾ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਔਰਤ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਜੋਖਮ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ -"

"ਕੀ ਤੂੰ ਸੁਣਦਾ ਹੈਂ?" ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ਉਸਨੂੰ ਦਹਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਕਿੰਟ ਲਈ ਰੋਕਦੇ ਹੋਏ।

ਫਿਰ ਘਰ ਦੇ ਰਸਤੇ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬਾਂਹ ਫੜ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘਬਰਾ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈਰਾਨ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹੀ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਘਰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇ। ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ, ਉਹ ਬੈਠ ਗਈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵੇਖਦੀ ਰਹੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਫਿੱਕੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੈਠੀ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅੰਗਮਈ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਪਲ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦਿਆਂਗਾ। ਪਰ ਮੈਂ ਚੁੱਪਚਾਪ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। (ਧਿਆਨ ਦਿਓ ਕਿ ਉਹ ਬੰਦੂਕ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਗਿਰਵੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹੀ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋਡ ਕਰਕੇ ਰੱਖਦੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਗਿਰਵੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਵੱਡੇ ਕੁੱਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਾਂਗੀ ਜਾਂ ਮੋਜ਼ਰ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਤਾਕਤਵਰ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਾਂਗੀ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ। ਮੇਰਾ ਰਸੋਈਆ ਮੇਰੇ ਗਾਹਕਾਂ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਲੋਕ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਲੋਡਡ ਰਿਵਾਲਵਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਨੇ ਉਸ ਬੰਦੂਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ। ਉਸਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸਦੀ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਗੋਲੀ

ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਮਨਾ ਲਿਆ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿਓ।) ਉਸਦੀ ਡਰੀ ਹੋਈ ਦਿੱਖ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੱਧੇ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਲੇਟ ਗਈ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ: ਲਗਭਗ ਗਿਆਰਾਂ ਵਜੇ ਸਨ। ਉਹ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਬਿਨਾਂ ਹਿੱਲੇ, ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਬੈਠੀ ਰਹੀ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਮੋਮਬੱਤੀ ਬੁਝਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕੰਧ ਦੇ ਕੋਲ ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਲੇਟ ਗਈ, ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸੌਣ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿਓ...

VI

ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਯਾਦ

ਹੁਣ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਯਾਦ ਬਾਰੇ...

ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਵੇਰੇ ਅੱਠ ਵਜੇ ਉੱਠਿਆ, ਅਤੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਕਦਮ ਜਾਗ ਪਿਆ, ਮੇਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਗ ਗਈਆਂ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈਆਂ। ਉਹ ਖਿੜਕੀ ਕੋਲ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕ ਲੈ ਕੇ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਜਾਗ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕ ਲੈ ਕੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵਧਣ ਲੱਗੀ। ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲਈਆਂ ਅਤੇ ਸੌਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕੀਤਾ।

ਉਹ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਗਈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਉੱਪਰ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਗਈ। ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਸੁਣਿਆ। ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪ ਇੰਨੀ ਡੂੰਘੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਕਦਮ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਕੜਵੱਲ ਦੀ ਹਰਕਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਅਟੱਲ, ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਿੱਧੀ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ। ਅਤੇ ਬੰਦੂਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਸਾਡੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਸਕਿੰਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਬੰਦ ਕਰ ਲਈਆਂ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਪਲ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਹੋਇਆ, ਕੋਈ ਹੋਰ ਹਰਕਤ ਨਾ ਕਰਾਂ, ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹਾਂ।

ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਜੋ ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਕਿੰਟ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਮਰੇ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵੇਖਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਇੱਕ ਪਲ ਬਾਅਦ ਬਿਲਕੁਲ ਅਚੇਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਸਿਰਹਾਣੇ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਯਾਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੌਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ, ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਮੰਦਰ 'ਤੇ ਬੰਦੂਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲਈਆਂ ਅਤੇ ਹਿੱਲਿਆ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਜੋ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ।

ਹਾਂ, ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ, ਇੱਕੋ ਪਲ ਤੇ ਚਮਕਿਆ, ਅਤੇ - ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਗਤੀ ਲਈ ਤਿੰਨ ਤਾੜੀਆਂ! ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ (ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ), ਜੇ ਉਸਨੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਸੁੱਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮੌਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੁਚਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਲੜਖੜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਇਰਾਦਾ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਟੁੱਟ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਲੋਕ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਥਾਹ ਖੱਡ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਕਤਲ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਦੂਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਤਲ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਵੀ, ਇੱਕ ਉਬਾਸੀ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਖੱਡ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਵੀ, ਇੱਕ ਢਲਾਣ ਹੈ, ਪੈਂਤਾਲੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਕੋਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਢਲਾਣ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਤਿਲਕਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਤੁਹਾਨੂੰ ਟਰਿੱਗਰ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਗਿਆਨ ਕਿ ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖ ਲਿਆ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਪਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਚੁੱਪਚਾਪ ਉਸਦੇ ਹੱਥੋਂ ਮੌਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਢਲਾਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਚੁੱਪ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ 'ਤੇ, ਆਪਣੇ ਮੰਦਰ 'ਤੇ ਸਟੀਲ ਦਾ ਠੰਡਾ ਅਹਿਸਾਸ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ। ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛੋਗੇ, ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਸੀ? ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ - ਅਤੇ ਰੱਬ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸੱਚ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ - ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ, ਉਮੀਦ ਦਾ ਇੱਕ ਪਰਮਾਣੂ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਸੌ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਛੱਡ ਕੇ। ਫਿਰ, ਮੈਂ ਮੌਤ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਸਵੀਕਾਰ

ਕੀਤਾ? ਖੈਰ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ: ਇੱਕ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੰਦੂਕ ਤਾਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ? ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸੇ ਪਲ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼, ਇੱਕ ਦੁਵੱਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ - ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਦਾ ਡਰਪੋਕ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਇਰਤਾ ਲਈ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਇਹ ਜਾਣਦੀ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਸੁੱਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸ਼ਾਇਦ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਨ। ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ-ਸਮਝੇ ਹੋਇਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਪਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪਰ (ਤੁਸੀਂ ਫਿਰ ਪੁੱਛੋਗੇ) ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੰਨੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾਇਆ? ਓ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਹਜ਼ਾਰ ਵਾਰ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ, ਹਰ ਵਾਰ ਜਦੋਂ, ਮੇਰੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਠੰਡੀ ਕਾਂਬਾ ਛਲਕਦਾ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ ਉਸ ਪਲ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਉਦੋਂ ਕਾਲੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਈ ਸੀ: ਮੈਂ ਘਾਤਕ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਮੈਂ ਖੁਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਪਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ? ਕੋਈ ਕਿਵੇਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਕੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ?

ਪਰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਇੱਕ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਸਕਿੰਟ ਬੀਤ ਗਏ। ਇੱਕ ਮਰੀ ਹੋਈ ਚੁੱਪ ਸੀ। ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਉੱਪਰ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ। ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ। ਉਹ ਹੁਣ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਿਸਤਰੇ ਤੋਂ ਉੱਠਿਆ: ਮੈਂ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਜਿੱਤ ਗਈ ਸੀ।

ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਚਾਹ ਪੀਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਗਿਆ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਚਾਹ ਪਰੋਸੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਇਸਨੂੰ ਡੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ ਬਿਨਾਂ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਚਾਹ ਦਾ ਗਲਾਸ ਲਿਆ। ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਭਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਿੱਕੀ ਸੀ, ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੀਲੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ - ਅਚਾਨਕ - ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਫਿੱਕੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਮੁਸਕਰਾਈ, ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਰਪੋਕ ਸਵਾਲ ਸੀ। "ਤਾਂ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਹੈ: ਕੀ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਕੀ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?" ਮੈਂ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ। ਚਾਹ ਪੀਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਤਾਲਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ, ਬਾਜ਼ਾਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦਾ ਬਿਸਤਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਰਦਾ ਖਰੀਦਿਆ। ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ, ਮੈਂ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬਿਸਤਰਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਪਰਦਾ ਲਗਾਇਆ। ਉਹ ਬਿਸਤਰਾ ਉਸਦੇ ਲਈ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਮਝ ਗਈ। ਬਿਸਤਰੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ "ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦਾ ਸੀ," ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਰਾਤ ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ ਬੰਦੂਕ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਚੁੱਪਚਾਪ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ: ਸਾਡਾ ਵਿਆਹ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ। "ਉਸਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।" ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਹ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ ਉਸਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਸੀ।

ਦੂਜਾ ਅਧਿਆਇ

ਮੈਂ

ਹੰਕਾਰ ਦਾ ਸੁਪਨਾ

ਲੁਕੇਰੀਆ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਲਕਣ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਗੋਡੇ ਟੇਕ ਕੇ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਰਹੀ, ਸੋਚਦੀ ਰਹੀ—ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਦਰਦਨਾਕ ਵਿਚਾਰ, ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਦਰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ—ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ?—ਇਹ ਇੱਕ ਪਾਪ ਹੈ! ਇਹ ਵੀ ਅਜੀਬ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੋਗ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੰਸਕ ਵਿਸਫੋਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੌਣ ਵਰਗਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ

ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਆਦਮੀ, ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਖਰੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੌਂਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਸਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਮੈਂ ਸੋਫੇ 'ਤੇ ਲੇਟ ਗਈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੀ।

... ਉਹ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਮੈਂ ਅਤੇ ਲੁਕੇਰੀਆ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਰਸ ਜਿਸਦੀ ਮੈਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਮੈਨੂੰ ਉਸ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਸੀ। ਮੈਂ ਡਾਕਟਰ ਸ਼੍ਰੋਡਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਮੁਲਾਕਾਤ ਲਈ ਦਸ ਰੂਬਲ ਦਿੱਤੇ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਕਿਉਂ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ? ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਉੱਠੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਬੈਠ ਗਈ ਜੋ ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਹਾਂ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ: ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਆਮ ਗੱਲਾਂ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਘੱਟ ਬੋਲਿਆ; ਪਰ ਉਹ ਵੀ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਖੁਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਬੇਲੋੜਾ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ। "ਉਹ ਬਹੁਤ ਹਿੱਲ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਦੱਬੀ ਹੋਈ ਹੈ," ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੋਚਿਆ, "ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਭੁੱਲਣ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਚੁੱਪ ਸੀ। ਪਰ ਹਰ ਮਿੰਟ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਇਹੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਟਕਾਉਣ ਵਾਲਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਕੀ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ: ਕੋਈ ਵੀ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਓਹ, ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ, ਉਸਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਮੈਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖੀਆਂ ਅਤੇ ਲੁਕੇਰੀਆ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇਖਣ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿੰਨੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਾਈ, ਪੂਰੀ ਸੱਚਾਈ ਸਿੱਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖ਼ਤਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲੱਗੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਟਾਲ ਦਿਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡ ਦਿਆਂ। ਹਾਂ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਅਜੀਬ ਵਾਪਰਿਆ (ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਵੇਂ ਬਿਆਨ ਕਰਾਂ): ਮੈਂ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਚੇਤਨਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀ ਸਰਦੀਆਂ ਬੀਤ ਗਈਆਂ। ਓਹ, ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੀ ਸਰਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ।

ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਜੋ ਉਦੋਂ ਤੱਕ, ਯਾਨੀ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਭਿਆਨਕ ਘਟਨਾ ਤੱਕ, ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਤੇ ਦਿਨ ਦੇ ਹਰ ਘੰਟੇ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਸੀ: ਮੇਰੀ ਸਾਖ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਫੌਜ ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ: ਮੈਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਿਣਾਉਣੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਔਖੇ ਕਿਰਦਾਰ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੇ ਬੇਤੁਕੇ ਕਿਰਦਾਰ ਲਈ ਵੀ, ਮੇਰੇ ਹਾਸੋਹੀਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਕਸਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਮਹਾਨ ਸਮਝਦੇ ਹੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਓਹ, ਮੈਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਲੁਕੇਰੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਮੇਰੀ ਇਸ ਆਮ ਅਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਸਦਾ ਸਿੱਧਾ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹਾਦਸੇ ਦੁਆਰਾ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਕੁਝ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਅਚਾਨਕ ਜੋੜ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਬੱਦਲ ਵਾਂਗ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣ। ਇੱਕ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਆਦਮੀ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਹੁਣ ਜੋ ਹੋਇਆ ਉਹ ਇਹ ਸੀ:

ਨਾਟਕ ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰਾਲ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉੱਥੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਹੁਸਾਰ ਅਫ਼ਸਰ ਏ-ਵੀ ਅਚਾਨਕ ਅੰਦਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਹੁਸਾਰ ਅਫ਼ਸਰਾਂ

ਨਾਲ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੇ ਕੈਪਟਨ ਬੇਜ਼ੁਮਤਸੇਵ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸਨੇ (ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ) ਹੁਣੇ ਹੀ ਇੱਕ ਗੜਬੜ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋ (ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ) "ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।" ਵਿਸ਼ਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਪਟਨ ਬੇਜ਼ੁਮਤਸੇਵ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਗੜਬੜ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੜਬੜ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੁਸਾਰਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਇਸਦਾ ਅੰਤ ਸੀ। ਪਰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਕਹਾਣੀ ਸਾਡੀ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ, ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਮੈਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਅਫ਼ਸਰ ਸੀ, ਤੁਰੰਤ ਆਮ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹੁਸਾਰ ਏ-ਵੀ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਬੇਜ਼ੁਮਤਸੇਵ ਬਾਰੇ ਇੰਨੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਉਂਗਲਾਂ 'ਤੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰ ਕੇ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ? ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਬੇਜ਼ੁਮਤਸੇਵ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰੀ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸਾਡੀ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਅਫ਼ਸਰ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੈਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਫ਼ਸਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਨਮਾਨ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਦੇਰ ਨਾਲ, ਜੇ ਮੈਂ ਏ—ਵੀ ਤੋਂ ਰਸਮੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਮੈਂ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਦਰਅਸਲ, ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹਿੰਸਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਫਿਰ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਹੀ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘਮੰਡੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਆਦਮੀ ਵਜੋਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹੋਇਆ, ਮਾਸਕੋ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਸਾਡੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਦੌਲਤ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ (ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਹਿੱਸਾ), ਅਤੇ ਮੈਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਹਿ ਗਈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕੋਈ ਸਿਵਲੀਅਨ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਕੋਈ ਰੇਲਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ - ਜੇ ਇਹ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਹੋਣ ਦਿਓ; ਜੇ ਇਹ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਹੋਣ ਦਿਓ; ਜੇ ਇਹ ਨਿਘਾਰ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਨਿਘਾਰ ਹੋਣ ਦਿਓ - ਜਿੰਨਾ ਬੁਰਾ ਓਨਾ ਹੀ ਵਧੀਆ! ਇਹ ਮੇਰੀ ਪਸੰਦ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਭਿਆਨਕ ਵਾਂਝੇਪਣ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਦੌਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਆਜ਼ੋਮਸਕੀ ਦਾ ਡੰਸਹਾਊਸ ਵੀ। ਡੇਢ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੀ ਧਰਮ-ਮਦਰ, ਇੱਕ ਅਮੀਰ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ, ਮਾਸਕੋ ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਰੂਬਲ ਵੀ ਅਚਾਨਕ ਛੱਡ ਦਿੱਤੇ। ਮੈਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੋਚਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਗਿਰਵੀ ਦਲਾਲ ਬਣਾਂਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਹਿਸਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਗਾਂਗੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪੈਸੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਆਪਣਾ ਘਰ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਮੇਰਾ ਉਦਾਸ ਅਤੀਤ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਬਰਬਾਦ ਹੋਈ ਸਾਖ ਮੇਰੇ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਸਰੋਤ ਸਨ। ਇਸਦੀ ਯਾਦ ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼, ਹਰ ਮਿੰਟ ਸਤਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਭਾਵੇਂ ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ - ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜ ਸੀ। ਪਰ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਚੱਟਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ - ਹਾਂ - ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਬੂ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਇੱਕ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸੀ? ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕੀ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਭਿਆਨਕ ਘਟਨਾ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੈਂ ਡਰਪੋਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ? ਕੀ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕਾਇਰਤਾ ਦਾ ਝੂਠਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ? ਪਰ ਉਹ ਭਿਆਨਕ ਘਟਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਆਈ। ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਭਿਆਨਕ ਅਤੀਤ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈ ਲਿਆ। ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਜਾਣਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਸੀ। ਇੱਕ ਸੁਨਹਿਰੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਲੀਆਂ ਸਨ! ਉਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸੱਚਾ ਦੋਸਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ

ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦੀ ਸੀ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਹ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਹੁਣ ਬਲੈਕਗਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਸਮਲਿੰਗੀ ਸਾਥੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ, ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਮਲਿੰਗਤਾ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਰਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਅਕਸਰ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਕਲਪਨਾ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਆਕਰਸ਼ਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅੰਤਿਮ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੋ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਿਲਚਸਪ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਸਾਰੀ ਮੁਸੀਬਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ: ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਹ, ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਉਡੀਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀ ਸਰਦੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਬੀਤ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਬੈਠਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨਾ ਪਸੰਦ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ, ਆਪਣੀ ਸਿਲਾਈ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਹ ਮੇਰੇ ਬੁੱਕ-ਕੇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ। ਬੁੱਕ-ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਦੇ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸੈਰ ਲਈ ਬਾਹਰ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਇਆ, ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰੀਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀਆਂ ਨਾ ਹੋਣ। ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ, ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, "ਉਸਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇਣਾ" ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ। ਇਹ, ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ, ਅਜੀਬ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਚੋਰੀ-ਛਿਪੇ ਦੇਖਣਾ ਪਸੰਦ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਰਦੀਆਂ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ! ਮੈਂ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸਦੀ ਸ਼ਰਮ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ। ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਸਦੀ ਪੂਰੀ ਦਿੱਖ ਉਸਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਨੀ ਕੋਮਲਤਾ, ਇੰਨੀ ਥਕਾਵਟ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦਿਓ। ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰੋ ਅਤੇ - "ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆਵੇਗੀ।"

ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਜੋੜਾਂਗਾ: ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ, ਜਿਵੇਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ, ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਭੜਕਾਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਮੇਰੀ ਨਫ਼ਰਤ ਕਦੇ ਵੀ ਪੱਕ ਨਹੀਂ ਸਕੀ ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਫੜ ਸਕੀ। ਅਤੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਖੇਡ ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿਉਂ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬਿਸਤਰਾ ਅਤੇ ਪਰਦਾ ਖਰੀਦ ਕੇ ਆਪਣਾ ਵਿਆਹ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਸਮਝਿਆ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ, ਬਿਸਤਰਾ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਅਜੀਬ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਮੇਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੰਨੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਬੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਇੰਨੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇੰਨੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਚਲੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜੋ ਗੱਲ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਦੀ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਸਾਡੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ...

ਉਸ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕੁਝ ਸੱਚੀ ਦਿਆਲਤਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੋ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਔਰਤ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗੇ। ਪਰ ਔਰਤ ਖੁਦ ਮੇਰਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਆਈ, ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਗੋਡਿਆਂ ਭਾਰ ਬੈਠ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ। ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਔਰਤ ਬਾਰੇ ਸੱਚੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੀ।

ਪਰ ਬਸੰਤ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਪ੍ਰੈਲ ਦਾ ਅੱਧ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਦੋਹਰੀ ਖਿੜਕੀਆਂ ਕੱਢ ਲਈਆਂ, ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੀਆਂ ਚਮਕਦਾਰ ਕਿਰਨਾਂ ਸਾਡੇ ਕਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਪਰ ਤੱਕੜੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੂੰ ਢੱਕਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਅੰਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਓ, ਉਹ ਘਾਤਕ, ਉਹ ਭਿਆਨਕ ਤੱਕੜੀਆਂ! ਇਹ ਸਭ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤੱਕੜੀਆਂ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਪਈਆਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝ ਲਿਆ? ਕੀ ਇਹ ਮੌਕਾ ਸੀ? ਕੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਆ ਗਿਆ? ਕੀ ਇਹ ਧੁੱਪ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਰਨ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਸੁਸਤ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਜਗਾਇਆ? ਨਹੀਂ। ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਤਾਰ ਸੀ ਜੋ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੁੱਪ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਹੁਣ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਕੰਬਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਮੇਰੇ ਹਨੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਹੰਕਾਰ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਸਭ ਇੰਨੀ ਅਦਭੁਤ ਅਚਾਨਕਤਾ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ, ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਵਜੇ, ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਇਆ...

II

ਸਕੇਲ ਅਚਾਨਕ ਡਿੱਗ ਗਏ

ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਸ਼ਬਦ। ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀ ਚਿੰਤਾ ਦੇਖੀ ਸੀ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਚੁੱਪ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਡੁੱਬੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਅਚਾਨਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੈਠੀ ਕੁਝ ਸਿਲਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਪਤਲੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ, ਕਿੰਨੀ ਬੇਢੰਗੀ, ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਇੰਨਾ ਫਿੱਕਾ, ਉਸਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਇੰਨੇ ਚਿੱਟੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਉਸਦੀ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਸੁੱਕੀ ਖੰਘ ਸੁਣੀ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਾਤ ਨੂੰ। ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ ੍ਰੋਡਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਹੇ ਬਿਨਾਂ।

ਸ਼ ੍ਰੋਡਰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਆਈ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਸੀ, ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸ਼ ੍ਰੋਡਰ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਭਟਕ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

"ਪਰ ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹਾਂ," ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਕਿਹਾ।

ਸ਼ ੍ਰੋਡਰ ਨੇ ਉਸਦੀ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ (ਉਹ ਡਾਕਟਰ ਕਈ ਵਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬੇਧਿਆਨੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ), ਪਰ ਦੂਜੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਕਿਨਾਰੇ ਲੈ ਜਾਣਾ ਜਾਂ, ਜੇ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਸੀ, ਤਾਂ ਗਰਮੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਝੌਂਪੜੀ ਲੈਣਾ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਕੋਈ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਸ਼ ੍ਰੋਡਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ:

"ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹਾਂ। ਸੱਚਮੁੱਚ, ਮੈਂ ਠੀਕ ਹਾਂ!"

ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ, ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ। ਹਾਂ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਓ, ਹੁਣ ਮੈਂ ਸਮਝ ਗਈ ਹਾਂ! ਉਹ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਸੀ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਸੀ, ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸਦਾ ਅਸਲੀ ਪਤੀ ਹਾਂ। ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਦਿੱਤਾ। (ਓ, ਉਹ ਸਕੇਲ!)

ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ, ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਇੱਕ ਚਮਕਦਾਰ, ਧੁੱਪ ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਮੈਂ ਸ਼ਾਮ ਪੰਜ ਵਜੇ, ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ, ਸਾਡੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਬੈਠੀ, ਆਪਣੇ ਕੰਮ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ, ਕਦੇ ਇੰਨੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਦੇ ਗਾਉਂਦੇ ਸੁਣਿਆ ਸੀ, ਸਾਰੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਇਕੱਠੇ ਕੁਝ ਮੌਜ-ਮਸਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੱਚ ਸੀ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਸੁਹਾਵਣਾ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਗਾਣਾ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਓਹ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤੀ ਧੁਨ ਸੀ (ਇਹ ਕੋਈ ਪਿਆਰ ਦਾ ਗੀਤ ਸੀ), ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਫਟ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਟੁੱਟ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਉਸਦੀ ਪਿਆਰੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਇਸਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਾਣਾ ਖੁਦ ਬਿਮਾਰ ਹੋਵੇ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਧੁਨੀ ਵਿੱਚ ਗਾਇਆ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼, ਇੱਕ ਉੱਚੀ ਸੁਰ

ਵਿੱਚ ਉੱਠਦੀ ਹੋਈ, ਟੁੱਟ ਗਈ। ਇੰਨੀ ਮਾੜੀ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼, ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਗਲਾ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਰਮ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਕੁਝ ਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ...
ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਗੁੱਸੇ 'ਤੇ ਹੱਸ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇਗਾ। ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਉਸ 'ਤੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜੇ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕੁਝ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਹਿਲੇ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਘਬਰਾਹਟ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ, ਅਜੀਬ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈਰਾਨੀ, ਦਰਦਨਾਕ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। "ਉਹ ਗਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ - ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ! ਉਹ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲੀ, ਹੈ ਨਾ?"
ਗਰਜ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ, ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਹਿੱਲਿਆ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਉੱਠਿਆ, ਆਪਣੀ ਟੋਪੀ ਚੁੱਕੀ, ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਭਾਵੁਕਤਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਉਂ ਜਾਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲੁਕੇਰੀਆ ਮੇਰਾ ਕੋਟ ਪਹਿਨਣ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।
"ਉਹ ਗਾ ਰਹੀ ਹੈ?" ਮੈਂ ਲੁਕੇਰੀਆ ਨੂੰ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਆ।
ਲੁਕੇਰੀਆ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਘੂਰਦੀ ਰਹੀ। ਪਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਮੈਂ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ।
"ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ?"
"ਨਹੀਂ, ਸਰ," ਲੁਕੇਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦੇ ਹੋ।"
ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਯਾਦ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰਿਆ, ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੇਤਰਤੀਬ ਤੁਰਿਆ। ਮੈਂ ਕੋਨੇ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧੁੰਦਲਾ ਜਿਹਾ ਦੇਖਣ ਲੱਗਾ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦੇ ਰਹੇ, ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਕੈਬ ਬੁਲਾਈ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਬ੍ਰਿਜ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ। ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਦਲ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵੀਹ-ਕੋਪੇਕ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।
"ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ," ਮੈਂ ਉਸ 'ਤੇ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰਿਆ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ।
ਮੈਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਤੁਰਦਾ ਗਿਆ, ਆਪਣੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਦਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਬੇਚਾਰਾ, ਫਟਿਆ ਹੋਇਆ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਨੋਟ ਫਿਰ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਵੱਜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਸਾਹ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਹਾਂ, ਤੱਕੜੀ ਡਿੱਗ ਰਹੀ ਸੀ, ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਡਿੱਗ ਰਹੀ ਸੀ! ਜੇ ਉਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੀ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਗਈ ਸੀ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੇਰੇ ਡਰ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਾਬਤ ਹੋਈ।
ਓ, ਕਿਸਮਤ ਦੀ ਵਿਡੰਬਨਾ! ਜੇ ਸਾਰੀ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਪਰ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਕਿੱਥੇ ਹੁੰਦਾ? ਕੀ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਨਾਲ ਉੱਥੇ ਹੁੰਦਾ? ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਵਿੱਚ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅੰਦਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਫਰਸ਼ ਹਿੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨਦੀ 'ਤੇ ਤੈਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਮ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਉਸਦੀ ਸਿਲਾਈ 'ਤੇ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਹੁਣ ਗਾ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਆਮ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਪਛਾਣ ਦਾ ਆਮ ਉਦਾਸੀਨ ਸੰਕੇਤ ਜੋ ਕੋਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।
ਮੈਂ ਸਿੱਧਾ ਉਸ ਕੋਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਉਸਦੇ ਨੇੜੇ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਪਾਗਲ ਹੋਵੇ। ਉਸਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਡਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਹੱਥ ਫੜ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੰਬ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ। ਨਾ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਹੀ ਕੀਤਾ।
“ਚਲੋ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ—ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ—ਕੁਝ ਕਹੀਏ!” ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਕੁਝ ਬਿਲਕੁਲ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰਿਆ ਬੋਲਿਆ।
ਓਹ, ਮੈਂ ਉਸ ਪਲ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਲਈ ਸਮਝਦਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਸੋਚ ਸਕਦੀ ਸੀ? ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਉਹ ਡਰ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਈ, ਪਰ ਲਗਭਗ ਤੁਰੰਤ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਆ ਗਈ। ਹਾਂ, ਹੈਰਾਨੀ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤੀ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਸਖ਼ਤੀ, ਉਹ ਸਖ਼ਤ ਹੈਰਾਨੀ ਇੱਕ ਵਾਰ

ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। "ਤਾਂ ਇਹ ਪਿਆਰ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ? ਪਿਆਰ?" ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਉਸ ਝਲਕ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਕਦੇ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ। ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟ ਗਈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਈ। ਹਾਂ, ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗ ਪਈ। ਉਹ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਛਾਲ ਮਾਰ ਗਈ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਫੜ ਲਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਫੜ ਲਿਆ।

ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਗਿਆ। ਓਹ, ਮੈਂ ਇਹ ਸਭ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ! ਪਰ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਇੰਨੀ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਭੜਕ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਮਰ ਜਾਵਾਂ। ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਚੁੰਮਿਆ। ਹਾਂ, ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ। ਬੇਅੰਤ, ਬੇਅੰਤ ਖੁਸ਼ੀ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਕੀਤਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਾਰੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਰੋਇਆ, ਮੈਂ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਬੋਲ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਉਸਦੀ ਹੈਰਾਨੀ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਸੋਚ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਅਜੀਬ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਪਲ ਦੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ—ਉਹ ਮੁਸਕਰਾਈ। ਉਹ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਪੈਰ ਚੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਚੁੰਮਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦਾ ਪੈਰ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਈ (ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਹੱਸਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਹੈ)। ਉਹ ਹਿਸਟਰੀਕਲ ਹੋ ਗਈ - ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ - ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਕੰਬ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਬੁੜਬੁੜਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿ ਮੈਂ ਉੱਠ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। "ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨੂੰ ਚੁੰਮਣ ਦਿਓ। ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦਿਓ!" ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਬ ਗਈ। ਉਸਨੂੰ ਹਿਸਟੀਰਿਕਸ ਦਾ ਭਿਆਨਕ ਦੌਰਾ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਡਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਹਮਲਾ ਰੁਕ ਗਿਆ, ਉਹ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਈ ਅਤੇ, ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। "ਆਓ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਨਾ ਦਿਓ! ਉੱਥੇ, ਉੱਥੇ। ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੋ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ!" ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਹ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ।

ਸਾਰੀ ਸ਼ਾਮ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਰਹੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਨਹਾਉਣ ਲਈ ਬੋਲੋਨ ਲੈ ਜਾਵਾਂਗੀ - ਹੁਣ, ਇੱਕ ਵਾਰ, ਇੱਕ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਵਿੱਚ - ਕਿ ਉਸਦੀ ਇੰਨੀ ਤਿੜਕੀ ਹੋਈ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੀ - ਮੈਂ ਉਸ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸੁਣਿਆ ਸੀ - ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗੀ - ਇਸਨੂੰ ਡੋਬਰੋਨਰਾਵੋਵ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿਆਂਗੀ - ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਬੋਲੋਨ, ਬੋਲੋਨ! ਉਸਨੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ, ਪਰ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਡਰਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਿੰਤਾ ਕੀਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਚਿੰਤਾ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਸੁੱਟਣ, ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਚੁੰਮਣ ਲਈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਪੈਰ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ "ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮੰਗਾਂਗੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ," ਮੈਂ ਹਰ ਮਿੰਟ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। "ਮੈਨੂੰ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿਓ। ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿਓ। ਸਿਰਫ਼ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਿਓ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਲਾਮ, ਆਪਣਾ ਗੋਦ ਵਾਲਾ ਕੁੱਤਾ ਬਣਾਓ!" ਉਹ ਰੋ ਪਈ।

"ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਛੱਡ ਦਿਓਗੇ," ਉਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਕਿਹਾ, ਸ਼ਬਦ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲ ਗਏ, ਇੰਨੇ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸਨੂੰ ਖੁਦ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ।

ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ.... ਓਹ, ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਵਾਕ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਮਝਣਾ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੇ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਚਾਕੂ ਨਾਲ। ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝਾਇਆ। ਸਭ ਕੁਝ! ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਓਹ, ਮੈਂ ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਉਸਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਲ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਭ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਰਾਤ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥੱਕ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸੌਣ ਲਈ ਮਨਾ ਲਿਆ। ਉਹ ਇੱਕਦਮ ਸੌਂ ਗਈ, ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੌਂ ਗਈ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹਰ ਮਿੰਟ ਉੱਠਦਾ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਚੱਪਲਾਂ ਵਿੱਚ

ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਲਈ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਉਸ ਉੱਤੇ ਮਰੋੜ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਬਿਮਾਰ ਜੀਵ ਨੂੰ ਉਸ ਗਰੀਬ ਛੋਟੇ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ, ਲੋਹੇ ਦਾ ਬਿਸਤਰਾ ਜੋ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਤਿੰਨ ਰੂਬਲ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਗੋਡੇ ਟੇਕ ਦਿੱਤੇ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੁੱਤੀ ਹੋਈ ਸੀ (ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ!) ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਪੈਰ ਚੁੰਮਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗੋਡੇ ਟੇਕਿਆ, ਪਰ ਲਗਭਗ ਇੱਕਦਮ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਲੁਕੇਰੀਆ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਰਸੋਈ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੀ ਰਹੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਕੋਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੌਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਸਭ ਕੁਝ "ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ" ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ। ਅਨ੍ਹੇਵਾਹ, ਪਾਗਲਪਨ ਨਾਲ, ਡਰਾਉਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ। ਓਹ, ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ! ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਲੱਛਣਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ। ਮੈਂ ਅਜੇ ਆਪਣੇ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਤੱਕੜੀਆਂ ਡਿੱਗ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਓਹ, ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਹੀਂ, ਅੱਜ ਤੱਕ! ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਆਪਣੇ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਆਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਕੀ ਉਹ ਉਦੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਕੀ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ? "ਕੱਲ੍ਹ ਉਹ ਜਾਗ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਦੱਸਾਂਗਾ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਸਭ ਦੇਖੇਗੀ।" ਇਹੀ ਸੀ ਜੋ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਰਲ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਅਨੰਦ। ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਬੋਲੋਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਬੋਲੋਨ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਸੀ। ਕਿ ਬੋਲੋਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਅੰਤਮ ਸੀ। "ਬੁਲੋਨ ਲਈ! ਬੋਲੋਨ ਲਈ!" ਮੈਂ ਸਵੇਰ ਦੀ ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ।

III

ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ।

ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀ। ਪੰਜ ਦਿਨ - ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ। ਪਿਛਲੇ ਮੰਗਲਵਾਰ! ਓ, ਜੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ! ਜੇ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋਰ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਹਨੇਰੇ ਦੇ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਬੱਦਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ। ਅਤੇ ਕੀ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਾਂ, ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ। ਉਸਦੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ। ਹਰ ਸਮੇਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਡਰੀ ਹੋਈ ਵੀ। ਬਹੁਤ ਡਰੀ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਗਲ ਹੋਵਾਂਗੀ। ਉਹ ਡਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਡਰੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚ ਸਕਦੀ ਸੀ? ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਅਜਨਬੀ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਕੀ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਇੰਨੇ ਭਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਏ ਸੀ? ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਚਾਨਕ, ਨੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਇੱਕ ਬੋਲਟ ਵਾਂਗ, ਇਹ ਸਭ... ਪਰ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਡਰ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਚਮਕਦਾਰ ਤਾਰੇ ਵਾਂਗ ਚਮਕ ਗਈ! ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ: ਮੈਂ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਉੱਠੇ (ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸੀ) ਮੈਂ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਕਰ ਲਈ। ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੋਸਤ ਸਮਝਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਲਦੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਲਦੀ ਵਿੱਚ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਬਸ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਇਕਬਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਕਬਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ! ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਛੁਪਾਇਆ ਜੋ ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਛੁਪਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਇੱਕ ਲੱਛਣ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਨਸਿਕ ਭਟਕਣਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਵੈ-ਨਿੰਦਾ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਉੱਚਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਥੀਏਟਰ ਦੇ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਰਪੋਕ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਇਸਦਾ ਮੇਰੇ ਕਿਰਦਾਰ, ਮੇਰੀ ਅਤਿ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਕੁਝ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੁਆਰਾ ਘਬਰਾਹਟ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਥੀਏਟਰ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਘਬਰਾਹਟ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨਾ ਘਬਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹ ਸੀ - ਮੈਂ ਹੁਸਾਰ ਅਫਸਰ ਤੱਕ ਕਿਵੇਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਮੈਂ ਇੱਕ ਹਾਸੋਹੀਣੀ ਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਕੱਟੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਉਹ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾ ਸਕਾਂ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਲਈ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਦਰਅਸਲ, ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਲਈ ਤਸੀਹੇ ਦੇ

ਸਕਾਂ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਲਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਬੁਖਾਰ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਫੜਦੀ ਰਹੀ, ਮੈਨੂੰ ਰੁਕਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। "ਤੁਸੀਂ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹੋ... ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ!" ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਹਿਸਟੀਰੀਕਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸੀ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਸੋਚੋ।

ਮੈਂ ਉਸਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਾਂ ਲਗਭਗ ਅਣਗੌਲਿਆ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਸੰਤ! ਬੋਲੋਨ! ਉੱਥੇ ਸੂਰਜ ਸੀ! ਉੱਥੇ ਸਾਡਾ ਨਵਾਂ ਸੂਰਜ ਸੀ! ਮੈਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਡੋਬਰੋਨਰਾਵੋਵ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸੇ ਪਲ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਗਰੀਬਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਅਸਲ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਰੂਬਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਧਰਮ-ਮਦਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਹ ਪੈਸਾ ਬੋਲੋਨ ਦੀ ਸਾਡੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਾਪਸ ਆਵਾਂਗੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਮਾਨਦਾਰ ਕੰਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਮੇਰਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਸਕਰਾਈ। ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਮੁਸਕਰਾਈ, ਤਾਂ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਨਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਮੂਰਖ ਜਾਂ ਇੰਨਾ ਹੰਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਨਾ ਦੇਖਾਂ। ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖਿਆ। ਸਭ ਕੁਝ ਆਖਰੀ ਵਿਸਥਾਰ ਤੱਕ। ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਸੇ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੰਗਾ ਹੋ ਗਈ।

ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ। ਅਤੇ ਲੁਕੇਰੀਆ ਬਾਰੇ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਰੋਇਆ ਸੀ।... ਓਹ, ਮੈਂ ਵੀ ਵਿਸ਼ਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਖੁਸ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਯਾਦ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯਾਦ ਹੈ! ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ? ਜੇ ਇਹ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਉਂ, ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗਿਲ ਬਲਾਸ ਅਤੇ ਗ੍ਰੇਨਾਡਾ ਦੇ ਆਰਚਬਿਸ਼ਪ ਬਾਰੇ ਉਹ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਕਹਾਣੀ ਕੱਲ੍ਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ? ਅਸੀਂ ਕਿਤਾਬਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਉਹ ਉਸ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗਿਲ ਬਲਾਸ ਦੇ ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਹੱਸ ਪਈ! ਹਾਂ, ਉਹ ਹੱਸ ਪਈ, ਅਤੇ, ਅੱਛਾ ਪ੍ਰਭੂ, ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਮਿੱਠਾ, ਬਚਕਾਨਾ ਹਾਸਾ ਸੀ! ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸਾਡੀ ਮੰਗਣੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੱਸਦੀ ਸੀ (ਇੱਕ ਪਲ! ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਲ ਭਰ ਦਾ ਪਲ!)। ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਖੁਸ਼ ਸੀ! ਕਿੰਨਾ ਖੁਸ਼ ਸੀ! ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ, ਆਰਚਬਿਸ਼ਪ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਇੰਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕੇ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਆਤਮ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਛੱਡ ਦਿਆਂਗਾ। "ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਛੱਡ ਦਿਓਗੇ!" ਇਹੀ ਉਸਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਹੈ ਨਾ? ਓਹ, ਇੱਕ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ! ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਵੇਂ ਹੀ ਰਹੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਬੁੱਢੇ ਹੋਣ ਤੱਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਚੱਲਾਂਗੇ। ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਆਉਂਦੀ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਤੀ ਪਿਆਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ! ਓਹ, ਮੈਂ ਕਿੰਨੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਸੀ! ਓਹ, ਕਿੰਨੀ ਭਿਆਨਕ ਗਲਤਫਹਿਮੀ!

ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਲਤੀ ਜੋ ਮੈਂ ਕੀਤੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੰਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਡਰਾਇਆ ਹੀ ਸੀ। ਪਰ ਕੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ? ਕੀ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਚੁੰਮਿਆ? ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਮੈਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ - ਖੈਰ - ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਸੀ। ਓਹ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਸਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਹਰ ਸਮੇਂ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬੇਮਿਸਾਲ - ਹਾਂ, ਬੇਮਿਸਾਲ - ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਲਾਲ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਲੱਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਿਰ - ਮੂਰਖ ਕਿ ਮੈਂ ਸੀ! - ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਭਿਆਨਕ ਸੂਰ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਸੁਣੀ ਸੀ! ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਖੁਸ਼ ਸੀ, ਉਸ ਅਣਕਿਆਸੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਨਫ਼ਰਤ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚਲਾਕ

ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ, ਉਸਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੈਲੀਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਵਰਗੀ ਕਲਾਹੀਣਤਾ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਈ, ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਅਤਿਕਥਨੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਬੁੜਬੁੜਾਇਆ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਕਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਬ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ।... ਇੱਥੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਿਆ। ਮੈਂ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸਦੇ ਅੱਗੇ ਗੋਡਿਆਂ ਭਾਰ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਚੁੰਮਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ, ਮੰਗਲਵਾਰ ਵਾਂਗ, ਇਹ ਸਭ ਹਿਸਟਰਿਕਸ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ।... ਉਹ ਕੱਲ੍ਹ ਸ਼ਾਮ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਵੇਰ।...

ਸਵੇਰੇ? ਕਿਉਂ, ਤੂੰ ਪਾਗਲ ਹੈਂ, ਇਹ ਅੱਜ ਸਵੇਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ!

ਸੁਣੋ ਅਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਹ-ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਸੀ (ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਦੇ ਹਿਸਟੀਰਿਕਸ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ), ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਂ, ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਡਰ ਨਾਲ ਕੰਬ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਉਹ ਖੁਦ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਈ ਅਤੇ, ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲੱਗੀ (ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ!) ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ, ਕਿ ਉਸਦਾ ਦੋਸ਼ ਉਸਨੂੰ ਸਾਰੀ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਿ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਹੁਣ ਵੀ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੀ ਉਦਾਰਤਾ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕਦਰ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਕਿ "ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਕ ਸੱਚੀ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਪਤਨੀ ਹੋਵਾਂਗੀ," ਕਿ "ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੁਹਾਡਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਾਂਗੀ..." ਫਿਰ ਮੈਂ ਪਾਗਲਾਂ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾਈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਚੁੰਮਿਆ। ਮੈਂ ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਚੁੰਮਿਆ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਵਿਛੋੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਸਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਤੀ ਵਾਂਗ ਚੁੰਮਿਆ। ਅਤੇ ਕਿਉਂ, ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਉਂ ਬਾਹਰ ਗਈ? ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ! ਸਾਡੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪਾਸਪੋਰਟ!... ਹਾਏ ਰੱਬਾ, ਮੈਂ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਇਆ? ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ। ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਉਹ ਭੀੜ। ਉਹ ਅੱਖਾਂ ਮੈਨੂੰ ਘੂਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ! ਹਾਏ ਰੱਬਾ!

ਲੁਕੇਰੀਆ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ (ਓਹ, ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਦੇ ਵੀ ਲੁਕੇਰੀਆ ਨੂੰ ਜਾਣ ਨਹੀਂ ਦੇਵਾਂਗੀ! ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਰੀ ਸਰਦੀਆਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸ ਸਕੇਗੀ!), ਲੁਕੇਰੀਆ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਵੀਹ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਸਾਡੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਮਾਲਕਣ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ (ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ), ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸਦਾ ਆਈਕਨ (ਪਵਿੱਤਰ ਵਰਜਿਨ ਦਾ ਉਹੀ ਆਈਕਨ) ਕੇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮਾਲਕਣ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। "ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਮੈਡਮ?" "ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਲੁਕੇਰੀਆ, ਤੁਸੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।" ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਰੁਕੋ, ਲੁਕੇਰੀਆ," ਅਤੇ ਉਹ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਚੁੰਮਿਆ। "ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਖੁਸ਼ ਹੋ, ਮੈਡਮ?" ਲੁਕੇਰੀਆ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ। "ਹਾਂ, ਧੰਨਵਾਦ, ਲੁਕੇਰੀਆ, ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ।" "ਮਾਸਟਰ ਜੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਮੈਡਮ। ਰੱਬ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਠੀਕ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।" "ਠੀਕ ਹੈ, ਲੁਕੇਰੀਆ," ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। "ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਲੁਕੇਰੀਆ।" ਅਤੇ ਉਹ ਇੰਨੀ ਅਜੀਬ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸਕਰਾਈ - ਇੰਨੀ ਅਜੀਬ। ਇੰਨੀ ਅਜੀਬ ਕਿ ਦਸ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਲੁਕੇਰੀਆ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਲਈ ਵਾਪਸ ਚਲੀ ਗਈ।

"ਉਹ ਕੰਧ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਸਰ," ਲੁਕੇਰੀਆ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, "ਖਿੜਕੀ ਦੇ ਨੇੜੇ। ਕੰਧ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ, ਉਹ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਉਸਦੀ ਬਾਂਹ ਨਾਲ ਦਬਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਸਰ, ਅਤੇ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਹ ਇੰਨੀ ਡੂੰਘੀ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੂਜੇ ਕਮਰੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉੱਥੇ ਖੜ੍ਹਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਦੇਖੀ, ਸਰ। ਉਹ ਖਿੜਕੀ ਦੇ ਕੋਲ ਕੰਧ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਚੁੱਪਚਾਪ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਸੋਈ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਮੈਂ ਸੀ, ਸਰ। ਅਚਾਨਕ ਮੈਨੂੰ ਖਿੜਕੀ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ। ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਹਰ ਬਹੁਤ ਤਾਜ਼ਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦਿੰਦੀ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਠੰਡ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ, ਪ੍ਰਭੂ, ਸਰ, ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਖਿੜਕੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਉਚਾਈ ਤੱਕ ਖਿੱਚੀ ਹੋਈ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਉਹ, ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਖਿੜਕੀ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਪਿੱਠ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈਕਨ ਫੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ 'ਮੈਡਮ! ਮੈਡਮ!' ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ "ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਸਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਹਿੱਲਜੁਲ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਉਸਨੇ ਕੀਤਾ, ਫਿਰ ਆਈਕਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਦਬਾਇਆ ਅਤੇ - ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ!"

ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਗਿਆ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਗਰਮ ਸੀ। ਇਸਦੀ ਭਿਆਨਕ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਸਮੇਂ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਅੱਖਾਂ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਘੂਰਦੀਆਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਚੀਕਦੀਆਂ ਸਨ, ਫਿਰ ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇੱਕਦਮ ਭੀੜ ਮੈਨੂੰ ਲੰਘਣ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਖ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ—ਉੱਥੇ ਉਹ ਆਈਕਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪਈ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਧੁੰਦਲਾ ਜਿਹਾ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਚੁੱਪਚਾਪ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਵੱਲ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਦੇਖਦੀ ਰਹੀ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ। ਲੁਕੇਰੀਆ ਵੀ ਉੱਥੇ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਕਾਰੀਗਰ ਯਾਦ ਹੈ। ਉਹ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਚੀਕਦਾ ਰਿਹਾ, "ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਖੂਨ ਨਿਕਲਿਆ! ਇੱਕ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਖੂਨ! ਇੱਕ ਮੁੱਠੀ ਭਰ!" ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੱਥਰ 'ਤੇ ਖੂਨ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਉਂਗਲੀ ਨਾਲ ਖੂਨ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ, ਆਪਣੀ ਉਂਗਲੀ ਨੂੰ ਮਲਿਆ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਉਂਗਲੀ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ (ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਯਾਦ ਹੈ), ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਚੀਕਦਾ ਰਿਹਾ, "ਇੱਕ ਮੁੱਠੀ ਭਰ! ਇੱਕ ਮੁੱਠੀ ਭਰ!"

"ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ਮੁੱਠੀ ਭਰ!" ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਉਸ 'ਤੇ ਚੀਕਿਆ (ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਅਤੇ, ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਚੁੱਕ ਕੇ, ਉਸ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ।

ਓਹ, ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਪਾਗਲਪਨ ਦਾ ਹੈ! ਪਾਗਲਪਨ ਦਾ! ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਗਲਤਫਹਿਮੀ! ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ! ਅਸੰਭਵ!

IV

ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਇਆ ਸੀ

ਅਤੇ ਹੈ ਨਾ? ਹੈ ਨਾ? ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ? ਕੀ ਕੋਈ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਸੀ? ਇਹ ਔਰਤ ਕਿਉਂ ਮਰ ਗਈ? ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ?

ਓਹ, ਮੇਰੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋ, ਮੈਂ ਸਮਝ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝ ਗਿਆ ਹਾਂ! ਪਰ ਉਹ ਕਿਉਂ ਮਰ ਗਈ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਰਹੱਸ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਸੀ? ਕੀ ਉਸਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਸਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਉਹ ਮਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੀ ਸੀ? ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਘੁੱਟਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਾਅਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਕਈ ਹੋਰ ਤੱਥ ਹਨ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਭਿਆਨਕ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਹੈ - ਉਹ ਕਿਉਂ ਮਰ ਗਈ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ। ਪਰ, ਉਸਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਨਹੀਂ, ਉਸਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਲ ਮੁਸੀਬਤ ਸੀ। ਨਹੀਂ, ਨਹੀਂ! ਇਹ ਝੂਠ ਹੈ! ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ "ਪਿਆਰ ਕਰਨ" ਦਾ ਮਤਲਬ "ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ" ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਅਤੇ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜੋ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਧਾ ਪਿਆਰ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਪਿਆਰ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਇਮਾਨਦਾਰ। ਇਹੀ ਮੁਸੀਬਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ - ਯਾਦ ਹੈ? ਇੱਕ ਉਤਸੁਕ ਵਿਚਾਰ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਮੇਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਅਜੀਬ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ? ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸ ਪਲ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਹਾਂ, ਸਖ਼ਤ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਅਟੱਲ ਪਤਾ ਸੀ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ! ਓ, ਉਸਨੂੰ, ਉਸਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮੈਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਨ ਦਿਓ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸੀ - ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸੀ! ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਬੋਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਉਂ ਸੁੱਟ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ? ਮੈਂ ਲੁਕੇਰੀਆ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਦੇ ਵੀ ਲੁਕੇਰੀਆ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ!

ਓਹ, ਮੈਂ ਹਿੰਮਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਮੁਸੀਬਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਰਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੋ ਗਏ ਸੀ। ਪਰ ਕੀ ਅਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਆਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸੀ? ਕਿਉਂ, ਅਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਇਕੱਠੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸੀ? ਮੈਂ ਉਦਾਰ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਸੀ - ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਬਿੰਦੂ ਸੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਸੀ! ਕੁਝ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ, ਦੋ ਹੋਰ ਦਿਨ - ਹੋਰ ਨਹੀਂ - ਅਤੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝ ਜਾਂਦੀ।

ਇੰਨੀ ਭਿਆਨਕ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹਾਦਸਾ ਸੀ—ਇੱਕ ਆਮ, ਭਿਆਨਕ, ਬੇਤੁਕਾ ਹਾਦਸਾ! ਇੱਕ ਹਾਦਸਾ ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਵਾਪਰਦਾ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਦੇਰ ਨਾਲ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਨਾਲ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਪੰਜ ਮਿੰਟ! ਜੇ ਮੈਂ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਬੱਦਲ ਵਾਂਗ ਲੰਘ ਜਾਂਦੀ। ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇੰਨਾ ਭਿਆਨਕ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਾ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਉਸ ਦੇ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝਣ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਫਿਰ ਖਾਲੀ ਕਮਰੇ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪੈਂਡੂਲਮ ਨੂੰ ਟਿੱਕ ਟਿੱਕ ਕਰਦੇ ਸੁਣ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਇਸਨੂੰ ਕੀ ਪਰਵਾਹ ਹੈ? ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਇਸਨੂੰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੋਵੇ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ —ਇਹੀ ਇਸਦਾ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਹੈ!

ਮੈਂ ਤੁਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ, ਤੁਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੁਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹਾਦਸੇ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਨਾਲ ਹੋਣ ਬਾਰੇ। ਇੱਕ ਹਾਦਸਾ? ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਪਾਈਕਸਟਾਫ਼ ਵਾਂਗ ਸਾਫ਼ ਹੈ। ਜ਼ਰਾ ਸੋਚੋ: ਉਸਨੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ, ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿਣ ਲਈ, "ਮੇਰੀ ਮੌਤ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਠਹਿਰਾਓ," ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਲੁਕੇਰੀਆ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਲਈ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ? "ਉਹ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਨਾਲ ਇਕੱਲੀ ਸੀ," ਲੋਕ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਸਨ, "ਅਤੇ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਧੱਕ ਸਕਦੀ ਸੀ।" ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਘਸੀਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਲਈ ਕਿ ਵਿਹੜੇ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ ਤੋਂ ਚਾਰ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈਕਨ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਹਾਦਸਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਚਾਨਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ-ਸਮਝਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪ੍ਰੇਰਣਾ। ਇੱਕ ਅਚਾਨਕ ਪ੍ਰੇਰਣਾ। ਇੱਕ ਪਲ ਭਰ ਦੀ ਭਟਕਣਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕੀ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ? ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਸਿਰਫ਼ ਦਸ ਮਿੰਟਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲੀ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਦੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੰਧ ਦੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਉਸਦੀ ਬਾਂਹ ਨਾਲ ਦਬਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਸਕਰਾਇਆ। ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ, ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ - ਉਹ ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।

ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਕਹੋ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਜਿੰਨਾ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ: ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਅਨੀਮੀਆ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ? ਸਿਰਫ਼ ਅਨੀਮੀਆ ਕਾਰਨ। ਥਕਾਵਟ ਕਾਰਨ। ਉਸਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜੀਵਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਥਕਾਵਟ। ਉਹ ਪਿਛਲੀ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਥੱਕ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਂ। ਇਹੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ!!!

ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਫ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਪਤਲੀ ਦਿਖ ਰਹੀ ਹੈ! ਉਸਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਨੱਕ ਕਿੰਨੀ ਤਿੱਖੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ! ਉਸਦੀਆਂ ਪਲਕਾਂ ਤੀਰਾਂ ਵਾਂਗ ਸਿੱਧੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਟੁੱਟਿਆ। ਇੱਕ ਹੱਡੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਟੁੱਟੀ। ਬਸ ਉਹ "ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਖੂਨ"। ਇੱਕ ਮਿਠਾਈ ਦਾ ਚਮਚਾ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਖੂਨ ਵਗਣਾ। ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਵਿਚਾਰ: ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਥੇ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ! ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।... ਪਰ ਨਹੀਂ! ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿਆਂਗਾ! ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇਵਾਂਗਾ! ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਾਗਲ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਬੁੜਬੁੜਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇੰਨਾ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਿੰਨਾ ਮੈਂ ਹੁਣ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ—ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਦੋ ਕਮਰੇ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਕੱਲਾ ਸਹੁੰਆਂ ਲੈ ਕੇ ਰਹਾਂਗਾ। ਇਹ ਪਾਗਲ

ਹੈ! ਪਾਗਲ! ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਸਲ ਪਾਗਲਪਨ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇੰਨਾ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਾਂ, ਇਹੀ ਸੀ।

ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਕੀ ਪਰਵਾਹ ਹੈ? ਤੁਹਾਡੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੀ ਹਨ? ਤੁਹਾਡੇ ਨੈਤਿਕਤਾ, ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ, ਤੁਹਾਡਾ ਰਾਜ, ਤੁਹਾਡਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ? ਤੁਹਾਡੇ ਜੱਜ ਮੇਰਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ। ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਜਨਤਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਐਲਾਨ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਦਾ। ਜੱਜ ਮੈਨੂੰ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗਾ। "ਚੁੱਪ ਰਹੋ, ਅਫ਼ਸਰ!" ਉਹ ਚੀਕੇਗਾ। ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਕਰਾਂਗਾ, "ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਮੰਗੋ? ਹਨੇਰੀ ਅਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੇ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਪਿਆਰੀ ਸੀ? ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਕੀ ਪਰਵਾਹ ਹੈ? ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਵਾਂਗਾ!" ਓਹ, ਹੁਣ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ!

ਉਹ ਅੰਨ੍ਹੀ ਹੈ, ਅੰਨ੍ਹੀ! ਉਹ ਮਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਸੁਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਓ, ਤੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਸਵਰਗ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ! ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚ ਸਵਰਗ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਤੇਰੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਲਗਾ ਦਿੰਦਾ! ਜੇ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ? ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ? ਸਭ ਕੁਝ ਜਿਵੇਂ ਸੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਤੈਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਛੱਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਵਾਂਗ ਗੱਲ ਕਰਦਾ, ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਹੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਜੇ ਤੂੰ ਚਾਹੇਂ ਤਾਂ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾ! ਤੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਤੁਰਦੀ ਅਤੇ ਹੱਸਦੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਗਲੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦੇਖਦੀ।... ਓ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਕੀ ਹੁੰਦਾ, ਜੇ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹਦੀ! ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ। ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਪਤਨੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਹੁੰ ਖਾਂਦੀ ਸੀ। ਓ, ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝ ਜਾਂਦੀ! ਅਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ। ਓਏ ਕੁਦਰਤ! ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਇਕੱਲੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਹੈ। "ਕੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਦਾ ਆਦਮੀ ਹੈ?" ਰੂਸੀ ਮਹਾਨ ਨਾਇਕ ਚੀਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੀ ਇਹੀ ਪੁਕਾਰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੂਰਜ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹੇਗਾ ਅਤੇ - ਇਸਨੂੰ ਦੇਖੋ। ਕੀ ਇਹ ਮਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਸਭ ਕੁਝ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਰੇ ਹੋਏ ਆਦਮੀ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਲੋਕ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਚੁੱਪ ਹੈ - ਇਹੀ ਧਰਤੀ ਹੈ! "ਮਰਦ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ!" - ਇਹ ਕਿਸਨੇ ਕਿਹਾ? ਇਹ ਕਿਸਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ? ਪੈਂਡੂਲਮ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ, ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਟਿੱਕ ਟਿਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਦੇ ਦੋ ਵਜੇ। ਉਸਦੇ ਪਿਆਰੇ ਛੋਟੇ ਬੂਟ ਉਸਦੇ ਛੋਟੇ ਬਿਸਤਰੇ ਕੋਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ।... ਨਹੀਂ, ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੱਲ੍ਹ ਉਸਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣਗੇ, ਮੇਰਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ?

ਇੱਕ ਹਾਸੋਹੀਣੇ ਆਦਮੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ

ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਹਾਣੀ

ਆਈ

ਮੈਂ ਇੱਕ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਆਦਮੀ ਹਾਂ। ਉਹ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਪਾਗਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੇਰੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਨਾ ਸਮਝਦੇ। ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਗੁੱਸਾ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹੱਸਦੇ ਹਨ - ਹਾਂ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਆਰੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੱਸਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ - ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ - ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇੰਨਾ ਉਦਾਸ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਉਦਾਸ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੱਚਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਓ, ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ ਇਕੱਲਾ ਆਦਮੀ ਹੋਣਾ ਕਿੰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ! ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਗੇ। ਨਹੀਂ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਗੇ।

ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੂੰ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਨਹੀਂ, ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ, ਸਗੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਜਨਮਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਮੈਂ ਪੱਕਾ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸੱਤ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸਕੂਲ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗਿਆ, ਅਤੇ - ਖੈਰ - ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੈਂ ਸਿੱਖਿਆ, ਮੈਂ ਇਸ ਤੱਥ ਪ੍ਰਤੀ ਓਨਾ ਹੀ ਸੁਚੇਤ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਮੈਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਓਨਾ ਹੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਤੁਕਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ। ਹਰ ਸਾਲ ਉਹੀ ਚੇਤਨਾ ਜੋ ਮੈਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਤੀਬਰ ਹੁੰਦੀ ਗਈ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹੱਸਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਦਮੀ ਮੈਂ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਇਹ - ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ ਇਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ - ਮੇਰੇ ਲਈ ਨਿਗਲਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਕੌੜੀ ਗੋਲੀ ਸੀ। ਪਰ ਉੱਥੇ ਮੈਂ ਖੁਦ ਗਲਤ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੰਨਾ ਮਾਣ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਬੂਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਸਾਲ ਬੀਤਦੇ ਗਏ, ਮੇਰੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੰਕਾਰ ਇੰਨਾ ਵਧਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਦੇ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਬੂਲ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ਼ ਨੂੰ ਉਡਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਓ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੋਚ ਤੋਂ ਕਿੰਨਾ ਦੁੱਖ ਝੱਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਬਣਿਆ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋਰ ਸ਼ਾਂਤ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਉਸ ਭਿਆਨਕ ਗੁਣ ਪ੍ਰਤੀ ਵਧੇਰੇ ਸੁਚੇਤ ਸੀ। ਹਾਂ, ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੈਂ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਮੇਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜੋ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦਾ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੀ ਇਸਦਾ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ, ਅਚਾਨਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਕੁਝ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ; ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਗੁੱਸੇ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਲਗਭਗ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਤੁਰਦੇ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੜਕਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ - ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸੋਚਣ ਲਈ ਕੁਝ

ਨਹੀਂ ਸੀ - ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ: ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਓਹ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਨ! ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਏ।

ਅਤੇ, ਖੈਰ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮੈਂ ਸੱਚਾਈ ਸਿੱਖੀ। ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਨਵੰਬਰ, 3 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ, ਸਹੀ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਸੱਚਾਈ ਸਿੱਖੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਹਰ ਪਲ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ 'ਤੇ ਅਮਿੱਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਰਿਆ, ਜਿੰਨੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਸ਼ਾਮ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਗਿਆਰਾਂ ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸੋਚਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਸ਼ਾਮ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਮੌਸਮ ਵੀ ਖਰਾਬ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਮੀਂਹ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੀਂਹ ਵੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਠੰਡੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਬਾਰਿਸ਼ ਸੀ, ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖਤਰਨਾਕ ਬਾਰਿਸ਼ - ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ - ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਾਲੀ ਬਾਰਿਸ਼। ਪਰ ਗਿਆਰਾਂ ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਇਹ ਅਚਾਨਕ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਗਿੱਲਾਪਣ ਡਿੱਗ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿੱਲਾ ਅਤੇ ਠੰਡਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ, ਗਲੀ ਦੇ ਹਰ ਕੰਬਲ ਤੋਂ, ਅਤੇ ਹਰ ਪਾਸੇ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਭਾਫ਼ ਉੱਠ ਰਹੀ ਸੀ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਗਲੀ ਤੋਂ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅੱਖ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਿਆ ਕਿ ਜੇ ਗੈਸਲਾਈਟ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਬੁਝ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਲੱਗਦਾ, ਅਤੇ ਗੈਸਲਾਈਟ ਦਿਲ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਬਾ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਸਭ 'ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਈ। ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਖਾਣਾ ਖਾਧਾ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਸ਼ਾਮ ਇੱਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਨਾਲ ਬਿਤਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਦੋਸਤ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਬਹੁਤ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਇਸ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋ ਗਏ। ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸੱਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਇਸਨੂੰ ਧੁੰਦਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। "ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਸਾਥੀਓ," ਮੈਂ ਕਿਹਾ, "ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ?" ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹੱਸ ਪਏ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝਿੜਕਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਖੈਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਏ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗੈਸਲਾਈਟ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਅਸਮਾਨ ਬਹੁਤ ਹਨੇਰਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਬੱਦਲਾਂ ਦੇ ਫਟੇ ਹੋਏ ਟੁਕੜਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਣਗਿਣਤ ਹਨੇਰੇ ਧੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਪਛਾਣ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧੱਬਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਤਾਰੇ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਛੋਟੇ ਤਾਰੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ: ਮੈਂ ਉਸ ਰਾਤ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਗਰੀਬ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵਾਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਿਵਾਲਵਰ ਖਰੀਦਿਆ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਇਸਨੂੰ ਲੋਡ ਕਰ ਲਿਆ। ਪਰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਦਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਇੰਨਾ ਉਦਾਸੀਨ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਪਲ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਉਦਾਸੀਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਾਂਗਾ। ਕਿਉਂ - ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹਰ ਰਾਤ ਮੈਂ ਘਰ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਸਹੀ ਪਲ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਛੋਟੇ ਤਾਰੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਉਹ ਰਾਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਛੋਟੇ ਤਾਰੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤਾ - ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ।

ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਨੇ ਅਚਾਨਕ ਮੈਨੂੰ ਕੂਹਣੀ ਤੋਂ ਫੜ ਲਿਆ। ਗਲੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁੰਨਸਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੂਰ ਇੱਕ ਕੈਬਮੈਨ ਆਪਣੇ ਡੱਬੇ 'ਤੇ ਗੂੜ੍ਹੀ ਨੀਂਦ ਸੌਂ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੁੜੀ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰੁਮਾਲ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ, ਖਰਾਬ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿੱਜ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਜੋ ਮੇਰੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਹ ਉਸਦੇ ਛੋਟੇ ਫਟੇ ਹੋਏ ਗਿੱਲੇ ਬੂਟ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਹ ਯਾਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ। ਉਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੀ ਕੂਹਣੀ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ। ਉਹ ਰੋ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਉੱਚੀ, ਝਟਕੇਦਾਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਬ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੰਦ ਠੰਡ ਨਾਲ

ਬਕਵਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਡਰੀ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ, "ਮੰਮੀ! ਮੰਮੀ!" ਮੈਂ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਣ ਲਈ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਿਆ, ਪਰ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ ਅਤੇ ਤੁਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਉਹ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਭੱਜੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚਦੀ ਰਹੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਸੀ ਜੋ ਬਹੁਤ ਡਰੇ ਹੋਏ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੇ ਸ਼ਬਦ ਇੰਝ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸਦਾ ਦਮ ਘੁੱਟ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਕਿਤੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਮਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਭੱਜੀ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਜੋ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇ। ਪਰ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਗਿਆ; ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾ ਕੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਾ ਲੱਭ ਲਵੇ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਫੜ ਲਏ ਅਤੇ, ਚੀਕਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਹਾਫ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਰੇ ਪਾਸੇ ਭੱਜਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਪੈਰ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਚੀਕਿਆ। ਉਹ ਬਸ ਚੀਕੀ, "ਸਰ! ਸਰ!..." ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਛੱਡ ਕੇ ਸੜਕ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਭੱਜ ਗਈ: ਇੱਕ ਹੋਰ ਆਦਮੀ ਉੱਥੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਭੱਜ ਕੇ ਉਸ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਈ।

ਮੈਂ ਪੰਜਵੀਂ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹੋਟਲ ਵਾਂਗ ਵੱਖਰੇ ਕਮਰੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਕਮਰਾ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਅਤੇ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਖਿੜਕੀ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਗੋਲਾਕਾਰ ਸਕਾਈਲਾਈਟ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅਮਰੀਕੀ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਸੋਫਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਮੇਜ਼ ਹੈ, ਦੋ ਕੁਰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਕੁਰਸੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਕੁਰਸੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਨੀਵੀਂ ਬੈਠੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਚੀ ਪਿੱਠ ਹੈੱਡ-ਰੇਸਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਮੋਮਬੱਤੀ ਜਗਾਈ, ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ। ਵੰਡ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੂਜੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ, ਆਮ ਸੌਣ-ਬੈਠਣ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਕੱਲ੍ਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਫੌਜੀ ਕਪਤਾਨ ਉੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਸਨ - ਛੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸੱਜਣ ਜੋ ਵੋਡਕਾ ਪੀਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਪੈਕੇਟ ਨਾਲ ਫਾਰੋ ਖੇਡਦੇ ਸਨ। ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਣ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਕਪਤਾਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਡਰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਇੱਕ ਪਤਲੀ ਜਿਹੀ ਔਰਤ, ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਦੀ ਫੇਰੀ 'ਤੇ ਸੀ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਹੀ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੈਪਟਨ ਤੋਂ ਡਰ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਕੰਬਦੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਪਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਡਰ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਘਬਰਾਹਟ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੈਪਟਨ (ਮੈਂ ਇਹ ਇੱਕ ਤੱਥ ਵਜੋਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ) ਕਈ ਵਾਰ ਨੇਵਸਕੀ ਐਵੇਨਿਊ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਹੁਤ ਗਰੀਬ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ (ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ) ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਕਦੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੇਰਾ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਖੁਦ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿਲੇ ਹੀ ਬੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵੰਡ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਵੱਡਾ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ, ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਜਾਗਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੇ - ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਂ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਨ ਤੱਕ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਜਾਗਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਣ ਪੂਰੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ - ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਮੈਂ ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਹੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਠਦਾ ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਚੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਸੋਚੇ: ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਉਣ ਅਤੇ ਜਾਣ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਮੋਮਬੱਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਦਰਾਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਬੰਦੂਕ ਕੱਢੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ, "ਕੀ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੋਣਾ ਹੈ?" ਅਤੇ ਮੈਂ ਪੂਰੇ ਯਕੀਨ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਇਹ ਹੈ!" ਯਾਨੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਰਾਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਤੱਕ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਬੈਠਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ।

ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਭਾਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ, ਮੈਂ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕੀ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ? ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੀਆਂ ਨੈਤਿਕ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਸੱਚ ਸੀ। ਜੇ ਮੇਰੀ ਤਰਸ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਤਰਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਫ਼ਰਕ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਰਾਤ ਤਰਸ ਆਇਆ ਸੀ: ਮੈਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਮਦਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ? ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ: ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਖਿੱਚ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬੁਲਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਸਵਾਲ ਸੀ, ਪਰ ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਸੀ ਉਹ ਸਿੱਟਾ ਜੋ ਮੈਂ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਸ ਰਾਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਮੇਰੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਦਾਸੀਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਮੈਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਇਹ ਕਿਉਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਦਾਸੀਨ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਲਈ ਤਰਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ? ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਫ਼ਸੋਸ ਸੀ, ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਜਿਹਾ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਜੋ ਮੇਰੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਇਸ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਚਿੜਚਿੜਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਚਿੜਚਿੜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੂਜੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ-ਪਿੱਛੇ ਆਈ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਇਨਸਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਰਥਹੀਣ ਸੰਕੇਤਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਸੰਕੇਤਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣ, ਗੁੱਸੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ। ਪਰ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੈਂ ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕੀ ਪਰਵਾਹ ਸੀ? ਮੈਂ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤਕ, ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਸੰਕੇਤਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਯਕੀਨਨ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਕਿ ਮੇਰਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਵਜੂਦ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਦਾ ਉਸ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਲਈ ਮੇਰੀ ਤਰਸ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਇੰਨੀ ਮਾੜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ ਮੈਂ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ 'ਤੇ ਇੰਨੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਚੀਕ ਕਿਉਂ ਮਾਰੀ? ਮੈਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਤਰਸ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਹੁਣ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਨੀਚਤਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਗਲੇ ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੀਕਿਆ? ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਸ ਬਾਰੇ ਲਗਭਗ ਯਕੀਨ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲਗਭਗ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਮੇਰੇ ਲਈ ਹੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਜੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਲਵਾਂ, ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ - ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ। ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿਓ ਕਿ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਲਈ ਵੀ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਅਲੋਪ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਇੱਕ ਝਪਕਦੇ ਹੀ ਇੱਕ ਭੂਤ ਵਾਂਗ, ਮੇਰੀ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਨਿੱਖੜਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਵਾਂਗ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਛੱਡੇ ਬਿਨਾਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਇਦ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਰੀ ਚੇਤਨਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬੈਠ ਕੇ ਧਿਆਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਜੋ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਕੋਣ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵਾਂ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਅਜੀਬ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਦਰਮਾ ਜਾਂ ਮੰਗਲ ਗ੍ਰਹਿ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਅਤੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਜਿਸਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਇੰਨੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਅਤੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਿੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਸੁਪਨੇ, ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾ ਕੇ, ਮੈਂ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਗ੍ਰਹਿ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਾਣਦਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉੱਥੇ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ - ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਚੰਦਰਮਾ 'ਤੇ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ, ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ

ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ? ਕੀ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਸਵਾਲ ਵਿਅਰਥ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਦੂਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਕੋਈ ਪਰਛਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਅਤੇ ਪਾਗਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਇੰਝ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਹੁਣ ਕੁਝ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਮਰ ਸਕਦਾ। ਦਰਅਸਲ, ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਫਾਂਸੀ ਟਾਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ: ਉਹ ਆਪਣਾ ਤਾਸ਼ ਦਾ ਖੇਡ ਖਤਮ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਲਈ ਆਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਬੁੜਬੁੜਾਉਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਅੱਧੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਉਹ ਪਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਆਰਾਮ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਸੌਂ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣਤਾ ਦੇ ਸੌਂ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਸੁਪਨੇ ਬਹੁਤ ਉਤਸੁਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹਨ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਅਜੀਬ ਜੀਵੰਤਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਹਰ ਇੱਕ ਵੇਰਵੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੌਹਰੀ ਦੇ ਅੰਤਮ ਛੋਹ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਛਾਲ ਮਾਰਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋਵੇ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸਪੇਸ ਅਤੇ ਸਮੇਂ। ਸੁਪਨੇ ਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇੱਛਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਸਿਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਦਿਲ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਤਰਕ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚਲਾਕ ਚਾਲਾਂ ਖੇਡੀਆਂ ਹਨ! ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਸੁਪਨਾ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ: ਉਹ ਮੇਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨੇ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿ, ਭਾਵੇਂ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਮੇਰਾ ਤਰਕ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਇਹ ਸਭ ਕਿਉਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਪਰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਾਂ। ਹਾਂ, ਮੈਂ ਉਸ ਰਾਤ ਉਹ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਤੀਜਾ ਨਵੰਬਰ ਦਾ ਸੁਪਨਾ। ਉਹ ਹੁਣ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮੇਰਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ ਫ਼ਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਉਸ ਸੁਪਨੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ? ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਸੁੱਤੇ ਹੋਏ ਹੋ ਜਾਂ ਜਾਗਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਿਓ, ਪਰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਮੈਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਕੇ ਉਸ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਸੁਪਨਾ - ਮੇਰਾ ਸੁਪਨਾ - ਓ, ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ, ਸ਼ਾਨਦਾਰ, ਪੁਨਰਜਨਮ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ!

ਸੁਣੋ।

ਤੀਜਾ

ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸੌਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਵੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਵਿਚਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਮੈਨੂੰ ਸੁਪਨਾ ਆਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਬੰਦੂਕ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਰਾਮ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਾ, ਇਸਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵੱਲ - ਆਪਣੇ ਦਿਲ 'ਤੇ, ਨਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਿਰ 'ਤੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰ ਵਿੱਚ, ਸਹੀ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚੋਂ, ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸਕਿੰਟ ਲਈ ਰੁਕਿਆ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੀ ਮੋਮਬੱਤੀ, ਮੇਜ਼ ਅਤੇ ਕੰਧ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਿੱਲਣ ਅਤੇ ਹਿੱਲਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਮੈਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ।

ਇੱਕ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾਈ ਤੋਂ ਡਿੱਗਦੇ ਹੋ, ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਤੋਂ ਜਾਗਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਸੀ: ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਦਰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਸਭ ਕੁਝ ਹਿੱਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਅਚਾਨਕ ਬੁਝ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਹਨੇਰਾ ਛਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਅੰਨ੍ਹਾ ਅਤੇ ਗੂੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਸਖ਼ਤ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਲੇਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਲੰਬਾਈ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਵੀ ਹਰਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਲੋਕ ਤੁਰ ਰਹੇ ਸਨ

ਅਤੇ ਚੀਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਪਤਾਨ ਆਪਣੀ ਡੂੰਘੀ ਬਾਸ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਚੀਕ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਣ ਚੀਕ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ - ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅੰਤਰਾਲ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਬੰਦ ਤਾਬੂਤ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਬੂਤ ਹਿੱਲਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਮਰ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਮੇਖ ਵਾਂਗ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਕਿ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਮੈਂ ਨਾ ਤਾਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਿੱਲ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸਵਾਲ ਕੀਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ।

ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਚਲੇ ਗਏ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਬਿਲਕੁਲ ਇਕੱਲਾ। ਮੈਂ ਹਿੱਲਿਆ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਬਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਬਰ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਅਹਿਸਾਸ ਜੁੜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਨਮੀ ਅਤੇ ਠੰਡ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਠੰਡਾ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਸਿਰਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਕੁਝ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਬਰ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਅਜੀਬ ਹੈ ਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇੱਕ ਮਰੇ ਹੋਏ ਆਦਮੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੱਥ ਵਜੋਂ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਗਿੱਲਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਘੰਟਾ, ਜਾਂ ਕਈ ਦਿਨ, ਜਾਂ ਕਈ ਦਿਨ। ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇੱਕ ਬੂੰਦ, ਜੋ ਤਾਬੂਤ ਦੇ ਢੱਕਣ ਵਿੱਚੋਂ ਟਪਕਦੀ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਬੰਦ ਖੱਬੀ ਅੱਖ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੂੰਦ, ਫਿਰ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੂੰਦ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ। ਹਰ ਮਿੰਟ ਇੱਕ ਬੂੰਦ। ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਡੂੰਘਾ ਗੁੱਸਾ ਭੜਕ ਉੱਠਿਆ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਦਰਦ ਦਾ ਇੱਕ ਝਟਕਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ। "ਇਹ ਮੇਰਾ ਜ਼ਖ਼ਮ ਹੈ," ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ। "ਇਹ ਉਹ ਗੋਲੀ ਹੈ ਜੋ ਮੈਂ ਚਲਾਈ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਗੋਲੀ ਹੈ..." ਅਤੇ ਬੂੰਦ-ਬੂੰਦ ਅਜੇ ਵੀ ਹਰ ਮਿੰਟ ਮੇਰੀ ਬੰਦ ਪਲਕ 'ਤੇ ਡਿੱਗਦੀ ਰਹੀ। ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਮੈਂ (ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਗਤੀਹੀਣ ਸੀ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਵਜੂਦ ਨਾਲ) ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜੋ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰ ਰਹੇ ਸਭ ਕੁਝ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ:

"ਤੂੰ ਜੋ ਵੀ ਹੈਂ, ਅਤੇ ਜੇ ਇੱਥੇ ਜੋ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਜੇ ਤੂੰ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕੀਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੇ ਮੇਰੇ ਮੂਰਖਤਾਪੂਰਨ ਕੰਮ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਦਲਾ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਣ ਲੈ ਕਿ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਤਸੀਹੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਮੈਂ ਚੁੱਪਚਾਪ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਰਹਾਂਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਮੇਰੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਯੁੱਗਾਂ-ਯੁੱਗਾਂ ਤੱਕ ਰਹੇਗੀ!"

ਮੈਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ। ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਚੁੱਪ ਰਹੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੂੰਦ ਮੇਰੀ ਬੰਦ ਪਲਕ 'ਤੇ ਡਿੱਗੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਜਾਣਦੀ ਸੀ, ਮੈਂ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਤੁਰੰਤ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੇਰੀ ਕਬਰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹਨੇਰੇ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਜੀਵ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁਲਾੜ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ। ਮੈਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਸੀ। ਕਦੇ ਵੀ, ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹਨੇਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ! ਅਸੀਂ ਪੁਲਾੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਗਤੀ ਨਾਲ ਉੱਡ ਰਹੇ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਜੀਵ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਡਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਸੋਚ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਡਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਉੱਡ ਰਹੇ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹਾਂ; ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਉਵੇਂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਪੁਲਾੜ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਅਤੇ ਤਰਕ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਛਾਲ ਮਾਰਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਰੁਕਦੇ ਹੋ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਆਰੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਨਾ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਤਾਰਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ।

"ਕੀ ਇਹ ਸੀਰੀਅਸ ਹੈ?" ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖ ਸਕਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਾ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ।

"ਨਹੀਂ," ਮੈਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਜੀਵ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਇਹ ਉਹੀ ਤਾਰਾ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਬੱਦਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ।"

ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਮਨੁੱਖੀ ਚਿਹਰੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਤੱਥ ਹੈ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਜੀਵ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਤੀਬਰ ਨਫ਼ਰਤ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਹੋਂਦ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਲਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਇੱਕ ਜੀਵ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਜੋ ਸੀ, ਜੋ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। "ਤਾਂ ਕਬਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜੀਵਨ ਹੈ!" ਮੈਂ ਇੱਕ ਸੁਪਨੇ ਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾਪੂਰਨ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ, ਪਰ ਦਿਲੋਂ ਮੈਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। "ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਹੋਣਾ ਪਵੇ," ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, "ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਟੱਲ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜੀਉਣਾ ਪਵੇ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਹਾਰਿਆ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਂਗਾ!"

"ਤੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈਂ," ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਟਿੱਪਣੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਾ ਸਕਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਸੰਕੇਤਕ ਇਕਰਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਨੂੰ ਸੂਈ ਦੇ ਤਿੱਖੇ ਚੁਭਣ ਵਾਂਗ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤੁੱਛ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕੋਈ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹੱਸ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕੋਈ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਤਰਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਇੱਕ ਮਕਸਦ ਸੀ, ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਅਤੇ ਰਹੱਸਮਈ ਮਕਸਦ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਮੈਨੂੰ ਹੀ ਚਿੰਤਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਡਰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਚੁੱਪ ਸਾਥੀ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਪਤਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ - ਬਿਲਕੁਲ ਚੁੱਪ ਪਰ ਦੁਖਦਾਈ - ਅਤੇ ਇਹ ਮੇਰੇ ਪੂਰੇ ਵਜੂਦ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪੁਲਾੜ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲੰਘ ਰਹੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਤਾਰਾਮੰਡਲਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਵਰਗੀ ਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਰੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਸਾਲ ਲੱਗ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਡ ਰਹੇ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਭਿਆਨਕ ਦਰਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਉਮੀਦ ਸੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਜਾਣੂ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ: ਮੈਂ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ! ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡਾ ਸੂਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿਸਨੇ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਲੱਖਾਂ ਮੀਲ ਦੂਰ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਣ ਦੇ ਹਰ ਫਾਈਬਰ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਡੇ ਸੂਰਜ ਵਰਗਾ ਹੀ ਸੂਰਜ ਸੀ, ਇਸਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਨਕਲ ਅਤੇ ਜੁੜਵਾਂ। ਇੱਕ ਮਿੱਠੀ, ਪੁਰਾਣੀ ਭਾਵਨਾ ਨੇ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਅਨੰਦ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ: ਉਸੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਨੇ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੂੰਜ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਬਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਉਹੀ ਜੀਵਨ ਹਿੱਲਦਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ।

"ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਸੂਰਜ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਡੇ ਸੂਰਜ ਵਰਗਾ ਹੈ," ਮੈਂ ਚੀਕਿਆ, "ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?"

ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ ਨੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਤਾਰੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪੰਨੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਇਸਦੇ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸੀ।

"ਪਰ ਕੀ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦੁਹਰਾਓ ਸੰਭਵ ਹਨ? ਕੀ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਧਰਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਵਰਗੀ ਹੀ ਹੈ? ਬਸ ਉਹੀ ਗਰੀਬ, ਦੁਖੀ, ਪਰ ਪਿਆਰੀ, ਪਿਆਰੀ ਧਰਤੀ, ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਪਿਆਰੀ? ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਵਾਂਗ ਆਪਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨਾਸ਼ੁਕਰ ੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਲਈ ਉਹੀ ਦਰਦਨਾਕ ਪਿਆਰ ਜਗਾਉਣਾ?" ਮੈਂ ਰੋਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਪਿਆਰੀ ਪੁਰਾਣੀ ਧਰਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਬੇਕਾਬੂ, ਅਨੰਦਮਈ ਪਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਜੋ ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਆਇਆ ਸੀ।

ਉਸ ਗਰੀਬ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਸੀ।

"ਤੂੰ ਇਹ ਸਭ ਦੇਖ ਲਵੇਂਗਾ," ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਉਦਾਸੀ ਗੂੰਜ ਉੱਠੀ।

ਪਰ ਅਸੀਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗ੍ਰਹਿ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੇ ਸੀ। ਇਹ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਮੁੰਦਰ, ਯੂਰਪ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮਹਾਨ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਈਰਖਾ ਦੀ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਭਾਵਨਾ ਭੜਕ ਉੱਠੀ।

"ਅਜਿਹਾ ਦੁਹਰਾਓ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂ? ਮੈਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸਨੂੰ ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ, ਮੈਂ ਨਾਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਬਦਕਿਸਮਤ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਿਲ

ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੁਝਾ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਕਦੇ ਵੀ, ਕਦੇ ਵੀ ਮੈਂ ਉਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਰਾਤ ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਰਦਨਾਕ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਕੀ ਇਸ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਹੈ? ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਿਰਫ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਪਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ! ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਹੋਰ ਕਿਵੇਂ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਮੈਂ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁੱਖ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਪਲ ਨੂੰ ਚੁੰਮਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਿਆਸ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਗੱਲ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹੰਝੂ ਵਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਧਰਤੀ ਜੋ ਮੈਂ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ!..."

ਪਰ ਮੇਰਾ ਸਾਥੀ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਖੁਦ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮੈਂ ਇਸ ਦੂਜੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਧੁੱਪ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਚਮਕਦਾਰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਸਵਰਗ ਵਾਂਗ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਟਾਪੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਜੋ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਟਾਪੂ ਸਮੂਹ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਇਸ ਟਾਪੂ ਸਮੂਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮੁੱਖ ਭੂਮੀ ਦੇ ਤੱਟ 'ਤੇ ਕਿਤੇ। ਓਹ, ਸਭ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਉਵੇਂ ਹੀ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਸਦੇ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਚਮਕ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕਿਸੇ ਮਹਾਨ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਜਿੱਤ ਦੀ ਚਮਕ ਵਿੱਚ ਨਹਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੋਮਲ ਪਨੈ ਵਾਲਾ ਸਮੁੰਦਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਕਿਨਾਰੇ ਨੂੰ ਛੂਹਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਮਾਨ, ਲਗਭਗ ਸੁਚੇਤ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਚੁੰਮਿਆ। ਉੱਚੇ, ਸੁੰਦਰ ਰੁੱਖ ਆਪਣੇ ਹਰੇ ਭਰੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸ਼ਾਨ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਪੱਤੇ (ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਯਕੀਨ ਹੈ) ਆਪਣੇ ਨਰਮ, ਕੋਮਲ ਸਰਸਰਾਹਟ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਮਿੱਠੇ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲਦੇ ਜਾਪਦੇ ਸਨ। ਹਰੇ ਭਰੇ ਘਾਹ ਚਮਕਦਾਰ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੰਛੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਝੁੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਡ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ, ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਡਰੇ ਬਿਨਾਂ, ਮੇਰੇ ਮੋਢਿਆਂ ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਉਤਰੇ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਿੱਠੇ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਖੰਭਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਸ ਧੰਨ ਧਰਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਜਾਣਿਆ। ਉਹ ਖੁਦ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਚੁੰਮਿਆ। ਸੂਰਜ ਦੇ ਬੱਚੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੂਰਜ ਦੇ ਬੱਚੇ - ਓ, ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਸੁੰਦਰ ਸਨ! ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ, ਭਾਵੇਂ ਧੁੰਦਲਾ, ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਇੱਕ ਚਮਕਦਾਰ ਚਮਕ ਨਾਲ ਚਮਕੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਸਮਝ ਅਤੇ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਚਮਕ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪੂਰਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਚਿਹਰੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸਨ; ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਵਰਗੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸੀ। ਓ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਤੇ ਮੈਂ ਤੁਰੰਤ ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝ ਗਿਆ! ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਧਰਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਤਝੜ ਦਾ ਦਾਗ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਸੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਉਸੇ ਸਵਰਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਡੇ ਪਹਿਲੇ ਮਾਪੇ ਪਾਪ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਸਿਰਫ ਫਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸਾਰੀ ਧਰਤੀ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਇੱਕੋ ਸਵਰਗ ਸੀ। ਇਹ ਲੋਕ, ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਹੱਸਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਰੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ; ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਘਰ ਲੈ ਗਏ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਮੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਸੀ। ਓਹ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਪਰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦੇ ਸਨ (ਇਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਿਆ), ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਦੁੱਖ ਦੇ ਹਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਮਿਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਚੌਥਾ

ਖੈਰ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ, ਮੈਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦਿਓ: ਠੀਕ ਹੈ, ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਸੀ! ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਸੂਮ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਹੁਣ ਵੀ ਉੱਥੋਂ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦੁੱਖ ਝੱਲਿਆ। ਓ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਮੇਰੇ ਲਈ, ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਰੂਸੀ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣਾ ਨਾਗਰਿਕ, ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ, ਇੰਨਾ ਕੁਝ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਿਗਿਆਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸੀਂ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਉਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚਾ ਅਤੇ ਡੂੰਘਾ ਸੀ ਜੋ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ; ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਵਿਗਿਆਨ ਜੀਵਨ ਕੀ ਹੈ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਵੇਂ ਜੀਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਸਮਝ ਗਿਆ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਤੀਬਰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖਦੇ ਸਨ; ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ ਜੀਵਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਤੇ, ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਅਤਿਕਥਨੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ! ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲੱਭ ਲਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਰੁੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ - ਉਹ ਜਾਨਵਰ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤਾਰਿਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਮੈਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਉਤਸੁਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਅਸਲ, ਜੀਵਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ। ਓਹ, ਇਹ ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ; ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਮੈਂ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਚੁੰਮਿਆ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਦਿੱਤੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਹੋਏ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਚੁੰਮਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਦੁੱਖ ਨਹੀਂ ਝੱਲਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰ ਦਾ ਬਦਲਾ ਕਿਵੇਂ ਦੇਣਗੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੀ ਈਰਖਾ ਅਤੇ ਈਰਖਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਮੈਂ - ਇੱਕ ਸ਼ੇਖ਼ੀਬਾਜ਼ ਅਤੇ ਝੂਠਾ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਇਹ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਾਂ, ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵੰਡਾਂ?

ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਖਿਲੰਦੜਾ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ੀਲਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੁੰਦਰ ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਗ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੁੰਦਰ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਸਾਦੇ ਭੋਜਨ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ - ਆਪਣੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਫਲ, ਆਪਣੇ ਜੰਗਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਹਿਦ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਦੁੱਧ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਪਣਾ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਜਾਂ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਪਿਆਰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਬੇਰਹਿਮ ਕਾਮੁਕਤਾ ਦੇ ਉਹ ਵਿਸਫੋਟ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇ ਜੋ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲੈਂਦੇ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਦਮੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਔਰਤ, ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਪਾਪ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਵਜੰਮੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੰਦ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਜਾਂ ਈਰਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਿਮਾਰੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੌਤ ਸੀ; ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁੱਢੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਮਰ ਗਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੌਂ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਖੁਦ ਚਮਕਦਾਰ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਦਾਇਗੀ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਕਦੇ ਦੁੱਖ ਜਾਂ ਹੰਝੂ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇ। ਮੈਂ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਉਹ ਪਿਆਰ ਸੀ ਜੋ ਅਨੰਦ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਕੋਮਲ, ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ, ਅਤੇ ਚਿੰਤਨਸ਼ੀਲ ਅਨੰਦ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਮੇਲ ਮੌਤ ਦੁਆਰਾ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਲੱਗਿਆ, ਪਰ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੰਨੇ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨਾਲ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ, ਨਿਰਵਿਘਨ ਅਤੇ ਜੀਵਤ ਮੇਲ ਦੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ

ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਗਿਆਨ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ - ਜੀਵਤ ਅਤੇ ਮੁਰਦਾ ਦੋਵੇਂ - ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸ ਪਲ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਚਿੰਤਾ ਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਲਚਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ।

ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ, ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਸੁਰੀਲੇ ਅਤੇ ਸੁਮੇਲ ਵਾਲੇ ਗਾਇਕਾਂ ਵਿੱਚ ਗਾਉਣ ਦੇ ਸ਼ੌਕੀਨ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜੋ ਵਿਛੋੜੇ ਦੇ ਦਿਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਦਰਤ, ਧਰਤੀ, ਸਮੁੰਦਰ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਬਾਰੇ ਗੀਤ ਲਿਖਣ ਦਾ ਵੀ ਸ਼ੌਕ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਬਹੁਤ ਸਰਲ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਉੱਗੇ ਅਤੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਛੂਹ ਗਏ। ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਜਾਪਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਪਿਆਰ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਗੀਤ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਨ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਿਆ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਤਰਕ ਦੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਪਰੇ ਰਿਹਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਅਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਅਤੇ ਡੂੰਘਾ ਡੁੱਬ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਮਿਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਹਿਮਾ ਮੈਨੂੰ ਉਦੋਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਤਾਂਘ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਅਸਹਿ ਦਰਦਨਾਕ ਦੁੱਖ 'ਤੇ ਸੀ; ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦੀ ਝਲਕ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਤਮਾ ਦੇ ਵਿਛੋੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ; ਕਿ ਅਕਸਰ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮੈਂ ਡੁੱਬਦੇ ਸੂਰਜ ਨੂੰ ਹੰਝੂਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ।... ਕਿ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮੇਰੀ ਨਫ਼ਰਤ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦਰਦ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੱਖੀ ਪੀੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ; ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਦਰਦ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੱਖੀ ਪੀੜ ਸੀ: ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਫ਼ਸੋਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਓਹ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਪਿਆਰ ਭਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ ਮਾਸੂਮ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਕੋਈ ਪਛਤਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਾਹ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਚੁੱਪਚਾਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ।

ਓਹ, ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਹੱਸਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਮੈਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇੰਨਾ ਪੱਕਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੰਵੇਦਨਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਸੀ ਜੋ ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਬੁਖਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਜਾਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਖੁਦ ਖੋਜ ਲਏ ਸਨ। ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਸਹੀ ਸਨ, ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਮੇਰੇ ਇਸ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਨੇ ਕਿੰਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹੱਸੇ! ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਉਸ ਸੁਪਨੇ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਵੇਦਨਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਕੱਲੇ ਮੇਰੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਬਚਿਆ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨੇ ਦੇ ਅਸਲ ਆਕਾਰ ਅਤੇ ਰੂਪ, ਯਾਨੀ ਕਿ, ਜੋ ਮੈਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇਖੇ ਸਨ, ਇੰਨੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇੰਨੇ ਮਨਮੋਹਕ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਇੰਨੇ ਤੀਬਰ ਸੱਚੇ ਸਨ, ਕਿ ਜਾਗਣ 'ਤੇ ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਧੁੰਦਲੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ; ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਅਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਹੀ ਉਹ ਵੇਰਵੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਵਿਗਾੜਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਿਆ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਭਾਵੁਕ ਇੱਛਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ ਦੱਸਾਂ। ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੇਰੇ ਵਰਣਨ ਨਾਲੋਂ ਹਜ਼ਾਰ ਗੁਣਾ ਬਿਹਤਰ, ਚਮਕਦਾਰ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸੀ। ਕੀ ਜੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਹੁੰਦਾ? ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਜ਼ ਦੱਸਾਂਗਾ: ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸੁਪਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ! ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜੋ ਹੋਇਆ ਉਹ ਇੰਨਾ ਭਿਆਨਕ, ਇੰਨਾ

ਭਿਆਨਕ ਸੱਚ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸਿੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ, ਪਰ ਕੀ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਹੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਭਿਆਨਕ ਸੱਚਾਈ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ? ਯਕੀਨਨ ਮੇਰਾ ਮਾਮੂਲੀ ਦਿਲ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਡੋਲਦਾ ਅਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਮਨ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਸੀ! ਓ, ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਹੀ ਨਿਰਣਾ ਕਰੋ: ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਛੁਪਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸਾਂਗਾ। ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕੀਤਾ!

ਵੀ

ਹਾਂ, ਹਾਂ, ਇਹ ਮੇਰੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋਇਆ! ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਯਾਦ ਹੈ। ਸੁਪਨਾ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਭਾਵਨਾ ਛੱਡ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਤਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਤ੍ਰਿਚੀਨਾ ਵਾਂਗ, ਜਿਵੇਂ ਪਲੇਗ ਦਾ ਕੀਟਾਣੂ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕਰਮਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਸਾਰੀ ਖੁਸ਼ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਸੰਕਰਮਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਪਾਪ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਸਿੱਖਿਆ, ਅਤੇ ਉਹ ਝੂਠ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਓਹ, ਸ਼ਾਇਦ, ਇਹ ਸਭ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ, ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਨਾਲ, ਦਿਖਾਵੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ, ਕਾਮੁਕ ਖੇਡ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕੀਟਾਣੂ ਨਾਲ, ਪਰ ਇਹ ਕੀਟਾਣੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਸੰਦ ਆਇਆ। ਕਾਮੁਕਤਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ, ਕਾਮੁਕਤਾ ਨੇ ਈਰਖਾ ਅਤੇ ਈਰਖਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ।... ਓਹ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ, ਪਰ ਜਲਦੀ ਹੀ, ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਪਹਿਲਾ ਖੂਨ ਵਹਾਇਆ ਗਿਆ; ਉਹ ਹੈਰਾਨ ਅਤੇ ਡਰ ਗਏ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੱਖ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੱਠਜੋੜ ਬਣਾਏ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਨ। ਦੋਸ਼-ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ, ਬਦਨਾਮੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੁਣ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਹਰ ਗੱਠਜੋੜ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਿਆਰ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਜਾਨਵਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭੱਜ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਗਏ। ਵੱਖ ਹੋਣ, ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣ, ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਲਈ, ਮੇਰੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਪਸੰਦ ਸੀ। ਉਹ ਦੁੱਖ ਦੇ ਪਿਆਸੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੁੱਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਵਿਗਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਦੁਸ਼ਟ ਹੋ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਕਾਢ ਕੱਢੀ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਗਿਲੋਟਿਨ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਧੁੰਦਲਾ ਜਿਹਾ ਯਾਦ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਗੁਆਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਵੀ ਹੱਸਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਇਸਦੀ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਜਾਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਅਜੀਬ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਰੀ ਕਹਾਣੀ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮ ਹੋਣ ਲਈ ਇੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰਸਦੇ ਸਨ ਕਿ, ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕ ਗਏ, ਇਸ ਇੱਛਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ, ਮੰਦਰ ਬਣਾਏ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ, ਆਪਣੀ "ਇੱਛਾ" ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉਹ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਉਹ ਇਹ ਸੀ, "ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਬੇਈਮਾਨ, ਜ਼ਾਲਮ ਅਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹਾਂ? ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸਦੇ ਲਈ ਪਛਤਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸਦੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਰਦ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਦਿਆਲੂ ਜੱਜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਡਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਿਗਿਆਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਾਂਗੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗੇ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਮਝਾਂਗੇ। ਗਿਆਨ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਜੀਵਨ ਨਾਲੋਂ

ਉੱਚੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਸਾਨੂੰ ਬੁੱਧੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਬੁੱਧੀ ਸਾਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗੀ। ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚਾ ਹੈ।" ਇਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਈਰਖਾਲੂ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਮਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ; ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੇਖਿਆ। ਗੁਲਾਮੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਗੁਲਾਮੀ ਵੀ: ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਨੇ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਾਕਤਵਰਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਾਇਆ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਕਿ ਤਾਕਤਵਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਨ। ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ, ਸੰਤ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੰਕਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਮ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਖੂਨ ਮੰਦਰਾਂ ਦੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਵਹਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਉੱਠੇ ਜੋ ਸੋਚਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਕੋਈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਹਰ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਜੋ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਆਪਸੀ ਸਮਝ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਜਾਪਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਲੜੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਾਰੇ ਲੜਾਕੂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ, ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਦਭਾਵਨਾਪੂਰਨ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ, "ਬਹੁਤ ਸਿਆਣੇ" ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ "ਇੰਨੇ ਸਿਆਣੇ ਨਹੀਂ" ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਜਿੱਤ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਘਮੰਡੀ ਅਤੇ ਕਾਮੁਕ ਆਦਮੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਜੋ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦੇ ਸਨ। ਸਭ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਝਿਜਕਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ। ਧਰਮਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਸਦੀਵੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਖਾਤਰ ਗੈਰ-ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਵਿਨਾਸ਼ ਦੇ ਪੰਥ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਬੇਤੁਕੇ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਥੱਕ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ, ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੁੱਖ ਸੁੰਦਰਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੁੱਖ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁੱਖ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਤੁਰਿਆ, ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਮਰੋੜਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਰੋਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਨ ਅਤੇ - ਓ, ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ! ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਫਿਰਦੌਸ ਸੀ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁੱਖ ਇਸ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਏ, ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਲਈ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੈਂ ਹੁਣ ਰੋਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਤਰਸ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਧਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਸਰਾਪ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਭ ਲਈ ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ - ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਹੀ; ਕਿ ਇਹ ਮੈਂ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਗੰਦਗੀ ਅਤੇ ਝੂਠ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ! ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸਲੀਬ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲੀਬ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਹ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਪਰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਸ਼ਹਾਦਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰਸਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸ਼ਹਾਦਤ ਲਈ ਪਿਆਸਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਦੇ ਆਖਰੀ ਬੂੰਦ ਤੱਕ ਵਹਾਉਣ ਲਈ ਤਰਸਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਹੱਸੇ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਗਲ ਵਾਂਗ ਦੇਖਣ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਖੁਦ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਹੁਣ ਹੈ ਉਹ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਨਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪਾਗਲਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਫਿਰ ਦੁੱਖ ਨੇ ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕੰਬ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਮਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਫਿਰ - ਖੈਰ, ਫਿਰ ਮੈਂ ਜਾਗ ਪਿਆ।

ਸਵੇਰ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਸੂਰਜ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਛੇ ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਆਇਆ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸੇ ਆਰਾਮ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਪਾਇਆ, ਮੇਰੀ ਮੋਮਬੱਤੀ ਸੜ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਚੁੱਪ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਛਾਲ ਮਾਰੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਮੇਰੇ

ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾਮੂਲੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਵੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਆਰਾਮ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸੌਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ, ਅਚਾਨਕ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਉੱਥੇ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਲੱਦੀ ਹੋਈ ਪਈ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕਦਮ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ! ਓ, ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਤਰਸਦਾ ਸੀ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ! ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕੇ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਸੱਚ ਨੂੰ ਪੁਕਾਰਿਆ - ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪੁਕਾਰਿਆ, ਸਗੋਂ ਰੋਇਆ। ਅਨੰਦ, ਬੇਅੰਤ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਅਨੰਦ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਂ, ਜੀਵਨ ਅਤੇ - ਪ੍ਰਚਾਰ! ਮੈਂ ਉਸੇ ਪਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਕੀ? ਕਿਉਂ, ਸੱਚ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸੱਚ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਾਰੀ ਮਹਿਮਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ!

ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹੱਸਦੇ ਹਨ ਬਾਕੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ। ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸਮਝਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਿਓ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੁਣ ਵੀ ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਉਲਝਣ ਅਤੇ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਹੁਣ ਉਲਝਣ ਅਤੇ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਲਝਣ ਅਤੇ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਗੜ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਅਤੇ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵਾਂਗਾ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਭ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ! ਇਹ ਸਭ ਹੁਣ ਵੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਦਿਨ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਾਂਗ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਪਰ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰੋ, ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਕੌਣ ਉਲਝਣ ਅਤੇ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ? ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਅਪਰਾਧੀ ਤੱਕ, ਸਿਰਫ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਰਸਤੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਸੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਨਵਾਂ ਹੈ: ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਲਝਣ ਅਤੇ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸੱਚ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਗੁਆਏ ਬਿਨਾਂ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁਰਾਈ ਆਮ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਹੱਸਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ - ਸੱਚ - ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਖੋਜਿਆ ਹੋਵੇ: ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਜੀਵਤ ਤਸਵੀਰ ਨੇ ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਾਰੀ ਮਹਿਮਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਉਲਝਿਆ ਅਤੇ ਉਲਝਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹਾਂ? ਮੈਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਗੁਆ ਬੈਠਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਹੀਂ: ਜੋ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਉਸ ਦੀ ਜੀਵਤ ਤਸਵੀਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੈਨੂੰ ਸੁਧਾਰੇਗੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸਹੀ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਓਹ, ਮੈਂ ਚੰਗੀ ਤਾਕਤ ਵਿੱਚ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਜੇ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਰਹਾਂਗਾ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਸੀ - ਇੱਥੇ ਤੁਹਾਡੀ ਪਹਿਲੀ ਗਲਤੀ ਹੈ! ਪਰ ਸੱਚ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਫੁਸਫੁਸਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸਹੀ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਵਰਗ ਕਿਵੇਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸੁਪਨੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ, ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ। ਪਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਰਹਾਂਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਉਸਦਾ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਮਖੌਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। "ਉਸਦਾ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਸੀ," ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, "ਇੱਕ ਦਰਸ਼ਨ, ਇੱਕ ਭਰਮ!" ਓਹ ਪਿਆਰੇ, ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ? ਕੀ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਚਲਾਕ ਹੈ? ਅਤੇ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਮਾਣਮੱਤੇ ਹਨ! ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ! ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਕੀ ਹੈ? ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਕੀ? ਕੀ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਮੈਂ ਹੋਰ ਕਹਾਂਗਾ: ਭਾਵੇਂ—ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਵਾਪਰੇ, ਭਾਵੇਂ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸਵਰਗ ਨਾ ਹੋਵੇ (ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ!), ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਰਹਾਂਗਾ। ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਹ ਸਭ ਕਿੰਨਾ ਸਰਲ ਹੈ: ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ, ਸਭ ਕੁਝ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ! ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਂਗ ਪਿਆਰ ਕਰੋ—ਇਹੀ ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਹੈ, ਅਤੇ

ਇਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਤੁਰੰਤ ਖੋਜ ਕਰੋਗੇ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਸੱਚ ਹੈ, ਇੱਕ ਸੱਚ ਜੋ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸਨੂੰ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ! "ਜੀਵਨ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਜੀਵਨ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੀ ਹੈ, ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚਾ ਹੈ"—ਇਹੀ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਨੂੰ ਲੜਨਾ ਪਵੇਗਾ! ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਰਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਂਗਾ! ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਅਤੇ—ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਮਿਲ ਗਈ।... ਅਤੇ ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗਾ! ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗਾ!

******* ਸਮਾਪਤ *******

sjeet

ਟਿੱਪਣੀ

ਸਟੀਫਨ ਜ਼ਵੇਇਗ

ਆਂਡਰੇ ਗਿਡੇ

ਸਟੀਫਨ ਜ਼ਵੇਇਗ

ਦੋਸਤੋਫਸਕੀ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਪਾਤਰਾਂ ਲਈ, "ਮੈਂ ਹਾਂ," "ਮੈਂ ਮੌਜੂਦ ਹਾਂ," ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹੈ, ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉੱਤਮ ਭਾਵਨਾ। ਦਮਿਤਰੀ ਕਰਾਮਾਜ਼ੋਵ, ਆਪਣੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ, "ਮੌਜੂਦ" ਦੇ ਵਿਅੰਗਾਤਮਕ ਅਨੰਦ 'ਤੇ ਇਸ "ਮੈਂ ਮੌਜੂਦ ਹਾਂ" ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਾ ਇੱਕ ਭਜਨ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਇਸ ਪਿਆਰ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਹੈ ਕਿ ਇੰਨਾ ਦੁੱਖ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਤ੍ਹਾ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸਤੋਫਸਕੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਲੇਖਕ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਵੱਡਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਜੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਵੀ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿੱਥੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਡੂੰਘੀ ਖੱਡ ਵਿੱਚੋਂ, ਇੱਕ ਰਸਤਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਦਾ ਤਾਜ ਪਹਿਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੋਸਤੋਫਸਕੀ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਹੈ...

ਦੋਸਟੋਫਸਕੀ ਦੇ ਹਰ ਨਾਇਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਉਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਸਾਰੇ ਰੂਸੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ: "ਮੈਂ ਕੌਣ ਹਾਂ? ਮੈਂ ਕੀ ਕੀਮਤੀ ਹਾਂ?" ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ, ਜਾਂ, ਸਗੋਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਉੱਤਮ ਤੱਤ ਨੂੰ, ਅਸਥਿਰ, ਸਪੇਸਹੀਣ, ਕਾਲ ਵਿੱਚ, ਖੋਜਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ; ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੱਚ ਉਸਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ; ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਧੂ, ਇੱਕ ਕਾਮੁਕਤਾ, ਉਸਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ; ਇਹ ਉਸਦਾ ਕੜਵੱਲ, ਉਸਦਾ ਸੰਭੋਗ ਹੈ।... ਇਹ ਇੱਥੇ ਹੈ, ਸੱਚੇ ਹਉਮੈ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਲੜਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸਟੋਫਸਕੀ ਆਪਣੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤੀਬਰਤਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅਖਾੜੇ ਵਿੱਚ, ਵੱਡੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਿਲ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਮਹਾਂਕਾਵਿ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਜੋ ਸ਼ੁੱਧ ਰੂਸੀ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੁਖਾਂਤ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਦੋਸਟੋਫਸਕੀ ਦੇ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਕਿਸਮਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਾਰ-ਵਾਰ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਦੇ ਰਹੱਸ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦੇ ਹਾਂ, ਦੋਸਤੋਫਸਕੀ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਬਣਾਈ ਗਈ ਮਿੱਥ ਦੇ: ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜਨਮ ਜੋ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਹਰ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

"ਦੋਸਟੋਫਸਕੀ" ਤੋਂ, ਮਾਸਟਰ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਵਿੱਚ, ਆਤਮਾ ਦੀ ਟਾਈਪੋਲੋਜੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼:
ਤਿੰਨ ਮਾਸਟਰ: ਬਾਲਜ਼ਾਕ, ਡਿਕਨਜ਼, ਦੋਸਤੋਫਸਕੀ, ਭਾਗ 1,
ਈਡਨ ਪੌਲ ਅਤੇ ਸੀਡਰ ਪੌਲ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ (ਅਨੁਵਾਦ ਕਾਪੀਰਾਈਟ © 1930,
ਕਾਪੀਰਾਈਟ ਨਵਿਆਇਆ ਗਿਆ © 1957, ਵਾਈਕਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ, ਇੰਕ. ਦੁਆਰਾ;
ਸਟੀਫਨ ਜ਼ਵੇਗ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ;
ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ: ਬਾਲਜ਼ਾਕ, ਡਿਕਨਜ਼, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ,
ਇਨਸੇਲ-ਵਰਲਾਗ, 1922), ਵਾਈਕਿੰਗ ਪੋਰਟੇਬਲ ਇੰਕ., 1930

ਆਂਡਰੇ ਗਿਡੇ

ਆਪਣੀ ਕਾਮੇਡੀ ਹੁਮੈਨ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਅਮੀਰ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਪਾਤਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਹੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮੂਹਬੱਧ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ। ਸਮੂਹਬੰਦੀ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸਾਨੂੰ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਦਰਅਸਲ, ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੋਣ 'ਤੇ ਭਟਕਾਉਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੰਪਰਕ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਪਦ-ਅਨੁਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦੇ ਹਾਂ।

[ਇਹ] ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਜਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ!): ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਨੇਕੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੰਕਾਰ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਨਿਮਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ (ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੀਵੇਂ ਦਰਜੇ ਤੱਕ ਨਿਮਰ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਨੀਚਤਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ); ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਹੰਕਾਰੀ (ਕੁਝ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ)। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਭੂਤ ਦੁਆਰਾ ਤੜਫਦੇ ਹੋਏ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਉੱਚੀ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਵੇਖਾਂਗੇ।

ਉਸਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ, ਦੂਜੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਉਸਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਾਰੇ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਵੀ ਮਹਾਨ ਆਦਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। "ਪਰ [ਦ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਕਰਾਮਾਜ਼ੋਵ] ਵਿੱਚ ਉਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਿਤਾ ਜ਼ੋਸੀਮਾ ਬਾਰੇ ਕੀ?" ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹਾਂ, ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੂਸੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਹਸਤੀ ਹੈ; ਉਹ ਪੂਰੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਹਾਵੀ ਹੈ।... ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਲ ਮਹਾਨਤਾ ਕੀ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਜ਼ੋਸੀਮਾ ਮਹਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਸੰਤ ਹੈ - ਕੋਈ ਨਾਇਕ ਨਹੀਂ! ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਕੇ ਸੰਤਤਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ।

ਉਸਦੇ ਨਾਇਕਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਚਤੁਰਾਈ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਹਰ ਕਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਮੈਂ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਹੈ।

ਉਸਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਪਾਤਰ ਬੌਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦਾ ਮਨ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਬੁਰਾਈ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਿਆਈ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਗੁਣ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਸੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਨਾਇਕ ਮਨ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਤੋਂ, ਅਰਨੋਲਡ ਬੇਨੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਵਾਦਿਤ (ਅਨੁਵਾਦ ਕਾਪੀਰਾਈਟ © 1961 ਦੁਆਰਾ

ਨਿਊ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ; ਸਾਰੇ ਹੱਕ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ; ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ
ਨਿਊ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ; ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ
ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ, ਪਲੋਨ-ਨੂਰਿਟ ਏਟ ਸੀਏ, 1923), ਨਵੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ, 1961

ਰੀਡਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਗਾਈਡ

1. ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਫਰੈਡਰਿਕ ਨੀਤਸ਼ੇ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ "ਇਕਲੌਤਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ" ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆ। ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ: ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ, ਜਨੂੰਨ, ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਅਤੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਤਰਕਹੀਣ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ?

2. ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਛੋਟੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪ੍ਰਤੀ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਰਵੱਈਆ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਕੀ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਕਹਾਣੀ ਤੱਕ ਇਕਸਾਰ ਹੈ? ਕੀ ਉਹ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

3. ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਛੋਟਾ ਨਾਵਲ "ਨੋਟਸ ਫਰਾਮ ਦ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ", ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਕੋਲਾਈ ਚੇਰਨੀਸ਼ੇਵਸਕੀ ਦੇ ਨਾਵਲ "ਵਟ ਇਜ਼ ਟੂ ਬੀ ਡਨ?" ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਯੂਟੋਪੀਅਨ ਰਚਨਾ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਰਧਾਰਨਵਾਦ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। "ਨੋਟਸ ਫਰਾਮ ਦ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ" ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਚਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ?

4. "ਨੋਟਸ ਫਰਾਮ ਦ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ" ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ "ਘਿਣਾਉਣੇ" ਕਿਉਂ ਦੱਸਦਾ ਹੈ? "ਦਿ ਡ੍ਰੀਮ ਆਫ਼ ਏ ਰਿਡੀਕੂਲਸ ਮੈਨ" ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ "ਹਾਸੋਹੀਣਾ" ਕਿਉਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ?

5. ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ - ਖਾਸ ਕਰਕੇ "ਏ ਜੈਂਟਲ ਕ੍ਰੀਚਰ" - ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸਨ (ਡੇਵਿਡ ਮੈਗਰਸ਼ੈਕ ਦੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵੇਖੋ)। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ?

6. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡੇਵਿਡ ਮੈਗਾਰਸ਼ੈਕ ਨੋਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, "ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਘਾਟ", ਜਾਂ "ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਬੀਤ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ", ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਥੀਮ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ "ਇੱਕ ਕੋਮਲ ਜੀਵ" ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਦਨਾਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਥੀਮ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ?

7. ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ "ਵ੍ਹਾਈਟ ਨਾਈਟਸ", "ਨੋਟਸ ਫਰਾਮ ਦ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ" ਅਤੇ "ਦਿ ਡ੍ਰੀਮ ਆਫ ਏ ਰਿਡੀਕੂਲਸ ਮੈਨ" ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ)। ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਲਈ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਿਉਂ ਹੈ?

8. ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਰੂਸੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਚਿੱਤਰਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਆਧੁਨਿਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸੰਪਾਦਕੀ ਬੋਰਡ

ਮਾਇਆ ਐਂਜਲੋ

•

ਡੈਨੀਅਲ ਜੇ. ਬੂਰਸਟਿਨ

•

ਏ. ਐੱਸ. ਬਿਆਟ

•

ਕੇਲੇਬ ਕੈਰ

•

ਕ੍ਰਿਸਟੋਫਰ ਸਰਫ

•

ਰੌਨ ਚੇਰਨੋ

•

ਸ਼ੈਲਬੀ ਫੁੱਟ

•

ਸਟੀਫਨ ਜੇ ਗੋਲਡ

•

ਵਰਟਨ ਗ੍ਰੈਗੋਰੀਅਨ

•

ਚਾਰਲਸ ਜੌਨਸਨ

•

ਜੋਨ ਕ੍ਰਾਕਾਊਰ

•

ਐਡਮੰਡ ਮੌਰਿਸ

•

ਜੋਇਸ ਕੈਰਲ ਓਟਸ

•

ਏਲੇਨ ਪੇਜਲਜ਼

•

ਜੌਨ ਰਿਚਰਡਸਨ

•

ਸਲਮਾਨ ਰਸ਼ਦੀ

•

ਆਰਥਰ ਸ਼ਲੇਸਿੰਗਰ, ਜੂਨੀਅਰ।

•

ਕੈਰੋਲਿਨ ਸੀ

•

ਵਿਲੀਅਮ ਸਟਾਇਰੋਨ

•

ਗੋਰ ਵਿਡਾਲ

ਮਾਡਰਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ www.modernlibrary.com 'ਤੇ ਔਨਲਾਈਨ ਹੈ।

ਮਾਡਰਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਔਨਲਾਈਨ ਵੈੱਬ 'ਤੇ ਕਲਾਸਿਕ ਸਾਹਿਤ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਹੈ

ਆਧੁਨਿਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਈ-ਨਿਊਜ਼ਲੈਟਰ

ਸਾਡਾ ਮੁਫ਼ਤ ਈ-ਮੇਲ ਨਿਊਜ਼ਲੈਟਰ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਮੂਨਾ ਅਧਿਆਇ, ਸਾਡੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਅਤੇ ਲੇਖ, ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਮਾਡਰਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਈ-ਨਿਊਜ਼ਲੈਟਰ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲੈਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਈ-ਮੇਲ ਇਸ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜੋ: sub_modernlibrary@info.randomhouse.com ਜਾਂ www.modernlibrary.com 'ਤੇ ਜਾਓ।

ਆਧੁਨਿਕ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਲਈ ਮਾਡਰਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ www.modernlibrary.com 'ਤੇ ਦੇਖੋ:

• ਦ ਮਾਡਰਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਈ-ਨਿਊਜ਼ਲੈਟਰ

• ਸਾਡੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਤੇ ਲੜੀਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

• ਰੀਡਿੰਗ ਗਰੁੱਪ ਗਾਈਡਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖਕ ਸਪਾਟਲਾਈਟਾਂ

• ਕਲਾਸਿਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੇਪਰਬੈਕ ਲੜੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

• ਨਵੀਆਂ ਰਿਲੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦੇ ਅੰਸ਼

• ਸਾਡੀਆਂ ਈ-ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਖਰੀਦਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ।

• ਮਾਡਰਨ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਸੰਪਾਦਕੀ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ 100 ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਨਾਵਲ ਅਤੇ 100 ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗੈਰ-ਗਲਪ ਕਿਤਾਬਾਂ।

• ਖ਼ਬਰਾਂ ਅਤੇ ਐਲਾਨ

ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹਨ? ਸਾਨੂੰ modernlibrary@randomhouse.com 'ਤੇ ਈਮੇਲ ਕਰੋ।

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਡੈਸਕ ਕਾਪੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਲਈ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ

ਰੈਂਡਮ ਹਾਊਸ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਰੋਤ ਸਾਈਟ

www.randomhouse.com/academic 'ਤੇ ਜਾਓ।

ਫਿਓਡੋਰ ਦੋਸਟੋਵਸਕੀ

ਨੀਤਸ਼ੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਫਰਾਇਡ ਅਤੇ ਸਾਰਤਰ ਤੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਦੇ ਮਹਾਨ ਚਿੰਤਕਾਂ ਨੇ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਗਿਆਨ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਨਾਵਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਂਡ ਪਨਿਸ਼ਮੈਂਟ (1866) ਅਤੇ ਦ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਕਰਾਮਾਜ਼ੋਵ (1879-80) - ਉਸਦੀ ਆਖਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ - ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਨੈਤਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਕਸਰ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਨਿੱਜੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਡੂੰਘਾਈ ਨੇ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਨਾਵਲ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦਾ ਜਨਮ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1821 ਨੂੰ ਮਾਸਕੋ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ, ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਸਰਜਨ, ਨੂੰ 1828 ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। 1837 ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਸੇਂਟ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਿੱਚ ਮਿਲਟਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਕੈਡਮੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਹਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਲਈ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਦੀ ਗਲਪ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਚਨਾ, ਪੂਅਰ ਫੋਕ, 1846 ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਲੋਚਕ ਦੁਆਰਾ ਰੂਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ "ਸਮਾਜਿਕ ਨਾਵਲ" ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਉਸਦੀ ਗਲਪ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਕਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਵਰਗੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। 1849 ਵਿੱਚ, ਉਸਨੂੰ ਅਖੌਤੀ ਪੈਟਰੇਸ਼ੇਵਸਕੀ ਸਰਕਲ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਭਾਵੇਂ ਸਜ਼ਾ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦਸਤੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮੌਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨੇ ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਮਿੱਟ ਛਾਪ ਛੱਡੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦ ਇਡੀਅਟ (1868-69) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਨੁਭਵ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ।

ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੇ ਓਮਸਕ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਸਾਲ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੇਂਟ ਪੀਟਰਸਬਰਗ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਾਈਬੇਰੀਅਨ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਵਜੋਂ ਛੇ ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਲਪਨਿਕ ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਦਾਂ, ਨੋਟਸ ਫਰਾਮ ਦ ਡੈੱਡ ਹਾਊਸ (1861-62) ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸਾਖ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ। ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਨੋਟਸ ਫਰਾਮ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਜੋ ਇੱਕ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਐਂਟੀ-ਹੀਰੋ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਜੋ ਰਾਸਕੋਲਨੀਕੋਵ ਅਤੇ ਇਵਾਨ ਕਰਮਾਜ਼ੋਵ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝਦਾ ਰਿਹਾ - ਵਿਗੜਦਾ ਮਿਰਗੀ, ਇੱਕ ਨਾਖੁਸ਼ ਵਿਆਹ, ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਫਲ ਸਬੰਧ, ਅਤੇ ਸੱਠਵਿਆਂ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਭਰਾ ਦੀ ਮੌਤ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਸਨ (ਜੂਏਬਾਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਵਧੀਆਂ), ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਵਲ ਦ ਗੈਂਬਲਰ (1866) ਸਿਰਫ਼ ਛੱਬੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਲੈਣਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਲਈ, ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ 1871 ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਰਿਹਾ, ਉਸਨੇ ਦ ਇਡੀਅਟ ਐਂਡ ਮਥ ਆਫ਼ ਡੈਮਨਜ਼ (1871-72) ਲਿਖਿਆ।

ਰੂਸ ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਸਦੀ ਵਧਦੀ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਸੋਚ, ਧਾਰਮਿਕ ਧਿਆਨ, ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਤਿੱਖੀ ਨਕਾਰ ਨੇ ਉਸਦੇ ਕੁਝ ਸਾਬਕਾ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 1880 ਦੇ ਜੂਨ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਰੂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਵੀ, ਅਲੈਗਜ਼ੈਂਡਰ ਪੁਸ਼ਕਿਨ ਦੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਮਾਰੋਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੋਸ਼ ਭਰਪੂਰ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਆਪਣੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨਾਲ ਸੁਲ੍ਹਾ ਹੋ ਗਈ। ਭਾਸ਼ਣ ਨੇ ਰੂਸੀ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਸਰਵਵਿਆਪਕਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰੂਸ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਏਕੀਕਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਰੂਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਉਸਦੀ ਬਿਜਲੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ

ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੋਸਤੋਵਸਕੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੈਗੰਬਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਅਗਲੇ ਸਾਲ, "ਦਿ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਕਰਾਮਾਜ਼ੋਵ" ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਸੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।